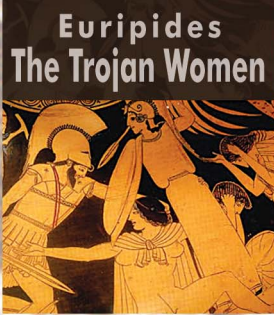
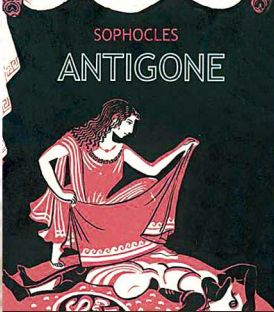
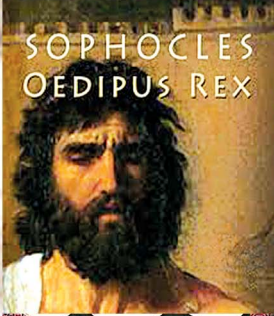

ప్రపంచ సాహిత్యం-16

మూడు గ్రీకు ట్రాజెడీలు

(విషాదాంత నాటకాలు)

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

ప్రపంచ సాహిత్యం - 16

మూడు గ్రీకు ట్రాజెడీలు

(విషాదాంత నాటకాలు)

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

Three Greek Tragedies

by

Dr. Lanka Siva Rama Prasad

May 2014

All rights reserved

Copyright @ 2014

by **Dr. Lanka Siva Rama Prasad**

Head of the Department

Cardiothoracic & Vascular Surgery

Prathima Institute of Medical Sciences

Nagunur Road, Karimnagar - 505 417, Telangana.

Published by:

Dr. Lanka Siva Rama Prasad

Srijana Lokam / Writer's Corner

Prasanthi Hospital

Sivanagar, WARANGAL-506 002.

Telangana, INDIA

Mobile : 8897849442

Email: lankasrprasad@gmail.com

Price : ₹ 200 \$ 4

Cover Design & Post Script

Prakash Pula

Printed at :

Vasavi Printers

J.P.N. Road, Warangal.

Ph : 0870-2426364

This book is presented to...

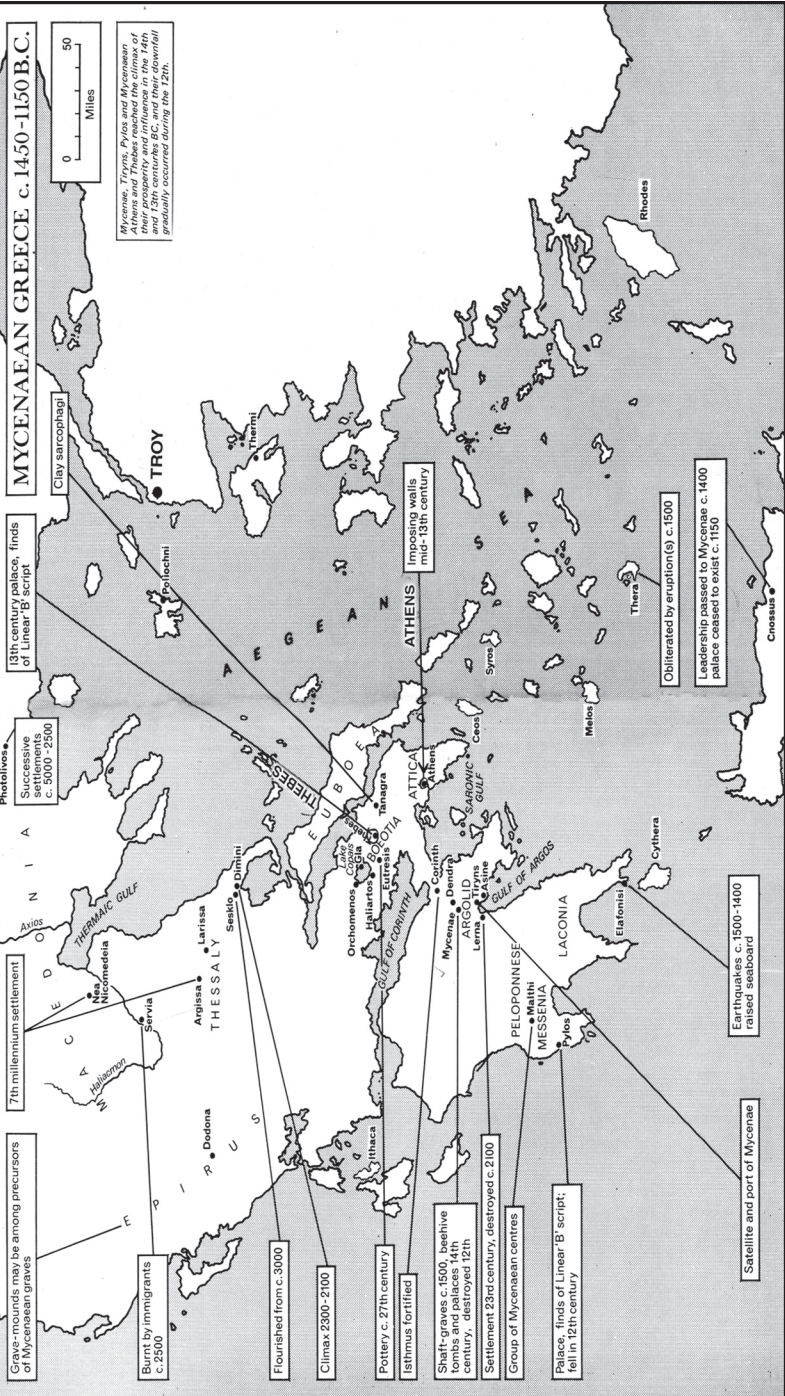
A large, empty rectangular box with rounded corners, intended for a dedication or inscription. The box is outlined in black and is currently blank.

MYCENAEAN GREECE c. 1450-1150 B.C.

Mycenaean, Trojans, Pylos and Mycenaean palaces, and their prosperity and influence in the 14th and 13th centuries BC, and their downfall gradually occurred during the 12th.

13th century palace, finds of Linear 'B' script

Phaistos
Successive palaces
c. 5000-2500

7th millennium settlement

Grave-mounds may be among precursors of Mycenaean graves

Burnt by immigrants
c. 2500

Flourished from c. 3000

Climax 2300-2100

Pottery c. 27th century

Isthmus fortified

Shaft-graves c. 1500, beehive tombs c. 1400-1300, destroyed 12th century

Settlement 23rd century, destroyed c. 2100

Group of Mycenaean centres

Palace, finds of Linear 'B' script; fell in 12th century

Satellite and port of Mycenaean

Earthquakes c. 1500-1400 raised seaboard

Obiterated by eruption(s) c. 1500

Leadership passed to Mycenaean c. 1400 palace ceased to exist c. 1150

Imposing walls mid-13th century

13th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

7th millennium settlement

ప్రస్తావన

ప్రాచీన గ్రీసుదేశం, ఆసియా మైనర్ లో ప్రసిద్ధిగాంచిన ఈ విషాదాంత నాటకాలు (ట్రాజెడీ) క్రీస్తుపూర్వం అయిదవ శతాబ్ది నాటికి ఏథెన్స్ లో ఉచ్ఛస్థితి నందుకున్నాయి. ఈ ట్రాజెడీల రచయితలలో ప్రఖ్యాతి గాంచినవారు ముగ్గురు. **ఎస్కిలస్** (Aeschylus - 525-456 B.C.) అతడు వ్రాసిన 80 నాటకాల్లో ఏడు మాత్రమే లభ్యమవుతున్నాయి. **సోఫోక్లిస్** (Sophocles-496-406 BC) 123 నాటకాల్లో లభ్యమవుతున్నవి; **యురిపిడిస్** (Eurypides 480-406 BC) - 90 నాటకాల్లో 19 లభ్యమవుతున్నవి.

అరిస్టాటిల్ సిద్ధాంతం ప్రకారం- ట్రాజెడీలు డయొనైసిస్ ఆరాధకులు గానం చేసే స్తోత్రాలైన డిథైరాంబ్ (Dithyramb) ల నుంచి పరిణామం చెందాయి. ఏక్టర్ (Actor)- నటుడుకి సమానమైన గ్రీకు పదం - Hypocrites హైపోక్రైటిస్- అంటే సమాధానం చెప్పేవాడు లేక వివరణ ఇచ్చేవాడు (Interpreter) అని అర్థం.

నాటకంలో తొలిసారిగా వేషం వేసింది- థెస్పిస్ (Thespis) అనే అతడని వాడుకలో ఉన్నది. పీసిస్ట్రాటస్ (Peisistratus) తొలి నాటక బహుమతిని అందుకున్నాడట. ప్రొలోగ్ (ఉపోద్ఘాతం)ను ప్రవేశపెట్టింది 'థెస్పిస్' అని థెమిస్టిటస్ (Themistitus - 4th Century B.C.) అనే రచయిత పేర్కొన్నాడు.

ఎస్కిలస్ (Aeschylus)- ట్రాజెడీలకుండాల్సిన లక్షణాలను నిర్వచించాడు. ట్రిలోజి (Trilogy)ని ప్రవేశపెట్టిందే అతడే. (ఒకే పెద్ద కథను మూడు భాగాలుగా చెప్పడమే ట్రిలోజి). రెండవ పాత్రను నాటకంలో ప్రవేశపెట్టిన వాడు ఎస్కిలస్. ఇతడి నాటకాల్లో నీతి బాహ్యతకు చోటుండేది కాదు. ఎస్కిలస్ రచించిన - (467 B.C.) లెయాస్, ఇడిపస్, సెవెన్ ఎగైనెస్ట్ థెబెస్ - ట్రిలోజికి ప్రథమ బహుమతి లభించింది.

సోఫోక్లిస్ (Sophocles)- ట్రాజెడీలలో మూడవ పాత్రను ప్రవేశపెట్టిన వాడు, బృందంలో సభ్యుల సంఖ్యను పదిహేనుకు పెంచినవాడు, ట్రిలోజి నియమాన్ని భంగపరచినవాడు, దృశ్యాల్ని (Scenes) ప్రవేశపెట్టిన వాడితడు.

ఈ పుస్తకంలోని ఇడిపస్ రెక్స్, ఏంటిగాని ల రచయిత సోఫోక్లిస్. నాటక పోటీలలో పద్దెనిమిది ప్రథమ బహుమతులు, రెండవ బహుమతికి తక్కువ గెలుచుకోని రచయితగా ఇతడు ప్రసిద్ధుడయ్యాడు. అయితే ఆనాటి పోటీల్లో ఇడిపస్ రెక్స్ కు ద్వితీయ బహుమతి లభించిందట.

ఎస్కైలస్ను వ్యతిరేకించి నాటకాలలో సంస్కరణలు తెచ్చినవాడిగా సోఫోక్లిస్కు పేరు వచ్చింది. సోఫోక్లిస్ గెలుపుతో కుంగిన ఎస్కైలస్- ఎథెన్స్ను విడిచి సిసిలీకి వెళ్లిపోయాడని అంటారు.

యురిపిడిస్ (Eurypides)- ఇతడి నాటకాలు సహజత్వానికి దగ్గరగా ఉంటాయి. అతడు ప్రాలోగ్ను మోనోలాగ్గా మార్చి కథానేపథ్యాన్ని వివరించే విధంగా తీర్చిదిద్దినాడు. బృందం ప్రాముఖ్యాన్ని తగ్గించినాడు. పాత్రలలో సహజత్వాన్ని పొందుపరచినాడు. ఇతడు సృష్టించిన పాత్రలలో అంతర్గత ఘర్షణలకు ప్రాముఖ్యత ఉంటుంది. స్త్రీ పాత్రలను సృష్టించడంలో అతడికతడే సాటి.

442 B.C.లో యురిపిడిస్ తన నాటకానికి ప్రథమ బహుమతి నందు కున్నాడు. అతడి నాటకాల్లో ఉండే అంశాలు వివాదాస్పదంగా ఉండడం వల్ల మరో మూడు బహుమతులు మాత్రమే గెలుచుకున్నా, అతడు చనిపోయాక Iphigenia in Aulis అనే ట్రాజెడీకి ప్రథమ బహుమతి వచ్చింది.

ఈ పుస్తకంలోని Women of Troy-The Trojan Women (ట్రోజన్ స్త్రీలు)- ట్రాజెడీని the greatest anti-war play ever written గా ఆధునికులు అభివర్ణిస్తారు.

గ్రీకు నాటక రంగం - ముఖ్యాంశాలు :

- ఏథెన్స్లోని ఎక్రోపాలిస్ (Acropolis) వద్ద.
- 15000 - 18000 ప్రేక్షకులు.
- క్రీస్తుపూర్వం 5వ శతాబ్దం నుంచి
- మార్చి/ఏప్రిల్లో (9-13వ రోజులు - ఎలా ఫిబోలియాన్ నెలలో)

Archon - ప్రభుత్వ అధికారి

Choregia - శాశ్వత సభ్యులు, పోషకులు

Choregos - బృందపు నాయకుడు. సూత్రధారి.

Chorus - బృందం

Choros - Dance - నృత్యం.

Aulos - Reed instrument (వేణువు లాంటిది), Oboe

Strophe - movement from East to West singing the first part of Ode.

Anti Strophe - Turning Back (from West to East) Singing second part of Ode - Anti movement.

Epode - third part of Ode.

Ode - గీతం, పాట.

Kommoi - ధ్వనులు (విలాపాన్ని, సంతోషాన్ని సూచించేవి)

Skenographie - Scene paintings - దృశ్య చిత్రాలు.

Ekkuklema - Stage truck - రంగస్థల వాహనం

Theologeion - Elevated stage for Gods - దేవుళ్ల లోగిలి

Parodos - ప్రారంభ గీతం

Aristotle says- Tragedy is an imitation of action that is admirable and possesses magnitude in language made pleasurable, each of its species separated in different parts, performed by actors, not through narration, effecting through **pity** and **fear** and the purification of such emotions. (Aristotle's third element of Tragedy is **thought**.)

హెగెల్ (Hegel) దృష్టిలో విషాదాంత నాటకాల్లో ప్రముఖ పాత్ర వహించేది పాత్రల Tragic collision. రెండు విభిన్న దృక్పథాలు విషాదాన్ని చేరుకునే మార్గాల మధ్య ఘర్షణ.

నిషే (Nietzsche) తన The birth of Tragedyలో గ్రీకులు తమ వాస్తవ జీవితంలోని దారుణాలను హుందాగా అంగీకరించి విధి, ప్రేమలోని విషాదాల్ని ప్రేమిస్తూ జీవితాన్ని గడిపే లక్షణాలే- ట్రాజెడీలుగా వెలువడ్డాయంటాడు. అది నిరాశావాదం (Pessimism) కాదు, జీవితాన్ని ప్రేమించే లక్షణం - అంటాడతడు.

భరతముని రచించిన నాట్యశాస్త్రంలో (200 BC - 200 CE) నవరసాల్ని వర్ణిస్తూ, గాంధార రిషభం కరుణ రసాన్ని పోషిస్తుందని వివరించాడు.

హెర్మాన్ ఓల్డెన్బర్గ్ - మహాభారతంలో ఎన్నో ట్రాజెడీలు ఉపాఖ్యానాలుగా ఉన్నాయని, అవే సంస్కృత విషాదాంత నాటకాలుగా రూపొందినాయని తన అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చాడు.

గ్రీకుల నాటకాలలో విధి (Fate)కి అత్యంత ప్రాముఖ్యత ఉండేది. జోస్యాన్ని చెప్పించుకోవడం, దానిలోని చెడు నుంచి తప్పించుకోడానికి శాయశక్తులా ప్రయత్నించి చివరకు విధికి తల ఒగ్గడం మనకు దాదాపు అన్ని కథలలో ప్రధాన భూమికగా కనిపిస్తుంది.

ఇడిపస్, పెర్నియస్, పారిస్ల జన్మ వృత్తాంతాలలో ఈ సారూప్యతను మనం గమనించగలం.

దృష్టి గురించి దృష్టి దోషాల గురించి వ్యాఖ్యానాలు ఎత్తిపొడుపులు ఇడిపస్ నాటకంలో ప్రముఖంగా చూడవచ్చు. అంధుడైన టిరెసియాస్ జ్ఞాని భవిష్యత్తును చూస్తాడు.

కళ్లున్న ఇడిపస్ తన కట్టెదుట ఉన్న నిజాన్ని గమనించలేదు. - 'ఏమిటీ! నా గుడ్డితనాన్ని వెక్కిరిస్తున్నావా? కళ్లుండీ నీ జీవితంలోని కాలుష్యాన్నే చూడలేనివాడివి'- అని ఎత్తిపొడుస్తాడు టిరెసియాస్ - ఇడిపస్ ను.

మనస్తత్వ శాస్త్రవేత్త ఫ్రాయిడ్ ఇడిపస్ రెక్స్, హామెట్ నాటకాలలోని సారూప్యతలను, పాత్రల స్వభావాన్ని విశ్లేషించాడు.

తల్లి ప్రేమ వలన తండ్రిని చంపే లక్షణాన్ని ఇడిపస్ కాంప్లెక్స్ గా, తండ్రిపై ప్రేమ వలన తల్లిని హతమార్చే లక్షణాన్ని ఎలక్ట్రా కాంప్లెక్స్ గా వివరించాడు ఫ్రాయిడ్.

ఇడిపస్, హామెట్ లిద్దరూ తమ తండ్రిని చంపిన హంతకుడి కోసం వెదుకుతున్నవారే! ఇద్దరూ ప్రభువులు కావల్సిన వాళ్లే! ఇడిపస్ తన తండ్రిని తనకు తెలీకుండానే చంపి, తన తల్లికే భర్తగా కాపురం చేసి పిల్లలను కంటాడు. హామెట్ తన తండ్రిని చంపి, తన తల్లితో కాపురం చేస్తున్న పినతండ్రిని చంపడానికి పథకాలు వేస్తాడు.

ఇడిపస్ తన తల్లి జొకాస్తితో కాపురం చేయగా పుట్టిన కుమారులు ఇటియోక్లిస్, పాలినిసిస్; కుమార్తెలు ఏంటిగోని, ఇస్మిని.

నిజం తెలిసిన ఇడిపస్ తన కళ్లను తానే పొడుచుకుని అంధుడై, స్వయంగా దేశ బహిష్కార శిక్షను విధించుకుని నగరాన్ని విడిచి వెళ్తాడు. అంతకు ముందే జొకాస్తి ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది.

ఆ తరువాత అతడి కుమారులు రాజ్యాధికారానికై కలహించుకోగా కొన్నేళ్లు ఒకరు, ఆ తరువాత మరొకరు రాజ్యాధికారం వహించేలా క్రియాన్ సమక్షంలో ఒప్పందం కుదిరి, తరువాత ఒప్పందం అమలు జరగక ఆగ్రహం చెందిన పాలినిసిస్ రాజ్యాన్ని వదిలి పారిపోయి మరో ఆరుగురు గ్రీకు వీరులను తోడు తెచ్చుకుని, ఏడుగురు వీరులూ థెబెస్ నగరంపై దండయాత్ర జరుపుతారు.

జొకాస్తి సోదరుడైన క్రియాన్ ఇటియోక్లిస్ పక్షం వహిస్తాడు. పోరు ఘోరంగా సాగగా క్రియాన్ పుత్రుడు మెగారియస్ చనిపోతాడు. ఆ తరువాత ఇటియోక్లిస్, పాలినిసిస్ ల మధ్య జరిగిన ద్వంద్వయుద్ధంలో ఇద్దరూ ఒకరినొకరు పొడుచుకుని మరణిస్తారు.

థెబెన్కు వ్యతిరేకంగా యుద్ధం చేసిన పాలినిసిస్కు ఏ రకమైన అంత్యక్రియలు చేయరాదని, ఆజ్ఞ ఉల్లంఘించిన వారికి మరణశిక్ష విధించ బడ్తుందని క్రియాన్ ప్రభువు ప్రకటించడంతో 'ఏంటిగోని' నాటకం ప్రారంభమవుతుంది.

ఏంటిగోని రాజాజ్ఞను ధిక్కరించి తన సోదరుడి శవాన్ని ఖననం చేసే ప్రయత్నంలో పట్టుబడ్తుంది. ఆమెకు సజీవ సమాధి శిక్షగా విధించబడగా, ఆమెను ప్రేమించిన క్రియాన్ కుమారుడు హైమాన్ తండ్రిని ఒప్పించలేక ఆమె బంధించబడిన గుహ వద్దకు వెళ్తాడు. ఇంతలో టిరెసియాస్ జ్ఞాని సలహాను స్వీకరించి క్రియాన్ పాలినిసిస్కు అంత్యక్రియలు జరిపి ఏంటిగోని ఉన్న గుహ వద్దకు వచ్చేసరికే ఆమె ఉరివేసుకుని మరణించి ఉంటుంది. ప్రక్కనే విలపిస్తూ ఉన్న హైమాన్ తండ్రిని చంపబోయి విఫలమై తనను తాను పొడుచుకుని ఆత్మహత్య చేసుకుంటాడు. ఆ వార్త విని క్రియాన్ భార్య యురిడైసి ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది.

చనిపోయే వరకు తాను అదృష్టవంతుడినని సంతోష పడకూడదన్న వాక్యంతో ఇడిపస్ నాటకం; విధికి, దేవుడికి లొంగి ఉండటమే జ్ఞానమని, జ్ఞానం లేని చోట సంతోషం ఉండదని- హెచ్చరిస్తూ ఏంటిగోని నాటకం ముగుస్తాయి.

జోస్యాన్ని విని ఇడిపస్ తల్లిదండ్రులైన జోకాస్తి, లెయాస్లు అతడి కాళ్లకు ఇసుప కొక్కాన్ని గుచ్చి కిథైరాన్ కొండల వద్ద పారేయమని గొర్రెలకాపరికి అప్పగిస్తారు. ఆ ఇసుప కొక్కెపు గాయం వలన అతడి పాదాలు ఉబ్బగా అతడికి 'ఇడిపస్' అనే పేరు వస్తుంది. (Oedonia=swelling; Pes=seat).

ఏంటిగోని (Antigone) - ఏంటి=వ్యతిరేకం, గోని=విత్తనాలు, సీడ్ అనీ; against men అని, Opposed to motherhood అని, in place of a mother అనీ అర్థం. ఈ ఏంటిగోని నాటకం సోఫాక్లిస్ ట్రిలోజిలోనిది. (ఇడిపస్ రెక్స్, ఇడిపస్ ఎట్ కొలోనస్, ఏంటిగోని)

ఈ పుస్తకంలోని మూడవ నాటకం Women of Troy లేదా The Trojan Women - ట్రోజన్ స్త్రీలు - ఇది యురిపిడిస్ రచన.

హోమర్ రచించిన ఇలియాడ్ గ్రంథంలోని ఆఖరి పుస్తకంలో - మహావీరుడి హెక్టార్ శవంపై పడి విలపించిన నలుగురు స్త్రీల గురించి, ట్రాయ్ నగర పతనం తరువాత వారేమయ్యారు, వారి మానసిక స్థితి ఏమిటి - అనే

విషయాన్ని నాటకరూపంలో యురిపిడిన్ అద్భుతంగా వర్ణిస్తాడు. ఈ నాటకం ఈనాటికీ అందరి మన్ననలను అందుకుంటూ ప్రపంచంలోనే అత్యుత్తమమైన యుద్ధవ్యతిరేక నాటకం (Anti War Tragedy)గా ప్రసిద్ధికెక్కింది.

ట్రాయ్ నగర ప్రభువు ప్రియామ్ భార్య హెకుబా, వారి కుమారుల్లో ముఖ్యులు - హెక్టార్, పారిస్, హెలెనస్, డిఫొబస్; కుమార్తెలు - కాసాండ్రా, పాలిగ్నెనా.

పారిస్ (అలెగ్జాండర్ ఇతడి మరోపేరు) - స్పార్టాకు అతిథిగా వెళ్లి మెనెలాస్ భార్య హెలెన్ ప్రేమలో పడగా, ఇద్దరూ కలిసి ట్రాయ్ నగరానికి ఉడాయిస్తారు. క్రెటె వెళ్లి తిరిగి వచ్చిన మెనెలాస్ ప్రభువు ప్రతీకారం తీర్చుకోదలచి తన సోదరుడు ఆగమెమ్నాన్ చక్రవర్తి నాయకత్వాన ఆర్గీవుల (గ్రీకువీరులు) సైన్యంతో ట్రాయ్ నగరాన్ని ముట్టడించి చివరకు ట్రోజన్ హార్స్ పథకం విజయవంతం కాగా, ట్రాయ్లోని మగవాళ్లనందరినీ చంపి నగరాన్ని ధ్వంసం చేస్తాడు. ఆడవాళ్లను బానిసలుగా తరలిస్తూ, ట్రాయ్ నగరంలో చేతికందిన సంపదల్ని దోచుకుని నౌకలపైకెక్కిస్తూ తిరుగు ప్రయాణానికి సర్వసన్నద్ధమా తున్నారు. ఏ స్త్రీ ఎవరికి చెందాలి అన్న విషయానికై లాట్లు వేసుకుని గ్రీకు వీరులు ట్రాయ్ స్త్రీలను పంచుకున్నారు.

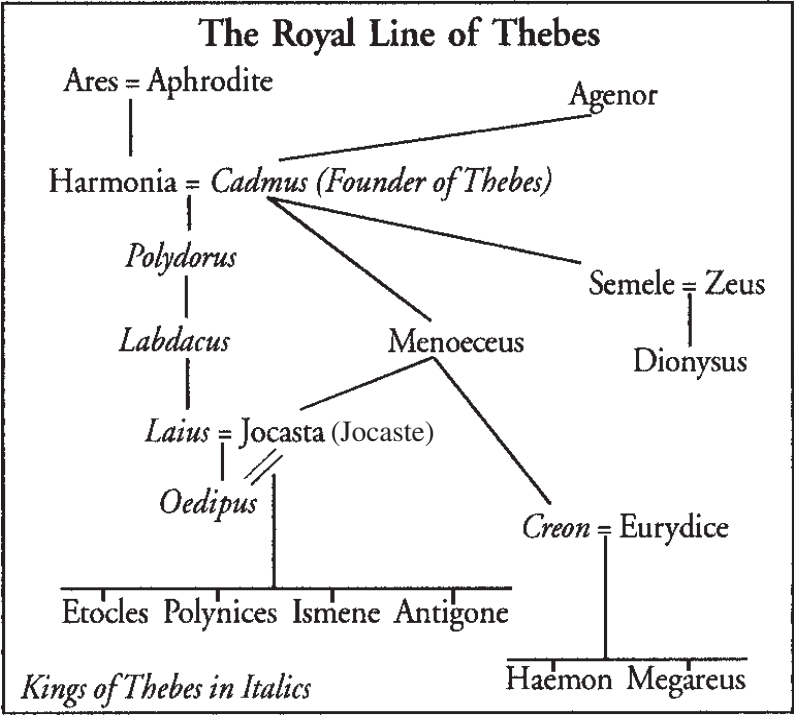
హెకుబా-గ్రీకులలో మాయోపాయ ప్రవీణుడు ఒడిసెస్ (Odysseus- ఒడిస్యూస్) కు, కాసాండ్రా- గ్రీకుల సర్వసైన్యాధిపతి ఆగమెమ్నాన్ కు, హెలెన్- ఆమె భర్త మెనెలాస్ కు, అండ్రోమాకీ (హెక్టార్ భార్య)- ఎఖిల్లిస్ కుమారుడు నియోటాలమస్ కు కేటాయించబడ్డారు. పంపకాలైపోయాయి. ఎవరి యజమానుల దగ్గరకు వాళ్లు వెళ్లాలి. ట్రాయ్ నగర వారసుడు పసిబాలుడు అయిన ఆస్టియానక్స్ ను కోటగోడలపై నుంచి విసిరి చంపాలని ఒడిస్యూస్ ప్రోత్సాహంతో గ్రీకుల నాయకులు నిర్ణయిస్తారు. దుఃఖభారంతో క్రుంగిపోతూ, భవిష్యత్తు ఏమిటో ఏమవుతుందో తెలీని ఆ నలుగురు స్త్రీలకు గ్రీకుల ప్రతీహారి టాల్టిబియస్ వార్తలనందించడం, వారు ప్రతిస్పందించడం - ఈ ట్రోజన్ స్త్రీలు - నాటకంలో ప్రధానాంశం.

పాశ్చాత్య నాటక చరిత్రలో తొలి నాటకాలుగా, ఆధునిక నాటకాలకు ప్రేరణగా నిల్చిన ఈ మూడు విషాదాంత నాటకాలను (ట్రాజెడీ) తెలుగు సాహిత్యలోకానికి సృజనలోకం సవినయంగా సమర్పిస్తున్నది.

- డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

విషయసూచిక

1. ఇడిపస్ రెక్స్ (Oedipus Rex) 1-57
2. ఎంటిగోని (Antigone)..... 58-100
3. ట్రోజన్ స్త్రీలు (The Trojan Women)..... 101-149

Oedipus with Sphinx

1. ఇడిపస్ రెక్స్ (Oedipus Rex)

సోఫోక్లిస్ (Sophocles - 496-406 B.C.)

పాత్రలు

ఇడిపస్ (Oedipus): థెబెస్ రాజు. కొరింథ్ రాజదంపతులు పాలిబస్, మెరోపిల కుమారుడిగా చెప్పబడినవాడు.

జొకాస్తి (Jokaste, Iokaste): ఇడిపస్ భార్య. లెయాస్ రాజు భార్య.

క్రియాన్ (Kreon): థెబెస్ రాజప్రముఖుడు. జొకాస్తి సోదరుడు.

టిరెసియాస్ (Tiresias): అపొలో పూజారి, వృద్ధ జ్యోతిషుడు, అంధుడు.

పూజారి (Priest)

వార్తాహారుడు (Messenger): కోరింథ్ నుంచి వచ్చినవాడు.

గొర్రెలకాపరి (Shepherd): లెయాస్ రాజుకు ఒకప్పటి సేవకుడు.

రెండవ వార్తాహారుడు (Second Messenger): రాజప్రాసాదం నుంచి వచ్చినవాడు.

థెబెస్ ప్రముఖుల బృందం (Chorus of Theban Elders):

కొరగాస్ (Choragos): బృంద నాయకుడు.

ఏంటిగొని, ఇస్మిని (Antigone, Ismene): ఇడిపస్, జొకాస్తిల కుమార్తెలు. ఆఖరి అంకంలో కనిపిస్తారు.

అధికారులు, సేవకులు, పహారా భటులు

దృశ్యం : ఇడిపస్-థెబెస్ రాజు - భవనం ముందు - ఒక మధ్యద్వారం రెండు పక్క ద్వారాలు - స్టేజిపై కుడి ఎడమల బలిపీఠాలు. మూడు అడుగులు-మెట్లు దిగువనున్న ఆర్కెస్ట్రా వేపు లేదా కోరస్ బృందం వున్న వేపు దారితీస్తాయి. వాటిపై అనేకమంది వివిధ భంగిమలలో కూర్చుని ఆలివ్ శాఖలను పట్టుకుని నిరాశా వదనాలతో చూస్తూ ఉండగా ఇడిపస్ ప్రవేశం.

ఇడిపస్ : వీరపుత్రులారా! కాడ్మస్ వంశవృక్ష శాఖలుగా
 ఈ ప్రాచీన భూమిపై విస్తరించినవారు మీరు.
 ఆలివ్ శాఖలతో, దండలతో ఎందుకిలా దీనంగా
 ఇక్కడ గుమికూడి ఉన్నారో తెలుపగలరు?
 విలాపాల, ప్రార్థనల శబ్దాలతో కూడిన విషాద
 సుగంధ ద్రవ్య పరిమళం గాలిని ఆవరించి నగరాన్ని కమ్ముకున్నదేల?

బిడ్డలారా! దూతల ద్వారా నేను మీ విజ్ఞప్తిని వినదల్చుకోక
 స్వయంగా నాకు నేనై మీ ఎదుటకు వచ్చాను.
 నేను - ఇడిపస్ - అన్న ప్రఖ్యాత నామధారిని.

(పూజారితో)- నీవు, ఇక్కడున్న వారందరిలో పెద్దవాడివి.
 అందరితరపున నీవు మాట్లాడు, మిమ్మల్ని ఏం కలత బెడుతుందో!
 భయంతో వచ్చారా! ఆశీస్సులకై విచ్చేసారా!
 వివరించు! నా సహాయం గురించి సందేహం వద్దు.
 నా శాయశక్తులా మీకు తోడ్పడుతాను.
 దీనులుగా ఉన్న మిమ్మల్నిలానే వదిలేసే హృదయం లేనివాడిని కాను.

పూజారి : ఘనత వహించిన ఇడిపస్ ప్రభూ! శక్తివంతుడైన థెబెస్ మహారాజువు నీవు!
 మీ కళ్ల ముందు రోదిస్తూ నిలబడిన నీ ప్రజల్ని గమనించు
 వయోభేదం లేకుండా వీరంతా నీ ముంగిట గుమికూడి ఉన్నారు.
 ఈ పిల్లలు ఇంకొకరి తోడు లేకుండా నిలబడలేరు.
 వీళ్లు పూజారులు, వయసు వల్ల నేను పెద్దవాడిని వీళ్లలో!
 వాళ్లందరూ వివాహం కానివాళ్లు; ఈ సమూహం,
 ఈ గుంపు ఆలివ్ శాఖలు చేతనిడుకుని
 పల్లాస్ దేవాలయాల రెండింటి ముంగిట
 జ్వలిస్తున్న అంగారాల మధ్య నుంచి 'అపొలో' పలికే చోట
 ఎంతో సహనంతో, భక్తి ప్రపత్తులతో వేచి ఉన్నారు.

నీ కళ్లతో నీవు వీక్షిస్తున్నావు
 థెబెస్ ఈనాడు మృత సముద్రంపై తేలియాడుతున్నది.
 మృత్యుఘోష నుంచి తలపైకెత్త లేకున్నది.
 నేలపైని లేత మొగ్గలను, ఫలాల్ని ఏదో చీడ మింగివేస్తున్నది.
 పశువులు వట్టిపోతున్నాయి, మృతశిశువులు జన్మిస్తున్నారు.

శ్రమ నిష్ఫలమవుతున్నది. వ్యాధుల, చితుల దేవుడు
 ఈ నగరాన్ని విద్యుల్లతల్లా కాల్చివేస్తున్నాడు.
 కాడ్యస్ గృహం ఖాళీగా, వృధాగా, చీకటితో నింపబడింది.
 థెబెన్ నగర దౌర్భాగ్యాన్ని మృత్యువు మరింత విస్తృతం చేస్తున్నది.
 నీవు అమరులలో ఒకడివి కాదని, మాకు తెలుసును.
 అయినా నీకు మా ప్రార్థనలను నివేదించ వచ్చినాము.
 నీకు మర్చుల జీవన విధానం తెలుసునని,
 దేవుని నిర్ణయ సరళి ఎరిగినవాడవని-మాకు విదితమే!
 నీవు మమ్మల్ని ఆ శిలాగాయకి స్పింక్స్ నుంచి కాపాడావు
 ఆ రాక్షసికి మేం దీర్ఘకాలం కప్పం చెల్లించాము.
 ఆ విషయం మేము నీతో చర్చించలేదు.
 మాకు తెలిసిన సమాచారాన్ని నీతో పంచుకోలేదు.
 ఏదో దైవస్పర్శ లాంటిది నిన్ను మాకు సాయం చేసేలా తోడ్పడింది.
 కావున, ఓ మహాశక్తిశాలీ! మేం నీ సాయం అర్థిస్తున్నాము.
 మాకు రక్షణ నివ్వ, మాకు పరిష్కారాన్ని సూచించు.
 దైవజ్ఞానంతోనో, మానవ న్యాయంతోనో
 గతకాలంలో నీ ప్రజ్ఞ ప్రజలకు సాయం చేసిన రీతిగానే
 ఈ కష్టకాలంలోనూ ఉపయోగపడును గాక!
 మానవులలో ఉన్నతుడైనవాడా! ఈ నగరాన్ని పునరుజ్జీవింజేయి!
 ఆనాడు నగరానికి స్వేచ్ఛ ప్రసాదించిన వీరుడిగా
 వేనోళ్ల పొగడబడిన నీవు
 భవిష్యత్తులో, నీ రాజ్యం గురించి మాట్లాడుకునేప్పుడు
 'పైకెగసినాము తొలుత, పడిపోయాము తరువాత' -
 అని ప్రజలు అనుకోరాదు.
 తుఫానులో కొట్టుకుని పోకుండా ఈ రాజ్యాన్ని రక్షించు.
 అనేక సంవత్సరాల క్రితం, శక్తివంతమైన మేధస్సుతో
 అదృష్టాన్ని మాకు తెచ్చినావు. మరల దాన్ని మాకందజేయి.
 నీ పరిపాలనను ఎవరూ వేలెత్తి చూపడం లేదు.
 ప్రభూ! మనుషులకు ఏలికవుకా! మృతనగరానికి కాదు.

నాకలు ఒట్టి డొప్పలు, ఎత్తైన కోటగోడలు డొల్లలు-
వీధుల్లో ఎటువంటి జీవజాలం నడయాడనప్పుడు.

ఇడిపస్ : బాధితులారా! మీరు గమనించగలరు
మీ రాకలోని ఆంతర్యం నాకు తెలుసునని,
నాకు విదితమే మీరు మృత్యు సమాన దురవస్థలో ఉన్నారని
నేను మీకంటే మిక్కిలి కష్టాలలో ఉన్నాను.
మీరు మీ ఒక్కరికై బాధపడుతున్నారు.
ఒకరి బాధ మరొకరికి చెందదు.
కాని నా ఆత్మ ఈ నగరంకోసం, మీకోసం, నాకోసం విలపిస్తున్నది.

నేను నిద్రపోవడం లేదు, నన్ను మీరు మేల్కొల్పడం లేదు.
చానాళ్ల నుంచి కన్నీళ్లు నాకు కునుకు పట్టనివ్వడం లేదు.
అలసట లేని ఆలోచనలు నాలో ఎన్నో దారులలో పయనించాయి.
చివరకు ఒకే ఒక్క మార్గం కనిపించింది నాకు,
దానిని నేను అమలు పరిచాను. నేను రాణి సోదరుడు
మెనాయిక్యుస్ కుమారుడు క్రియాన్ ను 'డెల్ఫి'కి పంపాను.
'అపొలో' దేవుని అభిమతం గ్రహించమనీ,
ఎటువంటి త్యాగం లేదా కార్యం ఈ నగరాన్ని రక్షిస్తుందో
తెలుసుకు రమ్మన్నాను. అతడి రాక కోసం రోజులు లెక్కిస్తున్నాను.
అతడు రావాల్సిన సమయం మించినది, ఎందుకు రాలేదో తెలీదు.
ఎక్కడున్నాడో, ఏం చేస్తున్నాడో!
అతడు రాగానే సరైన నిర్ణయం తీసుకోడానికి వెనుకాడబోను.

పూజారి : సరైన వాగ్దానం! నాకు వచ్చిన సమాచారం
ప్రకారం, క్రియాన్ వచ్చినాడనేది నిజం.

ఇడిపస్ : అపొలో దేవా! అతడి ప్రకాశవంతమైన వదనం,
లానే, అతడు తెచ్చిన వార్త అగు గాక శుభప్రదం!

పూజారి : శుభవార్త కావచ్చును. అతడి తలపై లతా కిరీటం
దాన్నిండా బెర్రీపండ్ల సమాహారం.

ఇడిపస్ : త్వరలో మనకు విదితం కాగలదు.
అతడు కూతవేటు దూరంలోనే ఉన్నాడు.

- క్రియాన్ ప్రవేశం -

రాజకుమారా! మెనొయిక్యస్ పుత్రుడా!
అపొలో దేవుడి నుంచి తెచ్చిన వార్త వివరించగలవా!

క్రియాన్ : చాలా గట్టి వార్త ! సరిగా పాటిస్తే చాలు.
తొలగవచ్చు మన కష్టాలు, నష్టాలు.

ఇడిపస్ : ఏం జోస్యం పలికింది భవిష్యద్వాణి?
నిగూఢ శబ్దాలు నన్ను ఆశ, భయాల మధ్య నిలుపుతున్నాయి.

క్రియాన్ : ఇంతమంది మధ్య వినడం నీ అభీష్టమా!
నేను మాట్లాడగలను, కాని, లోపలికి వెళ్ళామా!

ఇడిపస్ : వద్దు! వారితోనే మాట్లాడు,
నేను బాధపడుతున్నది నాకన్నా ఎక్కువ వారికోసమే!

క్రియాన్ : నేను 'డెల్ఫి'లో విన్నది చెబుతాను కొద్ది మాటలలో!
మనం ఆశ్రయమిస్తున్న పతితుడిని
మన థెబెస్ రాజ్యం నుంచి బహిష్కరించమని దైవాజ్ఞ!
అది నయం కాని మృత్యు వ్యాధి
మరింత కాలం పోషించరానిది.

ఇడిపస్ : ఏమిటా పీడ? ఎలా దాన్ని వదిలించుకోవడం?

క్రియాన్ : మృత్యువు లేదా నగర బహిష్కరణ, రక్షానికి రక్షం;
మృత్యు వీచికలను నగరానికి తెచ్చినది హత్యాపాతకం.

ఇడిపస్ : ఎవరి హత్య? దేవుడు చెప్పలేదా అతడి పేరు?

క్రియాన్ : ప్రభూ! అతడు లెయాస్ రాజు! నీకు ముందర ప్రభువు.

ఇడిపస్ : ఆ మాట నేను విన్నాను. కాని అతడిని నేను చూడలేదు.

క్రియాన్ : అతడు హత్య చేయబడినాడు.
హంతకుడిపై పగ తీర్చుకొమ్మని అపొలో పలికినాడు.

ఇడిపస్ : ఎవరిమీద పగ? ఎవరు హంతకులు?
ఇన్నేళ్ల తరువాత ఆధారమెలా దొరుకుతుంది మనకు?

క్రియాన్ : శోధిస్తే దొరుకుతుంది మన రాజ్యంలోనే ఆచూకీ
అలసత్వం లేనిచోట ఆధారం ప్రతిదానికీ!

- ఇడిపస్ : లెయాస్ హత్య ఎక్కడ జరిగింది?
ఇంట్లోనా, పొలాల్లోనా, లేక విదేశాల్లోనా?
- క్రియాన్ : అతడు తీర్థయాత్రలకని వెళ్లినాడు
ఇంటికి మరల తిరిగి రాలేదు.
- ఇడిపస్ : అతడితోపాటు ఎవరూలేరా;
ఏం జరిగిందో చెప్పగలిగిన సాక్షి సహచరుడు, సేవకుడో!
- క్రియాన్ : వాళ్లందరూ చంపబడ్డారు, ఒక్కడు మాత్రం
తప్పించుకున్నాడు కాని వాడికి ఒక్క విషయమే గుర్తుంది!
- ఇడిపస్ : ఏమిటది? ఆ ఒక్కటే రహస్యాన్ని విప్పగలేదేమో!
మనకు కావాల్సిన తాళంచెవి అదేనేమో!
- క్రియాన్ : బందిపోట్ల దళం తమని ఎదుర్కొన్నదన్నాడు.
సంఖ్యలో తమనిమించి, రాజును చంపారన్నాడు.
- ఇడిపస్ : బందిపోటు దొంగలు రాజునెదుర్కొనడం విచిత్రమే!
ఇక్కడ నుంచి ఎవరో వాళ్లకు లంచమిచ్చి ఉండాలి!
- క్రియాన్ : మేమూ అదే ఆలోచించాము. లెయాస్ మరణం
తర్వాత మాకు వేరే సమస్యలు వచ్చాయి. ప్రతీకారం
తీర్చుకునే వాళ్లు లేకపోయారు.
- ఇడిపస్ : పగ తీర్చుకోకుండా మీకు అడ్డుపడిన వారెవరు?
- క్రియాన్ : స్పింక్స్- స్పింక్స్ సమస్యాగీతం
ఆ గొడవతోనే మూగబోయింది నగర సంగీతం
- ఇడిపస్ : అయితే నేను మరొక్కసారి చీకటిని వెలుగులోకి తేవాలి
అపోలో చూపిన మార్గంలోనే వృతుని పగ చల్లారుస్తాను.
ఈ విషయంలో నేను మీకు తోడుంటాను.
నాకతడు దగ్గర స్నేహితుడు కాకపోయినా, మీకోసం,
నాకోసం, ఈ దురవస్థను రూపుమాపుతాను.
లెయాస్ ప్రభువును హత్యచేసిన క్రూరహస్తాలు,
ఎవరికి తెలుసు? నామీద కూడా పడవచ్చు!
నా రక్షణ కోసమైనా నేను ప్రభు హంతకుడిని పట్టుకుంటాను.

ఈ దేశపు కన్నబిడ్డలారా! పూజాగృహపు మెట్లు దిగి
 ఆలివ్ రెమ్మలను పైకెత్తండి! మీలో ఒకరు వెళ్లి
 కాడ్మస్ ప్రజలు యావన్మందినీ ఇక్కడ సమావేశపరచండి!
 నేను చేయగలిగినదంతా చేస్తానని వారితో చెప్పండి.

- (ప్రతీహారి వెళ్తాడు) -

దేవుని అనుగ్రహంతో మనం రక్షింపబడ్డాము.
 లేకుంటే మనం సమస్తం నష్టపోతాము.

పూజారి : పదండి వెళ్దాం, ప్రజలారా! మనం వచ్చిన పని నెరవేరింది.
 ప్రభువు మనకు వాగ్దానం చేసినాడు.
 ఫీబస్ అపోలో భవిష్యదాస్వణి తెలిపినాడు.

(మధ్య ద్వారం గుండా ఇడిపస్, క్రియాన్లు లోపలికి వెళ్తారు.
 పూజారి, ఇతరులు కుడి ఎడమ ద్వారాల గుండా నిష్క్రమిస్తారు.
 కొద్దిక్షణాల తరువాత బృందం, ఆర్కెస్ట్రా ఉన్నవేపు వస్తుంది.)

Parodos = బృందగానం

Strophe - 1

బృందం : స్వర్ణకాంతులు, చీకట్లు అలుముకునే
 నిగూఢ 'డెల్ఫి'లో దేవుడు పాడే పాట ఏమిటి?
 సూర్యుని కొరడాలు చెళ్లుమన్న థెబెస్
 నగరం గురించి ఏమంటున్నది భవిష్యదాస్వణి?
 భయం నన్ను విడదీస్తున్నది,
 హృదయపు మూలాలు వణుకుతున్నవి.
 నాకిప్పుడు జ్ఞప్తికి వస్తున్నది, ఓ చికిత్సకుడా! కాంతి ప్రకాశకుడా!
 నీ శక్తి అపారం! నీవు ఈ దురదృష్టపు ఘడియల్ని
 అకస్మాత్తుగా ఏర్పడే మేఘంలా పంపుతావా?
 లేక, గతకాలపు నిశీధిలా నేసి వదుల్తావా?
 మాట్లాడు నాతో! పలుకు ఓ
 బంగారు ఆశల పుత్రుడా, అమర స్వరాధినేతా!

Antistrophe - 1

జ్యూస్ దేవుని అమరపుత్రిక ఎఢెనాను,
 ఆమె సోదరి ఆర్కెమిస్ను స్తుతిస్తున్నాను!

సంత కూడలిలో తన సింహాసనాన్ని అధిష్టించిన
 ఆర్డెమిన్ కిదే మా ప్రార్థన!
 సుదూర ఆకాశాన ఉన్న విలుకాడు అపొలోకు అభివాదం!
 దేవతలారా, దిగిరండు! మా దుఃఖాన్ని, చీకటి జ్వాలలను
 చల్లార్చే మూడు సెలయేటి ప్రవాహాల్లా నేలపైకి విచ్చేయండి.
 మాకు త్వరితంగా ఉపశమనాన్ని ప్రసాదించండి.
 ప్రకాశవంతమైన వాయులోగిలి నుంచి ఆనాడు దిగివచ్చినట్లే
 ఈనాడూ మమ్మల్ని కాపాడ విచ్చేయగలరు!

Strophe - 2

మా కష్టాలకు అంతేలేదు
 మా అతిధేయ దేహాలు అలసట చెందినవి.
 ఏ వ్యక్తి నేడు మనసా మృత్యువుతో పోరాడలేకున్నాడు.
 ప్రశస్తమైన నేల బీడు భూమిగా మారింది.
 పిల్లలు లేని తల్లులు ఘోషిస్తున్నారు.
 చూడు! మా ప్రాణాలకు, పక్షులకు లా రెక్కలు వచ్చాయి.
 అగ్ని ప్రజ్వరిల్లినప్పుడు పైకెగసే నిప్పురవ్వల్లా
 మా ప్రాణాలు సాయంకాలపు దేవుని తీరానికి చేరుతున్నాయి.

Antistrophe - 2

దయలేని చీడ కాల్చివేస్తున్నది.
 మృత్యువుతో పాలిపోయిన పిల్లలు
 శిలాదారులపై నిశ్చలంగా పడి ఉన్నారు.
 వృద్ధ స్త్రీలు పూజాగృహాల వద్ద గుమికూడి
 రొమ్ములు బాదుకుంటూ రోదిస్తున్నారు.
 దుఃఖ స్వరాలతో ఫీబిస్ అపోలోను ప్రార్థిస్తున్నారు.
 దేవుని స్వర్ణ శిశురత్నమా! మాపై దయజూపు!

Strophe - 3

ఈ అగ్నిదాడిలో కత్తులు, డాలులు లేవు
 అయినా, మేము మృత్యుఘోషలో మునిగి ఉన్నాము.
 మా ఇళ్లను ముట్టడించిన శత్రువును పారద్రోలి
 అట్లాంటిస్ సముద్రగృహంలోకి నెట్టివేయుమా ప్రభూ!

లేదా, థ్రేన్ దేశపు తూర్పుతీరాల ఎగసి పడే అలల్లోకి త్రోసి వేయుము!
 రాత్రి లభించే ఉపశమనాన్ని పగలు కాల్చివేస్తున్నది
 ఉరుములు, పిడుగులు కురిపించేవాడా! దేవుడా!
 మెరుపు ఖడ్గంతో మా శత్రువును అంతంచేయి, ప్రభూ!

Antistrophe - 3

ఫీబస్ అపొలో! సూర్యధనుస్సును మరింత వంచు.
 బంగరు అలైతాడును, దివ్యకిరణ బాణాలను
 మాకోసం గానం చేసేట్లు అనుగ్రహించు.
 వేటలో ప్రసిద్ధికెక్కిన ఆర్టెమిస్ దేవతా!
 పర్వతాలపై దూసుకుపో ప్రశాంతమైన వెలుగులా!
 ఓ రక్తవర్ణ దేవతా! కనుబొమ్మలపై బంగరు
 పట్టీ ధరించినవాడా! మీనీడ్ల తుఫానులో సంచరించే బాకస్!

(ఇడిపస్ ప్రవేశం)

మృత్యువుపై, ద్వేషపుచీకటిపై తిరగబడు!
 కాగడాలను చేబట్టి ఆనందపు వెలుగులో నడయాడు!

దృశ్యం - I (Scene-I)

ఇడిపస్ :

మీ ప్రార్థన ఫలించునుగాక!
 నా మాట వినండి, పరిస్థితిని బట్టి మెలగండి!
 మీకు అన్ని బాధల నుండి విముక్తి లభిస్తుంది.

నేరానికి నేనెలా కొత్తవాడినో
 ఈ కథకూ అంతే,
 చిన్నపాటి ఆచూకీ లేకుండా హంతకుడినెలా పట్టుకోగలను?
 కాని ఈనాడు, మిత్రులారా!

ప్రభు హత్య జరిగినాక నేను ఈ నగర పౌరుడినైనా
 థెబెస్ ప్రజలందరి ముందూ ఈ ప్రకటన చేస్తున్నాను.
 లాబ్డకాస్ కుమారుడైన లెయాస్ ఎవరి చేతిలో మరణించాడో
 తెలిసిన ఏ వ్యక్తైనా సమాచారం ఇవ్వవచ్చును,
 ఇన్నాళ్లు దాచినందుకు శిక్షపడుతుందనే వెరపు లేకుండా?
 అతడికెటువంటి ఆపదా రాదని వాగ్దానం చేస్తున్నాను.
 కావాలంటే అతడు ఈ రాజ్యం నుంచి స్వేచ్ఛగా వెళ్లిపోవచ్చు.

ఒకవేళ ఎవరైనా పరాయి దేశస్థుడు ప్రభుహత్య చేసి ఉంటే
 ఆ విషయం తెలిసినవారు మౌనంగా ఉండరాదు.
 సమాచారం అందించినందుకు తగు బహుమతి ఇవ్వబడుతుంది.
 తెలిసీ, ఎవరైనా దానిని దాచి ఉంటే
 తన స్నేహితుడనో, తనకు ముప్పు వస్తుందనో
 నా ఆజ్ఞను ధిక్కరిస్తే నేనేం చేయదలుచుకున్నదీ మీకు చెబున్నాను.

-ఈ దేశపు పౌరులెవ్వరూ అతడితో మాట్లాడరాదు.
 అతడిని కలవరాదు. ప్రజలకు సంబంధించిన
 ఏ పండగలోనూ, బలులు, సంతర్పణలలో పాల్గొననివ్వరాదు.
 ప్రతి ఇంటి నుంచి అతడు తరిమివేయబడాలి.
 అతడు ఈ దేశానికి పట్టిన చీడ కనుకనూ,
 డెల్ఫి నుంచి అపోలో స్వరవిముక్త భవిష్యద్వాణి హెచ్చరికను
 గమనించి, నా భుజబలం, ఈ సింహాసనం సాక్షిగా
 హత్య కావించబడిన లెయాస్ ప్రభువు
 పక్షాన నేను ఈ ప్రకటన చేస్తున్నాను. -

-నేను భగవంతుడిని ప్రార్థిస్తున్నాను,
 నేరస్తుడు దొంగలా దాక్కున్నా, అంతు దొరకకున్నా
 అతడి జీవితం నిస్సారమై, పాపపంకిలమైపోవుగాక!
 ఒకవేళ అతగాడు నా ఆతిథ్యాన్ని స్వీకరిస్తూ
 నా ఇంటిలో ఉన్నవాడైతే నాకూ
 అటువంటి దౌర్భాగ్యస్థితి ప్రాప్తించుగాక! -

నేరానికి విధించబడబోయే శిక్ష గురించి విన్నారు.
 నా తరపున మీరు కూడా నేరస్తుడి ఆచూకీకై ప్రయత్నించండి.
 అపోలో దేవుని ఉద్దేశ్యం అదే!
 స్వర్గలోకం బహిష్కరించిన ఈ నగరాన్ని మనం కాపాడుకోవాలి.
 మన నగరపు పూర్వ కీర్తిప్రతిష్ఠల్ని పునరుద్ధరించుకోవాలి.
 భవిష్యద్వాణి మనకు ఆదేశం ఇవ్వకపోతే
 మనం ఈ నగరాన్ని దాని మానాన దానిని వదిలేసేవాళ్ళమా?
 ప్రభువును చంపిన హంతకుడికై
 అన్వేషించకుండా ఉండగలుగుతామా?

నేను, నాకు సంక్రమించిన ఈ విశేషాధికారాలతో
 అతడి శయ్యపై పరుండి సంతానాన్ని అతడి భార్యతో
 కన్న నేపథ్యంలో, అతడు బతికుంటే అతడు
 నిర్వహించే బాధ్యతల్ని నేను నిర్వహిస్తున్నాను.
 వారి కుమారుడు నా కుమారులకు సోదరుడు కాదా,
 లెయాస్కు పితృత్వపు అదృష్టం సరిగా ఉండి ఉంటే!
 (దురదృష్టపు పిడుగు ఆతడిని నేలకూల్చింది)
 నేనిప్పుడు అతడి కుమారుడి బాధ్యతలు నిర్వహిస్తాను.
 అతడి పుత్రుడిగా పోరాటం సాగిస్తాను, విజయం సాధిస్తాను.
 లాబ్జకాస్, పాలిడ్రాస్, కాడ్జస్, ఎగినార్ వంశావళి వారసుడైన
 లెయాస్ ప్రభు హంతకుడి హస్తాల్ని కనుగొంటాను.
 ఈ నా అన్వేషణలో నాకు సహకరించని వారికి
 దేవతలు ఈ భూలోక సంపదలను తిరస్కరించెదరు గాక!
 వారికి సంతాన ప్రాప్తి లేక, కృంగి, కుళ్లి, కృశించెదరు గాక!
 మనకన్నా ఎక్కువ బాధలు పడుతూ, నికృష్టులై నాశనమౌదురుగాక!

మీకు, విశ్వాసపాత్రులైన థెబెస్ ప్రజలకు, అందరికి
 నా పనులు సమ్మతమై, న్యాయమైనవని భావించినవారికి
 సమస్త దేవతల, న్యాయదేవత ఆశీస్సులు లభించునుగాక!

కొరగాస్ : ప్రమాణపూర్తిగా చెబుతున్నాను ప్రభూ!
 నేనీ హత్య చేయలేదు, హంతకుడెవరో నాకు తెలీదు.
 ఫీబస్ అపొలో ఆదేశాన శోధన జరిగింది కదా
 అతడెందుకు ఆ హంతకుడిని ప్రకటించలేదు?

ఇడిపస్ : నిజాయితీ నిండిన ప్రశ్న! కాని ప్రపంచంలో ఏ మానవుడూ
 దేవతలు చెప్పదల్చుకున్నదానికన్నా ఎక్కువ చెప్పించలేదు!

కొరగాస్ : మరో మార్గమున్నదని నాకనిపిస్తున్నది -

ఇడిపస్ : వివరించు తక్షణం -

కొరగాస్ : అపొలో దేవుని వాక్కును ప్రకటించే సమర్థుడు
 మనందరికి తెలిసిన టిరెసియాస్ - ద్రష్ట, జ్యోతిష్ముడు.
 ఇడిపస్! అతడి నుంచి మనకు సమాచారం లభించవచ్చు!

ఇడిపస్ : నేనూ అదే ఆలోచించాను.
క్రియాన్ ఇదే విషయం ప్రస్తావించాడు.
రెండుసార్లు దూతల్ని పంపినా, అతడెందుకో రాలేదిక్కడికి!

కొరగాస్ : పాత కథనం పనికిరాదేమో?

ఇడిపస్ : ఏమిటది?

కొరగాస్ : బందిపోట్ల చేతిలో రాజు మరణించాడన్నది!

ఇడిపస్ : నాకు తెలుసది, కాని సాక్షులు లేరు.

కొరగాస్ : అణువంత భయమన్నా హంతకుడికుంటే
నీ శాపం అతడిని బహిర్గతపరచేది.

ఇడిపస్ : శాపనార్థాలకు భయపడతాడా హంతకుడు?
(ప్రతీహారి వెంటరాగా టిరెసియాస్ వస్తాడు)

కొరగాస్ : నేరస్థుడిని కనిపెట్టే నేర్పెవరికైనా ఉన్నదంటే
అది ఒక్కడికే. టిరెసియాస్ - ప్రవక్త, ద్రష్ట.
అతడిలో సత్యవాక్కు ప్రవహించే జలధార!

ఇడిపస్ : టిరెసియాస్! మహాజ్ఞానీ! అద్భుతాల అన్వేషణలో నిరంతర విద్యార్థి
సాధారణ మానవుడికి అవగతం కానిదీ, రహస్యమైనదీ
కనులు లేకపోయినా కానగలిగినవాడివి నీవు.
నీకు తెలుసు ఈ నగరం నేడు ఉత్పాతాలతో ఉలికిపడుతున్నది.
నీవొకడివే మమ్మల్ని రక్షించగల సమర్థుడివి.
నీకు దూతలు చెప్పే ఉంటారు -
అపొలో తెలిపిన భవిష్యద్వాణి ప్రకారం
లెయాస్ ప్రభు హంతకులను ఈ రాజ్యం నుంచి
బహిష్కరించో, చంపో పారద్రోలితేనే ఈ పీడ విరగడాతుంది.
పక్షుల గమనాన్నో, లేక మరేదో అతీంద్రియ శక్తినో
వినియోగించి హంతకుడి జాడ కనుగొనగలవా!
ఈ నగరాన్ని, ప్రజల్ని, నిన్ను, నన్ను శుద్ధిపరచగలవా!
నీ చేతుల్లోకి ఈ బాధ్యతను స్వీకరించి
చిక్కుల్లో ఉన్న మనందరినీ విడిపించగలవా!

- టిరెసియాస్ : సత్యవచనం వలన ప్రయోజనం శూన్యమైనపుడు
సత్యజ్ఞానమెంత భయంకరమో తెలుసా నీకు?
నాకు తెలిసీ కార్యాచరణలో పెట్టనివాడిని నేను
ఇక్కడకు వచ్చి ఉండాల్సింది కాదు ఇప్పుడు.
- ఇడిపస్ : ఏమిటి నిన్ను కలవరపెట్టున్నది?
ఎందుకు నీ నేత్రాలింత శీతలంగా ఉన్నాయి?
- టిరెసియాస్ : నన్నింటికి పోనివ్వు! నీ గమ్యం నీది, నా గమ్యం నాది.
విధి ఎలా ఉంటే అలా ఉండనీ! అదే మంచిది.
- ఇడిపస్ : నీవు మాట్లాడున్నది లేదు సమంజసంగా,
అది ఈ సమస్యకు తోడ్పడదు ఏ రకంగా?
- టిరెసియాస్ : నీ మాటలకు నా మాటలకు పెద్ద తేడాలేదు.
పొదుపుగా మాట్లాడడం మంచిదని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు.
- ఇడిపస్ : దేవుడి మీద ఒట్టేసి చెప్పు నిజం-
- టిరెసియాస్ : మీరంతా అజ్ఞానులు-
నాకు తెలిసింది ఇక్కడ నేను చెప్పబోను.
ఇప్పటి వరకు అది నా ఒక్కడి దుఃఖం
విడమరిస్తే అది నీకు చెందుతుంది!
- ఇడిపస్ : ఏమిటి ధిక్కారం! తెలిసీ చెప్పవా?
ఈ దేశాన్నిలా విధ్వంసానికి విడిచిపెట్టావా?
- టిరెసియాస్ : నన్ను గాని, నిన్ను గాని, హింసించడం కాదు నా అభిమతం
ఎందుకు నన్ను బలవంతపెట్టావు, నాతో చెప్పించలేవు సత్యం.
- ఇడిపస్ : శిల సహనాన్నే పరీక్షించగల అంధవృద్ధుడివి నీవు,
సత్యాన్ని పలుకు! ఎటువంటి మానవత్వం లేదా నీకు?
- టిరెసియాస్ : మానవత్వం లేదు, మనసు లేదు అని నీవా నన్ననేది?
నీ మనసు, మానవత్వం ఎటువంటిదో తెలుసా నీకు?
- ఇడిపస్ : నేననుకున్నట్లే ఇక్కడున్నవాళ్లు అనుకోవడం లేదా?
నీ మొండితనాన్ని అందరూ అసహ్యించుకోడం లేదా?
- టిరెసియాస్ : వాటితో నాకేం పని?
నేను చెప్పినా, చెప్పకపోయినా నిజం బయటపడుతుంది.

ఇడిపస్ : అటువంటప్పుడు నీవు చెప్పడమే మంచిది.

టిరెసియాస్ : నేను చెప్పను. నీకెంత ఆగ్రహం కలిగినా సరే!

ఇడిపస్ : ఆగ్రహం! ఎందుకు రాదు ఆగ్రహం!

ఎంత నిగ్రహించుకుంటున్నానో కాదా నీకు అర్థం!

నేనంటాను, నీకు ఈ కుట్రలో భాగముందని.

నీవు నీ కుట్ర దారులు మీ స్వహస్తాలతో ప్రభువును చంపారని

నీకు కళ్ళుండి ఉంటే నీవే హంతకుడివని అంటాను.

ఏమిటి నీ జవాబు?

టిరెసియాస్ : అంటావా, అను!

మరి నీ ప్రతిజ్ఞ మీద నిలబడతావా,

నేను హంతకుడెవరో చెబుతాను-

ఈరోజు నుంచి నీవు నాతో, మా అందరితో మాట్లాడలేవు

ఎందుకంటే, నీవే, నీవే, ఈ ఉత్పాతాలన్నింటికీ కారణం!

ఇడిపస్ : ఎంత ధైర్యం నీకు? ఎంత పొగరు నీకు?

ఇటువంటి మాటలని తప్పించుకుపోగలననుకుంటున్నావా?

టిరెసియాస్ : నేనెప్పుడూ స్వేచ్ఛాజీవినే!

సత్యమే నన్ను సదా రక్షించేది!

ఇడిపస్ : సిగ్గు, లజ్జా లేవా నీకు!

ఆధారం అవేనా నీ విద్యలకు?

టిరెసియాస్ : నన్ను నిజం చెప్పమన్నది నీవు.

నను బలవంతపెట్టింది నీవు.

ఇడిపస్ : ఏం మాట్లాడమన్నాను? నోటికొచ్చిందల్లానా?

చెప్పేదేదో ఇంతమంది ముందు స్పష్టంగా చెప్పు!

టిరెసియాస్ : ఇంకా అర్థం కాలేదా నీకు?

నన్నెందుకు రెచ్చగొడ్తావు?

ఇడిపస్ : నాకర్థం కాలేదు. వివరించు!

టిరెసియాస్ : నీవు వెదుకుతున్న హంతకుడివి నీవే!

- ఇడిపస్ : రెండుసార్లు నీవు నన్ను అవమానపరచావు,
దానికి ప్రతిఫలం ఇక్కడే అనుభవిస్తావు.
- టిరెసియాస్ : ఇంకా తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావా?
మరింత కోపాన్ని కోరుకుంటున్నావా?
- ఇడిపస్ : ఎంతైనా చెప్పు, వ్యర్థ ప్రలాపాలకు విలువలేదు.
- టిరెసియాస్ : నీకు నీ దుస్థితి కానరావడం లేదు.
అత్యంత హేయమైన జీవితాన్ని గడుపుతున్నావు.
- ఇడిపస్ : నీ ఈ దుష్ట భాషణాలకు అంతేలేదా!
- టిరెసియాస్ : సత్యానికి శక్తి ఉంటే ఎప్పుడో ఆపి ఉండేవాడిని
విధికి వినముడ్రనై నిలిచి ఉండేవాడిని కాదు.
- ఇడిపస్ : సత్యవాక్కు నీనోటా? ఇప్పటికీ చెప్పింది చాలు!
అంధుడా, మూర్ఖుడా, తెలివితక్కువ పిచ్చి ముసలోడా!
- టిరెసియాస్ : నీవు పిచ్చివాడివి! నన్ను తిడ్డున్నావే ఇప్పుడు
నిజం తెలిసాక ఇక్కడున్న ప్రతి ఒక్కళ్లు నిన్ను తిడ్డారు అప్పుడు.
- ఇడిపస్ : ఓరి చీకటి పుత్రుడా! నిన్ను నేనంటను!
సూర్యుడిని చూసే ఏ మనిషీ నిన్నంటడు!
- టిరెసియాస్ : ఇది నిజం! నీ చావు నీ చేతిలో లేదు,
అది అపొలో దేవుని నిర్ణయం; అతడి నిశ్చయం.
- ఇడిపస్ : సరే చెప్పు, ఈ పరిశోధనలెవరు చేసారు?
క్రియాస్! లేక, ఇంకెవరు?
- టిరెసియాస్ : క్రియాస్ వలన నీకు ఆపద లేదు.
నీ చావును నీవే కొనితెచ్చుకున్నావు.
- ఇడిపస్ : సంపద, అధికారం, రాజకీయ తంత్రం
రాజరికం, ఇవన్నీ ప్రతిఒక్కరూ మెచ్చుకునేవే!
ఎవరిలోనో అసూయ పెచ్చు పెరిగింది
నాకు వ్యతిరేకంగా కుట్రను పెంచి పోషించింది.
నా వాడు, నా స్నేహితుడు క్రియాస్ దీనికి కారణమా?

ఒకప్పుడు ఈ నగరం కాదా నేనడగకుండానే
 ఈ సమస్త అధికారాల్ని నాకు కట్టబెట్టింది?
 ఈ అధికారం కోసమే క్రియాన్ పన్నుతున్నాడా పన్నాగం?
 ఈ జ్యోతిష్కుడిని, కళంకిత నాణేల్ని ఏరుకునే వాడిని,
 ఈ మోసపు ప్రవక్తను కొని నాపై ఉసికొలుపుతున్నాడా?
 నాకన్నా గొప్ప భవిష్యద్వాక్య విశ్లేషకుడా ఈ మోసగాడు?

అయితే చెప్పు? ఎన్నిసార్లు నీ జ్యోతిష్షాలు నిజమయ్యాయిప్పటికీ?
 ఆ దుష్ట స్పింక్స్ ఇక్కడి ప్రజల్ని పీడిస్తున్నప్పుడు
 ఏ సాయం చేశావు నీవు ఈ ధెబెన్ ప్రజలకు?
 ఈ నగరంలోకి వచ్చిన కొత్తవాడు ఒక్కడిపైననే అది విరుచుకుపడిందా?
 నీలాంటి మంత్రగాడి శక్తులేమైనాయప్పుడు?
 పక్షుల్ని చూసి ఫలితాలు చెబుతావే, అవి ఎగరలేదా?
 నీ నాలుక మీద నడయాడే దేవతలేమయ్యారు ఆనాడు?
 నేను, ఇడిపస్, ఓ సాధారణ వ్యక్తిని.
 ఆ దారినే పోతున్నాను, అమాయకంగా, ఏమీ తెలీక!
 నాకే పక్షులూ సాయం చేయలేదు, నేనే ఆలోచించి పలికాను.
 అటువంటి నన్ను నాశనం చేయ సంకల్పించావు నీవు.
 క్రియాన్ రాజైతే అతడికి దగ్గర కావాలని.
 మంచిదే, నీవు, నీ స్నేహితుడు క్రియాన్
 మీ ఎత్తుగడలకు తగిన ఫలితాల్నుభవించకపోరు.
 వృద్ధుడివి కాకుంటేనా ఈ పాటికే తగ్గ శిక్ష పడేది నీకు!

కొరగాస్ : మీ ఇద్దరి పదజాలం ఆగ్రహోజనిత భాషణం!
 ఇడిపస్! కోపం వలన సాధించేదేమీ లేదు.
 దేవుడి నిర్ణయాన్ని ఎలా అర్థం చేసుకోవాలన్నదే మన ముందున్న సమస్య

టిరెసియాస్ : నీవు ఈ ప్రజలకు, ప్రభువు కావచ్చు
 కాని వివాద ప్రోద్ధిత సంభాషణలలో నేను నీకు సరిజోడీనే!
 నేను అపోలోకు సేవకుడిని నీకు కాదు.
 నాకు క్రియాన్ పేరుతో గాని, క్రియాన్తో గాని అవసరం లేదు.
 నేను చెప్పేది విను. నా అంధత్వాన్ని ఎగతాళి చేస్తున్నావు.
 కాని, నీవు, రెండు కళ్లుండీ చూడలేని గుడ్డివాడివి.

నీ జీవితంలోని దౌర్భాగ్యాన్నే గమనించనివాడివి.
 ఎవరి పంచన ఉంటున్నావో, ఎవరితో జీవిస్తున్నావో తెలుసా నీకు?
 ఎవరు నీ తల్లిదండ్రులు, అసలు నీవెవరివో నీకు తెలుసా?
 వారికి చేసిన ఘోర అపకారం, నీచకార్యం
 ఈ భువిపై, క్రిందిలోకంలో అవైనా తెలుసా?
 వారిద్దరి శాపం ద్విగుణమై ఛెళ్మనే కొరడాలా
 నీ కళ్లపై దట్టమైన చీకటిగా కమ్ముకొనును గాక!
 అప్పుడు నీవు పెట్టే కేకలు వినబడని ప్రదేశముంటుందంటావా?
 కిథైరాన్ పర్వతాలలో ప్రతిధ్వనించిన కేకల్ని మించేదేమిటో?
 నీవు థెబెన్ నగరానికి వచ్చినప్పటి ఆర్భాటం,
 పెండ్లికుమారుడిగా నీ ఊరేగింపు, ఆటా, పాటా
 అనాలోచితంగా నిన్ను అందలం ఎక్కించడం
 ఇప్పుడు, ఇంతకుముందు నీవూహించలేనివి,
 నీకు, నీ పిల్లలకు తెచ్చిపెట్టుకున్నవీ....

తెచ్చుకో కోపం! ఊగిపో ఆగ్రహంగా!
 క్రియాన్ను దూషించు, నన్ను శపించు!
 నేను చెబుతున్నా! ఈ నేలపై నడిచిన వాడెవ్వడూ
 నీవున్నంత దౌర్భాగ్య స్థితిలోకి నెట్టబడి ఉండడు!

ఇడిపస్ : ఇవన్నీ వింటూ నేనిలా నిగ్రహించుకోవాల్సిందేనా?
 వాచాలుడా! పో తక్షణం ఇక్కడ్నుంచి!
 నా ఇంటి ముందు నుంచి! నా కంటి ముందు నుంచి!

టిరెసియాస్ : నీవు పిలవకపోతే నీ గుమ్మం ఛాయల్లోకే వచ్చేవాడిని కాదు!

ఇడిపస్ : ఇంత చెత్త మాట్లాడావని నేనూహించానా?
 నిన్నూ, నన్నూ నిందిస్తావని తలపోసానా, మూర్ఖుడా?

టిరెసియాస్ : నేను మూర్ఖుడినా? నీ తల్లిదండ్రుల దృష్టిలో జ్ఞానినే!

ఇడిపస్ : నా తల్లిదండ్రుల ప్రస్తావన?.... అవునూ! ఎవరు వాళ్లు?

టిరెసియాస్ : ఈరోజే నీ తండ్రెవరో తెలుస్తుంది.
 అప్పుడు నీ గుండె ముక్కలై పగుల్తుంది.

ఇడిపస్ : మరొక పొడుపు కథా పిల్లలకు చెప్పినట్లు,
అబ్రకదబ్ర వాగుళ్లు, వ్యాఖ్యానాలు కట్టిపెట్టు!

టిరెసియాస్ : ఒకప్పుడు సమన్యాపూరణంలో గొప్ప ఘటికుడివి కదా?

ఇడిపస్ : వెక్కిరించు, ఫరవాలేదు. నిజం నిన్ను వెక్కిరిస్తుంది.

టిరెసియాస్ : నిజం తెలిసాక నీ జీవితం నిన్ను వెక్కిరిస్తుంది.

ఇడిపస్ : ఫరవాలేదు. నగరం రక్షింపబడితే చాలు!

టిరెసియాస్ : (ప్రతీహారితో)- నన్ను తీసుకువెళ్లు!

ఇడిపస్ : అవునవును, తీసుకువెళ్లు. నీవు ఉపయోగపడిందేమీలేదు.
కనీసం ప్రశాంతత అన్నా మిగుల్తుందిక్కడ!

టిరెసియాస్ : నేను చెప్పదలుచుకున్నది చెప్పే వెళ్తానిక్కడుంచి
నన్ను అవమానపరిచావు, గాయపరిచావు నీవు!
లెయాస్ ప్రభువును హత్య చేసినవాడు
నీవు అత్యంత నిశితంగా వెదుకుతున్నవాడు
వేరెక్కడనో లేడు, ఇక్కడే, ఈ నగరంలోనే ఉన్నాడు.
నీ మనసులో అతడు పరాయివాడు కావచ్చు
కాని, అతడు, ఈ థెబెన్ నగరవాసి, అది నిజం!
ఈ నిజం నీ గుండెను వ్రయ్యలు చేస్తుంది.
ఇప్పుడు కళ్లున్నా రేపు అంధుడు కాబోయేవాడు
ఒకప్పుడు చిల్లిగవ్వలేని, ఈనాటి ధనవంతుడు
అతడు రేపు తన చేతికర్రతో నేలను తట్టుకుంటూ నడుస్తాడు.
తన పిల్లలకు అతడు సోదరుడు, తండ్రి.
తన పిల్లల తల్లికి అతడు భర్త, కుమారుడు.
తన తండ్రి, శయ్యపై పడుకున్నవాడే
తన తండ్రి రక్తాన్ని కళ్ల జూసినవాడు.

ఇకచాలు! శోధించు! ఆలోచించు?
నిజం నిలకడమీద తెలిసాక, నేను చెప్పింది
తప్పైతే, అప్పుడు తిడుదువుగాని నా జ్యోతిషాన్ని!

(టిరెసియాస్ నిష్క్రమిస్తాడు. ఇడిపస్ రాజభవనంలోకి వెళ్తాడు)

పాట :-

స్ట్రాఫె :-

బృందం : ప్రపంచానికి నడిబొడ్డు దెల్పి శిల,
పితృహత్యను చెప్పింది జోస్యం ఇలా!
రక్త పంకిలమైన హస్తం,
హంతకుడు పలాయనమయ్యే సమయం!
అతడు వాయువేగంతో నిష్క్రమిస్తాడని
జ్యూన్ కుమారుడు అపొలో తన తండ్రి ఆయుధాలు
పిడుగుల్ని, మెరుపుల్ని అతడిపై ప్రయోగిస్తాడని-
ఆగ్రహానల దేవతలు ఫ్యూరీస్ అతడిని వెంటాడుతారని-

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

పవిత్ర పార్సాసన్ మంచు శిఖరాలు
ఆ రహస్య వ్యక్తిని అంధుడిని చేస్తాయి.
అందరూ అతడిని వేటాడుతారు
పచ్చికమైదానాల్లోంచి అడవుల్లోకి
తరమబడిన ఎద్దులా తడబడుతూ అతడు
శిలల విషాదాల్లో చిక్కుకుంటాడని,
దురదృష్టం అతడిపై దూసుకు వస్తుందని
ఎక్కడికి, ఎలా పారిపోవాలో ఎరుక రాక
జన ప్రపంచపు హృదయంలో చోటు దొరకక కొట్టుమిట్టాడగా
శాశ్వత స్వరాలు అతడిని అనుసరిస్తాయి.

స్ట్రాఫె-2

ఇప్పుడింకొక పిచ్చిమాట వినబడ్తోంది
పక్షుల రెక్క తీరు చూసి పలికే వృద్ధ జ్యోతిషుడు
పలికిన జోస్యాన్ని వినగానే నేను
విలయంలో చిక్కుకున్న పక్షిలా విలవిలలాడాను.
ఈ చర్చలో నిలబడలేనని నా ఆత్మ అంటున్నది.
కాని ఎవరు ఈ రహస్యాన్ని ఛేదించగలరు?
థెబెస్ రాజగృహంలో చిచ్చుబెడుతున్నదెవరు?
లాబ్డకస్ వంశపు పాలిబస్ కుమారుడు-
-లెయాస్ ప్రభువును చంపిన హంతకుడిగా-
ఇడిపస్ను నిందించడానికున్న ఆధారాలేమిటి?

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

జ్యూస్ దేవుడు, అపొలో ప్రభువు
ఈ వింత కథలోని నిజాన్ని తెలిసినవారు.
దివ్య కార్యాలలోని మర్మం దేవుళ్లకు తెలియును.
మానవులకా దృష్టి ఇవ్వబడకుండెను.
జ్ఞానుల నుంచి జ్ఞానం విస్తరించబడును.
వృద్ధుడైన ద్రష్ట క్రోధంతో వచించిన వాక్కులు
ప్రభువైన ఇడిపస్ ను హంతకుడిగా నిరూపించునా?
స్పింక్స్ ముందు ధైర్యంగా నిలబడ్డ వీరుడు
ఈ అసత్య వాక్కులకు చలించునా?

దృశ్యం - 2 (Scene-II)

(క్రియాన్, థెబెన్ నగరవాసులు)

క్రియాన్ : థెబెన్ ప్రజలారా!
ఇడిపస్ ప్రభువు నాపై చేసిన
నిందారోపణలను నేను విన్నాను.
ఈ వాచాలతను నేను సహించబోను.
ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో తనకు వస్తున్న కష్టానికి
నేను కారణమని అతడు తలపోస్తున్నాడు.
నేను ఏది చేసినా, మాట్లాడినా దాన్ని అనుమానిస్తున్నాడు.
నేను నా ప్రాణాన్ని లెక్కచేసేవాడిని కాదు.
ఆత్మగౌరవం నాకు అతిముఖ్యమైనది.
ఈ పుకారు మామూలు విషయం కాదు.
ఇది అత్యంత విషాదకరమైన, ఘోరమైన విషయం.
నన్ను రాజ్యానికి, ప్రజలకు అవిధేయుడననడం
మరింత శోచనీయమైన విషయం.

కొరగాస్ : అది కోపంతో పలికిన మాట, మనసు నుంచి వచ్చింది కాదు.

క్రియాన్ : నేను వృద్ధ జ్యోతిష్కుడిని చేరదీసి
అబద్ధం చెప్పించానని అతడనలేదా?

కొరగాస్ : అతడి మాటల్లో అంత తీక్షణత లేదు.

క్రియాన్ : మీరతడిని గమనిస్తున్నారు కదా,
అతడి కళ్లు స్థిరంగా ఉన్నాయా?
అతడి మానసిక స్థితి సరిగా ఉన్నదా?

కొరగాస్ : అది నేను చెప్పలేను.
పెద్దవాళ్ల నడతపై పలికే శక్తి నాకు లేదు.
అడుగో ప్రభువు తానే వస్తున్నాడు.

(ఇడిపస్ ప్రవేశం)

ఇడిపస్ : ఈ ఇంటి గడప తొక్క సాహసించావన్నమాట!
హంతకుడా! ఎంత ధైర్యం నీకు?
నాకు తెలియదనుకుంటున్నావా నీ కుయుక్తులు, కుట్రలూ!
నన్ను తొలగదోసి నా సింహాసనాన్ని ఆక్రమించుకోవాలనే ఎత్తులూ?
దేవుడి మీద ప్రమాణం చేసి చెప్పు,
నేను పిరికి వాడిలా, వెర్రివాడిలా కనబడుతున్నానా?
నీ ఎత్తులు గమనించలేని మూర్ఖుడిననుకున్నావా?
వాటిని గమనించీ నోరెత్తలేని అధముడినని తలపోసావా?
నీ ఎత్తుగడ ఎలా ఫలిస్తుందని కలగన్నావు?
క్రియాన్! నీవు మూర్ఖుడివి.
ఎవరి అండదండలు లేకుండా అందలానికి ఆశపడ్తున్నావు.
సింహాసనాల్ని కొనవచ్చు, గెలుచుకోవచ్చు!
నీవు ఈ రెండిటిలో దేనినీ చేయలేవు.

క్రియాన్ : నీవు వదరింది చాలు! ఇక ఆవు!
నేను మాట్లాడుతున్నా! నీవు విను!
నిజం తెలవకుండా నిఘోరాలు వేయకు!

ఇడిపస్ : బాగానే మాట్లాడుతావు నిజాలు తప్ప!
యదార్థమొకటి ఉంది. కాని, దానిని తెలుసుకోవడం
నాకత్యంత వ్యతిరేకుడైన శత్రువు నుంచీ అని నేననుకోలేదు.

క్రియాన్ : ఆ యదార్థాన్నే నీతో నేను విభేదిస్తున్నాను.

ఇడిపస్ : దానిని నీవు తృణీకరించలేవని నేనంటున్నాను.

క్రియాన్ : మొండిగా వాదించడమే ముఖ్యమనుకుంటే
తార్కికంగా ఆలోచించడం తప్పనుకుంటే అది నీ షొరపాటు.

- ఇడిపస్ : తన వాళ్లకే అపకారం తలపెట్టినవాడు
శిక్షింపబడకూడదంటే అది నీ పొరపాటు.
- క్రియాన్ : ఈ మాట నేను ఒప్పుకుంటాను.
చెప్పు, నేను నీకు చేసిన అపకారమేమిటి?
- ఇడిపస్ : వృద్ధ జ్యోతిష్కుడికి కబురు పంపమన్నదెవరు?
- క్రియాన్ : నేనే! కావాలంటే మరల పంపుతాను!
- ఇడిపస్ : సరే! లెయాస్ ప్రభువు...
- క్రియాన్ : లెయాస్ ప్రభువు...?
- ఇడిపస్ : ప్రభువు రహదారిపై అదృశ్యమై ఎన్నాళ్లయ్యింది?
- క్రియాన్ : చానా, చానా రోజులక్రితం...
- ఇడిపస్ : అప్పటికే ఈ జోస్యుడు ఇక్కడే ఉన్నాడా?
- క్రియాన్ : ఉన్నాడు, గౌరవంగా, పూజనీయంగా ఇప్పటిలానే ఉన్నాడు.
- ఇడిపస్ : అప్పుడు నా గురించి ఏమీ జోస్యం చెప్పలేదా?
- క్రియాన్ : లేదు. నాతో ఏమీ చెప్పలేదు.
- ఇడిపస్ : నీవు చేసిన విచారణ ఏమయ్యింది?
- క్రియాన్ : ఇదమితంగా ఏమీ తేలలేదు.
- ఇడిపస్ : మరి ఈ జోస్యుడు నా గురించి ఎందుకు పలకలేదప్పుడు?
- క్రియాన్ : నాకు తెలియదు.
నిజం తెలీకుండా మాట్లాడే రకం కాదు నేను.
- ఇడిపస్ : నీకొక నిజం తెలుసు, అది చెప్పు.
- క్రియాన్ : నిజం తెలిస్తే నీకు చెప్పడానికి నేను వెనకాడను.
- ఇడిపస్ : ఆ జోస్యుడు నిన్ను సమర్థిస్తున్నాడు గనకే
లెయాస్ ప్రభువును హత్య చేసింది నేనంటున్నాడు.
- క్రియాన్ : అతడా మాట అని వుంటే, నీకు తెలిసి ఉండాల్సి
హంతకుడెవరో! ఇప్పుడు, నా ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పు!

ఇడిపస్ : అదుగు నీ ఇష్టం వచ్చినన్ని ప్రశ్నలు.
నేను హంతకుడిని కాదు.

క్రియాన్ : మొదటి ప్రశ్న! నీవు నా సోదరిని వివాహమాడావు, అవునా?

ఇడిపస్ : అవును, నీకు తెలియదా?

క్రియాన్ : నీవు, ఆమె ఈ రాజ్యానికి సమానంగా ప్రభువులు, అవునా?

ఇడిపస్ : ఆమెకు ఏమీ కావాలన్నా ఆమె నా నుంచి పొందుతుంది.

క్రియాన్ : నేను మూడవ వాడిని, మీతో సమానమైన హక్కు కలవాడినే కదా!

ఇడిపస్ : అందుకే నిన్ను చెడ్డ స్నేహితుడివన్నది!

క్రియాన్ : తార్కికంగా ఆలోచించి మాట్లాడు-
తెలివిగలవాడెవడైనా, ప్రభువుకుండే బాధ్యతలు
నిరంతర ఉద్వేగాలు, నిద్రపోలేని క్షణాలు
వీటిని కోరుకుంటాడా, అదే అధికారం
ఎటువంటి బాధ్యతలు లేకుండా చేతిలో ఉన్నప్పుడు!
నాకేనాడూ రాజ పదవిపై మోజు లేదు.
నాకు అధికారం హక్కులు ఉంటే చాలు, అది నా అభిమతం.
తెలివిగలవాడెవడైనా దీనిని కాదంటాడనుకోను.
ఇప్పుడు నేను మీ ఇద్దరి అంగీకారంతో
సమస్త అధికారాన్ని కలిగి ఉన్నాను.
నా ఆశ్రితులకు కావాల్సిన పనులు చేయగలుగుతున్నాను.
అదే, నేను రాజనయ్యుంటే
రాచరికపు బాధ్యతలకు బానిసనవ్వాలి వచ్చేది.

ఇంతకంటే ప్రశస్తమైన రాజదండం ఏముంటుంది!
బాధ్యతలు లేని అధికారం కన్నా బాగుండేదేమిటి?
నేనేమీ పిచ్చివాడిని కాదు.
నాకు గౌరవాలు, కీర్తి కిరీటాలూ అక్కర్లేదు.
ఎటువంటి ఆందోళనలూ దరికిరాని
ఆహ్లాదకరమైన అధికారం నా చేతుల్లో ఉంది.
నాకు రాజద్రోహం చెయ్యాలి అవసరమూ లేదు.

అరాజకమంటే నాకయిష్టం.
 దాన్ని ఇష్టపడేవాడిని ద్వేషిస్తాను నేను.
 కావాలంటే నేనన్నమాటల్ని ధృవపరచుకో!
 డెల్హికి వెళ్లు! అక్కడి పూజారిణితో మాట్లాడు!
 ఆమె చెప్పిన మాటకన్నా ఏమన్నా విభిన్నంగా చెప్పానా తెలుసుకో!

టిరెసియాస్ తో కలిసి నేను
 రాజద్రోహం చేసానని నీవు ఆరోపిస్తున్నావు.
 అదే ఋజువైతే నాకు మరణశిక్ష విధించు...
 నా ఆమోదముద్ర కూడా దానికే వేస్తాను.
 అయితే సరైన ఋజువు చూపించాలి!
 మంచివాళ్లని చెడ్డవాళ్లుగా పరిగణించడం తప్పు;
 చెడ్డవాళ్లని మంచివాళ్లుగా అనుకోవడమూ తప్పే!
 ఈ జీవితం అంత విలువైనదేమీ కాదు -
 రాబోయే కాలంలో నీకు అదీ తెలుస్తుంది.
 కాలం ఒక్కటే న్యాయానికి కట్టుబడినవాడిని బయటకు తెస్తుంది.
 నేరస్తులు ఘడియ, ఘడియకూ బయటపడ్డారు.

కొరగాస్ : బాగా చెప్పావు. గుణవంతుడు శ్రద్ధగా పరిశీలించాల్సిన విషయమిది.
 తొందర పడి చెప్పే తీర్పులు ప్రమాదకరమైనవి.

ఇడిపస్ : అతడి ద్వంద్వ ప్రవృత్తి అభిలషణీయమేనా?
 నేనాతడిని అనుమానించడం సబబు కాదా?
 నన్ను మీరు అసహాయంగా నిలబెట్టి
 ఇతడిని విజయుడిగా ప్రకటించడమెంత సమంజసం?

క్రియాస్ : నీకింతకీ ఏం కావాలి? నాకు దేశ బహిష్కారమా?

ఇడిపస్ : దీనికింత చిన్న శిక్షా! నాకు కావాలి నీ మరణం!
 దానితో ప్రపంచానికి తెలవాలి రాజద్రోహమెంత దారుణమో!

క్రియాస్ : నన్ను నమ్మనంటావు! నీ ఆరోపణలే నిజమంటావు!

ఇడిపస్ : నిన్నెలా నమ్మమంటావు?

క్రియాస్ : నీ అంత మూర్ఖుడు మరొకడు లేడు!

ఇడిపస్ : నన్ను రక్షించుకోవడమా?

క్రియాన్ : నేను న్యాయాన్ని నమ్ముతాను.

ఇడిపస్ : నీవు దుష్టత్వపు ప్రతిరూపానివి.

క్రియాన్ : నీవు తప్పని ఋజువైతే?

ఇడిపస్ : నేను రాజ్యాధినేతను!

క్రియాన్ : సరిగా పరిపాలించలేనివాడు రాజు కాబోడు.

ఇడిపస్ : ఓ నగరమా! నగరమా!

క్రియాన్ : ఇది నా నగరం కూడా!

కొరగాస్ : ప్రభువులు కాస్త తగ్గాలి! అంతఃపురం నుంచి
రాణి జొకాస్తి ఇటుగా వస్తున్నది.
మీ ఇద్దరి తగవును ఆమె విన్నట్లున్నది.
ఈ దారుణమైన తగాదాను పరిష్కరించగలదేమో!
-(జొకాస్తి (Jokaste) ప్రవేశం)-

జొకాస్తి : ఎందుకు మీరిలా తగవు పడున్నారు.
థెబెస్ నగరం మృత్యుకౌగిలిలో ఉండగా
ప్రభువుల తగాదాలు ప్రజల కంగీకారం కాబోవు.
ఇడిపస్, నీవు ఇంటిలోకి వెళ్లు!
క్రియాన్, ఏమీలేని దానిపై జగడమిక వద్దు.

క్రియాన్ : ఏమీ లేదంటావా? లేదు సోదరీ!
నీ భర్త నాకు చావో, దేశ బహిష్కారమో తేల్చుకోమంటున్నాడు.

ఇడిపస్ : అతడి మాట నిజం! అతడి కుట్రను
నేను కనుగొన్నానన్నది నూటికి నూరుపాళ్లూ వాస్తవం.

క్రియాన్ : మీకు తలపెట్టలేదన్నదూ అపకారం
ఒకవేళ అదే ఋజువైతే మరణ దండనకు నేను సిద్ధం.

జొకాస్తి : అతడి మాటను నమ్ము ఇడిపస్!
దేవుడి మీద ప్రమాణం చేసినాడతడు.
నా కొరకు ఈ ప్రజల కొరకు అతడిని విశ్వసించు!

స్ట్రాఫె-1

కొరగాస్ : ప్రభూ! నీ మనసును ఆమెకెరుక పరుచు!
ఆమె ఆనతిని శిరసావహించు!

ఇడిపస్ : నన్నేం చేయమంటావు?

కొరగాస్ : క్రియాన్ మాటలను విశ్వసించు,
మూర్ఖుడిలా మాట్లాడలేదతడు.
పైపెచ్చు ప్రమాణం చేసి పలికాడు!

ఇడిపస్ : నీకు తెలుసా నీవేం మాట్లాడున్నావో!

కొరగాస్ : నాకు తెలుసు.

ఇడిపస్ : మరి మాట్లాడు!

కొరగాస్ : ప్రమాణపూర్తిగా పలికిన మిత్రుడిని నిరాకరించకు
ఋజువు లేనప్పుడు నేరాన్ని రుద్దవద్దు.

ఇడిపస్ : నీవన్నది నేనంగీకరిస్తే, నీకు తెలుసుననుకుంటున్నాను
నాకున్న దారి మృత్యువో, దేశ బహిష్కారమో!

స్ట్రాఫె-2

కొరగాస్ : వెలుగులోకపు తొలిదేవత హిలియాస్పై ఆన!
నేనలా అనుకుంటే నేను స్నేహితులు లేకుండా
తుచ్చ మరణాన్ని పొందుదును గాక!

ఎండిపోతున్న పైర్లు నా గుండెను నలిపివేస్తున్నాయి.
ఈ దురదృష్టాలకు తోడు మీ రక్తం చిందవలెనా ఇప్పుడు?

ఇడిపస్ : అలా అయితే అతడిని వదిలి నన్ను చావనీయి.
లేదా, అతడు నను థెబెన్ నేల నుంచి తరిమికొట్టనీ!
అతడి మాటలు కాదు, నీ అసంతృప్తి నన్ను కదిలిస్తున్నది.
కాని, అతడు వెళ్లిన ప్రతి చోటుకూ ద్వేషం అనుసరిస్తుంది.

క్రియాన్ : ఆగ్రహంలో ఎంత అనాకారిగా ఉంటావో
లోంగుబాటులోనూ అంతే!
నీలాంటి వాళ్లు తమని తాము చిత్రవధ పెట్టుకుంటారు.

ఇడిపస్ : నీవు పోరాదూ! నన్ను ఒంటరిగా వదిలేయకూడదూ!

క్రియాన్ : నేను పోతాను. నా గురించి నీకు తెలియకపోయినా
ఈ నగరానికి, ప్రజలకు తెలుసు నేనేమిటో!
నీ కళ్లలో ఎట్లా ఉన్నా, న్యాయానికి కట్టుబడేవాడినని ఇక్కడి
అందరికీ తెలుసు.

-(క్రియాన్ వెళ్లిపోతాడు)-

ఏంటిస్ట్రోఫె-1

కొరగాస్ : జొకాస్తి రాణీ! ప్రభువును తన మందిరానికి వెళ్లమన్నారు కదా!

జొకాస్తి : ఏం జరిగిందో చెప్పు ముందర!

కొరగాస్ : ఋజువులు లేని అనుమానం, తెచ్చిందీ జగడం.

జొకాస్తి : ఇరువేపులానా?

కొరగాస్ : అవును.

జొకాస్తి : ఏవితూ మాటలు?

కొరగాస్ : ఆ పరుష వచనాల్ని ఇక్కడితో వదిలేద్దాం!
ఇప్పటి వరకు అనుభవించిన ఇక్కట్లు చాలవా!

ఇడిపస్ : నీ మంచితనం ఏం తెచ్చిందో చూడు.
నా హృదయం పసిగట్టని కష్టాల్ని నీవు చూపెట్టావు.

ఏంటిస్ట్రోఫె-2

కొరగాస్ : ఇడిపస్, ఇదే మొదటి సారికాదు నేన్నీకు చెప్పడం!
ఇప్పుడు నిన్ను అసహాయంగా వదిలేయడమనేది
నన్ను నేను ఉన్మాదంలోకి నెట్టివేయడమే!
ఇప్పుడూ ఈ కష్టాన్నుంచీ గట్టెక్కించవలసిందీ నీవే!

జొకాస్తి : ఇడిపస్, దేవుడిపై ప్రమాణం చేసి
నీ భార్యనైన నాకు ఏదీ దాచకుండా చెప్పు!
ఎందుకింత ఆగ్రహంతో బుసలుకొడ్తున్నావు?

ఇడిపస్ : నేను చెబ్తాను, వీళ్లెవరూ నాకు విశ్వాసపాత్రులు కారు!
ఇదంతా క్రియాన్ పన్నిన పన్నాగం, కుట్ర, ద్రోహం!

జొకాస్తి : ఏమిటో వివరంగా చెప్పు!

ఇడిపస్ : నేను లెయాస్ ప్రభువును హత్య చేసానంటున్నాడు.

జొకాస్తి : అతడికున్న ఆధారమేమిటి?

ఇడిపస్ : ప్రత్యక్ష ఆధారమేమీ లేదు.
ఆ వృద్ధ జోస్యుని వచనాలు మినహా!

జొకాస్తి : అయితే ప్రశాంతంగా ఉండవచ్చు!
ఏ జోస్యుడూ తెలియని దానిని తెలిసినట్లు చెప్పలేడు.
ఇట్లాంటిదే లెయాస్ ప్రభువుకు జోస్యం చెప్పారు.
తన కుమారుడే తనను చంపుతాడనీ,
నాకూ, తనకు పుట్టినవాడే హంతకుడౌతాడనీ!

ఏమయ్యింది? లెయాస్ ప్రభువును
మూడు రహదార్లు కలిసే చోట
బందిపోటు దొంగలు హతమార్చారు కదా!
మాకు పుట్టిన శిశువుకు నిండా
మూడు రోజులు రాకముందే, పాదాలకు ఇనుపతీగె గుచ్చి
దూరంగా పర్వత శిఖరంపై పారేసింది నిజం కాదా!

అపొలో, ఏనాడూ లెయాస్ మరణాన్ని
అతడి కొడుకు చేతులకంటేట్లు చేయలేడు.
ఇలాగే ఉంటాయి ఈ జోస్యుల జోస్యాలూ, ప్రకటనలూ!
వాటిని విశ్వసించి భయపడకు.
దేవుడు తలచుకున్నప్పుడు తానే సరైన దారి చూపగలడు.

ఇడిపస్ : ఏదో వింత జ్ఞాపకం నన్ను కలవరపెట్టున్నది.
నీవు మాట్లాడుతున్నప్పుడే నా గుండెను శీతలం చేస్తున్నది.

జొకాస్తి : ఏమిటది? ఏమిటా జ్ఞాపకం?

ఇడిపస్ : నీవు చెప్పిన దాని బట్టి లెయాస్ ప్రభువు
చంపబడింది మూడు రహదారుల కూడలిలో కదా!

జొకాస్తి : అవును. అదే మాకు తెలిసింది!

ఇడిపస్ : ఎక్కడా ప్రదేశం?

జొకాస్తి : ఘొకాస్తి అంటారు ఆ ప్రదేశాన్ని.
అక్కడే థెబెన్ రహదారి చీలుతుంది,
డెల్ఫి, డాలియాల వేపు రెండుగా!

ఇడిపస్ : ఎప్పుడు?

జొకాస్తి : నీవు రావడానికి కొద్దిగా ముందుగా,
ఇడిపస్ : విధి అల్లుతున్న వల నాకు విషాదాన్ని తెస్తున్నదే!

జొకాస్తి : ఇడిపస్! ఏమంటున్నావు?

ఇడిపస్ : ముందు ఇది చెప్పు. లెయాస్ ఎలా ఉంటాడు?
ఎంత వయసుంటుంది? రూపురేఖలేమిటి?

జొకాస్తి : పొడుగాటి వాడు, జుట్టు అప్పుడే కాస్త నెరుస్తున్నది.
దాదాపు నీలానే ఉంటాడు.

ఇడిపస్ : నేనిప్పుడు నా వాగ్దానాన్ని నేనే నెరవేర్చాలి!

జొకాస్తి : ఏదో వింతగా మాట్లాడున్నావు, ఎందుకని?
ప్రభూ, నిన్ను చూడాలంటేనే నాకు వణుకు పుడుతున్నది.

ఇడిపస్ : ఆ అంధ జ్యోతిషుడికి చూపు లేదంటే నమ్మబోను.
నీవు చెప్పినాక ఆ విషయాన్ని విశ్వసిస్తాను.

జొకాస్తి : నీవడిగినదేదైనా సరే నాకు తెలిసుంటే జవాబిస్తాను.

ఇడిపస్ : లెయాస్ ప్రభువు మందీమార్బలంతో లేడా!
రాజోచితంగా ప్రయాణించడం లేదా ఆనాడు?

జొకాస్తి : అందరూ కలిసి అయిదుగురు,
వారిలో ఒకడు రథసారథి.

ఇడిపస్ : అదంతా నా కళ్లకు కట్టినట్లు కనబడుతున్నది.
ఇలా జరిగిందని మీకు చెప్పినవారెవ్వరు?

జొకాస్తి : మా గృహసేవకుడు, ప్రాణాలతో బయటపడినవాడు.

ఇడిపస్ : ఇంకా అతడిక్కడే ఉన్నాడా?

జొకాస్తి : లేడు! అతడు వచ్చి నిన్ను రాజుగా చూసాడు.
వెంటనే నా దగ్గరకు వచ్చి ప్రణమిల్లి

తనను నగరానికి దూరంగా, గొర్రెలకాపరులు
మాత్రమే తిరుగాడే కొండలలోకి పోవడానికి అనుమతి కోరినాడు.
బానిస అయినా అతడు మాకు చేసిన సేవను గుర్తించి
అతడికి నేనిచ్చాను అనుమతి.

ఇడిపస్ : అతడిని ఇక్కడకు పిలిపించగలమా, త్వరగా!

జొకాస్తి : సులభంగా! అయినా ఎందుకు?

ఇడిపస్ : ఇప్పుడతడితో నేను మాట్లాడాలి!
నాకున్న సందేహాల్ని తీర్చుకోవాలి!

జొకాస్తి : అతడు రాగలడు, అయినా
నీ భయాల్ని నాతో పంచుకోవచ్చును కదా?

ఇడిపస్ : అది నీ హక్కు! దాన్ని నేను కాదనబోను.
ఉద్వేగం పరాకాష్ఠకు చేరిన ఈ సమయంలో
నీకన్నా నాకెక్కువ ఇంకెవరున్నారు?

నా తండ్రి కొరింథ్ నగర ప్రభువు పాలిబస్
నా తల్లి డొరియన్ స్త్రీ మెరొపి
కొరింథ్ ప్రజల మధ్య పెరిగాను నేను.
ఒకరోజు విందులో తాగుబోతు ఒకడు
నేను నా తండ్రి కొడుకును కానని ప్రేలాపన చేసాడు.
ఆ మాటలు నా హృదయాన్ని కలచివేసాయి.
ఆగ్రహం, ఉద్వేగం నన్ను కలత పరచాయి.
ఆ మరుసటి రోజున నేను నా తల్లిదండ్రుల్ని ప్రశ్నించాను.
వాళ్లు దానిని మూర్ఖుడి ప్రలాపాలుగా ఖండించారు.
అది నా ఎదను తేలికపరచింది.
అయినా నా అంతరాంతరాళాల్లో ఏదో అనుమానం.
జనాల్లో గుసగుసలు నన్ను కలవరపరచగా
నిజ నిర్ధారణకై 'డెల్ఫి' వెళ్లి, ప్రశ్న అడిగాను.
దేవుడు నా ప్రశ్నకు సూటిగా సమాధానమివ్వలేదు.
చెప్పివాటిల్లో కొన్ని దౌర్భాగ్యాన్ని సూచించేవి,
కొన్ని దారుణమైనవి, అత్యంత హేయమైనవి.

నేను నా తల్లితో కాపురం చేస్తానని,
మా పిల్లలను అందరూ అసహ్యించుకుంటారని,
నేను నా తండ్రిని హతమారుస్తానని -

ఇవన్నీ విని నేను నా నగరాన్నుంచి పారిపోయాను.
అప్పట్నుంచీ నేను కొరింథ్ లో అడుగుపెట్టలేదు.
అది నాకు ఆకాశంలో ఉన్న నక్షత్రం లాంటిది.
ఆ జోస్యానికి కూడా అందని సుదూర ప్రదేశం వేపు
నేను దేశదిమ్మరిలా తిరుగుతూ పోయాను.
అలా నేను లెయాస్ ప్రభువు చంపబడ్డాడని
నీవన్న ప్రదేశం వేపు వచ్చాను.

అక్కడేం జరిగిందో నీకు చెబ్తాను, విను, రాణీ!
నేను నడుస్తున్న కూడలి వద్ద మూడు దార్లున్నవి.
ముందుగా ఓ ప్రతీహారి నాకెదురుపడ్డాడు.
అతడి వెనుక అశ్వాలు పూన్చిన రథం.
దానిలో నీవు వర్ణించినట్లున్న రథికుడు
ఆ ప్రభువు ఆజ్ఞతో రథంలో ఉన్న సేవకుడు
నన్ను కసురుకున్నాడు దారి తొలగమని.
నాకు అంతులేని ఆగ్రహం వచ్చింది.
నా వేపు ఒరిగిన రథసారథిని చాచి ఒక దెబ్బ కొట్టాను.
వృద్ధుడైన ఆ వ్యక్తి తన చేతిలోని
అంకుశంతో నా తలపై కొట్టాడు.
నా చేతిలోని దుడ్డుకర్రతో, రెండింతల బలంతో
నేనాతడిని విసురుగా కొట్టాను.
అతడు రథంపై నుంచి నేలపై బోర్లాపడ్డాడు.
నేనతడిని, అతడి సేవకుల్ని చంపాను.
లెయాస్ ప్రభువు, ఇతడు ఒక్కరే అయితే
నాకన్నా దురదృష్టవంతులెవరు?
దేవతల చేత, ప్రజల చేత, తన వాళ్ల చేత
అసహ్యించుకోబడేవాడిని, ద్వేషింపబడేవాడిని నేనే కదా!
నాకెవరు ఆశ్రయమిస్తారు? నన్నెవరు ఆదరిస్తారు?
అందరూ నన్ను చూసి తొలగిపోరా?

ఈ శిక్షను నాకు నేనే విధించుకున్నాను కదా!

ఆలోచించు! నీ భర్తను చంపిన ఈ చేతుల్లో
నేను నిన్ను స్పృశించాను. ఎంత పతనావస్థ!

నాలో ఇంత విషముందా? ఇంత చెడు దాగి ఉందా?
ఇప్పుడు నేను థెబెస్ నుంచి పారిపోవాలి!
నా ప్రజల్ని, నా తల్లిదండ్రుల్ని చూసే అవకాశమే లేదు.
నా తండ్రి పాలిబెస్ ను చంపి
నా తల్లిని వివాహమాడానన్న
భవిష్యవాణికి దొరకకుండా పలాయనం చిత్తగించాలి.

ఇదే దైవ నిర్ణయమైతే ఇంతకన్నా దారుణముంటుందా?
ఇదే దేవతల అభీష్టమైతే వారికంటే క్రూరులుంటారా?

పవిత్ర దైవశక్తులారా! ఆ దుర్దినాన్ని రానీకండి!
దానికన్నా నన్ను ఈ మానవలోకం నుంచి అదృశ్యం చేయండి!
నాకు నిర్ణయించబడిన నరకకూపంలోకి నెట్టకండి!

కొరగాస్ : ప్రభూ! మేమూ ఆశ్చర్యపోయాము!
నిర్విణ్ణులమయ్యాము విధి ఆడున్న వింత నాటకాన్ని చూసి
అయినా ఇంకా ఆశ ఉంది! గొర్రెలకాపరి వాంగ్మూలం విందాం!

ఇడిపస్ : అవును! అదే ఆఖరి ఆశ!

జొకాస్తి : అతడు వస్తే ఏం చెబుతాడని నీ ఆశ?

ఇడిపస్ : నీవు చెప్పినట్లే అతడూ చెబితే హత్యోదంతం
నాపై తొలగుతుంది కళంకం!

జొకాస్తి : నేను చెప్పిన దాంట్లో అంత ముఖ్యమైనదేమిటి?

ఇడిపస్ : నీవు బందిపోటు దొంగలను ప్రస్తావించావు.
అతడూ దాన్ని ధృవపరిస్తే నాకు సంతోషం!
ఎందుకంటే నేను ఒక్కడినే అందరినీ చంపాను.
అలా కాకుండా ఆ గొర్రెలకాపరి
హంతకుడు ఒక్కడే అన్నాడంటే అది నా నేరాన్ని నిరూపిస్తుంది.

జొకాస్తి : అతడు హంతకులు చాలామంది ఉన్నారని అన్నాడని విశ్వసించు!
 అయినా ఇన్నేళ్ల తర్వాత అతడికేం గుర్తుంటుంది?
 నాతోపాటు ఈ నగరమంతా ఆ మాటలు విన్నది.
 ఇప్పుడు అతడు తన మాట మార్చినా ప్రయోజనమేమున్నది?
 లెయాస్ హత్యను అది ఋజువు చేయలేదు కదా!
 అపోలో దైవవాక్కు ప్రకారం నా కుమారుడు పితృహంతకుడు.
 కాని అతడు ఎప్పుడో చనిపోయాడు.
 ఇక నుంచీ నేనెన్నడూ ఈ భవిష్యద్వాణులను నమ్మబోను.

ఇడిపస్ : నీవన్నది నిజమే! ఎవరో ఒకర్ని పంపి గొర్రెలకాపరిని పిలవనంపండి!
 ఈ సమస్యకు ముగింపు పలకాలి!

జొకాస్తి : నీవన్నట్లే అతడి కొరకు మనిషిని పంపుతాను.
 నీ మాటను ప్రశ్నించబోను. ముఖ్యంగా ఈ సమయంలో!
 (అందరూ రాజభవనంలోకి నిష్క్రమిస్తారు)

ఒడె-2 (Ode-2)

స్ట్రాఫె-1

కోరస్ : సరైన దారిలో నేను పయనించెదను గాక!
 అది ఎంత చీకటిలో ఉన్నా!
 సరైన మాటలు, చేతలు నిర్వహించెదను గాక,
 అవి విశ్వన్యాయ పరిధిలో ఉండునట్లుగా!
 అత్యున్నత దివ్యలోకం అవి మనకందించునుగాక,
 ఎందుకంటే స్వర్గమే వాటిని పోషించు దాది గనుక,
 ఆ కాంతి సామ్రాజ్యపు ప్రతినిధులు
 తుచ్చ మర్త్య సంజనితాలు కావు
 నిద్రలో మరచిపోయే జ్ఞాపకాల బానిసలు కావు
 వాటి తండ్రి కాలాతీతమైనవాడు.

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

గర్వపు పుత్రుడు నియంత
 మొండితనం, గర్వం, ఆడంబరం
 నిండిన పాత్ర నుంచి తాగుతూ ఉంటాడు,
 ఊర్ధ్వ శిఖరాన్నుంచి

అట్టడుగున ఉన్న అశాధూళిలోకి
 తలకిందులుగా తూలిపడేంత వరకు
 ధైర్యశాలిగా పైకి కనిపించే అతడు,
 అంత ధైర్యవంతుడేమీకాడు.
 కాని అతడి కోరికలకు ఏదీ అడ్డు రాకుండును గాక!
 దేవుడు ఆ రాజ్యపాలకుడిని రక్షించును గాక!
 దైవభీతి కలిగిన అతడిపై
 విధి నిర్ణయం కాసంత విరామాన్నిచ్చును గాక!

స్ట్రోఫ్-2

తృణీకారం, ఖంగాళీతనం, నిర్లక్ష్యం
 దైవశాసనాన్ని జ్వలించచేస్తాయి ఆగ్రహంతో!
 మానవుడెవడైనా వాటిని అంగీకరించకపోతే
 బంధించబడ్డాడు బాధలు, నెప్పుల వలలో!
 స్వేచ్ఛా వర్తనానికి సరైన పైకం చెల్లించవలసి వస్తుంది.
 తన నడవడికకు సరైన రుసుము చెల్లించాల్సిందే.
 తన హస్తాల్ని పవిత్ర విషయాలపై పడకుండా ఉంచి
 దైవ దూషణకు దూరంగా ఉండాల్సిందే!
 లేకుంటే, ఆకాశం బద్దలై అతడి తలపై కూలుతుంది.
 కృశించిన అతడి హృదయం మరింత కుములుతుంది
 అవివేకులు పూజిస్తారు అజ్ఞానులను,
 కాని, వారి నగరాల్లో ఏ కవిగాయకుడూ గానం చేయడు!

ఏంటిస్ట్రోఫ్-2

డెల్ఫి అస్పష్ట వాక్కులపై విశ్వాసాన్ని కోల్పోదామా?
 ప్రపంచపు ఇరుసు విరిగి
 ఎలిస్లోని జ్యూస్దేవుని పవిత్ర వనం
 తన కీర్తికాంతుల్ని పోగొట్టుకుందని ప్రకటిద్దామా!
 వింత వింత భవిష్యద్వాణుల పోకడలను గమనించి
 వాటిని సక్రమంగా అర్థం చేసుకోవాలి!
 అన్నిటికీ ప్రభువైన జ్యూస్ దేవేంద్రుడు
 రాత్రింబవళ్ల కాంతి సింహాసనాలపై కూర్చుని
 గమనిస్తున్నాడన్నది మనం మన మనోఫలకాలపై వీక్షించాలి!

జోస్యాల్ని మనవాళ్లు గాలిమాటలని ఉండవచ్చును
 డెల్వి వచనాల్ని అంధవాక్యాలనవచ్చును గాక,
 వాళ్ల హృదయాలకు అపొలో శక్తి తెలియదు.
 వాళ్ల ఎదల్లో దేవతలపై గర్వం నశించింది కాబోలు.

దృశ్యం - 3 (Scene-III)

(జొకాస్తి ప్రవేశం)

జొకాస్తి :

థెబెస్ రాకుమారులారా!
 నేను ఈ పవిత్ర రెమ్మలను, సుగంధ ద్రవ్యాల్ని
 చేబూని దేవతా మందిరాల్లోకి అడుగిడుతున్నాను
 మన ప్రభువు మునుపటిలా లేడు ఇప్పుడు!
 ఏవో భయంకరమైన వ్యాకులతలు
 అతడి మనసును విపరీతంగా కలవరపరుస్తున్నాయి.
 లేకుంటే, పాత జోస్యాల వెలుగులో
 కొత్త వాటిని గమనించి ఉండేవాడు
 అతడిప్పుడు దారుణ సంఘటనలే వినదల్చుకున్నాడు కాబోలు,
 నా సలహాను పట్టించుకోవడం లేదు.
 (ఆమె దైవ మందిరం వేపు కుడిపక్కకు వెళ్తుంది)

లైసియస్ ప్రభూ! అపొలో!
 దగ్గరవాడివి నీవు నిన్ను ప్రార్థిస్తున్నాను.
 నా ఈ కానుకలను స్వీకరించి మమ్ము రక్షించు.
 ఈ నిందల నుంచి, పతనావస్థ నుంచి కాపాడు.
 భయంతో మా హృదయాలు బరువెక్కి ఉన్నవి.
 మా నాయకుడు కళవళ పడుతున్నది చూసినప్పుడు
 దిగులుపడ్డ నౌకాధిపతి కింద వణుకుతున్న నావికుల్లా ఉన్నది మా స్థితి.
 (వార్తాహారుని ప్రవేశం).

వార్తాహారుడు: మిత్రులారా! ఇడిపస్ గృహానికి దారి చూపించగలరా?
 ప్రభుదర్శనం చేయిస్తే మరింత సంతోషం నాకు!

కొరగాస్ : నీవు వెదుకుతున్న ప్రభువులోన ఉన్నాడు.
 ఈమె అతడి భార్య, అతడి పిల్లలకు తల్లి.

వార్తాహారుడు: ఆమెకు నా అభివాదం! అపూర్వ ఐశ్వర్యంతో,
పిల్లపాపలతో కళకళలాడుదువు గాక!

జొకాస్తి : నీకు శుభమగుగాక! అదృష్ట దేవతలా వచ్చావు?
నీ రాకకు కారణమేమి? ప్రభువుతో నీకేమి పని?

వార్తాహారుడు: శుభవార్త రాణీ! నీకూ, నీ భర్తకూ!

జొకాస్తి : ఏమిటా వార్త? ఎవరు పంపారు నిన్ను?

వార్తాహారుడు: నేను కొరింథ్ నుంచి వచ్చాను.
నేను తెచ్చిన వార్త మీకు సంతోషాన్నిస్తుంది.
దానిలో కొంత విషాదమున్నా!

జొకాస్తి : ఏమిటది? రెండు పార్శ్వాలా మమ్ములను స్పృశించునది!

వార్తాహారుడు: ఇస్థమస్ ప్రజలు ఇడిపస్ ను రాజుగా ఎన్నుకున్నారు.

జొకాస్తి : పాలిబస్ ఆ దేశపు రాజు కదా! ఏమైందతనికి?

వార్తాహారుడు: మృత్యువు అతడిని తన దేరాలోకి తీసుకుపోయింది.

జొకాస్తి : ఏమిటి నీవనేది? పాలిబస్ మరణించాడా?

వార్తాహారుడు: నామాట అసత్యమైతే నేనే మరణించెదను గాక!

జొకాస్తి : (పరిచారికతో) లోపలికి పోయి యజమానికి విన్నవించు
ఓ, దైవపు పొడుపుకథలు విప్పేవారా? మీరెక్కడున్నారు?
తండ్రికి తన చేతిలో మరణమున్నదనే కదా,
ఇడిపస్ యిలా దేశాలు పట్టుకు తిరుగుతున్నది.
చూడండి, ఇతడి మరణం మరోలా సంభవించినది.
-(ఇడిపస్ ప్రవేశం)-

ఇడిపస్ : జొకాస్తి? ఎందుకు నన్ను పిలువనంపావు?

జొకాస్తి : ఇతడు చెప్పే మాటలను ఆలకించు!
తరువాత నీవే జోస్యాలపై నీమాట వచించు!

ఇడిపస్ : ఎవరితడు? నాకోసం ఏ వార్త తీసుకువచ్చాడు?

జొకాస్తి : కోరింథ్ నుంచిన వార్తాహారుడితడు.
పాలిబస్ మరణవార్త మోసుకువచ్చాడు.

ఇడిపస్ : ఇది నిజమా! నీ మాటల్లో వివరించు మిత్రమా! ఎలా?

వార్తాహారుడు: వృద్ధాప్యం తెచ్చే ఉపశమనం వలన!

ఇడిపస్ : అయితే అనారోగ్యమే కారణమా!

వార్తాహారుడు: అవును, ఏళ్లు పైబడినాక ఎవ్వరైనా అంతే కదా!

ఇడిపస్ : ఆహా! ఇప్పుడు ఆ పిథియస్ అగ్నిగుండాన్ని నమ్మేదెవ్వరు?
పక్షుల గమనాన్ని ప్రవచనంగా మార్చి పలికేదెవరు?
నేను పాలిబస్ను, నా తండ్రిని చంపుతానన్నారే
అతడు వయసు మీరి చనిపోయాడు. ఖననం చేయబడినాడు.
నేనిక్కడ ఉన్నాను, కనీసం అతడిని స్పృశించలేదు.
అతడు అంతులేని దుఃఖంతో,
నన్ను తలపోస్తూ మరణించి ఉండవచ్చునుగాక,
అంతేకాని నేనాతడిని చంపలేదు,
అతడితోపాటే ఆ జోస్యాలు భూమి అడుగుకు జేరినాయి
అవన్నీ నీటిమాటలుగా, వృధా భాషణలుగా మారినాయి.

జొకాస్తి : నేను చెప్పింది అదే కదా!

ఇడిపస్ : నీవన్నావు, కాని, నా దుర్బల హృదయం నన్ను మోసపుచ్చింది.

జొకాస్తి : ఇంకెప్పుడూ ఇటువంటి ఆలోచనలను మనసులోకి రానీకు!

ఇడిపస్ : అయినా, నేను నా తల్లితో కాపురం చేస్తానన్న మాట?

జొకాస్తి : ఈ ప్రపంచంలో ఎవరైనా ఎందుకు భయపడాలి?
విధి అన్నిటినీ ముందే నిర్ణయించి అమలుపరుస్తున్నప్పుడు-
మనిషన్నవాడు ఏరోజుకారోజు బతకాలి

నీ తల్లితో శయనిస్తావన్న సంగతి మరచిపో!
ఎంతమంది కలలలో తమ తల్లులతో కాపురం చేయలేదు?
వివేకవంతుడెవ్వడూ ఆ స్వప్నాలను లెక్కచెయ్యడు.

ఇడిపస్ : అది నిజం. కాని, నా తల్లి బతికే ఉన్నది.
అందుకే ఆ భయం నన్ను వీడకున్నది.

జొకాస్తి : అయినా, నీ తండ్రి మరణం ఈ పరిస్థితిలో ఆనందాన్నిస్తున్నది.

ఇడిపస్ : కాని, నేను ఆ బతికున్న తల్లి గురించి భయపడ్తున్నాను.

వార్తాహారుడు: నాకు చెప్పు, ఎవరామె?

ఇడిపస్ : మెరోపి, ఆమె పాలిబస్ భార్య.

వార్తాహారుడు: నాకు చెప్పవచ్చునా ఆ విషయం!

ఇడిపస్ : చెబుతాను. అపొలో భవిష్యవాణి ఇది
నేను నా తండ్రిని నా చేతుల్లో చంపుతానని
నా తల్లితో కాపురం చేసి పిల్లల్ని కంటాననీ!
అందుకే నేనిన్నాళ్లూ కోరింథ్ కు దూరంగా పారిపోయాను.
నా తల్లిదండ్రులను చూడాలని మనసు కొట్టుకుపోతున్నా!

వార్తాహారుడు: ఈ భయం వలన నీవు కోరింథ్ కు దూరంగా ఉన్నావా?

ఇడిపస్ : దగ్గర ఉండి నా తండ్రిని చంపమంటావా?

వార్తాహారుడు: అయితే, నేను చెప్పబోయేది నీకు మనశ్శాంతినిస్తుంది.

ఇడిపస్ : అది శుభవార్త అయితే నీవు బహుమానానికి అర్హుడివి.

వార్తాహారుడు: అలానే నాకు అనిపించింది.
నీవు కోరింథ్ వచ్చినాక చెబుదామనుకున్నానది.

ఇడిపస్ : నేను రాను, రాబోను.

వార్తాహారుడు: కుమారా! నీవేమంటున్నావో నీకు తెలీదు.

ఇడిపస్ : ఏమిటి నీవనేది? స్పష్టంగా చెప్పు.

వార్తాహారుడు: నీవు స్వగృహం రావడానికి ఇవే కారణాలయితే—

ఇడిపస్ : నా భయమల్లా జోస్యం నిజమవుతుందేమోనని—

వార్తాహారుడు: నీ తల్లిదండ్రులమూలంగా కళంకితమబ్బుతుందని—

ఇడిపస్ : అవును, అదే నా హృదయాన్ని కృంగదీస్తున్నది.

వార్తాహారుడు: నీ భయాలు అర్థరహితాలని నీకనిపించడం లేదా?

ఇడిపస్ : అర్థరహితాలా? ఏం! నేను నా తల్లిదండ్రుల కొడుకును కానా?

వార్తాహారుడు: పాలిబస్ నీ తండ్రి కాడు.

ఇడిపస్ : నా తండ్రి కాదా?

వార్తాహారుడు: నేను నీకెంత తండ్రినో, అతడూ అంతే!

ఇడిపస్ : నీవు నాకేమీ కావు.

వార్తాహారుడు: అతడూ అంతే!

ఇడిపస్ : మరి ఎందుకతడు అతడు నన్ను పుత్రుడన్నాడు?

వార్తాహారుడు: నేను చెబ్తాను విను, చాలాకాలం క్రితం
నేనే నిన్ను అప్పగించాను ఈ చేతులతో, బహుమతిగా!

ఇడిపస్ : అటువంటప్పుడు అతడు నన్నెందుకింత ప్రేమించాడు?

వార్తాహారుడు: అతడికి సంతానం లేదు. అందుకే నీవంటే అంత యిష్టం.

ఇడిపస్ : మరి, నీ సంగతేమిటి? నీకెలా దొరికాను నేను?
నన్ను కొన్నావా? లేక ఎక్కడన్నా కనుగొన్నావా?

వార్తాహారుడు: కిథైరాన్ లోయలో నాకు దొరికావు.

ఇడిపస్ : అక్కడ నీవేం చేస్తున్నావు?

వార్తాహారుడు: గొర్రెలను మేపుతున్నాను.

ఇడిపస్ : సంచార గొర్రెల కాపరివా?

వార్తాహారుడు: అవును, ఆరోజున నీ రక్షకుడిని కూడా!

ఇడిపస్ : ఎవరి నుంచి దేని నుంచి నన్ను రక్షించావు?

వార్తాహారుడు: నీ పాదాల వేపు చూసుకో, చీలమండల దగ్గర!

ఇడిపస్ : ఎందుకా చిన్ననాటి బాధను గుర్తుచేస్తావు?

వార్తాహారుడు: నీ రెండు పాదాలను బంధించి ఉంచిన
ఆ ఇనుప తీగెను నేనే తీసి పారేసాను.

ఇడిపస్ : ఆ మచ్చలు నన్ను జీవితాంతం వెంటాడుతానే ఉంటాయి.

వార్తాహారుడు: ఆ ఉబ్బు పాదాల వలనే నీకు 'ఇడిపస్' అన్న పేరు వచ్చింది.

ఇడిపస్ : ఎవరు నాకా శిక్ష వేసింది? నా తల్లిదండ్రులా?

వార్తాహారుడు: నాకు తెలీదు. నాకు నిన్ను ఇచ్చినవాడికే తెలియవచ్చు.

ఇడిపస్ : అయితే, నీవు కాదా నన్ను కనుగొన్నది?

వార్తాహారుడు: అతడూ గొర్రెల కాపరే!

ఇడిపస్ : ఎవరతడు? నీకు తెలుసా అతడెవరో!

వార్తాహారుడు: అతడు లెయాస్ ప్రభు సేవకుడు!

ఇడిపస్ : అతడు బతికే ఉన్నాడా? ఎక్కడున్నాడు?

వార్తాహారుడు: ఇక్కడున్నవాళ్లకు తెలియవచ్చు నిస్సందేహంగా!

ఇడిపస్ : ఈ గొర్రెలకాపరి గురించి మీకెవరికైనా తెలుసా?
పొలాల్లో గాని, నగరంలోగాని చూసారా ఎవరైనా?
చూస్తే చెప్పండి, నిజం తేలిపోతుంది ఇక్కడికిక్కడే!

కొరగాస్ : నీవు తీసుకురమ్మని చెప్పినవాడే అతగాడు కావచ్చును.
జొకాస్తి చెప్పగలదేమో ఇంకేమైనా వివరాలు!

ఇడిపస్ : జొకాస్తి! నీకేమైనా తెలుసా?

జొకాస్తి : ఇవన్నీ మరిచిపో! ఇదంతా వృధా కాలయాపన!

ఇడిపస్ : అవేం మాటలిప్పుడు! నా జన్మరహస్యం విడిపోతున్నప్పుడు-

జొకాస్తి : దేవునిమీద విశ్వాసముంచి ఈ సమస్య నిక్కడే వదిలేద్దాం!
నీ బతుకుపై నీకు ఆశ లేదా? నాకు ఈ బాధ చాలదా?

ఇడిపస్ : నీకెందుకు ఆ దుఃఖం? నా తల్లి బానిసస్త్రీ కావచ్చు!
నేను బానిస పుత్రుడిని కావచ్చు, కాని, ఆ పాపం నీది కాదు కదా!

జొకాస్తి : నా మాట విను. ఈ ప్రయత్నాన్ని ఇంతటితో విరమించు!

ఇడిపస్ : నేనెవరి మాటా వినను! నిజం తేలాల్సిందే!

జొకాస్తి : నేనేం చెబుతున్నా అది నీ మంచితే!

ఇడిపస్ : నా మంచితనం నా సహనాన్ని పరీక్షించేదయితే నాకక్కర్లేదు.

జొకాస్తి : నీవు దారుణమైన తప్పిదం చేస్తున్నావు.
నీవెవరివో నీకు తెలియకపోతే బాగుండును.

ఇడిపస్ : మీలో ఎవరో ఒకరు వెళ్లి ఆ గొర్రెలకాపరిని తీసుకురండి!
ఈ రాచబిడ్డను తన గొప్ప పుట్టుకను కీర్తించుకోనివ్వండి.

జొకాస్తి : దురదృష్టమా!

ఈ ఒక్కమాటే నేను నీకు చెప్పగలిగింది.

ఈ ఒక్కమాటే నాకిప్పుడు మిగిలింది.

(భవనంలోకి వెళ్లిపోతుంది)

కొరగాస్ : ఇడిపస్! ఆమె వెళ్లిపోయింది! ఎందుకని?
దుఃఖంతో కుములుతూ ఆమె నిద్రమించింది.
ఈ నిశ్శబ్దం భయంకరంగా ఉంది. ఏదో ఉపద్రవం రానున్నది.

ఇడిపస్ : వస్తే రానీ! నాది ఎంత నీచపు పుట్టకైనా సరే ఫరవాలేదు.
రాణి బహుశా నా అంత్యజాతిని అసహ్యించుకుంటున్నదేమో
కాని, నాది అదృష్టపు పుట్టుక! నాకు అగౌరవం రాదు.
అదృష్టం నా తల్లి! ధనం, పేదరికం నాకు బంధువులే
అదే నిజమైనప్పుడు నేనింకొకడిగా ఎందుకు తలపోయాలి?
నా పుట్టుక గురించి తెలుసుకోవడానికి ఎందుకు చింతించాలి?

ఓడె-3

స్ట్రాఫె-

బృందం : నా గుండె కొట్టుకుంటున్నది రానున్న కాలాన్ని తలుచుకుంటూ
కిథైరాన్ లో వచ్చే పున్నమి పండుగ రోజున
కాగడాల వెలుగులో నాట్యాలూ, బృందగానాలూ-
ఇడిపస్ కనుగొనబడిందీ పచ్చని చెట్ల నీడలోనే,
ఒక రాచరిక వంశాంకురం రక్షింపబడిందిక్కడే,
రోగాల్ని నయం చేసే అపొలో దేవుడు మనల్ని కాపాడుగాక!
అతడి కరుణా కటాక్షాలు మన రాజును రక్షించునుగాక!

ఏంటి! స్ట్రాఫె-

ఏ వనకన్యలు నిను కన్నారో రాచపుత్రుడా!
పాస్ దేవుడికా, లేక టింబర్లేన్ అపొలో దేవుడికా?
ఈ చక్కని మైదానాల చిక్కటి వనాల అంచుల్లో,
కైలైని శిఖరాలలో హెరమెస్ దేవుడికా!
సాయంకాలపు మేఘంలా సంచరించే డయోనిసస్
నిన్ను కనుగొని, నవ కళామతల్లులుండే జలధారల వద్ద
నడయాడుతూ, నవ్వుతూ నిన్ను తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నాడా?

దృశ్యం - 4 (Scene-IV)

- ఇడిపస్ : ఆర్యులారా! ఎవరో ఓ వ్యక్తి మనవేపే వస్తున్నాడు,
మనం ఎదురుచూస్తున్న గొర్రెలకాపరి అతడే కావచ్చు.
అతడూ, మన మిత్రుడూ సమ వయస్కులులా ఉన్నారు.
అతడి వెంబడి ఉన్నది నా యింటి సేవకులే!
ఇంతకు ముందు ఎరిగిన వాడైతే నీవు పోల్చుకోగలవు.
-(సేవకులు వెంటరాగా గొర్రెలకాపరి ప్రవేశం)-
- కొరగాస్ : నాకితడు తెలుసును. ఇతడు లెయాస్ ప్రభువు సేవకుడు.
ఇతడు నమ్మదగినవాడే!
- ఇడిపస్ : ఓ కోరింథ్ నివాసీ! నీవు చెప్పినదీ వ్యక్తి గురించేనా?
- వార్తాహారుడు: అతడే ఇతడు.
- ఇడిపస్ : (గొర్రెలకాపరితో)-
ఇటురా! నావేపు చూసి మాట్లాడు!
నేనడిగిన ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పు!
నీవు లెయాస్ ప్రభువు సేవకుడివేనా?
- గొర్రెలకాపరి: అవును. బానిసగా పుట్టాను, ఇక్కడే పెరిగాను.
- ఇడిపస్ : ఏం పని చేసేవాడివి?
- గొర్రెలకాపరి: నా జీవితంలో ఎక్కువ భాగం గొర్రెలను కాసేవాడిని.
- ఇడిపస్ : ఏ ప్రాంతంలో గొర్రెలను మేపేవాడివి?
- గొర్రెలకాపరి: కిథైరాన్ కొండల్లో, చుట్టు పక్కల గుట్టల్లో.
- ఇడిపస్ : ఇతడిని గుర్తు పట్టగలవా?
- గొర్రెలకాపరి: ఇతడిక్కడేం చేస్తున్నాడు?
- ఇడిపస్ : ఇతడిని ఎరుగుదువా, లేదా?
- గొర్రెలకాపరి: లేదు. నాకు జ్ఞాపకం రావడం లేదు.
- వార్తాహారుడు: నేనతనికి గుర్తువచ్చేలా చేస్తాను.
మేం మూడు ఋతువులు - మార్చి నుండి సెప్టెంబర్ వరకూ

ఒక్కచోటే కిథైరాన్ గుట్టల్లో గొర్రెల్ని మేపాం!
 ఇతడికి రెండు, నాకు ఒక మంద ఉండేవి.
 ప్రతి ఆకురాలు కాలంలో నేను ఇంటికిపోయేవాడిని.
 ఇతడు లెయాస్ గొర్రెల కొట్టానికి తోలుకుపోయేవాడు.
 నిజమా, కాదా! నీవే చెప్పు, మిత్రుడా!

గొర్రెలకాపరి: నిజమే! కాని అది చానాళ్ల కిందటి ముచ్చట.

వార్తాహారుడు: అలా అయితే ఇది గుర్తు తెచ్చుకో,
 నీవు ఒక పసిబాలుడిని నాకప్పగించిన సంగతి.

గొర్రెలకాపరి: అయినా ఆ సంగతి ఇప్పుడెందుకు?

వార్తాహారుడు: ఇడిపస్ ప్రభువే ఆ పసిబాలుడు.

గొర్రెలకాపరి: ఆవు! నోర్మ్యు!

ఇడిపస్ : అతడు కాదు నోరు మూసుకోవాల్సింది, నీవు!

గొర్రెలకాపరి: నేనా! ప్రభూ! నేనేమి తప్పు చేసాను?

ఇడిపస్ : ఆ బాలుడి గురించి చెప్పనే లేదు.

గొర్రెలకాపరి: అతడికేమీ తెలీదు. అతడు తప్పు చెబున్నాడు.

ఇడిపస్ : విశదంగా చెప్పు. లేకుంటే నేను కఠినంగా వ్యవహరించాల్సి వస్తుంది.

గొర్రెలకాపరి: దేవతల్ని విశ్వసించు. ఈ వృద్ధునిపై దయచూపు!

ఇడిపస్ : ఇతడి చేతులు వెనక్కి విరిచి కట్టండి.

గొర్రెలకాపరి: దురదృష్టవంతుడా! ఏం వినాలనుకుంటున్నావు?

ఇడిపస్ : ఆ పసిబాలుడిని ఇతడికిచ్చినది నీవేనా?

గొర్రెలకాపరి: అవును. ఆరోజునే చచ్చిపోయినా బాగుండేది.

ఇడిపస్ : నిజం చెప్పకపోతే ఇప్పుడు చస్తావు.

గొర్రెలకాపరి: నిజం చెబితే, చావుకన్నా దుర్భరమైన చావు చస్తాను.

ఇడిపస్ : (భటుడితో)- అతడికదే ఇష్టంలా ఉన్నది-

గొర్రెలకాపరి: లేదు. నేనింతకుముందు చెప్పాను, అతడికిచ్చానని.

ఇడిపస్ : ఆ బాలుడెవరివాడు? నీ ఇంటివాడా? వేరెవరివాడు?

గొర్రెలకాపరి: నా సంతతి కాదు. నాకు వేరే వ్యక్తి ఇచ్చాడు.

ఇడిపస్ : అతడెవరు? ఎవరికి చెందినవాడు?

గొర్రెలకాపరి: దేవుడిమీద ఆన! ప్రభూ, ఇక ప్రశ్నించకు!

ఇడిపస్ : మరలా అడగాల్సి వచ్చిందా నీవు మరణించినట్లే!

గొర్రెలకాపరి: అయితే, అయితే- అతడు లెయాస్ ఇంటివాడు.

ఇడిపస్ : బానిస కొడుకా, లేక స్వంత సంతానమా?

గొర్రెలకాపరి: ఈ దారుణమైన నిజం నేనెలా చెప్పను?

ఇడిపస్ : దారుణమైనా సరే నేను విని తీరాల్సిందే!

గొర్రెలకాపరి: చెప్పక తప్పదంటే చెబ్తాను.... అతడు లెయాస్ కన్నకొడుకు!
ఆ మాట నీ భార్యనడుగు... ఆమె చెప్పగలదు.

ఇడిపస్ : నా భార్యా! ఆమె నీకు ఇచ్చిందా?

గొర్రెలకాపరి: అవును ఆమే!

ఇడిపస్ : ఎందుకో తెలుసా?

గొర్రెలకాపరి: ఆ బిడ్డను వదిలించుకోవాలనుకున్నది.

ఇడిపస్ : హృదయం లేని తల్లి!

గొర్రెలకాపరి: కాని, కాని,.... ఆమె జోన్యాలకు భయపడింది.

ఇడిపస్ : వివరించు!

గొర్రెలకాపరి: ఆ కొడుకు తన కన్నతండ్రిని వధిస్తాడని-

ఇడిపస్ : మరి నీవెందుకు ఆ బాలుడిని ఇతడికిచ్చావు?

గొర్రెలకాపరి: ఆ పసిబాలుడిని చూసి నాకు జాలి కలిగింది.
నేననుకున్నా ఇతడు దూరాన ఉన్న తన దేశానికి తీసుకుని పోతాడని.
పసిబాలుడు బతికాడు, కాని విధి వక్రించింది.
ఇతడు అనే వ్యక్తే నీవయితే, ఇడిపస్
నీకన్నా దురదృష్టవంతుడు మరొకడుండడు!

ఇడిపస్ : భగవంతుడా! ఎంత నిర్దయుడవు!
 అన్ని దైవవాక్కులు నిజమై నన్ను అంధుణ్ణి చేస్తున్నవి.
 ఈ వెలుగును కడసారి చూస్తాను-
 నేను, ఇడిపస్ను,
 పుట్టుకతో దురదృష్టవంతుడిని
 వివాహంతో దౌర్భాగ్యాన్ని పరించాను.
 నా చేతులారా చిందించిన రక్తంలో మునిగిపోతున్నాను.,
 -(భవనంలోకి వేగంగా పరిగెత్తును)-

పాట-4

స్ట్రాఫె-1

బృందం : అయ్యో! ఈ మానవ సంతతికి
 ఎటువంటి తూకాన్నివ్వగలను?
 శూన్యాన్ని నిశ్చించేవారు శూన్యులే
 ఉండీ ఉండనిది వారి ఉనికి.
 మారే రూపాల సూర్యకాంతి మొత్తం కన్నా
 ఆనంద భారాన్ని మోస్తారు వాళ్లు.
 కరిగిపోతున్న కాలం వేపు
 చూస్తూనే కాలం గడిపేస్తారు.
 నీ పేరు ప్రఖ్యాతులు నేలకూలినాయి. ఓ ఇడిపస్!
 ఆగ్రహం, కన్నీళ్లే నీకు మిగిలాయి.
 ఇడిపస్! నీ అదృష్టం చేజారింది!
 వెలుగులు విరజిమ్మిన నీ ఉత్థానాన్ని చూసాను-
 నీడల్లా నీ ఘనమైన దినాలు నేడు గతించడం చూస్తున్నాను.

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

మనసనేది ఓ బలిష్ఠమైన ధనుస్సు.
 ఎంత, ఎంత గట్టిగా లాగి విడిచినా, విలుకాడా!
 ఓ భయం గొలిపే క్షణంలో, నీకీర్తి నీట కలుస్తుంది.
 స్పింక్స్ను నేలకూల్చిన నీవే నేలకూలినావు.
 మృత్యువు అవిశ్రాంత గానం చేస్తున్నప్పుడు
 థెబెస్ నగరాన్ని కోటలా నిలబడి రక్షించినావు.
 పాలిపోయిన థెబెస్ హృదయాన్ని స్పృష్ట పరిచావు.

మా దుఃఖానికి అడ్డుగోడగా నిల్చి కాపాడినావు.
 నిజమైన ప్రభువుగా, న్యాయ పరిపాలకునిగా
 ఓ రాజసం ఉట్టిపడే ఇడిపస్ ప్రభూ!
 థెబెస్ను పాలించిన ఏ రాజు ఇంత ఖ్యాతి గడించలేదు.
 ఏ రాజకుమారుడూ ఇంత అధికారాన్ని అనుభవించలేదు.

స్ట్రాఫె-2

వివేకం గల మనుష్యులందరికీ
 ఈ వ్యక్తి కథంత విషాదకరమైనది మరొహటి లేదు.
 అదృష్టం తారుమారై
 అతడిప్పుడు అధమ బానిస కన్నా హీనాతిహీనుడు.
 ఓ ఇడిపస్, ఘనత వహించిన రాకుమారుడా!
 ఏ గర్భగుడి తలుపు నిన్ను వెలుగులోకి నెట్టిందో
 అదే నీ కీర్తికి రాత్రిని, చీకటిని తెచ్చింది.
 తండ్రికి సోదరుడివయ్యావు, తల్లితో సంసారం చేసావు.
 అంతా అర్థమయ్యేసరికి ఎంతో ఆలస్యమయ్యింది.
 లెయాస్ గెల్చుకున్న రాణి, అతడు ప్రాభవంలో ఉన్నప్పుడు
 నాటిన తోట ప్రమాదంలో ఉండగా, ఆమె ఎట్లా సహించింది?

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

కాలనేత్రం ముందు అందరి కళ్ళూ అల్పమైనవే,
 అన్ని కార్యాలూ న్యాయం ముందు మోకరిల్లుతాయి.
 నీ అనాలోచిత కార్యాలు, ఏనాటివో అవి
 నీ శయన మందిరం, నీ కాపురం, అన్నీ న్యాయం ఎదుట నిలిచాయి.
 లెయాస్ పుత్రుడిగా మృత్యుముఖం నుంచి బయటపడినా,
 ఇప్పుడు ఆ అదృష్టమే దురదృష్టమై వెంటాడుతున్నది.
 వణుకుతున్న పెదాలతో నేను విలపిస్తున్నాను.
 నేను ఈ ప్రపంచం నుంచి బహిష్కృతుడైన వాడి గురించి రోదిస్తున్నాను.
 నేను అంధుడిని, అయినా, ఏమిటో చెప్పగలను.
 నిద్రపో! నీకు ఊపిరి తీసుకునే వీలు చిక్కెప్పుడు!
 థెబెస్కు ఊపిరినిచ్చావొకప్పుడు.
 మాయ కమ్మిన రోజులు మాయమౌతాయిప్పుడు.

ఎక్జోడస్ - చరమాంకం (Exodus)

- (భవనం నుంచి రెండో వార్తాహారుని ప్రవేశం) -

రెండవ వార్తాహారుడు :

పెద్దలారా! గౌరవనీయులారా!
ఎటువంటి భయంకర దృశ్యాల్ని
మనం వినవలసి వీక్షించవలసి వస్తున్నది!
ఎటువంటి ఘోర సంఘటనల్ని మనం కళ్లారా చూడవలసి వస్తున్నది!
ఎంత దుఃఖాన్ని మనం మోయవలసి వస్తున్నది.
లాబ్డకస్ వంశవృక్షానికున్న చిగురాకువే!
ఫాసిస్, ఇస్ట్రాస్ నదీ జలాలన్నీ కూడా
ఈ దుష్ట ప్రదేశాన్ని శుభ్రపరచలేవు.
ఇక్కడ అనాలోచితంగా జరిగిన చెడు కార్యం దాగి ఉన్నది.
మనకు మనం చేసుకునేవే అత్యంత హేయమైన కార్యాలు.

కొరగాస్ : ఇప్పటి వరకూ అనుభవిస్తున్న విషాదం చాలదా,
ఏ కొత్త దుఃఖ వార్తను మోసుకుని వచ్చావు నీవు?

రెండవ వార్తాహారుడు:

నీవు చూడలేదు కనుక నీవా దృశ్యాన్ని ఊహించలేవు.
నేను చూసింది మీకు విన్నవిస్తాను -
ఇక్కడ నుంచి ఆమె భవనంలోకి వెళ్లింది.
నిశ్శబ్దంగా, ఏ భావాన్నీ కనబడనీకుండా -
తన గదిలోకి వెళ్లి తలుపు వేసుకున్నది.
ఆమె చేతుల్లో గట్టిగా పట్టుకోబడిన శిరోజాలు
ఏ దురదృష్ట తల్పంపై తన కుమారుడికి జన్మనిచ్చిందో
ఏ కుమారుడు తన భర్త చావుకు కారణమౌతాడని అనుకున్నదో -
ఆ తల్పంపైనే పడుకుని తన భర్తకై విలపించింది ఏళ్ల తరబడి.
అక్కడే తన రెండు వివాహాల ఫలాల్ని అనుభవించినది.
తన భర్త వల్లనే మరో భర్తను కన్నది. అతడికే పిల్లలను కన్నది.
ఆనాడు ఆ కేకలు విన్నాము. ఇప్పుడు ఈ ఆర్తనాదాల్ని విన్నాము.
ఆమె ఎలా చనిపోయిందో నాకూ తెలీదు.
ఇడిపస్ దుఃఖాలపాట మమ్మల్ని జాగరూకతలో ఉండనివ్వలేదు.

అతడు గంభీరంగా, ఆగ్రహంగా అడుగులు వేస్తూ
 కత్తి ఇమ్మని ప్రాధేయపడుతూ
 మాలో ఒకరి తరువాత ఒకరిని అడుగుతూనే ఉన్నాడు.
 తన భార్యకాని భార్యని, ఒకప్పటి తన తల్లిని
 తన పిల్లల్ని మోసిన ఓ స్త్రీని వెదుకుతున్నాడు.
 మేమెవ్వరం అతడికి సాయమందించలేదు.
 బహుశా ఎవరో దేవుడే తోడు వచ్చినట్లున్నాడు-
 ఓ భయంకరమైన అరుపుతో అతడు
 ఆ గది తలుపులపై విరుచుకు పడినాడు.
 రెండు తలుపులు విరిగి తెరుచుకోగా లోనికి వెళ్లినాడు.
 అక్కడ ఆమె, ఉరికి వేలాడుతూ-
 తన మెడకు చుట్టుకున్న తాడు ఊగుతూనే ఉన్నది.
 గుండెలు పగిలేలా పెల్లుబికిన అతడి దుఃఖం
 వెలువడింది ప్రచండ భీభత్సమైన కేకలా!
 తాడును వదులు చేసి ఆమెను నేలకు దింపినాడు-

ఆ తరువాత జరిగిన దానిని నేను
 నా మనసు నుంచి చెరిపి వేయాలనుకున్నాను.
 ఇడిపస్ ప్రభువు ఆమె దుస్తుల నుంచి
 బంగారు పిన్నులను రెంటిని పెరికినాడు.
 తన చేతులతో వాటిని పైకిలేపి, ఏడుస్తూ
 తన కళ్లలోకి గట్టిగా పొడుచుకున్నాడు.

-“ఇక మీరు నా దురదృష్ట జీవితాన్ని చూడలేరు,
 హీనాతి హీనమైన నా బతుకును వీక్షించలేరు,
 ఓ నయనాల్లారా! నేను చూడవద్దనుకున్న ముఖాల్నిక చూడలేరు.
 నేను ఎన్నాళ్లుగానో వెదకుతున్న వాటిని చూపించలేకపోయినారు.
 అప్పుడున్నదదొక అంధకారం!
 ఇప్పుడు శాశ్వతంగా చీకటిలోకి నిష్క్రమించండి!” -

అంటూ అతడు తన కళ్లను అదే పనిగా పొడుచుకున్నాడు.
 రక్తం చిమ్మి అతడి గడ్డం ఎర్రబడింది.
 కనులు ఎర్రటి గుంటలై కెంపుల వడగళ్లు నిలిచాయి.

వారిద్దరి దుఃఖాన్నుంచి ఈ చెడు పుట్టింది.
 వారిద్దరిపై ఒకే రకమైన శాపం!
 లాబ్జకన్ వంశపు ఆనందం ఆవిరైపోయింది.
 ఇప్పుడక్కడ మిగిలినదంతా దుఃఖం, విషాదం, అవమానం!
 విధ్వంసం, వినాశనం, మృత్యు వికటాట్టహాసం.
 మానవజాతి దౌర్భాగ్యం మొత్తానికి
 ఏదైనా పేరుంటే అదే వారిద్దరికి చెందింది.

కొరగాస్ : అతడింకా దుఃఖిస్తూనే ఉన్నాడా?
 అతడి బాధకు ఉపశమనం లేదా?

రెండవ వార్తాహారుడు:

అతడు తలుపు బార్లా తెరిచాడు.
 కాద్యస్ సంతానం పితృహంతకుడిని,
 మాతృ హంతకుడిని కళ్లారా చూసేందుకు!
 తరువాత థెబెస్ నగరాన్ని విడిచి పోతానంటున్నాడు.
 అది అతడు తనకు తాను విధించుకున్న శిక్ష!
 అతడు అలిసిపోయాడు. సాయపడేవారు లేరు.
 అతడి బాధ వర్ణనాతీతమైనది. భరించలేనిది.
 అదుగో తలుపులు తెరువబడ్డన్నాయి.
 మరోక్షణంలో ఏదో హృదయవిదారక సంఘటనను
 మనం కళ్లారా చూడవచ్చు.
 -(మధ్య తలుపులు తెరచుకోగా ఇడిపస్ ప్రవేశం)-

కొరగాస్ : ఎంత భయంకరమైనదీ దృశ్యం!
 భయం గొలిపే ఇటువంటి దృశ్యాన్ని నాకళ్లైనా చూడలేదు.
 ఇడిపస్!
 ఎటువంటి ఉన్నతపు ఆలోచన నిన్నీ పనికి పురికొల్పింది?
 మర్చుడు భరించలేని ఎంత దారుణమైన దెబ్బ నీకు తగిలింది!?
 శిథిలమై రక్తమోడుతున్న నీ వదనాన్ని నేను చూడలేను.
 నీతో మాట్లాడి, ప్రశ్నించి ఇబ్బంది పెట్టలేను.
 నీవు నన్ను భయంతో కంపింపజేస్తున్నావు.

ఇడిపస్ : దేవుడా! దేవుడా!
 ఇంతకన్నా మించిన దుఃఖమున్నదా?
 నాకు ఈ ప్రపంచంలో ఆశ్రయమెక్కడ దొరుకుతుంది?
 చీకటి గాలిలో నా గొంతు కలిసిపోయింది.
 దేవుడా! తెలిసీ నేను చేసిన నేరమేమిటి?
 నాకెందుకీ శిక్ష విధించావు, కారణమేమిటి?

కొరగాస్ : ఊహతీతం! విషాద భరితం.

స్ట్రోఫె-1

ఇడిపస్ : నిశా మేఘమా!
 వెళ్లిపోకు! రాత్రి వస్తున్నది!
 ఎలాగని నేను చెప్పలేను! ముసుగులాంటి రాత్రి!
 దేవుడా! అదృష్టపు గాలులు నన్నిక్కడికి లాక్కువచ్చాయి.
 దురదృష్ట తీరానికి తరిమివేసాయి.
 ఇప్పుడీ శలాకలు దిగిన నేత్రాలు దారుణంగా బాధిస్తున్నాయి.
 ఆ బాధకన్నా జ్ఞాపకాల బాధ మరింత ఎక్కువగా ఉన్నది.
 వాటినెలా పెరికి వేయగలను?

కొరగాస్ : నీ బాధ అటువంటిదే! రెండింతలుగా ఉంటుంది.
 బాధలో పశ్చాత్తాపం; పశ్చాత్తాపంలో బాధ.

ఏంటిస్ట్రోఫె-1

ఇడిపస్ : మిత్రమా! ఇప్పటికీ నీవు విశ్వాస పాత్రుడివేనా?
 నాతో నిలబడినవాడివి, నాతోకూడ ఉండి సాయపడగలవా?
 ఈ అంధుడికి తోడు నిలబడగలవా?
 గుడ్డివాడినైనా ఇప్పుడు నాకు తోడున్నదెవరో తెలుసు!
 చీకటి నా రక్షకుడిని చూపించకపోయినా
 అతడి గొంతును నేను గుర్తు పట్టగలను.

కొరగాస్ : ఎంత భయంకరమైనదీ కార్యం!
 ఏ దేవుడు నిన్ను పురికొల్పి
 నీ కళ్లలోకి చీకటిని ప్రవేశబెట్టినాడు?

ఇడిపస్ : అపొలో! అపొలో!

నా కన్నబిడ్డలారా! అతడు అపొలో దేవుడు!
 అతడు నాకీ దుష్ట ఘడియలను ప్రసాదించినాడు.
 కానీ ఈ అంధత్వాన్ని నాకు నేనే విధించుకున్నాను శిక్షగా!
 నేను నా చూపును ఎలా తట్టుకోగలను,
 నా చుట్టూరా ఉన్నది నేను చూడలేనిదైనప్పుడు?

కొరగాస్ : నిజం! నీ చుట్టూరా ఉన్న నిష్ఠుర సత్యం!

ఇడిపస్ : ఇక మిగిలినదేమున్నది?
 రూపాలా? ప్రేమా? లేక
 ఇంద్రియాలు మెచ్చే పిలుపులా, అభివాదాలా?
 ఇంకేమున్నది, మిత్రులారా!
 నన్ను థెబెస్ వెలుపలకు నడిపించండి!
 నన్ను, ఇడిపస్ను, దేవతలు అసహ్యించుకున్న నన్ను
 ఈ దౌర్భాగ్య జీవనుడిని నగరం బయటకు నడిపించండి!

కొరగాస్ : నీ దురదృష్టానికి నీవు అంధుడివి కాదు.
 నీ దేవుడు దానిని ఎందుకో కనుగొనలేడు.

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

ఇడిపస్ : నా కాళ్లకున్న ఇనుప కొక్కెల్ని విడదీసి
 మృత్యుముఖం నుంచి నాకు పునర్జన్మ నిచ్చాడు.
 కాని ఈ బతుకిదేం బ్రతుకు?
 అప్పుడే చనిపోయింటే
 ఇంత దారుణమైన పరిస్థితి తప్పి ఉండేది కదా?
 నా కుటుంబీకులకీ దీనస్థితి కలిగేది కాదు కదా?

కొరగాస్ : నేనూ అదే ఆశిస్తాను!

ఇడిపస్ : పితృరక్తంతో తడిసిన ఈ హస్తాలతో
 ఇక్కడికి వచ్చి ఉండాల్సింది కాదు.
 తల్లికి మొగుడన్న దుష్పీర్తి అంటేది కాదు.
 దుష్టుడా! నీ తల్లి శయ్యలో దూరావే,
 నీ పాపానికి నిష్ఠుతి ఉందా?
 పాపాలన్నిటిలోకి ఘోరమైన పాపాన్ని అంటగట్టుకున్నావు కదా!

కొరగాస్ : ఏం మాట్లాడాలో, నాకు మాటలు రావడం లేదు,
అంధుడిగా, బతికి ఉండడం కన్నా మరణిస్తే బాగుండేది.

ఇడిపస్ : ఇక నీ సలహాలు వుధా!
ఇది నాకై నేను విధించుకున్న శిక్ష!
నాకే కన్నులుండి ఉంటే
మృత్యుగృహంలోకి అడుగిడి నా తండ్రినెలా చూడగలిగేవాడిని?
నా తల్లితో ఈ పాపానికెలా ఒడిగట్టేవాడిని?
ఆత్మహత్య చేసుకున్నా నాకు శాంతి లభించేది కాదు.
నా పిల్లలు నాకిప్పుడు ఆదరణీయులౌతారా?
లేదు, లేదు! ఎత్తైన గోడలచే రక్షింపబడుతున్న
ఈ పట్టణం, దేవతలచే అలరారుతున్న ఈ పట్టణంలో
అలా జరగడానికి వీలేదు.

నేను, ఇడిపస్ ను ఇప్పుడు మూడింటా చెడ్డాను.
కాడ్యస్ వంశంలో ఘనతకెక్కినవాడిని
ఈ విషాదాంతాన్ని వీక్షిస్తున్నాను, అంధుడిగా!
నన్ను నేనే ఈ నగరం నుంచి బహిష్కరించుకుని
ఈ నగరానికి పట్టిన పీడను వదిలించి, ప్రక్షాళన చేస్తున్నాను.
నా పాపాన్ని నేనే నిరూపించి,
ఇప్పుడెలా ఇతరుల కళ్లలోకి చూడగలను?
లేదు, నేను ప్రమాణం చేస్తున్నాను-
నా వినికిడి నశించి, నా ఈ దేహమంతా
దౌర్భాగ్యానికి నెలవై; దృశ్యశ్రవణ శక్తుల్ని
కోల్పోయి ఉండి ఉంటే నేనా చీకటి జగత్తులో
మానసికంగా సురక్షితంగా ఉండేవాడిని.

ఓ కిథైరాస్!

ఎందుకు నీవు నాకు ఆశ్రయమిచ్చావు?
నన్నెందుకు నీ ఒడిలో చంపక వదిలేసావు?
నాకీ దురదృష్టాన్నెందుకు అందజేసావు?

ఓ పాలిబస్!

కొరింథ్ నగరం నా జన్మస్థలమనుకున్నాను,
నీ కుమారుడిగా గౌరవంగా బతికాను,

ఒక పక్క ఈ పుట్టకురుపు నన్ను కబళించి వేస్తూండగానే-
నాకు నాపైన, నా జీవితంపైన అసహ్యం వుడ్డున్నది.

అయ్యో!

ఆ రోజునే నేనెందుకు అక్కడికి పోవాలి?

ఓ మూడు రహదారుల కూడలి! చీకటిలోయా!

అటవీ ప్రాంతమా! నా తండ్రి రక్తాన్ని తాగినారు.

అదీ నా రక్తమే కదా! నా ఈ చేతుల్లో

విరజిమ్మబడినది కాదా? నేనక్కడ చేసిన

దారుణమైన పనుల్ని దాచకుండా చెప్పగలరా?

ఆ తరువాత పొడుపు కథ! తీరని వ్యధ!

ఓ వివాహమా, వివాహమా!

నేనూహించని పరిణామమా!

ఎంత దారుణాన్ని నాకంటగట్టినావు,

తల్లితో శయనింపజేసినావు!

ఈ ప్రజలే కదా నన్నాహ్వానించింది.

ఈ జోస్యులేమైనారు ఆనాడు ఆపేందుకు దానిని?

ఈ అసాధారణ క్రియ, వావివరుసలు లేని సంబంధం

తండ్రులు, సోదరులు, కొడుకులకు

తల్లుల్ని, చెల్లెళ్లను, భార్యలుగా కూర్చే దురదృష్టం

ఏమిటీ విధి వైపరీత్యం!

మానవులకు తెలిసిన అతి హేయమైన కార్యం.

మాటలతో వివరించలేని హీనకృత్యం-

నామీద, దేవుడి మీద ఆన!

నన్నైక్కడన్నా దాచేయండి!

థెబెస్ నుంచి దూరంగా తీసుకుపోండి!

చంపేయండి! లేదా సముద్రంలోకి విసిరేయండి!

మనుషుల కళ్ల ముందు నుంచి తొలగించండి!

రండి! నన్ను నడిపించండి! నన్నంటుకోడానికి

సందేహించకండి! ఈ దుష్కర్మిని నేనే భరించగలను!

-(క్రియాన్ ప్రవేశం)-

- కొరగాస్ :** క్రియాన్ వచ్చినాడు. నీవడిగిన దానికి
సమాధానం చెప్పగలవాడతడు.
ఈ నగర రక్షకులలో మిగిలినవాడతడొక్కడే!
- ఇడిపస్ :** అతడితో ఏ మొహం పెట్టుకుని మాట్లాడగలను?
అతడిని నానా మాటలూ అన్నవాడిని ఏ భిక్ష అడగగలను?
- క్రియాన్ :** ఇడిపస్! నేనిక్కడికి వచ్చింది నిన్ను వెక్కిరించడానికి కాదు
అలా అని నిన్ను సమాధాన పరచడానికీ కాదు.
-(సహాయకులతో)-
మీకు మానవుని హుందాతనంపై అభిమానముంటే
హిలియాస్ దేవుని అగ్నిజ్వాలలకు నమస్కరించి
ఈ కల్మాషహస్తుడిని ఇక్కడి నుంచి తొలగించండి!
భూమికే భారమైన ఇతడిపై వానా, వెలుగు పడనీకండి!
ఎంత త్వరగా వీలైతే అంత త్వరగా ఇంటిలోకి తీసుకుపోండి!
అతడి దగ్గరి బంధువులు ఇతడి దుఃఖాన్ని చూడడమే ఉచితం!
- ఇడిపస్ :** నీ వాక్కులు నేను ఊహించని విధంగా అనునయిస్తున్నాయి.
నీ మంచి కోసం నేనడిగే ఈ కోరికకు అనుమతించగలవు.
- క్రియాన్ :** ఏమిటి నీవు నన్ను అర్థిస్తున్నది?
- ఇడిపస్ :** ఏ మానవుడి గొంతూ వినబడని
సుదూర ప్రదేశంలోకి నన్ను పంపివేయి, తక్షణం.
- క్రియాన్ :** ఆ పని ఇంతకు ముందే చేసి ఉండేవాడిని,
కాని, అప్పుడు నాకు దేవుడి మనోగతం అర్థం కాలేదు.
- ఇడిపస్ :** కాని దైవాజ్ఞ సూటిగానే ఉన్నది కదా,
పితృహంతకుడిని నాశనం చేయమన్నది.
- క్రియాన్ :** దాని అర్థం అదే! ఇప్పుడేం చేయాలో ఆలోచించాల్సి ఉన్నది.
- ఇడిపస్ :** ఇంకా నా గురించి తెలుసుకోవాలనుకుంటున్నావా?
- క్రియాన్ :** దైవవాక్కును అర్థం చేసుకుంటున్నావు కదా, ఇప్పుడు-
- ఇడిపస్ :** నేను అర్థం చేసుకున్నాను. అయినా, నా ప్రార్థన ఆలకించు.
ఆమె నీ సోదరి. ఆమెకు తగు రీతిని అంత్యక్రియలు చేయి.

కాని, నన్ను పోనివ్వు, క్రియాన్!

పితృహంతకుడిని ఈ రాజ్యం నుంచి దూరంగా వెళ్లిపోనీ!
కిథైరాన్ కొండ వాలుల్లోకి, దట్టమైన అడవుల్లోకి తరలిపోనీ!
నా తల్లిదండ్రులు ఆనాడే నాకా ప్రదేశాన్ని నిర్ణయించారు.
అక్కడే మరణిస్తాను, వారనుకున్న విధంగానే!

కాని, నాకు తెలుసు

మృత్యువు వృద్ధాప్యం వల్లనో, సహజ కారణాల వల్లనో
నన్నంటబోదని. నా గురించి ఏదో విపత్తు ఎదురు చూస్తున్నది కాబోలు!
దానినే రానీ దాని దారిలో!

నా కుమారుల గురించి నీవు చింతించ పనిలేదు.

వాళ్లు పెద్దవాళ్లైనారు, తమ బాగు తాము చూసుకోగలరు.
నన్నెప్పుడూ విడిచి ఉండని నా కుమార్తెల గురించే నా చింత!
క్రియాన్! వారిని సంరక్షించు. నా కొరకు ఈ సాయం చేయి!

వారిని స్మృశించడానికి నాకు అనుమతి ఇవ్వగలవు.

ఆఖరి సారిగా మా దుఃఖాల్ని కలిసి పంచుకోనివ్వు.

నాపై దయ ఉంచుము, ప్రభూ!

జాలిచూపుము, ఘనత వహించిన రాజకుమారా!

ఒక్కసారి స్మృశిస్తే చాలును

నాకు కళ్లు లేని విషయాన్ని మరచిపోగలను.

-(ఏంటిగొని, ఇస్మిని తమ పరిచారికలతో వస్తారు)-

దేవుడా!

నా కుమార్తెలు నేను విలపించడాన్ని వీక్షిస్తున్నారా?

క్రియాన్ నాపై జాలిపడి, నా కుమార్తెలను రప్పించాడా?

క్రియాన్ : అవును, ఇడిపస్! నాకు తెలుసు వాళ్లంటే నీకెంత యిష్టమో,
ఆఖరి రోజుల్లో వాళ్లు నీకెంత అవసరమో!

ఇడిపస్ : దేవుడు నిన్ను ఆశీర్వదించును గాక!
అతడు నిన్ను మరింత రక్షించును గాక!

బిడ్డలారా! నా వద్దకు రండి!

ఈ చేతుల్ని స్మృశించండి! సోదర హస్తాల్ని-

మీ తండ్రి దృష్టిని ఈ రకంగా మార్చినవీ చేతులే!
 నా ప్రియతమ పుత్రికలారా!
 అప్పుడు నాకు దృష్టి, జ్ఞానం కొరవడ్డాయి.
 తనకు జన్మనిచ్చిన తల్లితోనే అతడు మీకు జన్మనిచ్చాడు.
 నేను మీ కొరకు దుఃఖిస్తున్నాను.
 మిమ్మల్ని చూసే ధైర్యం లేకనే ఇలా మిగిలిపోయాను.
 మీపై రాబోయే అపనిందలను తలచి కుమిలిపోతున్నాను.
 ఏ ఇళ్లకు మీరు వెళ్లగలరు? ఏ పండుగలను జరుపుకోగలరు?
 కన్నీళ్లతో మరలకుండా మీరెలా సంతోషంగా కాలం గడపగలరు?

మిమ్మల్ని వివాహం చేసుకునే ధైర్యమెప్పురికి ఉంది?
 నా వలన శాపోపహతమైన మీ జీవితాలకు దిక్కేది?
 ఇంతకన్నా ఘోరముంటుందా?
 -‘మీ తండ్రి తన తండ్రిని చంపి పితృహంతకుడైనాడు.
 తల్లిని పెళ్లాడి పిల్లలను కన్నాడు.
 తన ఉనికి వద్దనే మీ ఉనికిని ధ్వంసం చేసాడు’-
 అని జనం మీపై దుమ్మెత్తి పోస్తారు.

మీకు వరులెక్కడ దొరుకుతారు?
 మీ జీవితాలలో వసంతకాలం లేదు.
 వంధ్య స్వప్నాలలో మీరు వడిలిపోతారు.
 (క్రియాన్ తన కుడిచేత్తో అతడిని పట్టుకుంటాడు)
 బిడ్డలారా! మీకోసం నేను ప్రార్థిస్తున్నాను.
 సంతోషంగా జీవించండి.
 మీ కన్నతండ్రి కన్నా ఉన్నతమైన స్థితిలో జీవించండి!

క్రియాన్ : చాలు. దుఃఖించింది చాలు, ఇంటిలోకి వెళ్లు.

ఇడిపస్ : తప్పదు, అది మరింత కఠినమైన పని.

క్రియాన్ : కాలం అన్ని గాయాలను మానుస్తుంది.

ఇడిపస్ : నా మనసు నీకు తెలుసు?

క్రియాన్ : నీ వేమనుకుంటున్నావో చెప్పు?

ఇడిపస్ : నన్ను థెబెస్ నుంచి పంపివేయి.

క్రియాన్ : అది దైవనిర్ణయం.

ఇడిపస్ : దేవుడు నన్ను ద్వేషిస్తున్నాడు.....

క్రియాన్ : లేదు. అతడు నీ కోర్కెను మన్నిస్తాడు.

ఇడిపస్ : వాగ్దానం చేయి.

క్రియాన్ : నాకు తెలిసిన దానికంటే ఎక్కువ చెప్పలేదు.

ఇడిపస్ : నన్ను తీసుకునివెళ్లు.

క్రియాన్ : పద! నీ పిల్లలను వదిలివేయి.

ఇడిపస్ : వద్దు! వారిని నానుంచి దూరం చేయకు.

క్రియాన్ : ఇంకా నీ ఆజ్ఞ పనిచేస్తుందనుకోకు ఇక్కడ!
నీ నాశనాన్ని నీవెలా కొనితెచ్చుకున్నావో, అది ఆలోచించు!

(అందరూ ఇంటిలోకి నిష్క్రమిస్తారు. బృందం,
కొరగాస్ అక్కడే ఉండి గానం చేస్తారు)

కొరగాస్ : థెబెస్ ప్రజలారా! ఇడిపస్ను చూడండి!
ఇతడే స్పింక్స్ పొడుపుకథను విప్పిన జ్ఞాని, శూరుడు.
అత్యంత శక్తివంతమైన వీరుడిగా ప్రసిద్ధికెక్కినాడు.
ఆనాడు ఏ కళ్లూ అతడిని అసూయతో చూడకుండా ఉండలేదు.
అటువంటి వ్యక్తి ఈనాడు పూర్తిగా ధ్వంసమైనాడు.

ఈ వృత్తాంతం మానవుడి దుర్బలతను ప్రకటించునుగాక!
ఆఖరి ఘట్టంలో ఆనంద జీవితాన్ని గడిపినవారు
బాధలు లేని జ్ఞాపకాలు మిగిలినవారు మినహా, మిగతా
ఎవ్వరూ తమ అదృష్టాన్ని శాశ్వతమని భ్రమించకుండురు గాక!

Antigone with the body of her brother Polynices

2. ఏంటిగోని (Antigone)

సోఫోక్లిస్ (Sophocles - 496-406 B.C.)

పాత్రలు : ఏంటిగోని, ఇస్మిని, యురిడైసి, క్రియాన్, హైమాన్, టిరెసియాస్, కాపలా భటుడు, వార్తాహరుడు, కోరస్ బృందం.

దృశ్యం : క్రియాన్ భవనం దగ్గర (థెబెస్ రాజు). రెండు తలుపులున్న మధ్యద్వారం, రెండు పక్క ద్వారాలు; మెట్లు, ఆర్కెస్ట్రా ఉండే చోటు దిగువగా.

సమయం : థెబెస్ పై దండెత్తిన ఆర్గీవుల దాడిని తిప్పికొట్టినాక ప్రభాత సమయం.

ట్రాలోగ్ : ఏంటిగోని, ఇస్మిని మధ్య ద్వారం గుండా రంగస్థలం లోనికి ప్రవేశిస్తారు.

ఏంటిగోని : సోదరీ, ఇస్మిని!

శాసోపహతుడైన మన తండ్రి ఇడిపస్ వలన
మనకు సంప్రాప్తమైన కష్టాలింకా తొలగలేదని నీవు అనుకోవచ్చు.
మనం పడని కష్టాలు, బాధలు ఈ లోకాన లేవు.
అది చాలదన్నట్లు ఇప్పుడు క్రియాన్ ప్రభు ఆజ్ఞ,
ఎవరైనా నీకు చెప్పారా దాని గురించి?

ఇస్మిని : నేనేమీ వినలేదు.

నాకు తెలిసిందల్లా ఇద్దరు సోదరీమణులు ఒక్క గంట వ్యవధిలో
ఇద్దరు సోదరులను కోల్పోయారనే చేదు నిజం!
రెండు మరణాలు ఒకేసారి!
ఆర్గీవుల సైన్యం రాత్రి పలాయనం చిత్తగించిందని తెలుసు.
దీనికి మించి నాకేమీ తెలియదు.

ఏంటిగోని : నేనూ అదే అనుకున్నాను. అందుకే నిన్నిక్కడికి పిలిచాను.
మనిద్దరం చేయాల్సిన పని ఒకటి ఉన్నది.

ఇస్మిని : నీ మాటలు వింతగా ఉన్నాయానుడు?

ఏంటిగోని : శ్రద్ధగా విను, ఇస్మిని!
మరణించిన మన సోదరుడు ఎటియొక్లిస్కు

అంతిమ సంస్కారాలను, సైనిక లాంఛనాలతో
తగు మర్యాదలతో వీరుడికి జరగాల్సి విధంగా
జరిపించాడు క్రియాన్ ప్రభువు.

కాని, అదే యుద్ధరంగాన అదే సమయంలో
మరణించిన మరో సోదరుడు పాలినీసిస్ కు
మాత్రం అవమానం జరిగింది. అతడూ వీరోచితంగానే
పోరాడాడు. యుద్ధరంగాన అసువులు బాసినాడు.

క్రియాన్ ప్రభువు పాలినీసిస్ శవాన్ని

ఎవరూ ఖననం చేయ వీలులేదనీ,

ఎవరూ అతడి గురించి శోకించరాదనీ,

ఆ దేశద్రోహి శవం కుక్కలకు, రాబందులకు ఆహారం కావాలని
అనడమే కాక, ఆ ఆజ్ఞను బహిరంగంగా చెప్ప నిశ్చయించినాడట?

అంతేకాక, రాజాజ్ఞ మీరిన వారిని

ప్రజలందరి మధ్య రాళ్లతో కొట్టాలనే శిక్ష ప్రకటించాడు.

ఇక్కడ; నీ సహాయం అవసరం!

నీవు నిక్కమైన సోదరివా, ద్రోహివా నీవే తేల్చుకో!

ఇస్మిని : ఏంటిగాని! నీకేమైనా పిచ్చెక్కిందా?

దీంట్లో నేను చేయగలిగినదేమున్నది?

ఏంటిగాని : నాకు సాయం చేయగలవో, లేవో తేల్చుకో!

ఇస్మిని : ఏ సాయమో నాకర్థం కావడం లేదు.

ఏంటిగాని : పాలినీసిస్ ను ఖననం చేయదలుచుకున్నాను, వస్తావా?

ఇస్మిని : ఇప్పుడే గదా నీవు చెప్పింది, రాజాజ్ఞ గురించి!

ఏంటిగాని : అతడు నాకెంత సోదరుడో, నీకూ అంతే కాదా!

ఇస్మిని : కాని, వచ్చే ప్రమాదాన్ని ఆలోచించావా?

క్రియాన్ ఏం చేస్తాడో కనీసం ఊహించావా?

ఏంటిగాని : ఈ విషయంలో క్రియాన్ నన్ను ఆపలేడు.

ఇస్మిని : సోదరీ!

అందరి భీత్యారాల మధ్య ఇడిపస్ మరణించాడు.

తను స్వయంగా వెలుగులోకి తీసుకువచ్చిన

నిజాల కాంతిని భరించలేక తన చేతుల్లో
 తన కళ్లను పొదుచుకుని అంధుడైనాడతడు.
 మనకు తల్లీ, సోదరి జొకాస్తి మరణించింది-
 స్వహస్తాలతో ఉరివేసుకుని మరీ!
 ఇద్దరు సోదరులూ ఒకరినొకరు చంపుకున్నారు.
 మనం మిగిలాం! ఏంటిగానీ!
 క్రియాన్‌ను వ్యతిరేకిస్తే మనమూ మరణిస్తాము.
 మనం ఆడవాళ్లం! ఈ మగవాళ్లని ఎదిరించి నిలవలేం!
 రాజాజ్ఞ శక్తివంతమైనది. విధేయులుగా ఉండడం శ్రేయస్కరం!
 ఈ పరిస్థితిలో వ్యతిరేకించడం మరింత ప్రమాదకరం.
 నన్ను క్షమించమని చనిపోయిన వారిని ప్రార్థిస్తాను, అర్థిస్తాను.
 నేను అనహాయురాలిని; చట్టానికి విధేయురాలిని.
 ఇటువంటి వాటిలో తలదూర్చడం తలపోగొట్టుకోవడమే!

ఏంటిగాని : అదే నీ ఆలోచనైతే, నీ సాయం నాకక్కరలేదు.
 నీవు నీ నిర్ణయాన్ని తీసుకున్నావు. అది నీ యిష్టం.
 కాని, అతడికి నేను అంత్య సంస్కారాలు చేసి తీరుతాను.
 నేను చావాల్ని వచ్చినా ఓ పవిత్ర కార్యాన్ని చేసానని గర్విస్తాను.
 అతడితోపాటు మృత్యువులో విహరిస్తాను.
 అతడు నన్నెంత ఆప్యాయంగా చూసుకున్నాడో అలానే నేనూ ఉంటాను.
 బతికున్నవాళ్లు కాదు, చనిపోయినవాళ్లే పెద్ద కోరికలు కోరేది.
 మనం చావక తప్పదు...
 నీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో- నీకు
 దైవ శాసనాలపై పెద్ద విశ్వాసం లేనట్లున్నది.

ఇస్మిని : లేదు లేదు. నేను దైవశాసనాల్ని పాలిస్తాను.
 కాని ప్రజల కోసం చేసిన న్యాయాల్ని అతిక్రమించ సాహించను.

ఏంటిగాని : నీ సమాధానం నిన్ను సంతృప్తి పరచవచ్చు.
 ఏమైనా, నేను ప్రేమించే నా సోదరుడికి అంత్యక్రియలు చేస్తాను.

ఇస్మిని : ఏంటిగోని! నీకేం ప్రమాదం జరుగనున్నదో అని భయమేస్తున్నది.

ఏంటిగాని : నా గురించెందుకు భయం! నిన్ను కాపాడుకో ముందు నీవు!

- ఇస్మిని : ఈ మాట ఇంకెవరితోనూ అనకు!
నేను దీనిని రహస్యంగా ఉంచుతాను.
- ఏంటిగాని : ఏం ఫరవాలేదు! అందరికీ చెప్పు! ఊరంతా దండోరా వేయి!
నీకు ఈ విషయం తెలిసీ చెప్పలేదని వాళ్లు భావిస్తే
అప్పుడు నీ పరిస్థితి ఎంత అధ్వాన్నంగా ఉంటుందో ఎవరికి తెలుసు?
- ఇస్మిని : ఎందుకంత ఆగ్రహం? భయంతో కొయ్యబారాల్సిన ఈ సమయంలో?
- ఏంటిగాని : ఎందుకంటే నా విధిని నేను నిర్వహిస్తున్నాను గనుక.
- ఇస్మిని : నీవు ఆ పని చేయలేవని నాకనిపిస్తున్నది.
- ఏంటిగాని : మంచిది. నా శక్తి చాలకపోతే విరమిస్తానులే!
- ఇస్మిని : అసంభవ కార్యాలను ప్రారంభించనేకూడదు.
- ఏంటిగాని : వెళ్లిపో, ఇస్మిని!
ఇప్పుడు నిన్ను నేను ద్వేషించడం ప్రారంభిస్తాను.
తరువాత మృతులు కూడా నిన్ను ద్వేషిస్తారు.
ఎందుకంటే నీ మాటల్లో ద్వేషం ఉన్నది.
నా తెలివి తక్కువ ఆలోచనకు నన్ను వదిలివేయి.
నేను రాబోయే అపాయాల్ని గురించి ఆలోచించను.
ఒకవేళ మృత్యువు వస్తే రానీ,
గౌరవం లేని మరణం, అది ఎటువంటి మరణం?
- ఇస్మిని : సరే, నీ యిష్టప్రకారం నడుచుకో!
నీవు తెలివితక్కువ దానివైనా
నిన్ను ప్రేమించినవాళ్లకు విశ్వాసపాత్రురాలివి.
- (ఇస్మిని భవనంలోకి వెళ్తుంది. ఏంటిగాని ఎడంవేపుకు నిష్క్రమిస్తుంది. కోరస్ ప్రవేశం)

పారడాస్-

స్ట్రాఫె-1

- బృందం : ఇప్పుడు సూర్యదేవుని నిడుపాటి ఖడ్గం
తూర్పు నుంచి పడమరకు వెలుగులీనుతూ మెరుస్తున్నది.
థెబెస్ నగర సప్తద్వారాలు స్వర్ణకాంతిలో తెరవబడినాయి.

పడమటి డిర్చి ఏటివైపు పయనిస్తున్న కాంతి ప్రవాహమా?
 ప్రభాత కాంతి శత్రువుల తెల్లటి కవచాలను, డాలులను
 మెరిపిస్తుండగా ఎలా ఉన్నదా దృశ్యం!

కొరగాస్ : రక్తం ఉరకలెత్తించే మాటలతో పురికొల్పాడు
 శత్రువుల నాయకుడు పాలినీసిస్ తన సైనికులను!
 అరుస్తున్న అడవి గద్దలా
 అతడు మన నేలను అవమానపరచాడు.
 అతడి రెక్కలు వారికి మంచు కవచాలు
 అతడి శిఖ వారికి శిరస్త్రాణాలు.

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

బృందం : ఆవులిస్తున్న వలయంలా ఆ రాత్రి
 ఆకలిగొన్న బల్లెలు మన సప్తద్వారాలను చుట్టుముట్టాయి.
 అతడి దవడలు మన రక్తంతో తడిసేకన్నా ముందే
 మన కోట బురుజుల వలయం అగ్నికి ఆహుతి కాకముందే
 అతడు వెనక్కి తరిమివేయబడినాడు-
 అతడు వెనుదిరగగానే
 ఏ ఘోర శబ్దాలకూ వెరవని థెబెస్
 అతనిని డ్రాగన్ల వేటాడింది యుద్ధ నినాదాలతో!

కొరగాస్ : వాచాలత్వపు నాలుకల్ని ఆ దేవుడు ఖండిస్తాడు.
 వాళ్ల నవ్వుల్ని, శిరస్త్రాణాల స్వర్ణకాంతుల్ని మసక పరచాడు.
 ఉరుము లాంటి భృకుటి ముడి మన గోడలపై
 పాకుతున్న తొలి సైనికుడిని నేలకూల్చింది.

స్ట్రాఫె-2

బృందం : అతడి విజయనాదం క్షణంలో చావుకేకగా మార్యోగింది.
 చేతిలో వెలుగుతున్న కాగడాతో గిర్రున తిరుగుతూ
 నేలపై దబ్బున పడ్డాడతడు.
 అతడిలానే ఉద్రేకంగా దూసుకువస్తున్న వీరులు
 అంతటి యుద్ధోన్మాదంలోనూ మృత్యుభ్రాంతికి లోనైనారు.

కొరగాస్ : ఏడుగురు వీరులు, ఏడు ద్వారాల వద్ద
 యుద్ధదేవునికి తమ ఆయుధ హస్తాలను అప్పజెప్పారు.

కాని ఈ ఇద్దరూ, రక్తం పంచుకు పుట్టిన సోదరులు
 అంతులేని క్రోధంతో ధ్వంధ్వయుద్ధానికి పాల్పడ్డారు.
 ఒకరి మృత్యువును ఒకరు కోరుకుంటూ
 దీర్ఘ యుద్ధాన్ని కొనసాగించారు.

ఏంటిస్ట్రోఫ్-2

బృందం : అనేక రథాలతో అలంకృతమైన థెబెస్
 ఆ అందమైన ఉదయాన కైవసం చేసుకుంది విజయాన్ని!
 నాట్యం చేస్తున్న హృదయాలతో మనం యుద్ధానికి సెలవు ప్రకటిద్దాం.
 స్తోత్ర పఠనాలతో మన దేవాలయాలు ప్రతిధ్వనిస్తాయి.
 దీర్ఘ రాత్రులు మన గానాలతో మార్మోగుతాయి.

దృశ్యం - 1 (Scene-I)

కొరగాస్ : మెనాయిక్యస్ కుమారుడు థెబెస్కు నేటి రాజు
 అతడే క్రియాన్! అడుగో వస్తున్నాడు.
 ఈ పవిత్ర ఉదయాన, అతడి పరిపాలన తొలి వేకువన
 ఇంకేమి విచిత్రాలు, కలనేతలు విధి నేయనున్నదో?
 అతడి ఆంతర్యం ఏమిటో?
 ఎందుకు వృద్ధులందరినీ సమావేశం కమ్మని పిలువనంపాడో?

(భవనంలో నుంచి వచ్చిన క్రియాన్ అక్కడ ఉన్నవారినుద్దేశించి ప్రసంగిస్తాడు)

క్రియాన్ : గౌరవనీయులైన పెద్దలారా!
 మన రాజ్యనౌకను ధ్వంసం చేయబూనిన తుఫానుల నెదుర్కొని
 విజయవంతంగా నౌక దేవుని ఆశీస్సులతో
 నౌకాశ్రయాన్ని చేరుకున్నది.
 నేను ఇక్కడకు మిమ్మల్ని రప్పించింది, ఈ కష్టకాలంలో
 మీరు నాకు తోడుంటారనే నమ్మకంతోనే!
 లెయాస్ ప్రభువుపై మీరుంచిన విశ్వాసం పరిపూర్ణమైనది.
 అదే విశ్వాసాన్ని, నమ్మకాన్ని మీరు ఇడిపస్ ప్రభువుపైనా చూపినారు.
 ఇడిపస్ మరణానంతరం మీరు అతడి కుమారులను విశ్వసించారు.
 దురదృష్టవశాత్తూ వాల్లిద్దరూ ఎటియొక్లెస్, పాలినీసిస్లు
 యుద్ధరంగాన అసువులు బాసినారు.

ఇప్పుడు నాకు ఈ సింహాసనం దక్కింది.
 నాకు తెలుసు, ప్రజల విశ్వాసం సంపూర్ణంగా పొందాలంటే
 ప్రభువు తన సమర్థతను నిరూపించుకోవాలని.
 రాజ్యాధినేత పిరికివాడైతే రాజ్యం పతనమౌతుంది.
 తన స్నేహాలు, బంధుత్వాలు వీటికి ప్రాధాన్యత
 నిచ్చేవాడు ప్రజాధినేత కాలేదు.
 అటువంటి వాళ్లంటే నాకయిష్టం.
 నా దేశం ధ్వంసమౌతుంటే దేవుని ప్రార్థించి రక్షణ మార్గం
 కనుక్కుంటాను. అంతేకాని భయపడి పారిపోను.
 ప్రజాద్రోహితో ఎటువంటి సంబంధ బాంధవ్యాలనూ అంగీకరించను.
 స్నేహానికి విలువనిస్తాను, కాని వాళ్లే మన రాజ్యనౌకను
 ధ్వంసం చేస్తుంటే అతడెంత స్నేహితుడైనా స్నేహితుడిగా భావించను.
 ఇవి నా న్యాయసూత్రాలు. వాటిని నుసరించే
 ఇడిపస్ కుమారులకు కొన్ని నిబంధనలను పాటిస్తాను.
 తన దేశం కోసం ప్రాణాలర్పించిన వీరుడు ఎటియొక్లిస్.
 సమస్త సైనిక లాంఛనాలతో గౌరవంతో సాగనంపబడుతాడు.
 అతడి సోదరుడు పాలినీసిస్ ప్రవాసం నుంచి బయటకు వచ్చి
 తన స్వదేశమైన థెబెస్ పైనే అగ్ని ఖడ్గంతో దాడి చేసాడు.
 తన పూర్వీకుల దేవాలయాలకు, నగరానికి ఆపద తేబోయినాడు.
 తన వంశీకుల రక్తాన్ని చిందించి మనల్ని బానిసలుగా చేయబూనినాడు.
 అటువంటి వాడి దేహాన్ని ఖననం చేయ వీలులేదు.
 ఎవరూ ఆ శరీరాన్ని అంటుకోరాదు. ఏ ప్రార్థనా చేయరాదు!
 అతడి శరీరం కాకులకు, గద్దలకు, కుక్కలకు ఆహారం కావాలి!
 ఇది నా ఆజ్ఞ! ఈ ఆజ్ఞ వెనుక ఆంతర్యం మీకు తెలుసు.
 నేను రాజుగా ఉన్నంత వరకు రాజద్రోహినీ, విధేయుడినీ
 ఒకే త్రాసులో తూస్తే సహించను, ఎవరైనా సరే,
 మాటతోనో, కార్యంతోనో దేశానికి విధేయుడై ఉంటే
 అతడిని నేను గౌరవిస్తాను. అతడు మరణిస్తే విలపిస్తాను.

కొరగాస్ : అదే నీ ఉద్దేశమైతే దానిని శాసించే హక్కు నీకుంది.
 మెనాయిక్యస్ కుమారుడా! క్రియాన్! మేం నీకు తోడుంటాం!

క్రియాన్ : అదే నా ఉద్దేశం! మీరు మీ విధి నిర్వర్తించండి.

కొరగాస్ : మేం వృద్ధులం! ఈ బాధ్యతను యువకులకు అప్పజెప్పుదాం!

క్రియాన్ : నేనంటున్నది అది కాదు. ఆ బాధ్యతను కాపలా భటులకు అప్పగించాను.

కొరగాస్ : మరి మేం చెయ్యాల్సిన పని ఏమిటి?

క్రియాన్ : రాజ శాసనాన్ని ఎవరైనా ధిక్కరిస్తే వారికి వత్తాసు పలకరాదు.

కొరగాస్ : పిచ్చివాడే మృత్యువును ప్రేమిస్తాడు.

క్రియాన్ : అది మృత్యువు. అంతేకాదు డబ్బు మాట్లాడేప్పుడు జ్ఞాని కూడా చెవులు రిక్కించి వింటాడు, పైసా పైసా లెక్క వేస్తాడు.
(ఎడమ వేపు నుంచి పహారా భటుడు వస్తాడు)

పహారాభటుడు: వేగంగా పరిగెత్తుకు రావడం వల్ల ఆయాసం వచ్చి ఇలా రొప్పుతూ ఉన్నానని నేననడం లేదు, ప్రభూ! నీకీ విషయం ఎలా వివరించాలా అని ఆగిన ప్రతిచోట ఆలోచించి నేను వెనక్కి పోవాలనుకునేవాడిని. ప్రతి నిమిషమూ నాకేదో అశరీరవాణి చెబుతున్నట్లుండేది- 'మూర్ఖుడా! నీకు తెలియడం లేదా ప్రమాదంలో అడుగు బెట్టున్నావు'-అని ఇంకో గొంతు- 'క్రియాన్ కు ఇంకెవరైనా ఈ విషయం చేరవేస్తే నీ పరిస్థితి మరింత అధ్వాన్నం కదా'- అనేది. చివరకు అర్థవంతమైన ఆలోచన నన్ను సరైన దారిలో నడిపింది. కాని, నేనిక్కడ నీ దగ్గర నేను ఏ అర్థమూ లేని విషయం చెప్పాల్సి వస్తున్నది; అందుకే చెబున్నాను; పెద్దలన్నారు- 'జరిగేది జరగక మానదని'-

క్రియాన్ : సూటిగా విషయంలోకి రా! ఇంతకీ ఏం చెప్పదల్చుకున్నావు?

పహారాభటుడు: ఆ పని నేను చేయలేదు. ఎవరు చేసారో నేను చూడలేదు. ఎవరో చేసిన దానికి నన్ను నీవు శిక్షించవు కదా!

క్రియాన్ : గొప్ప ఆత్మరక్షణా విధానం; నిన్ను నీవు రక్షించుకోడానికి! ఇంతకీ ఏమిటా పని? ఎందుకీ పెద్ద ఉపోద్ఘాతం?

పహారాభటుడు: ఘోరం జరిగింది, ఎలా చెప్పాలో మాటలు రావడం లేదు.

క్రియాన్ : వెళ్లిడించు సత్వరం!

పహారాభటుడు: మరణించిన..... పాలినిసిన్....

(పహారాభటుడు మాటలకై తడుముకుంటూ ఉంటాడు)

అతడి శరీరంపై..... ఎవరో....

..... కుళ్లిపోతున్న శరీరంపై మట్టి కప్పారు....

(ఆగుతాడు. క్రియాన్ మాట్లాడడు)

.....ఎవరో ఆ రకంగా అతడిని ఖననం చేశారు...

(క్రియాన్ ఆచితూచి మాట్లాడడానికి ప్రయత్నిస్తాడు)

క్రియాన్ : ఎవరు చేసారీ పని?

పహారాభటుడు: ఒట్టిసి చెబుతున్నాను, నాకు తెలియదు.

నేల ఎండిపోయి ఉన్నది, ఎక్కడా తవ్విన జాడలేదు.

చక్రాల గుర్తులు లేవు, పాదముద్రలూ లేవు.

మా పని ముగిసి వెళ్లే ముందు ఒక భటుడు గమనించాడు.

-‘అదిగో చూడండి! ఆ శవంపై దుమ్ముపొర ఉన్నది!

ఖననం చేయబడలేదు కాని ఎవరో కప్పినట్లు ఉన్నది.

ఆత్మకు శాంతినివ్వడానికి కప్పిన పలచని పొరలా ఉన్నది.

ఎక్కడా కుక్కల, క్రూర జంతువుల జాడ లేకున్నది.

ఎటువంటి దృశ్యమిది! ప్రతి ఒక్కడూ ఎదుటివాడిని నిందిస్తున్నాడు.

ప్రతి ఒక్కరం అది పక్కవాడి పని అన్నట్లు ఋజువు చేసాము.

మా అందరి దగ్గరా అది మేం చేసినది కాదన్న ఆధారాలున్నవి.

కాలుతున్న శలాకను పట్టుకునేందుకు సిద్ధమైనాము.

అగ్నిలో నడవడానికి, దేవతలపై

ఒట్టు వేయడానికి వెనకాడకుండా నిలిచినాము-

- అది నేను చేయలేదు.

ఎవరు చేసారో నాకు తెలీదు. కాని అది నేను చేయలేదు!

(క్రియాన్ ఆగ్రహం కట్టలు తెంచుకుంటున్నది. కాని దానిని

పట్టించుకోకుండా పహారాభటుడు చెప్పుకుపోతూనే ఉన్నాడు)

ఏమీ తేలని పరిస్థితిలో ఎవరో అన్నమాట

మమ్మల్ని నిశ్చేష్టులను చేసింది, మౌనంగా మేము

దిక్కులు చూసాము, తలవంచుకున్నాము,

నీకెలా ఈ సంగతి చెప్పాలా అని!

ఆ బాధ్యత నాపై పడింది. అందుకే నేనిక్కడ ఉన్నాను.

నన్ను చూసినందుకు నీకెలా ఉన్నదో నాకూ అలానే ఉన్నది.
చెడు వార్తను తెచ్చిన వారి నెవరూ హర్షించరు, మెచ్చుకోరు!

కొరగాస్ : దేవతల పనై ఉండవచ్చునా ప్రభూ! ఇది.

క్రియాన్ : (ఆగ్రహంతో)-

ఆపు! మీ బుర్రలు పూర్తిగా పాడైనాయా?
చివరకు దేవతలపై నెట్టివేస్తున్నారా తప్పును?
ఎవరూ సహించలేనిదీ ధిక్కారం!
దేవతలు శవాన్ని అభిమానిస్తారా? ఎందుకు?
అతడేమన్నా వారికి పూజలు చేసాడా? ప్రార్థించాడా?
అతడు వారి మందిరాలను కొల్లగొట్టబోయాడు.
రూపాలను, చిత్రాలను అగ్నికాహుతి చేయదలిచాడు.
అంతేకాదు రాజ్యాన్ని, రాజ్యపు న్యాయాల్ని ధ్వంసం చేయబోయినాడు.
దేవుడు దుర్మార్గుల్ని అభిమానిస్తాడనేది మీ వృద్ధుల అభిప్రాయం!
గొప్ప ఔదార్యవచనం!
మొదటి నుంచీ మీలో కొందరు గుంపులో గుసగుసలు
చేస్తూనే ఉన్నారు. అరాచకవాదులు అడ్డదిడ్డంగా
మాట్లాడుతేనే ఉన్నారు. పక్కదారుల్లో నన్ను విమర్శిస్తున్నారు.
వీళ్లు కాపలాభటులకు లంచమిచ్చి కాని పని చేసారు.
డబ్బు! ధనం!
ధనాన్ని మించిన ఆకర్షణీయమైనదీ, పాప వస్తువూ మరొహటి లేదు.
దేవుడి మీద, దైవ సింహాసనం మీద ప్రమాణం చేసి చెబుతున్నాను.
ఈ దుష్టకార్యం చేసినవాడిని శిక్షించి తీరుతాను.
పో! వెళ్లి వాడెవడో వెదికి తీసుకురా?
లేదా నీ చావు నీ ఆఖరి సమస్య అవుతుంది.
నిన్ను చిత్రవధ చేసి నిజం కక్కిస్తాను.
నీకు లంచం ఎరవేసిన వాడిని కనుక్కునిమరీ శిక్షిస్తాను.
అప్పుడు నీకు తెలుస్తుంది,
లంచం సొమ్ముకన్నా ప్రాణం ఎక్కువ విలువైనదని.
అర్థమయ్యిందా! వెళ్లు! దోషిని నా ముందుకు తీసుకురా!
లేకుంటే, ఇప్పుడు అదృష్టంగా భాసించింది
తరువాత దురదృష్టమై దురపిల్లుతుంది.

పహారాభటుడు: ప్రభూ! నేనొకమాట చెప్పవచ్చునా?

క్రియాన్ : నీ గొంతు నన్ను విచారంలో పడవేస్తున్నది.

పహారాభటుడు: అది నా గొంతు కాదు, బహుశా నీ అంతరాత్మ!

క్రియాన్ : దేవుడా! ఇతగాడు నన్ను విశ్లేషిస్తున్నాడు.

పహారాభటుడు: నేను చెప్పిందానికన్నా, ఆ జరిగింది నిన్ను బాధ పెడుతున్నది.

క్రియాన్ : నీవు ఎక్కువ మాట్లాడుతున్నావు.

పహారాభటుడు: కావచ్చు! కాని, నేనే తప్పు చేయలేదు.

క్రియాన్ : ఆత్మను ధనానికి అమ్ముకున్నావు. అదే నీవు చేసింది.

పహారాభటుడు: న్యాయమూర్తే తప్పుడు నిర్ణయం చేస్తుంటే చేసేదేమున్నది?

క్రియాన్ : నీ పదాలంకారాలు నీకు ఆనందాన్నివ్వవచ్చును గాక!
దోషిని నా ముందుంచకపోతే నీకు ఏ లాభమూ ఒనగూడదు.
(క్రియాన్ భవనంలోకి వెళ్లిపోతాడు)

పహారాభటుడు: 'దోషిని తీసుకురా'—!

దొరికితే ఎందుకు తీసుకురాను? దొరకాలిగా?
దొరికినా దొరక్కపోయినా నేను ఇక దొరకను.
ఏది ఏమైనా నేను రక్షింపబడ్డాను.
(పహారా భటుడు నిష్క్రమిస్తాడు)

పాట-1

స్ట్రోఫె-1

బృందం : విశ్వపు వింతలు అసంఖ్యాకాలు, కాని
మనిషిని మించిన వింత మచ్చుకైనా కానరాదు.
తుఫాను చీకటితో నల్లబడిన సముద్రం
అతడికి తల ఒగ్గుతుంది. పెను అలలు అతనిని పైకి లేవనెత్తుతాయి.
పవిత్రమైన, సువిశాలమైన భూమి
అతడి నాగటి చాళ్ల దారులతో విస్తరిస్తుంది.
ఏడాది తరువాత ఏడాది
అతడి అలుపులేని అశ్వాలు పరిక్రమిస్తుంటాయి.

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

సున్నితమైన ఎముకలున్న పశుపక్ష్యాదులు
నీటి మడుగుల్లో ఈదులాడే జలచరాలు
మనిషి మనసు వలలో పడి మచ్చికైనాయి.
గుట్టల్లోని సింహం, గాలికి ఊగేజుట్టున్న గుర్రం
అతడి ఆజ్ఞ పాటిస్తున్నాయి. అతడి బండి కాడి
అడవి ఎద్దుల భుజాల అహంకారాన్ని అణిచివేసింది.

స్ట్రాఫె-2

వాయు వేగాన చలించే మాటలు, ఆలోచనల్ని
అతడు తన పనులకు వినియోగించుకుంటాడు.
రాజకీయ తంత్రం అతడి మంత్రం!
మంచు శరాల్ని వెనుదిప్పగలిగిన మాట నేర్పు అతడిది.
శీతాకాలపు వాన చినుకుల బల్లెల్ని ఎదుర్కొని
తనని తాను రక్షించుకుంటాడతడు. కాని,
మృత్యుశీతల వాయువ్యాస్త్రంతో ముగిసిపోతాడు.

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

అన్నిటికన్నా శక్తివంతమైన, రహస్య శోధనా ఫలితమా!
మంచీ చెడులను ప్రసరించే విధి ప్రభావమా!
న్యాయబద్ధమైన పరిపాలనలో నగరపు కాంతి ప్రకాశిస్తుంది.
న్యాయం ముక్కలైనప్పుడు ప్రశాంతత ఎక్కడుంటుంది?
అరాచకపు మనిషికి నా ఎదలో స్థానం లేదు.
అతడి ఆలోచనలే నావని చెప్పే వీలు లేదు.

దృశ్యం - 2 (Scene-II)

(ఏంటిగొనితో పహారాభటుడి రాక)

కొరగాస్ : ఏమిటి దీనర్థం? ఈమె రాకుమారి ఏంటిగొని కాదు కదా?
ఎందుకామె బందీగా కొనిరాబడిందిక్కడకు?

పహారాభటుడు: ఖననం చేస్తూ పట్టుబడిందీమె!
క్రియాన్ ప్రభువెక్కడ?

కొరగాస్ : అడుగో వస్తున్నాడు.
(క్రియాన్ ప్రవేశం - మధ్య ద్వారం నుంచి)

క్రియాన్ : ఏం జరిగింది? ఎందుకు వచ్చావు వెంటనే?

పహారాభటుడు: ప్రభూ! మనిషన్నవాడు దేనిగురించీ స్థిరంగా అనుకోరాదు నేనిక్కడకు జన్మలో రావద్దని అనుకున్నాను. నీ కోపం నన్ను భయపెట్టింది, నీ మాటలు కూడా! ఇంత త్వరగా, ఈ పీటముడి విడిపోతుందని నేను కలనైనా అనుకోలేదు. ఇది పాచికలు విసిరినట్లుగా లేదు! ఈమె, ఏంటిగొని, ఈమే నేరస్తురాలు అతడిని ఖననం చేస్తుండగా మేము కళ్లారా చూసాము. ఆమెను ప్రశ్నించండి, నిజం తెలుసుకొండి, మీ యిష్టం వచ్చిన నిర్ణయాన్ని తీసుకొండి. ఈ గొడవ వదిలినందుకు నాకు సంతోషంగా ఉన్నది.

క్రియాన్ : ఈమె ఏంటిగొని? ఈమెనెందుకు తీసుకుని వచ్చావు?

పహారాభటుడు: ఈమే అతడి దేహాన్ని ఖననం చేస్తున్నది!

క్రియాన్ : (తీవ్రంగా) ఇది నిజమా?

పహారాభటుడు: నా కళ్లతో చూసాను. ఇంతకంటే ఏం చెప్పను?

క్రియాన్ : వివరంగా చెప్పు, త్వరగా!

పహారాభటుడు: నీ కర్మశమైన ఆజ్ఞ, బెదిరింపుల తర్వాత మేము శవంపైని దుమ్ముపొరను తొలిగించాము. దాదాపు కుళ్లిన స్థితిలో ఉన్నదా శవం. మేం ఓ గుట్టపై కూర్చుని కాపలా కాస్తున్నాము, నిద్రపోకుండా, వేయికళ్లతో, వంతుల వారీగా! నడినెత్తిమీదకు సూర్యుడు వచ్చేసరికి అకస్మాత్తుగా ఓ ధూళి తుఫాను నేలపై నుండి ఎగిసి నింగిని తాకింది. కనుచూపు మేరంతా దుమ్ముమయం, చెట్టూ చేమా మాయం. ఆ దుమ్ముకు మా కళ్లు చీకట్లు కమ్మాయి. మేం కళ్లు మూసుకున్నాం. ఆ సుడిగాలి తగ్గేసరికి అక్కడ ఏంటిగొని ఉన్నది - పడిపోయిన గూటిలోని పిల్లలకై అరుస్తున్న తల్లి పిట్టలా - ఆ విధంగా ఏడుస్తూ, శవంపై దుమ్ముపొరను తొలిగించినవారిని

దుమ్మెత్తిపోస్తూ, తన శ్రమంతా నిష్ఫలమైనందుకు విలపించసాగింది.
 వెంటనే మరింత దుమ్ము పోగుచేసి శవంపై పోసి
 ద్రాక్షసారాయిని ముమ్మార్లు జల్లి తన సోదరుడి ఆత్మ శాంతికై ప్రార్థించిందామె.
 మేం వెంటనే పరిగెత్తి ఆమెను అదుపులోకి తీసుకున్నాం.
 ఆమె చేసిన నేరాన్ని వివరించినా ఆమె తొట్రుపడలేదు.
 ఆమె కాదనలేదు.

ఆమె ఒప్పుకోలు నాకానందాన్ని కలిగించినా
 ఏదో విషాదపు గుబులు నాలో!
 మృత్యువు నుంచి తప్పించుకోవడం సంతోషాన్నిచ్చినా
 మన మిత్రులు మృత్యు కౌగిలిలో చిక్కడం దుఃఖజనకమే కదా!
 అయినా నేనంటాను, స్వశరీర రక్షణను మించిన ఆనందం లేదని.

క్రియాన్ : (నెమ్మదిగా తీవ్రంగా)
 తల వంచుకుని నిలబడ్డావు,
 ఏంటిగాని, నీ సంజాయిషీ ఏమిటి?

ఏంటిగాని : నేను నేరాన్ని అంగీకరిస్తున్నాను.

క్రియాన్ : (పహారాభటుడితో) నీవు వెళ్లవచ్చును.
 (పహారాభటుడు నిష్క్రమిస్తాడు).
 (ఏంటిగానితో)- నీవు నా ఆజ్ఞను వినలేదా?

ఏంటిగాని : నీవు బహిరంగ ప్రకటన చేసావు కదా? నేనూ విన్నాను.

క్రియాన్ : అయినా, నీవు రాజాజ్ఞను ధిక్కరించావు.

ఏంటిగాని : అవును. అది దైవశాసనం కాదు కదా!
 దైవన్యాయం ముందు నీ ఆజ్ఞలు అత్యల్పమైనవి.

నీ శాసనం, ప్రభూ, అత్యంత శక్తివంతమైనది.
 కానీ, నీ లిఖితపూర్వక శాసనాలన్నీ దైవన్యాయం ముందు దిగదుడుపే.
 అవి ఇంతకుముందు, ఇప్పుడు ఉన్నాయి, తరువాత కాలంలోనూ ఉంటాయి.
 మనుషులకన్నా శాశ్వతంగా మనుగడజేస్తాయి.

నాకు తెలుసు నేను చచ్చిపోతానని, నీ శాసనమున్నా లేకున్నా!
 నేను మర్త్యురాలిని. ఇప్పుడే చనిపోవాలన్నది

విధి నిర్ణయమైతే అదేమంత పెద్ద కష్టమైన పని కాదు.
 బతికున్నవాళ్లలో ఎవరైనా, ఇంత దుష్కర్మలో ఉన్న
 జీవితాన్ని గడుపుతూ మృత్యువును స్నేహితుడిగా భావించకుండా ఉండగలరా?
 నా చావు గురించి నాకు భయం లేదు.
 కాని, కనీస అంతిమ సంస్కారాల్ని నిర్వర్తించకుండా
 నా సోదరుడి శవాన్ని అలా వదిలేస్తే నేనతడికి సోదరినెలా అవుతాను?
 ఆ బాధ మృత్యువుకన్నా భయంకరమైనది.
 ఇప్పుడు నాకా బాధ లేదు.
 క్రియాస్! నన్ను చూసి నవ్వుతున్నావు.
 నన్ను మూర్ఖురాలిగా జమకడ్తున్నావు.
 ఫరవాలేదు, ఇంకో మూర్ఖుడు నన్ను అలా అనవచ్చు.

కొరగాస్ : తండ్రికి తగ్గ తనయ! ఇద్దరికీ తలబిరుసే!
 వారికి తోచిందే చేస్తారు, ఇంకొకరికి లొంగడం నేర్చుకోరు.

క్రియాస్ : ఈమె నేర్చుకోవాల్సింది చాలా ఉంది.
 మొదట హృదయం బద్దలవుతుంది,
 అత్యంత కఠినమైన లోహమూ పగులుతుంది.
 అడవి గుర్రాలూ మెడలు వంచుతాయి, కళ్లెన్ని లాగితే.
 గర్వమా! అదీ బానిసకు?
 ఈ బాలిక రెండు అపరాధాలు చేసింది.
 ఒకటి నేరం చేయడం, రెండోది దాని గురించి గొప్పలు చెప్పడం.
 ఇక్కడ మగాడెవరు, ఈ నేరానికి శిక్షపడకుంటే
 నేనా లేక ఆమెనా?
 నా సోదరి కుమార్తె కావచ్చు. అంతకంటే ఎక్కువ కావచ్చు.
 ఈమెకు, ఈమె తోడబుట్టిన సోదరికి
 మరణదండన తప్పదు!
 (సేవకులతో) వెళ్లండి! వెళ్లి ఇస్మినీని తీసుకురండి.
 ఆమెపై కూడా సమాన నేరాన్ని ఆరోపిస్తున్నాను.
 ఇంట్లోనే ఎక్కడో తిరుగుతూ ఉండి ఉంటుందామె, వెదకండి!
 ఆమె మనస్సు ద్రోహపూరితమైనది.
 చీకటిలో చేసిన నేరాలు వెలుగులోకి రావడానికి ఎదురు చూస్తుంటాయి.

సంరక్షకుల మనసు తల్లడిల్లుతుంది.
దీనికన్నా దారుణమైనది,
అరాచకాన్ని బహిరంగంగా సమర్థించడం, ప్రకటించడం!

ఏంటిగొని : క్రియాన్! నీకింకేం కావాలి? నా మరణమేగా!

క్రియాన్ : నాకింకేమీ వద్దు, నీ మరణం తప్ప!

ఏంటిగొని : అయితే నిను అర్థిస్తున్నాను, నన్ను చంపివేయి. అలసట కలిగించే
ఈ అనవసర వాగ్యుద్ధాల్ని ఆపివేద్దాం!
నా మాటలు నీకు, నీ మాటలు నాకు రుచించవని మనిద్దరికీ
తెలుసు.

కాని అవి అలా కనిపించడం లేదు కాబోలు-
నేను చేసిన పనికి ఇక్కడున్నవాళ్లు హర్షించాల్సి ఉంది.
నీ భయమే లేకపోతే వాళ్లు నన్ను అభినందించేవారు.
(తీవ్రంగా) ప్రభువుల అదృష్టం అట్లాంటిది,
వాళ్లిష్టమొచ్చినట్లు మాట్లాడి నెగ్గుకు పోగలరు.

క్రియాన్ : నీ వొక్కదానివే ఆ మాట అనగలిగింది.

ఏంటిగొని : వీళ్లందరూ నన్ను సమర్థిస్తారు, కాకుంటే
వాళ్ల నాలుకలకు నీవు బంధాలు వేసావు.

క్రియాన్ : కావచ్చు, కాని, నీవు నేరస్తురాలివి, వాళ్లు కాదు.

ఏంటిగొని : మృతులకు శ్రద్ధాంజలి ఘటించడం నేరం కాదు.

క్రియాన్ : ఎటియొక్లిస్ నీ సోదరుడు కాడా! అతడిని మనం గౌరవించలేదా?

ఏంటిగొని : నా సోదరుడే!

క్రియాన్ : అతడి జ్ఞాపకాల్ని మలినం చేస్తావా?

ఏంటిగొని : నేనతడిని అవమానం చేసానని ఆ మృతుడు నీతో అన్నాడా?

క్రియాన్ : అనేవాడు. నీవు దేశద్రోహిని గౌరవిస్తున్నావు కనుక.

ఏంటిగొని : ద్రోహి అయినా కాకున్నా అతడు సోదరుడు, రక్త సంబంధీకుడు.

క్రియాన్ : అతగాడు మన రాజ్యంపై దండెత్తాడు. ఇతడు తన దేశంకోసం పోరాడాడు.
అతడు దేశద్రోహి! ఇతడు దేశభక్తుడు.

ఏంటిగాని : క్రియాన్, క్రియాన్! మరణానంతర వైరమేమిటి?
దేవతలు ఏది మోసమంటారో మనలో ఎవరు చెప్పగలరు?

క్రియాన్ : శత్రువు శత్రువే, చచ్చినా సరే!

ఏంటిగాని : ద్వేషంతో కాదు, ప్రేమతో ఉండడమే నా సహజ ధర్మం.

క్రియాన్ : (ఓపిక నశించి)-

అయితే చచ్చి ప్రేమతో కలిసి ఉండు వాళ్లతో
నరకంలో నిరూపించుకో నీ నడత సరైనదని.

కొరగాస్ : అదుగో, ఇస్మిని వస్తున్నది,
(ఇస్మిని వస్తుంది భటుల మధ్య)

అవి సోదరి కోసం కన్నీళ్లు కారుస్తున్నాయి.
ఆమె కన్నులు విషాదాన్ని వర్షిస్తున్నాయి.

క్రియాన్ : నీవు కూడానా, ఇస్మిని!

నా ఇంట్లో కనబడని సర్పమై నా రక్తాన్ని పీల్చుతున్నావా?
ఇన్నాళ్లూ నేను కలనైనా ఊహించలేదు,
నా సింహాసనం కోసం మీ అక్కాచెల్లెళ్లు కుట్ర పన్నుతున్నారనీ.
ఇస్మిని! ఈ కుట్రలో నీ భాగమున్నదని అంగీకరిస్తున్నావా?
లేదా! నిజం చెప్పు!

ఇస్మిని : ఆమె చెప్పనిస్తే.... అవును. నేనూ నేరస్తురాలినే!

ఏంటిగాని : లేదు, ఇస్మిని! నీకా హక్కులేదు.
నీవు నాకు సాయం చేయలేదు. నీ సాయాన్ని అంగీకరించను.

ఇస్మిని : ఇప్పుడు నా కర్ణమయ్యింది నీ ఉద్దేశం.
కాని, నేను నీతోపాటు శిక్ష అనుభవించడానికి సిద్ధం!

ఏంటిగాని : మృతుడికి, దేవతలకు తెలుసు ఎవరు ఏం చేసారో!
మాటలు ఏనాడూ మిత్రులుగా మనలేవు.

ఇస్మిని : నన్ను తిరస్కరిస్తున్నావా, సోదరి! ఏంటిగానీ!
నీతోపాటు మరణించి, మృతులకు నా బాధ్యత నిర్వహించనీ!

ఏంటిగాని : దాని వలన నా మృత్యువు ఏమీ తగ్గింపబడదు.

ఇస్మిని : నీవు మరణిస్తే నాకీ జీవితంపై ఏమి పని?

- ఏంటిగొని : క్రియాన్‌ను అడుగు. అతడి మాట నీకు శిలాక్షరం కదా!
- ఇస్మినీ : ఎందుకు ఏంటిగొని? నన్ను చూసి పరిహాసిస్తున్నావు?
- ఏంటిగొని : ఈ నవ్వులో ఆనందం లేదు, ఇస్మినీ!
- ఇస్మినీ : నేనేమీ చేయలేనా?
- ఏంటిగొని : నిన్ను నీవు రక్షించుకో! నీపై నాకు అసూయ లేదు.
కొందరు నిన్ను మెచ్చుకుంటారు! కొందరు నన్ను గౌరవిస్తారు.
- ఇస్మినీ : కాని, మనిద్దరం నేరస్తులమే కదా!
- ఏంటిగొని : ఇంకేమాత్రమూ కాదు, ఇస్మినీ!
నీవు సజీవంగా ఉన్నావు, నేను మృత్యుకాగిలిలో ఉన్నాను.
- క్రియాన్ : (బృందంతో)
పెద్దలారా! మీరు వీరిని గమనించండి!
ఒకామెకు ఇప్పుడే మతిస్థిమితం తప్పింది.
రెండో ఆమెకు అసలు మతే లేదు మొదట్నుంచీ!
- ఇస్మినీ : విచారం అతిస్థిరమైన మనస్సులనే అల్లకల్లోలపరుస్తుంది, ప్రభూ!
- క్రియాన్ : నీకలానే జరిగింది, నేరస్తురాలితో నేరాన్ని పంచుకున్నప్పుడే!
- ఇస్మినీ : ఆమె లేకుండా నేనెలా బతకగలను?
- క్రియాన్ : నీవు బతికే వున్నావు. ఆమె ఈసరికే చచ్చినవాళ్లలో జమ.
- ఇస్మినీ : కాని ఆమె నీ కుమారుడికి కాబోయే భార్య!
- క్రియాన్ : నాగలి దున్నుకోడానికి అతడికి మిగిలిన పొలాలున్నాయి.
ఏ మోసకారి నా కుమారుడికి భార్య కావడానికి నేనొప్పుకోను.
- ఇస్మినీ : ప్రియమైన హైమాన్! నీ తండ్రి నీకెటువంటి అన్యాయం చేస్తున్నాడు!
- క్రియాన్ : పెళ్లి గురించి నా ముందు ఈ చిన్నపిల్లల వాగుడు చాలిక!
- ఇస్మినీ : ఈమెను నీ కుమారుడి నుంచి విడదీయాలని నిశ్చయించుకున్నావా?
- క్రియాన్ : నేను కాదు. మృత్యువు వీళ్లను విడదీస్తుంది.
- కొరగాస్ : ఆమె మరణించవలసిందేనా?

క్రియాన్ : నన్ను నీవు సందేహపడున్నావు. ఇక మాటలు చాలు.
(భటులతో) వీళ్లను తీసుకుపోయి కాపలా కాయండి జాగ్రత్తగా!
 వీళ్లు స్త్రీలే కావచ్చు, కాని వీరాధివీరులు కూడా మృత్యువంటి పారిపోతారు.
(ఇస్మిని, ఏంటిగొనిలతో భటులు నిష్క్రమిస్తారు)

పాట (ఓడ)-2

స్ట్రాఫె-1

బృందం (కోరస్) :

దేవుని ప్రతీకారాన్ని రుచిచూడని మానవుడు అదృష్టవంతుడు.
 దివ్యలోకపు అగ్రహాన్ని చూచిన గృహం శాశ్వతంగా తల్లడిల్లుతుంది.
 ప్రతి శిశువు వెనుక నల్లని ఈశాన్యపు అలలా దురదృష్టం కమ్ముకుంటుంది.
 సముద్రపు అగాధంలోని దీర్ఘ నిశారాత్రి పైకుబికి గర్జించినప్పుడు
 ప్రచండ వాయు పవనాలకు పేర్చబడ్డ ఇసుకతినైలపై మృత్యు
 ఘంటికలు మార్మోగుతాయి.

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

ఈ పేరుకున్న దుఃఖం, ఇడిపస్ పిల్లల్ని వేటాడడం నేను చూసాను,
 దేవుడే శత్రువై తన అగ్రహాన్ని వారిపై తరతరాలుగా కురిపించడాన్ని!
 ఇప్పుడు ఇడిపస్ వంశంలోని ఆఖరి పుష్పం సూర్యకాంతిని తాగింది.
 కాని, ఒక ఉద్వేగపు మాట, పిడికెడు మన్న దాని అందాన్ని మింగేసాయి.

స్ట్రాఫె-2 :

జ్యూన్ దేవుని అగ్రహాన్ని మించే మానవ తృణీకారముంటుందా?
 నిద్ర అతడి కోపాన్ని చల్లార్చదు. కాలం అతడిని మార్చబోదు.
 ఎప్పటికీ యువకుడైన అతడు ఒలింపస్ లో నివాసముంటాడు.
 భూత భవిష్యత్ వర్తమాన కాలాలు అతడివే,
 దివ్యలోకపు శాపాన్ని భూమిపై ఏ గర్వమూ తట్టుకోలేదు-

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

మానవుల సంచార స్వప్నాలు ఆనందపు భూతాల్ని ప్రకటించవచ్చు.
 కునికిపాట్లు పడుతున్నపుడవి జ్వలిస్తున్న అంగారాల్లా కాలుస్తాయి వాళ్లను
 గుడ్డివాళ్లలా వాళ్లు స్థిరనేత్రాలతో నడుస్తారు.
 మన ప్రస్తుత కాలం గురించి ప్రాచీన జ్ఞానం పలికే ఉంటుంది.
 విధి దుఃఖాన్ని తెస్తుంది, దోషాలు గొప్పగా ప్రదర్శితమైనప్పుడు
 మానవుడి స్వల్పానందం, దుఃఖపు వసంతకాలం.

కొరగాన్: ప్రభూ! నీ ఆఖరి కుమారుడు హైమాన్ వస్తున్నాడు.
 ఏంటిగాని పైని దుఃఖమాతడినిటు తీసుకు వస్తున్నదా?
 తన పధువును దూరం చేస్తున్నారన్న కోపమే కారణమా?
 (హైమాన్ ప్రవేశం)

క్రియాన్ : ఈ విషయం తెలవడానికి జ్యోతిష్కులక్కర్లేదు.
 కుమారా! ఆ బాలికకు నేను విధించిన శిక్ష తెలుసు కదా?
 అందుకని నన్ను ద్వేషిస్తున్నావా? లేక, నేను చేసింది
 న్యాయబద్ధమైనదని ప్రేమతో నన్ను అభినందిస్తున్నావా?

హైమాన్ : నేను నీ కుమారుడిని, తండ్రి! నా మార్గదర్శకుడివి నీవు.
 నా దారిని సుగమం చేస్తావు, నేను నీకు విధేయుడిని.
 నీ జ్ఞానం ముందు నాకు వివాహం ఓ లెక్కలోకి రాదు.

క్రియాన్ : మంచిది. ఇది కుమారుడు ప్రవర్తించాల్సిన విధానం.
 నీ తండ్రి ఇచ్చుకు ప్రాముఖ్యతనివ్వాలి మిగతా విషయాలన్నిటికన్నా!
 అదే ఏ తండ్రినా కోరుకునేది; తన పిల్లలు పితృవాక్య పరిపాలన చేస్తారని.
 కుటుంబ గౌరవాన్ని నిలబెట్టా, తండ్రి శత్రువులను ద్వేషిస్తారని
 తండ్రి మిత్రులను ఆదరాభిమానాలతో గౌరవిస్తారని.
 తండ్రి మాట నెరవేర్చక, స్వంత ప్రయోజనాలు చూసుకునేవాడు
 తను కొని తెచ్చుకునే కష్టాలకు తానే తండ్రి అవుతాడు.
 లోకులు, పలుగాకుల్లో లోకువగా చర్చించబడతాడు.
 నీవు ఈ యువతిపై తలమునకలుగా ప్రేమలో పడలేదు, మంచిదయ్యింది.
 నీ ఆనందం, భౌతిక సంతోషం కొద్దిరోజుల్లో చల్లబడుతుంది.
 ఆనక ప్రతిరోజూ నీ శయ్యలో ఓ నరకలోకపు మార్ణాలం శయనిస్తుంది.
 ఆమె తన భర్తను నరకంలో వెదుక్కోస్తోంది!
 ఇంతమంది ఉన్న ఈ నగరంలో ఈమె ఒక్కతే
 నా ఆజ్ఞను ధిక్కరించ సాహసం చేసింది.

ఇంతమంది ప్రజల ముందు భీరువునై నా మాటను వెనక్కి తీసుకోనా?
 వాగ్దానభంగం చేయనా? లేదు. నేనలా చేయబోను.
 ఈమె మరణించవలసిందే!
 'కుటుంబ బంధాలు, బాంధవ్యాలని' ఆమె అరచి గీపెట్టవచ్చు.

కాని, నా కుటుంబమే నాకెదురు తిరగ సాహసిస్తే
 ఈ ప్రపంచపు విధేయతను నేనెలా పొందగలను?
 తన ఇంటిని సరిగా నడప గలిగినవాడే ప్రజా పాలనకు అర్హుడు.

న్యాయవిధ్వంసకులతో నాకు సంబంధాలుండవు,
 ప్రభుత్వ విమర్శకుల ప్రమేయం నేను సహించను.
 ప్రజాప్రతినిధి మాట శిరసా వహించవలసిందే!
 చిన్నదైనా పెద్దదైనా అతడి మాట శిరోధార్యం!
 ఆజ్ఞను విధేయతతో అమలు పరచగలిగినవాడే
 సమయం వచ్చినపుడు ఆజ్ఞాపించగలిగిన సమర్థుడు కాగలడు.
 ఎంత వేగంగా శత్రు శరాలు దూసుకు వచ్చినా
 అతడిపై మనం ఆధారపడవచ్చు, ఆ వీరుడు విధి నిర్వహిస్తాడు.

అరాచకం, అరాచకం! దానికన్నా చెడు విషయాన్ని చూపించగలవా?
 నగరాలు ధ్వంసమై, భవనాలు కూలిపోతాయి.
 సేనా వాహినీలు చెల్లాచెదురవుతాయి.
 అలా జరగడానికి నేనంగీకరించను!
 క్రమశిక్షణ వల్ల సుఖజీవనం కలుగుతుంది.
 న్యాయ సూత్రాలుంటాయి. చట్టం తన పని తాను చేసుకుపోతుంది.
 ఎవరో ఒక స్త్రీ మనల్ని త్రోసిరాజనలేదు.
 ఓడిపోతే ఓ వీరుడి చేతిలో ఓడిపోదాం,
 ఓ స్త్రీ మనకన్నా బలమైనదా, ఏమిటి?

కొరగాన్ : కాలం నా జ్ఞానాన్ని మొండిబారేట్లు చేయకుంటే
 ప్రభూ! నీవన్న మాటల్లో హుందాతనం, హేతువు ఉన్నాయి.

హైమాన్ : తండ్రీ! సహేతుక కారణాల్ని చూపించగలగడమే మతి!
 మానవుడికి దేవుడిచ్చిన బహుమతి!
 నా ఆ నేర్పును కోల్పోవద్దన్న నీ హెచ్చరిక మెచ్చ తగింది.
 నేనేం చెప్పదలుచుకున్నానో అది చెప్పలేకున్నాను.
 తండ్రీ! నీ సహేతుక కారణం సమర్థనీయంగా లేదు.
 ఇంకా ఇక్కడ అనేకమంది సరిగా నిర్ణయించగలిగినవారున్నారు.
 వారి అభిప్రాయాలు కూడా పరిగణనలోకి తీసుకో,
 అన్ని విషయాలూ నీకే తెలుసుననుకోవడం సరికాదు.

ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో అర్థం చేసుకో!
 నీ ఆగ్రహం మమ్మల్ని భయపెట్టున్నది -
 ప్రతి ఒక్కరూ నీకు కావల్సిందే చెబుతున్నారు.
 నేను వినగలను కనుక పదుగురాడే మాటలు వింటున్నాను.
 ఈ కటిక చీకటిలో ఈ బాలిక గురించి వాళ్లన్నది చెబుతున్నాను.
 ఒక మంచిపనికి ఆమెకు విధించబడిన శిక్ష గురించి జనం
 మాట్లాడుతున్నారు -

“తన సోదరుడి దేహంపై మట్టి కప్పింది.
 అది తప్పా? అతడి శరీరాన్ని రాబందులకు, కుక్కలకు
 ఎరకాకుండా కాపాడింది, అది నేరమా?
 దానికి మరణశిక్షా? ఆమెను ఆదరించాల్సిందిపోయి!” -

ఈ నగరంలో ఇప్పుడు ఎక్కడ చూసినా ఇదే చర్చ.

నీవు నన్ను విశ్వసించు.

నీ సంతోషంకన్నా నేను కోరుకునేదేమీ లేదు.

ఈ బంధంకన్నా దగ్గరైన దేముంటుంది?

తండ్రి అదృష్టం తనయుడిది కాదా?

నిన్ను ప్రార్థిస్తున్నాను, మారకూడదని అనుకోవద్దు.

నీవొక్కడివే న్యాయం చెప్పగలవనీ భ్రమించవద్దు.

ఎవరైతే తనకొక్కడికే న్యాయ నిర్ణయ శక్తి ఉన్నదని,

వాక్కుధి, సహేతుక నిర్ణయ ప్రవృత్తి, ధర్మపాలన -

ఇవన్నీ తన స్వంతమనుకునేవాడు, చివరకు

శూన్యహస్తాలు, శుష్క ప్రయాసలతో మిగుల్చాడు.

సహేతుక కారణం మరో సహేతుక కారణానికి లొంగదు.

వరదలొచ్చినపుడు నీవు గమనించే ఉంటావు.

కొన్ని వృక్షాలు వంగి తలవంచి తమ చిగుర్లనూ కాపాడుకుంటాయి.

తల వంచవద్దనుకున్నవి తల్లివేరుతో సహా పెకలించబడ్డాయి.

నౌకా ప్రయాణమూ అంతే!

తెరచాప బిగువుగా ఉన్నపుడు నావ వేగంగా సాగుతుంది.

అనుకున్న రీతిలో గమ్యాన్ని చేరుకుంటుంది.

నీ కోపాన్ని తగ్గించుకో! ఇతరుల మాటల్ని విను!

నేను పిల్లవాడినే కావచ్చు! దయయుంచి నా మాట చెప్పనీ!

స్వతహాగా నీవు చెప్పేవన్నీ న్యాయబద్ధాలు కావచ్చు
కాని ఎంతవఱైనా తప్పు చేయడం సహజం.
సరిగా బోధించేవాడి సలహా తీసుకోవడం ఉత్తమం.

- కొరగాన్ : ఇతడి మాటలు సమంజసంగానే ఉన్నాయి, ప్రభూ!
నీవూ నీ తండ్రి అభిప్రాయాల్ని గౌరవించు, హైమాన్!
ఇద్దరి మాటలూ యుక్తి యుక్తంగానే ఉన్నాయి.
- క్రియాన్ : బళ్లో చదువుకునే పిల్లవాడి దగ్గర పాఠాలు నేర్చుకోమంటున్నావా?
- హైమాన్ : నేను తప్పు మాట్లాడి ఉంటే అది సరైనది కాదని అనవచ్చు.
నేను పిల్లవాడినైనా, ధర్మం మాట్లాడితే, దానితో నా వయసుకేమి సంబంధం?
- క్రియాన్ : అరాచకవాదిని సమర్థించడం ధర్మమేనంటావా?
- హైమాన్ : కాదు. నేను నేరస్తులను సమర్థించబోను.
- క్రియాన్ : ఆమె నేరస్తురాలే కదా?
- హైమాన్ : ఈ నగరం యావత్తూ దానిని తిరస్కరిస్తున్నది.
- క్రియాన్ : ఈ నగరం నాకు చెబుతుందా ఎలా పరిపాలించాలో?
- హైమాన్ : ఆహా! ఇప్పుడు ఎవరు మాట్లాడున్నారో బళ్లో పిల్లాడిలా?
- క్రియాన్ : నా గొంతు ఒక్కటే ఈ నగరంలో ఆజ్ఞలు నివ్వగలదు.
- హైమాన్ : ఒక్క గొంతు నుంచే ఆజ్ఞలు స్వీకరించేది నగరం కాబోదు.
- క్రియాన్ : రాజే రాజ్యం, రాజ్యమే రాజు.
- హైమాన్ : కావచ్చు, అది ఎడారి అయినప్పుడు.
- క్రియాన్ : ఈ పిల్లవాడు ఆ స్త్రీకి అమ్ముడుపోయినట్లున్నాడు.
- హైమాన్ : నీవు స్త్రీవయినట్లయితే అది నిజమే!
- క్రియాన్ : ఏమిటా నిజం, జనం మధ్యలో తండ్రితో వాగ్వాదమా?
- హైమాన్ : నీవు చేస్తున్నదేమిటి? జనం మధ్యలో న్యాయంపై పోరాటమా?
- క్రియాన్ : న్యాయం ప్రకారం నేను చేస్తున్నదంతా ధర్మ సమ్మతమే!
- హైమాన్ : దైవ శాసనం ముందు నీ న్యాయం తలవంచాల్సిందే!
- క్రియాన్ : (తీవ్రంగా)- మూర్ఖుడా! స్త్రీకి లొంగిపోయినవాడా?

- హైమాన్ : నేను ఏ దుష్ట విషయానికి లొంగిపోలేదు.
- క్రియాన్ : నీవు చెప్పే ప్రతి మాటా ఆమెకోసమే!
- హైమాన్ : (విచారంగా) నీకోసం, నాకోసం,
ఈ మట్టి కింద ఉన్న దేవతల కోసం!
- క్రియాన్ : ఆమె బతికుండగా నీవు వివాహం చేసుకోలేవు.
- హైమాన్ : అయితే ఆమె చనిపోవాల్సిందే!
కాని ఆమె మరణం మరో మరణానికి దారి తీస్తుంది.
- క్రియాన్ : మరో మరణమా! బెరిస్తున్నావా? మతిపోయిందా ఏం?
- హైమాన్ : శూన్యంతో మాట్లాడేప్పుడు బెదిరింపులుండవు.
- క్రియాన్ : నీ గొంతు పెంచి మాట్లాడుతున్నావు, ఫలితాన్ని అనుభవిస్తావు.
నీవు శూన్యం లాంటివాడివి, నేను కాదు.
- హైమాన్ : నీవు నా తండ్రివి కాకపోతే, నిన్ను తలతిక్కవాడివనేవాడిని.
- క్రియాన్ : మూర్ఖ ప్రేమికుడా! మాటలతో ఆడుకోకు నాతో!
- హైమాన్ : మంచిది! నీకు మౌనంగా ఉంటేనే ఇష్టంలా ఉన్నది.
- క్రియాన్ : దేవుళ్లందరిపై ప్రమాణం చేసి చెబున్నా, విను!
(సేవకులతో)- ఆమెను తీసుకురండి!
ఇతడి కళ్లముందే ఆమెను వధించండి.
ఈ క్షణమే! పెళ్లికొడుకు సమక్షంలోనే!
- హైమాన్ : ఇక్కడ కాదు! ప్రభూ! ఆమె మరణించదిక్కడ!
ఇక నీవు నా మొహాన్ని చూడలేవు.
నీ ఇష్టం వచ్చినంతసేపు అరుచుకో, గొణుక్కో!
(హైమాన్ నిష్క్రమిస్తాడు)
- కొరగాస్ : వెళ్లిపోయాడు, వెళ్లిపోయాడు.
క్రియాన్- కుర్రవాళ్ల కోపం ప్రమాదకరమైంది.
- క్రియాన్ : వాడిష్టం వచ్చింది చేయనీ, లేదా కలలు కననీ!
ఏ మానవుడూ ఈ యువతుల్ని చావకుండా ఆపలేడు.
- కొరగాస్ : యువతులా? ఇద్దరూ మరణించవలసిందేనా?
- క్రియాన్ : నీవు చెబుతున్నది యదార్థమే!
ఎవరి హస్తాలకు దోషమంటలేదో వాళ్లు బతుకుతారు.

కొరగాస్ : మరి, ఏంటిగాని-

క్రియాన్ : ఆమెను సుదూరంగా ఉన్న కొండగుహలో బంధిస్తాను.
అదే ఆమెకు సజీవ సమాధి.
ఆచారం ప్రకారం ఆహారం ఇవ్వబడుతుంది.
తింటుందా, మానుతుందా అది ఆమె యిష్టం.
మన చేతులకు పాపమంటదు.
అక్కడ ఆమె నరకలోకపు దేవతలను ప్రార్థించనీ!
వాళ్లే ఆమెకు మిగిలిన దేవతలు.
మృత్యువు నుంచి బయటపడే మార్గం చూపిస్తారేమో?
ఆలస్యమైనా నేర్చుకుంటుందిలే ఆమె,
'మృతుడిపై చూపిన ఆదరం, వృధా అయిన జాలిగుణం' అని.
(క్రియాన్ నిష్క్రమణం)

Ode-III (పాట-3)

స్ట్రాఫె

బృందం : ప్రేమ, ఎవరూ ఆక్రమించలేని దివ్య స్వరూపం
భాగ్యవంతుల్ని నిర్వీర్యుల్ని చేసే మోహన విలాసం.
వేడి కాంతుల్ని వెలయిస్తూ ప్రేమ ఓ రక్షణ వలయంలా
ఆ బాలిక మృదువైన వదనంపై రాత్రి పహారా కాస్తుంది.
సముద్ర పథికుడు, అరణ్య సందర్శకుడు,
స్వచ్ఛమైన అమరులు కూడా ప్రేమను తప్పించుకోలేరు.
మామూలు మానవుడు రోజు సాయం సమయానికే
ప్రేమకాంతి ముందు వణుకుతూ నిలబడతాడు.

ఏంటిస్ట్రాఫె: అతడి ఉద్విగ్న హృదయంలో ఆరని చిచ్చు రేపావు.
అది విధ్వంసానికి దారితీస్తే అతడేమి చేయగలడు!
తండ్రి కొడుకుల మధ్య తగాదా రగిలించి
ఆగ్రహాగ్నిలో పోస్తున్నావు ఆజ్యాన్వితుడు.
అతడి హృదయమిప్పుడు ప్రేమతో నిండి ఉన్నది.
ఒక బాలిక చూపులు దైవ శాసనాన్ని అమలు పరుస్తున్నవి.
దయలేని ఎఫ్రొడైట్ ప్రేమదేవతా?
ఆ బాలిక ప్రేమ ఇప్పుడు అందరినీ వెక్కిరిస్తున్నది.

దృశ్యం - 4 (Scene-IV)
(ఏంటిగోని భటుల మధ్య వస్తుంది)-

కొరగాస్ : ఆమెనీ స్థితిలో చూస్తూ కన్నీరు కార్చకుండా ఉండలేను.
 అదిగో ఏంటిగోని, సజీవ సమాధిలో నిదురించబోతున్నది.

స్ట్రాఫె-1

ఏంటిగోని : మిత్రులారా! నన్ను చూడండి! జాలి తలచండి!
 రాత్రి అంచుకు వీపు చూపించి, కాంతి కురిపించే
 సూర్యుని కిరణాలను కడసారిగా చూస్తున్నాను.
 ఇప్పుడు నన్ను మృత్యు నిద్ర
 ఎఫెరాస్ నదీ శీతల తీరానికి కొనిపోతున్నది.
 అక్కడ వధువు పాటలుండవు, సంగీతమూ ఉండదు.

బృందం : అయినా గౌరవ మర్యాదలతో, అభిమాన ధనంతో
 నీవు అట్టడుగు లోకానికి తరలి వెళ్తున్నావు.
 రోగ గ్రస్తురాలివిగా కాదు, ఏ కత్తి నిన్నంటలేదు.
 ఏ స్త్రీ నీలా ఇలా మృత్యుదారిలో నడవలేదు!

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

ఏంటిగోని : తన పిల్లల్ని కోల్పోయిన నియోబి కథ నేనెన్నిసార్లు వినలేదు?
 ఆ టాంటాలస్ కుమార్తె కథ శిలలా అలా ముగిసిపోలేదు!
 ఆమె నంటిపెట్టుకుని కురిసే వర్షధారలకంతే లేదు.
 మెత్తని మంచు తునకల్లా ఆమె కన్నీళ్లు ఆగనేలేదు.
 ఆమె ఒంటరితనాన్ని నేను మృత్యువులో అనుభవిస్తున్నానీనాడు!

బృందం : ఆమె అమరలోక పుత్రిక.
 నీవు స్త్రీవి. మానవికి జన్మించినదానివి.
 ఆమె మృత్యువు, నీకూ మృత్యువే!
 మృత్యువే నీకు ఇక్కడ, అధోలోకంలో గౌరవాన్నిచ్చేది!

స్ట్రాఫె-2

ఏంటిగోని : మిత్రులారా! నన్ను పరిహసిస్తున్నారా!
 నేను చనిపోయేంత వరకూ ఆగలేకున్నారా!
 ఓ థెబెస్ నగరమా! రధికులారా! అదృష్ట జాతకులారా!

ఒరె వేడినీటి బుగ్గలారా! థెబెన్ పవిత్ర వనమా!
 నన్ను వీక్షించండి! నాకు సాక్షులుగా ఉండండి!
 ఎవరూ నాపై కనికరించలేదు. అన్యాయంగా నన్ను శిక్షించారు.
 కటిక చీకటి అథోలోకానికి తరలిపోతున్న
 ఈ అభాగినిపై ఒక్క ప్రేమ పదాన్ని పలకండి!
 కన్నీళ్లు మిగలని ఆ కఠినలోకానికి ఆదరంగా సాగనంపండి!

బృందం : నీవిప్పుడు మానవ రాజ్యాన్ని దాటి వచ్చినావు.
 ఈ రాతి బీలంలో న్యాయం నిశ్చలంగా ఉంటుంది.
 నేనెప్పుడే చెప్పలేను,
 నీ తండ్రి నేరానికి దీనిలో ఎంత పాలున్నదో!

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

ఏంటిగొని : మొత్తానికి ఆ ప్రస్తావన తెచ్చావిప్పుడు.
 ఒకే శయ్యపై తల్లీ కొడుకులు - ఓహో!
 ఆ ఘోరం, ఆ నేరం, మా కుటుంబానికి అయ్యింది శాపం.
 ఓ ఇడివన్! తండ్రీ! సోదరుడా!
 నీ వివాహం కాటి నుంచి లేచి వచ్చి నన్ను కాటు వేస్తున్నది.
 నా రాజ్యంలోనే నేను అపరిచిత వ్యక్తివైనాను.
 నా జీవితాన్ని నా పుట్టుక వెంటాడుతూనే ఉన్నది.

బృందం : భక్తి ఓ సుగుణం. కాని
 బలం ప్రాదేశిక న్యాయంపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
 నీవు నీ మార్గాన్ని తెలిసీ ఎన్నుకున్నావు.
 నీ స్వహస్తాలతో మృత్యువును నిర్ణయించుకున్నావు.

ఎపొడి (Epoed)-

ఏంటిగొని : నీ మాటలు కర్మశంగా ఉన్నాయి.
 నన్ను వెళ్లనీయండి! సూర్యకాంతి శీతలమైనది.
 నన్ను నేనుండాల్సిన ప్రదేశంలోకి పంపండి,
 ప్రేమ, విలాపం, దుఃఖం, పాట లేని నిశ్శబ్ద ప్రదేశంలోకి.
 (క్రియాన్ అసహనంగా వస్తాడు)

క్రియాన్ : దుఃఖపు పాటలు, దీనాలాపాలు
 ముందుగానే ఆలోచించుకున్న మొత్తుకోళ్లు

మృత్యువును ఆపుతాయంటే
 మగవాళ్లు, వీరులు ఎల్లకాలం పాడుతూనే ఉండేవాళ్లు.
 (సేవకులతో)- ఆమెను తీసుకుని వెళ్లండి!
 మీకివ్వబడిన అజ్ఞలు మీకు తెలుసు.
 ఆ కొండగుహలో ఆమెను వదిలెయ్యండి.
 బతకాలో, చావాలో ఆమె నిర్ణయించుకుంటుంది.
 అది మన పని కాదు. మన హస్తాలు శుభ్రంగా ఉన్నాయి.

ఏంటిగొని : శాశ్వత శిలాగర్భంలోని సమాధి రూపమా!
 నేనిక నా వాళ్లను చేరుకోగలను.
 ఎక్కడైతే పాతాళ దేవత పెర్నిఫాని
 అథోలోకాన పల్చని ప్రేతాలను ఆహ్వానిస్తుందో
 అక్కడ నా తల్లిదండ్రుల్ని చూడగలను.
 ప్రియమైన పాలినీసిస్ సోదరా!
 ఈ చేతుల్లో నిన్ను శుభ్రం చేసి
 పవిత్ర మధువును నీపై చిలకరించాను.
 దానికి ప్రతిఫలం ఈ అకాల మరణం.

అయినా, ఈ మనుష్యుల హృదయాలకు తెలుసు
 నేను తప్పు చేయలేదని.
 నేను ఏ నేరం చేయలేదని దేవుడికీ తెలుసు.
 చేసి వుంటే మృత్యుముఖంలోనైనా నా నేరం తెలిసి ఉండేది.
 నన్ను శిక్షించిన క్రియాన్దే తప్పయితే,
 నేను ప్రార్థిస్తున్నాను, నాకు విధించబడిన శిక్షే
 అతడూ అనుభవించును గాక!

కొరగాస్ : ఓ ఉద్విగ్న హృదయమా!
 ఇంకా అదే శీతల పవనాలలో నిలబడి లొంగిపోకున్నావా?

క్రియాన్ : ఆమె నిట్లాగే ఇంకాస్తనేపు ఉంచితే,
 ఆ కాపలా భటులు చింతించవలసి వస్తుంది ఆనక!

ఏంటిగొని : ఆ మృత్యుశీతల స్వరం ఎంత కర్కశంగా ఉన్నది!

క్రియాన్ : బాగానే గుర్తుపట్టావు, సంతోషం!

ఏంటిగొని : థెబెస్! నగర దేవతలారా! నా తండ్రి దేవతలారా!
 థెబెస్ రాజ్య ప్రభువులారా! కడసారి నన్ను చూడండి!
 మీ వంశ వృక్షంలోని కడగొట్టు కుమార్తెను,
 మృత్యు కౌగిలిలోకి అసహాయంగా పంపబడ్తున్న బాలికను,
 మనుషుల చేతుల్లో నేను పడిన బాధలను గుర్తించండి!
 ఎందుకంటే నేను దైవశాసనాన్ని అమలు పరచాను గనుక.
 (భటులతో)- వెళదాం పదండి! ఇక కాలయాపన అనవసరం.
 (భటులతో ఏంటిగొని నిష్క్రమిస్తుంది)

Ode-IV (పాట-4)

స్ట్రాఫె-1

బృందం : సూర్యకాంతి చొరలేని ఒంటిస్తంభపు మేడలో
 డానే సుందరి దాచివేయబడింది.
 సమాధిలాంటి చిన్న చీకటి గది అది.
 ఆమె రాజకుమారి కూడా!
 అయినా, స్వర్ణవర్షంలా జ్యూన్ దేవుడు ఆమెపై ప్రేమను కురిపించాడు.
 ఓ చిన్నారీ! చిన్నారీ!
 భోగభాగ్యాలలోనూ, యుద్ధంలోనూ ఏ శక్తి
 లేదా అత్యంత దృఢమైన నౌకలు కూడా
 అలిసిపోని విధి ముందు తల వంచక తప్పదు!

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

ఆ కోపిష్టి ప్రభువు, డ్రయాస్ కుమారుడు లైసర్గస్ అంతే
 దేవుడి విషపు కోపం అతడి గర్వం.
 అంతవాడూ డయొనైసిస్ చే శిలలో బంధించబడినాడు.
 అతడి ఉన్నతత యావత్తూ ప్రతిధ్వనుల్లా సమసిపోయింది.
 అప్పటికి కాని అతడికర్ణం కాలేదు
 తన నాలుక ఎగతాళి చేసింది ఎటువంటి శక్తితో!
 వేణు గానానికి తన్మయులై వేడుకగా
 నృత్యం చేస్తున్న నవ కళామతల్లులు మ్యూజ్ దేవతలను
 అవహేళన చేసి చివరకు అధోగతి పాలైనాడు.

స్ట్రాఫె-2

సగం సగం గుర్తున్న ఓ భయంకర కథను,
 వృద్ధులు చెబుతారు పెద్దపెద్ద వర్ణనలతో-

సముద్రాన్ని చీలుస్తూ చొచ్చుకుపోయిన నేల తీరాన్ని
 రెండు పక్కలా తరంగాలు ఉధృతంగా తాకుతున్న చోటున
 రాజుగారి కొత్త భార్య ఎయిడొథియా
 మొదటి భార్యను ఖైదుచేసినా కోపం చల్లారక,
 రాజకుమారులిద్దరి కళ్లను రాక్షసంగా పెరికిన గాధ!
 ఏర్స్ - యుద్ధదేవుడు నవ్వుతూ పరికించాడు.
 నాలుగు గుడ్డి గాయాలకు నాలుగు సార్లు మునిగిన నౌకను.

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

విలాపం, దుఃఖం, రక్తం కలిసిన విషాదం-
 ఆ కుమారుల తల్లి దివ్యలోకంలో పుట్టినదే,
 ఆమె తండ్రి ఉత్తరపు గాలి దేవుడే కదా!
 అలలపై ఆమె ఊగినదే ఊయల,
 జవనాశ్వాలతో పోటీగా పరుగులిడింది కొండలలో,
 పగటి వెలుగుల్లో సురక్షితంగా పయనించినదామే కదా!
 కాని, వివాహం ఆమెకు అచ్చిరాలేదు.
 విధి ఆమెను నీలాగే వికృత సమాధిలోకి నడిపింది.

దృశ్యం - 5 (Scene-V)

(అంధుడైన టిరెసియాస్, ఒక బాలుడు తోడురాగా వస్తాడు. అతడి మాటలు
 ఒక గేయ గానంలా ఉండగా క్రియాన్ పలుకులు వచనంలా భాసిస్తాయి)

టిరెసియాస్ : అంధుడు వచ్చేదీ దారిలోనే, రాజకుమారులారా!
 రెండు తలలుంటాయి కాని ఒక శిరసు నేత్రాలే
 వెలుగుతుంటాయి, గమనించారా!

క్రియాన్ : టిరెసియాస్! ఏమైనా కొత్త విషయాలు చెప్పబోతున్నావా?

టిరెసియాస్ : చాలా ఉన్నాయి! జ్ఞాని మాటలను విను, క్రియాన్!

క్రియాన్ : నాకు తెలిసీ నేనెప్పుడూ వినకుండా లేను.

టిరెసియాస్ : అట్లా అయితే నీ పరిపాలన సవ్యంగానే ఉంటుంది ప్రభూ!

క్రియాన్ : నేను నీకు ఋణపడి ఉన్నాను, సరే, ఏం చెబుదామనుకున్నావు.

టిరెసియాస్ : అది.... అది.... నీవు మరోసారి విధి అంచుపై నిలబడి ఉన్నావు.

క్రియాన్ : ఏమిటది? నీ మాటలు భయాన్ని కలిగిస్తున్నాయి.

టిరెసియాస్ : క్రియాన్, విను!

నేను దేవతలను ప్రార్థిస్తూ పవిత్రాసనంపై కూర్చుని ఉన్నాను.
పక్షులు నా చుట్టూ పరివేష్టించి ఉన్నవి.
ఉన్నట్టుండి అవి ఒక్కసారిగా రెక్కలు రెపరెపలాడిస్తూ ఎగిరిపోయాయి.
వాటి అరుపుల మధ్యలో ఏదో వింత కేక, ఏదో ఆగ్రహం
నాకు తెలుసు అవి పోట్లాడుకుంటున్నాయని
ఒక దానిని ఒకటి చీల్చి చెండాడుతున్నాయని
ఆ రెక్కల చప్పుళ్ళు, అవి తిరిగే వేగం, సుడిగాలిలా,
సుడిగుండాల్లా తిరుగుతూ అవి మరణిస్తున్నాయని.
నాకు భయం అనిపించింది.

నేను బలిపీఠం వద్ద అగ్నికి, ద్రవ్యాలనర్పించాను.
కాని, ఎందుకనో హెఫెస్టిస్ అగ్నిదేవుడికి దయ రాలేదు.
ప్రకాశవంతమైన జ్వాలలకు బదులు.
తొడమాంసం ఉడుకుతున్న చప్పుడు, పొగలు,
నల్లటి ధూమావృతమై పేగులు కాలిపోయాయి.
ఎముకలు పగిలి విస్ఫోటించాయి కాని, మంటలు రాలేదు.

అది దివ్యలోక సందేశం.
ఈ బాలుడు తన కళ్లతో చూసి నాకు వివరించాడు.

క్రియాన్! నేను చెబుతున్నది సావధానంగా విను.
ఈ ఉత్పాతాన్ని నీ చేతులారా నీవే తెచ్చావు.
మన హోమగుండాలు, పూజాపీఠాలూ, మందిరాలూ
ఇడిపస్ కుమారుడి శవాన్ని పీక్కుతిన్న
కుక్కలూ, రాబందుల కాలుష్యంతో కలుషితమైనాయి.
మన ప్రార్థనలను దేవతలు పెడచెవిని పెడుతున్నారు.
మనం అర్పిస్తున్న ద్రవ్యాలను అగ్ని నిరాకరిస్తున్నాడు.
శకున పక్షులు అర్తనాదాలిడుతున్నాయి ఎందుకంటే
అవి కలుషితాహారాన్ని, పాపాన్ని ఆరగించాయి గనుక.
కుమారా!

ఇవి సామాన్య విషయాలు కావు.

ఆలోచించు! మానవులు పొరపాట్లు చేయడం సహజం
కాని తెలివైనవాడు, తన దారి సరైనది కాదని
తెలియగానే సరిదిద్దుకుంటాడు.
సక్రమ మార్గాన్ని ఎన్నుకుంటాడు. గర్వాన్ని నిర్జిస్తాడు.

మృత్యుడికి తగిన అంతిమ సంస్కారాల్ని నిర్వర్తించు!
శవంతో తగాదా, సంజాయిషీ లనవసరం.
చనిపోయిన వాడిని చంపడం వలన వచ్చే కీర్తి ఏమిటి?
ఆలోచించు! నేను నిన్ను ప్రార్థిస్తున్నాను.
నీ మంచికోసమే నేనిదంతా చెబున్నాను.
కనీసం నీ మంచికైనా నీవు నా మాట విను.

క్రియాన్ : జ్ఞానులకు, ద్రష్టలకు, జోస్యులకు నాపై ఏదో విసుగున్నట్లున్నది.
నా జీవిత కాలమంతా వాళ్ల రెండంచుల బాణాలకు లోనవుతున్నది.
లేదు, టిరెసియాస్!

నీ దేవుడి గరుడపక్షులు ఆ కుళ్లిన మాంసాన్ని
ముక్కలు ముక్కలుగా దివ్యలోకానికి తీసుకుపోతే పోనీ,
నేను లొంగబోను! కాలుష్యానికి నేను వెనుకాడను.
ఏ మానవుడూ దేవతలను నిందించలేడు.
నీ యిష్టం వచ్చింది చేసుకో!
వ్యాపారం చేయి, డబ్బు సంపాదించు, పందేలు కట్టు
ఇండియా బంగారం పైసో, సార్డిస్ కాకిబంగారంపైసో!
అతడిని ఖననం చేసి, నా ఆజ్ఞను కాదని, ధనవంతుడివికా!
టిరెసియాస్! జ్ఞాని తన జ్ఞానాన్ని ధనానికమ్మడం విచారకరం!
అతడి మాటలు ధనానికమ్ముడుపోయిన డబ్బు మూటలు.

టిరెసియాస్ : హే, క్రియాన్! ఈ ప్రపంచంలో మనిషివ్నూదాడే లేదా? -

క్రియాన్ : ఏం చేయడానికి? వల్లించు ఏదైనా హితోక్తిని!

టిరెసియాస్ : జ్ఞానం, ధనం కన్నా గొప్పదని తెలియని వాడెవడైనా ఉన్నాడా!

క్రియాన్ : అవును, లంచం అధమం కన్నా అధమమైనదనీనూ -

టిరెసియాస్ : క్రియాన్! నీవు జబ్బుపడినావు! ఏదో జబ్బు నిన్ను కమ్ముకున్నది.

క్రియాన్ : నీవన్నట్లే కానీ! జోస్యుడితో నేను పోటీ పడను.

టిరెసియాస్ : నా జ్యోతిష్యం అమ్ముడుపోయిందని నీవన్నావు!

క్రియాన్ : ఎందరో జ్యోస్యలు బంగారానికి అమ్ముడుపోయారు.

టిరెసియాస్ : ఎందరో రాజులు ఇత్తడికి, కత్తులకు కరిగిపోయారు.

క్రియాన్ : నీవు మరచిపోతున్నావు నీవు నీ ప్రభువుతో మాట్లాడుతున్నావని!

టిరెసియాస్ : నాకు తెలుసు, నా మూలంగానే నీవు రాజువయ్యావని.

క్రియాన్ : నీకు నేర్పు ఉన్నది. కాని, దానిని అమ్ముకుంటున్నావు.

టిరెసియాస్ : నీవు నన్ను శపించేట్లు....

క్రియాన్ : ఇంకెందుకాలస్యం! అను! శాపనార్థాలు పెట్టు!
వాటికి నీకు నేను డబ్బులివ్వబోను.

టిరెసియాస్ : అక్కర్లేదు! కాని, వాటి మూల్యం చాలా ఎక్కువ!

క్రియాన్ : ఫరవాలేదు, పలుకు! నీవేమన్నా నా మనసు మారదు.

టిరెసియాస్ : సరే! అయితే ఈ మాటలను జాగ్రత్తగా విను!

ఇంకెంతో సమయం లేదు నీవు మూల్యం చెల్లించడానికి

శవానికి శవంతో! శరీరానికి నీ శరీరంతో!

ఈ లోకానికి చెందిన శిశువును చీకటికప్పగించావు.

అథోలోకానికి చెందిన వాడిని వారి కందకుండా చేసావు.

ఇప్పుడు సమాధిలో నీవుంచినదామెను అన్యాయంగా!

అది నీ నేరం! మృతుడికి సమాధిని నిరాకరించి

సజీవులను సమాధి కప్పగించావు.

ఆగ్రహానల దేవతలు, నరకలోకపు దేవతలు

నీ నేరానికి తగిన శిక్ష విధించ త్వరబడుతున్నారు.

ఇప్పుడు, నన్ను కొనగలవా, క్రియాన్?

ఇంకెన్నో రోజులు పట్టదు,

నీ ఇంటినిండా స్త్రీ పురుషులు విలపించేందుకు

దూర తీరాల్పించి అందరూ నిన్ను శపిస్తారు.

ఖననం చేయబడని

తమ తనయుల శవాల గురించి దుఃఖిస్తూ

నిన్ను ఆడిపోసుకుంటారు, తిట్లు కురిపిస్తారు.

థెబెస్ నగర గోడల పక్కన కుళ్లిపోతున్న
తమ పిల్లల శవాల్ని ఖననం చేయనందుకు
నిన్ను థెబెస్ నగర ప్రజలందరూ ద్వేషిస్తారు.

క్రియాన్! ఇవి నా బాణాలు! అవన్నీ నీకే! కాచుకో!

(బాలుడితో) - బాలుడా! నన్ను ఇంటికి తీసుకుపో!
యువకులపై అతడి ఆగ్రహాన్ని వెలిబుచ్చునీ!
బహుశా అతడు నేర్చుకుంటాడు.
మంచి తలలో ఉన్న నాలుకను అదుపులో పెట్టుకోవడమెలాగో!
(టిరెసియాస్ నిష్క్రమణం)

కొరగాస్ : వృద్ధు జోస్యుడు నిష్క్రమించాడు, ప్రభూ!
అతడి మాటలు మనల్ని కలవర పెట్టున్నాయి.
నేనూ వృద్ధుడినే!
కాని, అతడి మాటలు తప్పయినట్లు నాకు గుర్తులేదు.

క్రియాన్ : నీవన్నది నిజమే!.... అదే నన్నూ కలవర బెట్టున్నది.
ఒక అడుగు వెనక్కి వేయడం బాధాకరమే,
గర్వాన్ని మరలించడం అతి కష్టమైన పని.

కొరగాస్ : క్రియాన్! నా సలహా విను!

క్రియాన్ : ఏం చేయమంటావు?

కొరగాస్ : వెంటనే వెళ్లి ఏంటిగానీని విడుదల చేయి!
ఫాలినిసిస్ దేహానికి సమాధిని ఏర్పరచు!

క్రియాన్ : నన్నీ పని చేయమంటున్నావా?

కొరగాస్ : అవును! వెంటనే చేయాలి!
నేనయితే అదే చేస్తాను. విధి కెదురు నిలవను.
మొండివాళ్ల మదమణచడానికి దేవుడు వెంటనే కదుల్తాడు.

క్రియాన్ : హృదయాన్ని తిరస్కరించడం కష్టం! అయినా చేస్తాను.
విధితో పోరాడడం నాకూ ఇష్టం కాదు.

కొరగాస్ : నీవే స్వయంగా వెళ్లు. ఇతరులకీ పనిని విడవవద్దు.

క్రియాన్ : నేనే వెళ్తాను.
 గొడ్డళ్లు, గడ్డపారలు తీసుకురండి!
 సేవకులారా! శిలాగృహం వద్దకు వెళ్దాం!
 నేనామెను అక్కడ ఉంచాను. నేనే విడుదల చేస్తాను.
 త్వరగా, త్వరత్వరగా!
 నా మనసు తప్పు చేసింది.
 దైవన్యాయం అతి శక్తివంతమైనది, ఉన్నతమైనది.
 మానవుడు వాటి ననుసరించాలి జీవితపు ఆఖరిక్షణం వరకూ!
 (క్రియాన్ నిష్క్రమిస్తాడు)

Paen (పొగడ్డ)

స్ట్రాఫె-1

కొరగాస్ : అనేకమైన పేర్లున్న భగవానుడా!
 బృందం : ఓ డయోనైసిస్, ఐయాఖోస్, బాకస్!
 కాడ్ముస్ కుమార్తె సిమిలి కుమారుడా!
 ఎల్యూసిస్ పశ్చిమ మైదానాల సంరక్షకుడా!
 థెబెస్ వనదేవతల రాకుమారుడా!
 ఇస్మెనాస్ నదీ పరవళ్లలోని డ్రాగన్ పొలాల రక్షకుడా!

ఏంటిస్ట్రాఫె-1

కొరగాస్ : అనేక పేర్లున్న భగవానుడా!
 బృందం : కాగడాల కాంతులు మా కొండలపై కనువిందు చేస్తాయి.
 డయోనైసిస్ అప్పరసలు కాస్టాలియా నీటిబుగ్గ దగ్గర నాట్యం చేస్తారు.
 డ్రాక్ష తీగలు చుట్టుకున్న పర్వతాలనుంచి
 ఎవోహె, ఎవోహె, అంటూ గానం చేస్తూ
 థెబెస్ నగర వీధుల్లో సందడి చేస్తారు.

స్ట్రాఫె-2

కొరగాస్ : అనేక పేర్లున్న భగవానుడా!
 బృందం : థెబెస్ డయోనైసిస్!
 సిమిలి కుమారుడా! పిడుగులు కురిపించే వాడి పుత్రుడా!
 దారుణమైన పీడ మాపై దాపురించింది.

పవిత్రమైన పాదాలతో మా నగరానికి రా!
 పర్నాసస్ కొండ వాలుల్నుంచి పారుతున్న
 దుఃఖ జలాల్ని పరిశుద్ధ పరచ దిగి రా!

ఏంటిస్ట్రాఫె-2

కొరగాస్ : ఓ అగ్నీ! భుగభుగ ఉడికే నక్షత్రాలను కదిలించే వాడా!
 రాత్రి స్వరాలలోకల్లా స్వచ్ఛమైనవాడా!
 దేవుని కుమారుడా! మా కోసం ప్రజ్ఞులించు!

బృందం : వలయాలుగా నర్తించే అప్పరసలతో కూడి
 డయొనైసిస్ కు జయం అంటూ నినాదాలు చేస్తున్నప్పుడు
 ఐవో! ఐయాచ్యే! డయొనైసిస్! బాకస్!
 అనేక పేర్లున్న భగవానుడా! ఆశీర్వదించగా రా!

Exdos (ఎక్స్ డస్)

(వార్తాహారుని ప్రవేశం - ఎడమవేపు నుంచి)

వార్తాహారుడు: కాడ్మస్ వంశపు మనుషులారా!
 తన సంగీతంతో రాళ్లను ఆకట్టుకుని నగరం చుట్టూ
 కోటగా నిలబెట్టిన ఏంఫియాస్ సంతతి ప్రజలారా!
 మానవుని జీవితంలో 'ఇది స్థిరము, ఇది శాశ్వతం'-
 అని దేన్నీ నేను పేర్కొనలేను.
 విధి కొందరిని, కొన్ని సమయాల్లో పైకి లేపుతుంది.
 ఉన్నత స్థానాన నిలుపుతుంది.
 అందర్నీ ఒక్కోసారి ఒకేసారి పతనం చేస్తుంది.
 క్రియాన్ ఉదాహరణం చూడండి-
 ఒకప్పుడతడు అదృష్టవంతుడు, ఆనందంగా ఉన్నవాడు.
 యుద్ధాల్లో విజయుడు; ఏకైక రాజ్య పాలకుడు.
 చక్కని సంతానానికి పితరుడు.
 అవన్నీ నేడు అదృశ్యమైనాయి.
 అన్నీ పోయాక కూడా అతడు బదికి ఉన్నట్లైనా!
 నడుస్తున్న శవం అతడు ఈనాడు.
 సంపదలు, భోగభాగ్యాలెన్నైనా ఉండనీ!
 తన రాజభవనంలో ప్రభువుగా రంజిల్లనీ!

ఆనందం అతడిని విడిచి వెళ్లినాక అతడికెంత ఉన్నా
అతడి ధూమపు నీడకున్న విలువ అతడికున్నదని నేననుకోను.

కొరగాస్ : నీ మాటలు విషాదాన్ని సూచిస్తున్నాయి,
నీవు తెచ్చిన సందేశమేమిటి?

వార్తాహారుడు: వాళ్లు మరణించారు. బతికున్నవాళ్లు నేరస్తులయ్యారు.

కొరగాస్ : ఎవరు చనిపోయారు? ఎవరు నేరస్తులు? చెప్పు త్వరగా?

వార్తాహారుడు: హైమాన్ చనిపోయాడు; తన స్వహస్తాలతో-

కొరగాస్ : తన తండ్రి చేతిలోనా? తన చేతిలోనా?

వార్తాహారుడు: తన చేతుల్లోనే! తన తండ్రి చేసిన హత్యకు
ఉన్మత్తుడై తనను తాను చంపుకున్నాడు.

కొరగాస్ : టిరెసియాస్! టిరెసియాస్! ఎంత స్పష్టంగా చూసినావు!

వార్తాహారుడు: ఇవి నేను తెచ్చిన వార్తలు! సారాంశాన్ని నీవు గ్రహించు!

కొరగాస్ : మన రాణి యురిడైసి మన మాటలను విన్నదా!
(యురిడైసి రాణి మధ్య ద్వారం నుంచి వస్తుంది)

యురిడైసి : నేను విన్నాను కొంత, మిత్రులారా!
పల్లాస్ దేవతా మందిరపు తలుపు తీస్తూ,
ఈరోజు ఆమె సహాయాన్ని అర్థించడానికై ఇటు వచ్చాను,
ఏదో గొంతు విషాదకరమైన వార్తను చెబుతున్నది.
అక్కడే నేను నా పరిచారికల మధ్య స్పృహ తప్పాను.
ఇప్పుడు చెప్పండి! అది ఎంత విషాదకరమైనదైనా,
నేను వినగలను. దుఃఖం, నేను ఒకరికొకరం పరిచితులమే.

వార్తాహారుడు: గౌరవనీయురాలైన రాణీ!
నేను చూసింది చూసినట్లు చెబుతాను.
ఏదీ దాచబోను నీకు ఉపశమనం కలుగుతుందని-
దాని వలన ఇప్పుడు ఒనగూడే ప్రయోజనమేమీలేదు.
సత్యంలోనే ఉపశమనం లభిస్తుంది. అదే మంచిది.

క్రియాన్తో కలిసి నేను పాలినిసిస్ దేహమున్న చోటుకు వెళ్లాను.
కుక్కలు పీక్కుతింటున్న ఆ శవానికి కాపలాగా ఎవరూ లేరు.

మేము హెకాటె, ఫ్లటో దేవతలకు ప్రార్థనలు చేసాం
 ఆ అధోలోకపు దేవతలను కరుణించమని అర్థించినాము.
 పాలినిసిస్ శవాన్ని పవిత్ర జలంతో శుద్ధి చేసి
 శరీరపు మిగిలిన భాగాల్ని దహనం చేసి
 ఆ అస్థికలను బూడిదను కలశంలో ఉంచి
 తన పుట్టిన నేల మట్టిని దానిపై గుట్టగా కప్పినాము.

ఆ పని ముగించి, వెంటనే ఏంటిగొని ఉన్న
 శిలా సమాధి వేపు శీఘ్రంగా పరిగెత్తాము.
 మాకంటే ముందుగా ఓ సేవకుడిని పంపాము.
 అతడల్లంత దూరంలో ఉండగానే, ఆ రాతిగుహ
 మార్మోగింది దీనాలాపాలతో, దుఃఖపు కేకల్తో.
 అతడు వెనక్కి తిరిగి వచ్చి క్రియాన్తో ఆ మాట చెప్పాడు-
 క్రియాన్ ప్రభువు వెళ్లేసరికే అక్కడంతా దుఃఖమే!
 అతడు మమ్మల్ని త్వరగా పదమని తొందరపెట్టాడు-

-“నేనేమన్నా జ్యోతిషుడినా?”

ఈ విషాదకరమైన బాటలో ఎందుకీలా నడుస్తున్నాను?
 అది నా కుమారుడి గొంతే కదా!
 త్వరగా, త్వరగా! ఆ సందులోంచి లోనికి చూడండి!
 అక్కడున్నది హైమాన్, నా కుమారుడేనా? లేక
 ఏ దేవతలన్నా నన్ను భ్రమలో పడవేస్తున్నారా?”
 అని క్రియాన్ ఒకటే దుఃఖిస్తూ పరుగులెత్తాడు-

మేం అందరం అక్కడకు వెళ్లి చూసేసరికే
 ఆ గుహలో ఓ మారుమూల ఆమె ఉన్నది.
 తన మేలి ముసుగును ఉరితాడుగా చేసుకుని
 తనకు తాను ఉరి వేసుకుని మరణించినది.
 పక్కనే హైమాన్ కూర్చుని ఉన్నాడు.
 ఆమె నడుము చుట్టూరా చేతులు వేసి విలపిస్తున్నాడు.
 అతడి ప్రేమ భూస్థాపితం చేయబడగా
 అతడు తన తండ్రి ఈ దురవస్థకు కారణమని దురపిల్లుతున్నాడు.

క్రియాన్ అతడిని చూడగానే కళ్లవెంబడే
 అశ్రువులు వర్షించాయి ధారాపాతంగా- అతడన్నాడు-

‘ఏం పని చేసావు కుమారా! నాతో మాట్లాడు!
 నీ కళ్లను మహోగ్రంగా జ్వలింపచేస్తున్న నీ ఆలోచన ఏమిటి?
 కుమారా! కుమారా! నేను నీ ముందు వినమ్రుడనై ఉన్నాను.
 మోకాళ్లపై నిలబడి నిన్ను అర్థిస్తున్నాను’-
 హైమాన్ తన తండ్రి ముహంపై ఉమ్మోసాడు.
 ఒక్కమాట కూడా మాట్లాడకుండా చటుక్కున నిలబడి
 కత్తి దూసి క్రియాన్ పై లంఘించాడు.
 క్రియాన్ వెనక్కు తప్పుకున్నాడు.
 వెంట్రుక వాసిలో కత్తి దెబ్బ తప్పించుకున్నాడు.
 వెంటనే ఆ బాలుడు కత్తిని సగభాగం
 తన శరీరంలోకి పొడుచుకుని
 ఎంటిగాని దేహాన్ని తన చేతుల్లోకి పొడుముకుని
 అతడి ఎర్రటి రక్తం ఆమె తెల్లటి బుగ్గలపై
 చిందుతుండగా అతడు ఆఖరి శ్వాస విడిచాడు.
 మృతి చెందిన ప్రియురాలితో అతడూ మృతి చెందాడు.
 మృతుల లోకంలో వారిద్దరూ ఇప్పుడు వధూవరులు.
 (యురిడైసి తన భవనంలోకి వెళ్లిపోతుంది)

కొరగాస్ : ఒక్కమాట మాట్లాడకుండా ఆమె నిష్క్రమించింది.
 ఏమన్నా అఘాయిత్యం తలపెద్దుదో, ఏమో!

వార్తాహారుడు: అదే నన్ను కలవరపెట్టున్నది.
 అయినా, ఎప్పుడు ఏం చేయాలో తెలిసిన స్త్రీ ఆమె!
 ఆమె దుఃఖాన్ని పదుగురిలో ప్రదర్శించదు.
 శోకించడానికే ఆమె తన మందిరానికి వెళ్లినట్లున్నది.
 తన చెలికత్తెలతో కలిసి తన కుమారుడికై విలపిస్తున్నది.
 (విరామం)

కొరగాస్ : కావచ్చు! కాని ఈ దీర్ఘ నిశ్శబ్దాన్ని నేను భరించలేకున్నాను.

వార్తాహారుడు: ఆమె ఏం చేస్తున్నదో, నేను లోనికి వెళ్లి గమనిస్తాను.
 (వార్తాహారుడు లోనికి వెళ్తాడు. హైమాన్ దేహాన్ని మోసుకుని
 క్రియాన్ ప్రవేశం, అతడి వెంట భటులు)

కొరగాస్ : అడుగో, ప్రభువు రానే వచ్చాడు.
 తన దుష్కృత్యపు ఫలితాన్ని తానే మోస్తున్నాడు.

క్రియాన్ : నీవనే మాటలేవీ నన్ను చలింపచేయలేవు.
 నా అంధ హృదయం నన్ను చీకటిలోంచి
 మరింత చీకటిలోకి, పెంజీకటిలోకి నడిపిస్తున్నది.
 ఇక్కడ మీరు చూడవచ్చు
 తండ్రి హత్య చేయబడిన కుమారుడిని హత్య చేయడం
 ఇది నా జ్ఞానం, నేను పోగుచేసుకున్న విజ్ఞానం!

హైమాన్! కుమారుడా! యువకుడివి!
 ఇంత చిన్న వయసులో నీకీ మరణమా!
 నేను తెలివి తక్కువ వాడిని, నీవు కాదు.
 నీవు నాకన్నా ముందే వెళ్లిపోయినావు.

కొరగాన్ : అదే సత్యం! దాన్ని తెలుసుకున్నావు ఆలస్యంగా నీవు.

క్రియాన్ : ఇదే భరించలేని నిప్పుర సత్యం.
 దేవుడు నన్ను దివ్యలోకపు భారంతో నలిపివేసాడు.
 తలకిందులుగా నన్ను తరిమికొట్టి
 నాకెంతో ప్రియమైన దాన్ని నలిపి, నశించేలా చేసాడు.

మానవులు బాధలు తెచ్చుకోదానికి పదే బాధలెన్నో!

వార్తాహారుడు: నీవు మోస్తున్న బరువు ఎంతో బాధాకరమైనది;
 నీ ఇంటిలో మోయాల్సిన బరువు ఇంకెంతో ఉన్నది.

క్రియాన్ : ఇంతకంటే ఘోరమైన భారమింకొకటున్నదా?

వార్తాహారుడు: రాణి మరణించినది.

క్రియాన్ : ఓ మృత్యు స్థావరమా! చెవిటి ప్రపంచమా!
 నాపై నీకు జాలి లేదా! నీవు, ఓ దుష్కార్యపు దేవదూతా!
 నేను మరణించాను, నీ మాటలు మరింతగా నన్ను
 మృత్యువు వద్దకు మరల మరల నెడుతున్నవి.
 ఇది నిజమా! వార్తాహారుడా! ఇది సత్యమేనా?
 నా భార్య చనిపోయిందా? మృత్యువు మృత్యువును ప్రసవిస్తున్నదా?

వార్తాహారుడు: నీ కళ్లతో నీవే చూడవచ్చు.

(తలుపులు తెరవబడతాయి. యురిడైసి దేహం కనిపిస్తుంది)

క్రియాన్ : ఓ దయారూపమా!

అంతా నిజమే! యదార్థమే! నేను భరించలేనిదే!
నా ప్రియపత్నీ, నా ప్రియకుమారుడా!

వార్తాహారుడు: ఆమె పూజా మందిరం ముందు నిశ్శబ్దంగా నిలబడింది.
ఆమె హృదయం ఆమె చేతిలోని కత్తిని ఆహ్వానించింది.
థెబెస్ యుద్ధంలో మరణించిన తన పెద్ద కుమారుడు
మెగారియస్‌ను స్మరిస్తూ ఓ పెద్ద కేక పెదాల్పించి వెలువడింది.
హైమాన్ చావును పలవరిస్తూ కనులు మూసింది.
వారిద్దరి మరణానికి కారణమైన వారి తండ్రిని శపించింది
ఆమె నేలపై పడగానే మూయబడిన
ఆమె కన్నుల నుంచి చీకటి ప్రవహించింది.

క్రియాన్ : ఓ దేవుడా! నేను భయంతో నిర్వీర్యుడనౌతున్నాను.
ఇక్కడ కత్తులు లేవా! నన్నెవ్వరూ చంపలేరా?
ఈ దారుణాల్ని చూస్తూ నేనెందుకు బతకడం!

వార్తాహారుడు: తన కుమారుల మరణానికి నిన్ను చావమని శపించిందామె.

క్రియాన్ : ఆమె అన్నది నిజం! నేనే నేరస్తుడిని!
నాకు తెలుసు! అదే యదార్థమని!
మిత్రులారా! నన్ను లోనికి నడిపించండి.
నాలో ఇప్పుడు జీవమూ లేదు, జీవేచ్ఛా లేదు.
నన్ను లోపలికి తీసుకుపోండి!

కొరగాస్ : నీవన్నది నిజం! ఇంత తప్పులో అదొక్కటే ఒప్పు.
దుఃఖ ప్రపంచంలో దగ్గర దారే మేలైనది.

క్రియాన్ : రానీ! మృత్యువు శీఘ్రంగా రానీ!
దయతో నన్ను ఆలింగనం చేసుకోనీ!
నేనిక సూర్యుని వెలుగును చూడబోను.

కొరగాస్ : జరగాల్సింది జరగక మానదు.
ఇప్పుడు మనం చేయాల్సింది చాలా ఉన్నది.
భవిష్యత్తును కాలమానానికి వదిలేద్దాం!

క్రియాన్ : నా హృదయం ఆ ప్రార్థనను అంగీకరిస్తున్నది.

కొరగాస్ : అయితే ప్రార్థించకు! పైలోకం
ఇప్పుడు దేనినీ వినదలుచుకోకున్నది.

క్రియాన్ : నన్ను తీసుకుని వెళ్లండి!
నేను మూర్ఖంగా, దూకుడుగా ప్రవర్తించాను.
నా పిల్లలను భార్యను పొట్టనపెట్టుకున్నాను.
ఇప్పుడు నాకు ఉపశమనం కావాలి.
మృతులలోకంలోనే నాకు ఉపశాంతి లభిస్తుంది.
నా హస్తాలు స్పృశించిన దాని నుంచీ నేనేదీ పొందలేదు.
చివరకు నాకు మిగిలినదేమీ లేదు.
విధి నా గర్వాన్ని ధూళి అలోచనగా మార్చివేసింది.
(క్రియాన్ ను లోపలికి తీసుకువెళ్తారు. కొరగాస్ మాట్లాడ్తాడు)

కొరగాస్ : జ్ఞానం లేనిచోట ఆనందం ఉండదు.
దేవతలను గౌరవించనిదేదీ జ్ఞానం కాబోదు.
పెద్దపెద్ద మాటలు పరీక్షింపబడి శిక్షింపబడ్డాయి.
వృద్ధాప్యం రాగా గర్వాంధులు కూడా జ్ఞానాన్ని తెలుసుకుంటారు.

THE TROJAN WOMEN

3. ట్రోజన్ స్త్రీలు (The Trojan Women) యురిపిడిస్ (Euripides- 480-406 B.C.)

పాత్రలు

పాజిడాన్ (Poseidon): సముద్ర దేవుడు

ఎథెనా (Athena): జ్ఞానదేవత

హెకుబా (Hecuba): ట్రాయ్ రాణి

టాల్తిబియస్ (Talthybius): సైనిక వార్తాహరుడు

కాసాండ్రా (Cassandra): హెకుబా కుమార్తె

ఏండ్రోమాకీ (Andromache): హెకుబా కోడలు (హెక్టార్ భార్య)

మెనెలాస్ (Menelaus): స్పార్టా రాజు

హెలెన్ (Helen): మెనెలాస్ భార్య

ఏస్టియానాక్స్ (Astyanax): ఏండ్రోమాకీ కుమారుడు

కొరగాస్ (Choragos): బృంద నాయకుడు.

ట్రోజన్ బందీల బృందం; గ్రీకు సైనికులు.

(అగ్నిజ్వాలల్లో, పొగల్లో శిథిలమవుతున్న ట్రాయ్ నగరం.

హెకుబా నేలపై పడి ఉంటుంది. పైన పాజిడాన్ ప్రత్యక్షం)

పాజిడాన్ : నేను, పాజిడాన్ దేవుడిని!

లవణ సముద్రపు లోతుల్నుంచి బయటకు వచ్చాను.

జలకన్యలు- నీరిడ్లు బృందాలుగా అద్భుతమైన

సృత్య రీతుల్ని ప్రదర్శించే చోటులవి.

నేనూ, అపొలో ఈ నగరపు శిలా బురుజుల్ని నిర్మించాము.

అంగుళం, అంగుళం కొలుస్తూ తీర్చిదిద్దాము.

ఈ థ్రిజియస్ నగరంపై నా ప్రేమ చెక్కు చెదరలేదు.

కాని, ఈనాడు ఆర్ధీవుల బల్లెలు ఈ నగరాన్ని

ధ్వంసం చేసి, మంటల్లో తగలబెట్టి, పొగలతో నింపివేసాయి.
 పర్నాస్ నుంచి వచ్చిన ఫోసియన్ 'ఎపియస్'
 'పల్లాస్ ఎథెనా' ఆలోచనతో ఆయుధాలతో
 నిండు గర్భిణిలా నిండుగా ఉన్న గుర్రాన్ని సృజించాడు.
 దానిని నగరంలోకి మాయోపాయంతో ప్రవేశపెట్టాడు.
 తరువాత కాలంలో దానినే 'ట్రోజన్ హోర్స్' - మాయాగుర్రం అన్నారు.
 ఆ గుర్రం నిండా దొంగదెబ్బ తీసేందుకు సరిపడా ఆయుధాలున్నాయి.

ఇప్పుడు ట్రాయ్ పవిత్ర వనాలు ధ్వంసమైనాయి.
 పూజామందిరాలు రక్తపంకిలమైనాయి.
 గృహ సంరక్షకుడు జ్యూస్ దేవుని బలిపీఠం క్రింద మెట్లపై
 ట్రాయ్ రాజు మరణించి పడి ఉన్నాడు.
 అంతులేని బంగారం, ఫ్రిజియన్ సంపదలు
 గ్రీకు నౌకల నిండా నింపబడినాయి.
 సరైన గాలి వీచగానే తిరుగు ప్రయాణం ప్రారంభమౌతుంది.
 పదేళ్లపాటు పోరాడిన గ్రీకులు తమ భార్యాబిడ్డలను
 చూసేందుకు వేగిర పడ్తున్నారప్పుడు.
 ఆర్గివుల దేవతలైన హెరా, ఎథెనాల చేతిలో
 నాకూ పరాజయం ప్రాప్తమయ్యింది.
 వారు ఈ నగరాన్ని ధ్వంసం చేసి పగ తీర్చుకున్నారు.
 నేనూ ఈ నగరాన్ని, నా పూజామందిరాన్ని విడిచి వెళ్తున్నాను.
 విధ్వంసం నగరాన్ని విశృంఖలంగా చుట్టుముట్టినపుడు
 దేవుళ్లపై నమ్మకాలు సడలి, భక్తిప్రపత్తులు తగ్గుతాయి.
 స్కమాండర్ నదీతీరం ఖైదీల ఏడ్పులతో మార్కోగుతున్నది.
 ఖైదీల పంపకం జరిగింది.
 వీళ్లు ఆర్కాడియన్లకు, వాళ్లు థెస్సాలియన్లకు ఇవ్వబడినారు.
 ఏథెన్స్ నాయకులకు, థెసియస్ కుమారులకు వాటా లభించింది.
 సైనికాధికారులకు, నాయకులకు చెందాల్సిన వారిక్కడ ఉన్నారు.
 అదుగో ఆమె హెలెన్, టిండారియస్ కుమార్తె.
 ఇదుగో ఇక్కడ మూర్తిభవించిన దైన్యంలా ఉన్నది
 -హెకుబారాణి- కన్నీరు కారుస్తూ నేలపై పడి ఉన్నది.
 భర్త ప్రియామ్; ఆమె సంతానం అదృశ్యమయ్యారు.

కుమార్తె కాసాండ్రా- అపొలో వల్ల ఉన్నాదిగా మారినది-
జోస్యురాలు- ఆమె ఆగమెమ్మాన్ శయ్యను చేరనున్నది.
ఆర్గేవుల సర్వసైన్యాధిపతి అతడు పవిత్రతను లెక్కచేయనివాడు.
ఆమెను తన కౌగిలిలోకి తీసుకోదలిచాడు.

నా ప్రియమైన నగరమా! వీడ్కోలు!
మెరిసే బురుజులతో భోగభాగ్యాలతో విలసిల్లినావు.
జ్యూస్ దేవుని కుమార్తె పల్లాస్ ఎథెనా
నీపై ఆగ్రహించకుండా ఉంటే ఇప్పుడూ స్థిరంగా ఉండి ఉండేదానివి.
(ఎథెనా ప్రవేశం)

ఎథెనా : నా తండ్రికి అత్యంత దగ్గరివాడా!
దేవతలలో ప్రముఖుడవైన పాజిడాన్!
మన మధ్య తగవును పక్కన పెట్టి, నిన్నొక సహాయం అడగవచ్చునా?

పాజిడాన్ : తప్పకుండా! బంధువుల మధ్య సంబంధాలు గట్టివి.
అవి నీ, నా హృదయాలను బంధించే ఉంచుతవి.

ఎథెనా : నీకు కోపం లేనందుకు నాకు ఆనందంగా ఉన్నది.
ప్రభూ! ఇది మనిద్దరికీ సంబంధించిన విషయం నే చెబుతున్నది.

పాజిడాన్ : దివ్యలోకం నుంచి తెస్తున్నావా ఏదైనా సందేశం?
జ్యూస్ దేవునిదా? లేక మిగతా దేవతలదేదైనా ఆదేశం?

ఎథెనా : కాదు. ఇది ట్రాయ్కు సంబంధించిన వ్యవహారం!
నీ సహాయం కావాలి నాకు, వాళ్లకు బుద్ధి చెప్పేందుకు తక్షణం!

పాజిడాన్ : ట్రాయ్ నగరాన్ని నేలమట్టం చేసావుగా!
ఇప్పుడు నీ పగ మారినా జాలిగా!

ఎథెనా : ముందు నా ప్రశ్నకు సమాధానం ఇస్తావా?
నాకు అండగా నిలబడి నాకు సాయం చేస్తావా?

పాజిడాన్ : తప్పకుండా! ఇంతకీ నీకేం కావాలి?
ఎటు ఉన్నావు నీవు, గ్రీకుల పక్షానా? ట్రోజన్ల పక్షానా?

ఎథెనా : ఇప్పుడు నా శత్రువులైన ట్రోజన్లకు చేస్తాను సాయం,
ఇంటికి పోతున్న గ్రీకు సైనికులకు నేర్పుతాను గుణపాఠం!

పాజిడాన్ : చంచల మనస్సు గలదానివి నీవు. ఎందుకా గంతులు అటూ యిటూ? ఇప్పుడు ద్వేషిస్తావు, ఇప్పుడు ప్రేమిస్తావు, రెండూ ఎక్కువగానే!

ఎథెనా : గ్రీకులు నా పూజా మందిరాన్ని అపవిత్రం చేసారని తెలుసునా?

పాజిడాన్ : నీ పూజామందిరంలో అజాక్స్ కాసాండ్రాను బలవంతం చేసిన సంగతేగా?

ఎథెనా : గ్రీకులు అతడిని శిక్షించలేదు, కనీసం అభిశంసించనూ లేదు.

పాజిడాన్ : కాని, వాళ్లు నీ అండతోనే ట్రాయ్ నగరాన్ని కొల్లగొట్టారు.

ఎథెనా : అందుకే ఇప్పుడు నీ సాయంతో వాళ్లను శిక్షించదలుచుకున్నాను.

పాజిడాన్ : నేను సిద్ధమే! నీకెటువంటి సాయం కావాలి?

ఎథెనా : వాళ్లింటికి పోవడమనేది దుస్సాధ్యం కావాలి.

పాజిడాన్ : నేలమీదా! లేక సముద్రం పైనా?

ఎథెనా : ఇలియం నుంచి వాళ్లు ఇళ్లకు బయల్దేరగానే జ్యూస్ దేవుడు ఆకాశం నుంచి వర్షాన్ని వడగళ్లను నల్లటి మేఘాలతో కూడిన ప్రచండ వాయువుల్ని పంపించగలనన్నాడు. వాళ్ల నౌకలను పిడుగులతో మాడ్చి మసి చేస్తానని హామీ ఇచ్చినాడు. నీవు ఎగియన్ కాలువలో పెను అలల్ని, లోతైన సుడిగుండాల్ని సృజించు యుబొయియన్ అఖాతంలో శవాలు తేలియాడనీ! ఈ దెబ్బకు గ్రీకులు నా ఆలయాల్ని గౌరవించడం నేర్చుకుంటారు. సమస్త దేవతలకూ పూజలు సక్రమంగా నిర్వహిస్తారు.

పాజిడాన్ : నీవడిగింది నేను చేస్తాను.

ఈ పనికి దీర్ఘ ప్రసంగం అక్కర్లేదు.

తుఫానులతో ఎగియన్ సముద్రం ఎగసిపడ్తుంది.

మైకొనస్ తీరాలు, డెలియన్, స్పైరాస్, రెమ్మాస్

కాఫెరియన్ ప్రదేశాలు శవాలగుట్టలతో నిండిపోతాయి.

వెళ్లు! ఒలింపస్ కు వెళ్లి నీ తండ్రి చేతుల్లోని పిడుగుల్ని తీసుకో!

గ్రీకులు నౌకల్ని బయల్దేరతీసి సముద్రంలోకి రానివ్వ!

ఈ మూర్ఖులకు నగరాల్ని, ఆలయాల్ని, సమాధుల్ని

ధ్వంసం చేయడం, మృతుల పవిత్ర ప్రదేశాల్ని పాడు చేయడం అలవాటయ్యింది.

ఇతరులను చీకటిలోకి నెట్టేవారు
 వారి పగటి దినాల్ని అతిత్వరగా దీర్ఘ రాత్రుళ్లలోకి ముగిస్తారు.
 (దేవతల నిష్క్రమణం)

హెకుబా :

దుఃఖంతో నిండిన నీ శిరస్సును పైకెత్తు!
 నేలపై నుంచి నీ మెడను పైకి లేవనెత్తు!
 ట్రాయ్ ఇప్పుడు ఓ పీడకల! ఓ పాత కథ!
 ట్రాయ్ ఇక లేదు. మనం ప్రభువులమూ కాదు.
 విధి తెచ్చే మార్పులను వినమ్రంగా అంగీకరిద్దాం.
 ప్రవాహంతో కలిసి సాగుదాం. విధిని అనుసరిద్దాం!
 జీవన తరంగాలను వ్యతిరేకించక
 అవకాశపు సముద్రంలో పంపనిద్దాం!
 (వంగి, రొమ్ములపై చేతుల్తో కొట్టుకుంటూ రోదిస్తుంది)
 ఏయి ఏయి, ఏయి ఏయి!
 ఏం మిగిలింది ఇప్పుడు ఈ విషాద గీతం మినహా,
 నా దేశాన్ని, భర్తను, పిల్లలను కోల్పోయినాక,
 నా ప్రయాణం నిర్దేశించబడింది.
 మన ఉన్నతులైన పూర్వీకుల కలలు ఆశయాలు
 ఎందుకూ కొరగానివని, నిరర్థకమైనవని అర్థమయ్యింది.

నేనెందుకు మౌనం వహించాలి? ఎందుకు ఉండకూడదు?
 ఎందుకు విలపించాలి?
 ఈ కఠినశిలపై పరుండి బాధతో వినాశనానికి ఎదురుచూస్తున్నాను.
 నా శిరస్సు, కపోలాలు, పక్కలు, నా శరీరంలోని ప్రతి భాగమూ
 ఎటు కదిలినా భరించలేని బాధ పెట్టున్నవి.
 అంతులేని దుఃఖంతో నిండిన గానాన్ని ఆలపిస్తూ
 ఈ దుర్భర గాయాల్ని ఉపశమింపజేసుకో జూస్తున్నాను.
 ఆటలేని పాట ఇది. సృత్యరహిత గానమిది.
 నిరాశలో మునిగిన వారికోసం మ్యూజ్ దేవత పాడే పాట ఇది.
 ధ్వంస రచన ఇది. విధ్వంస గేయమిది.

గ్రీకుల నావికా స్థావరాల్నుంచి
 నౌకల వరుసలు, తెడ్ల కదలికలతో

చీల్చుకుంటూ వచ్చాయి సముద్రాన్ని;
 కొమ్ము బూరలు, వేణువుల సంగీతానికి
 తాళం వేస్తూ అవి పవిత్ర ఇలియం వేపు పయనించాయి.
 ఆ నల్లటి సముద్రాన్ని అధిగమించి
 తీరానికి చేరి ఈజిప్టు తాళ్లతో లంగరు వేసాయి.

మీరు ద్వేషించే మెనెలాస్ భార్య కోసం
 యురోటాస్ తిరస్కారం, కాస్టర్ అవమానంతో
 మీరు ఇంత దూరం వచ్చారు.
 ఆ ద్వేషం నా భర్త ప్రియామ్ను చంపింది.
 యాభై మంది సంతానానికి తండ్రి అతడు.
 అతడి భార్యనైన నన్ను విషాదంలోకి ముంచెత్తింది.

ఇంతటి దుఃఖంలో నేను ఇక్కడ వేచి చూస్తున్నాను.
 ఆగమెమ్మాన్ శిబిరాల ముందు అసహాయంగా
 నా ఇంటిలోంచి ఈడ్చుకురాబడి
 ఇప్పుడు బానిస స్త్రీనైన ఒకప్పటి రాణిని నేను.
 తల నెరసిన దానిని. దుఃఖ గాయాల శిరసున్న దానిని.
 దురదృష్టం కమ్ముకున్న ట్రోజన్ల భార్యలారా!
 ఒకప్పుడు పదునైన ఈటెల్లాంటి పిల్లలకు తల్లులు మీరు
 వీరపత్నులు; ఈనాడు దుఃఖానికి వధువులై విధవలైనారు.

అదుగో ట్రాయ్ నగరం కాలి బూడిదవుతున్నది.
 మనం ఆఖరి అశ్రువులతో వీడ్కోలు గానం చేద్దాం.
 రెక్కలున్న పక్షులకు తల్లిగా
 గుండెలు రుల్లుమనిపించే కేకతో నేను పాట అందుకుంటాను.
 ప్రియామ్ రాజు రాజదండాన్ని చేబూనిన నాటి
 నిన్నటి పాట కాదు ఇది.
 ఫ్రిజియస్ దేవతలను స్తుతిస్తూ
 నృత్యం చేసిన నా పాటలూ కావు ఇవి.
 (బృందంలో సగం - ప్రవేశం)

బృందంలో సగం :

హెకుబా! ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?
 గాయపడిన శునకంలా ఏమిటా గానం?

ఏ వార్తలు విన్నావు? ఈ విలాపం ప్రతిధ్వనిస్తున్నదీ శిబిరాల్లో?
 మా గుండెల్లో ఏదో చెప్పరాని భయం గుచ్చుకున్నది.
 ట్రోజన్ స్త్రీల మందరం విలపిస్తున్నాము.
 బానిసలుగా మారిన మా బతుకుల్ని నిందిస్తున్నాము.

హెకుబా : గ్రీకులు ఇప్పుడు క్షణం తీరిక లేకుండా శ్రమిస్తున్నారు.
 నౌకా ప్రయాణానికి సర్వం సిద్ధం చేస్తున్నారు.

బృందం : ఓ దేవుడా! ఇదా ఇప్పుడు జరగబోయేది?
 నా తండ్రుల దేశాన్ని శాశ్వతంగా విడవబోయే నిజమా ఇది?

హెకుబా : నాకు తెలియదు, కాని, అదే జరుగుతుందనుకుంటున్నాను.

బృందం : అయ్యో! అయ్యో!
 దుఃఖం, కష్టాలు
 రాసిపెట్టి ఉన్నాయి ట్రోజన్ స్త్రీలకు!
 ఇక జీవితమంతా కష్టాలే,
 స్వంత ఇళ్ల నుంచి లాక్కుపోబడిన బానిసలే!
 అదుగో! ఆర్ధీవుల ప్రయాణ సన్నాహాలు!

హెకుబా : ఏ, యే!
 నా పిచ్చితల్లి కాసాండ్రాను అటు పంపవద్దు.
 గ్రీకుల ముందు లజ్జాకరంగా ప్రవర్తించగలదు.
 నా చిన్నికన్యా! నా కష్టాలపై మరిన్ని కష్టాలు తేవలదు.
 అయ్యో! అయ్యో!
 ట్రాయ్! ధ్వంసమైన దౌర్భాగ్య నగరమా!
 ఇక నీ ఉనికి లేదు.
 దురదృష్టవంతులు నీ బిడ్డలు దూరమేగుతున్నారు.
 బానిసలుగా జీవితాన్ని భారంగా గడపబోతున్నారు.

బృందం రెండో సగం :

ఓయి, ఓయి!
 నీ దుఃఖాలాపాలు వినగానే
 ఆగమెమ్మాన్ శిబిరాన్ని విడిచి ఇటు వచ్చాను.
 రాణీ! గ్రీకులు మనల్ని చంపబోతున్నారా?

వాళ్లు తిరుగు ప్రయాణానికి అన్ని ఏర్పాట్లూ పూర్తి చేసారు.
మనల్ని ఏం చేయబోతున్నారో మమ్మల్ని మన్నించి చెప్పగలరా?

హెకుబా : బిడ్డలారా! నిద్ర రాని నా ఆత్మను ఏదో భయం ఆక్రమించుకున్నది.

రెండో బృందం : గ్రీకుల వార్తాహరుడెవరైనా వచ్చాడా?
నన్ను బానిసగా ఎవరికి నిర్ణయించారో ఏమైనా చెప్పాడా?

హెకుబా : ఇంకెంతో సమయం పట్టదు, ఈ విషయం తెలిసేందుకు.

రెండో బృందం : అయ్యో! అయ్యో! ఏ ఆర్గివుడో! ఏ పిథియన్ సైనికుడో,
లేక ఏ ద్వీపవాసో నన్ను బానిసగా ఇక్కడ్నుంచి కొనిపోనున్నాడో?

హెకుబా : పూ, పూ
ముగ్గు బుట్టలాంటి తల ఉన్న ముసలిదానివి
కాటికెళ్లే వయసులో బానిసనౌతున్నాను.
ఎందుకూ పనికిరాని వృద్ధ వగ్గును;
శవ సమానురాలిని, మృత్యు నీడను!
అయ్యో! అయ్యో!
ద్వారపాలకురాలిగానన్నా పనికి రాగలనా?
ఎవరో ఒక పిల్లాడికి దాయిని కాబోతున్నానా?
లేక, ట్రాయ్ నగర రాణిగా ఆదరించబడనున్నానా?

రెండో బృందం : ఎయి! ఎయి!

ఈ దౌర్భాగ్యపు బతుకును
ప్రతిబింబించే పాట ఉన్నదా?
నా ప్రియమైన ట్రోజన్ మగ్గాన్నిక అంటుకోలేను.
ఆఖరిసారైనా నా పిల్లల శవాల్ని కడచూపు చూడలేను.
అంతకన్నా దౌర్భాగ్యం, ఇప్పుడు
నేను మా శత్రువైన ఎవరో గ్రీకు సైనికుడి పక్కలో పడుకోనున్నాను.
ఆ దురదృష్టాన్ని, ఆ చీకటిరాత్రిని శపిస్తున్నాను.
అయ్యో! అయ్యో!
‘పిరిని’ ఊట జలాన్ని తెచ్చి దైవార్చన చేయలేను కదా!
థెసియస్కు చెందిన పేరుపడ్డ దేశానికి పోవాలనుంది,
ఈ దరిద్రపు యురోటాస్కు పోలేను.

ఆ నేల నేను ద్వేషించే హెలెన్ ను పెంచింది.
అక్కడకు వెళ్లి ట్రాయ్ విధ్వంసకుడు మెనెలాస్ కు
బానిసగా బతకలేను.

దేవుళ్లు తిరిగే థెసియస్ దేశానికి పోయే అదృష్టం లేకుంటే
కనీసం పెనియస్ రాజ్యానికి పోయినా బాగుండును.
అక్కడ పండే పంటలూ పూలూ పళ్లూ ఫలాల గురించి విన్నాను.
లేదా హెఫెస్టస్ దేశానికైనా సరే,
అది ఫోనిషియాకు ఎదుట ఉన్నది.
సిసిలీ పర్వతాల మాతృమూర్తి ఎట్నా అయితే
విజయోత్సాహాలైన వీరులుండే దేశమది.
క్రాథిస్ ఏరు ప్రవహించే యవన సముద్రపు తీర దేశమైతే బాగుండును
అక్కడి వీరుల శిరోజాలు బంగారు రంగులో మెరుస్తాయి.

చూడు! గ్రీకుల ప్రతీహారి మనవేపే వస్తున్నాడు,
అతడేం చెప్పబోతున్నాడో! మన విధిరాత ఎట్లున్నదో!
(టాల్టిబియస్ ప్రవేశం)

టాల్టిబియస్ : హెకుబా! నేను నీకు తెలిసిన వాడినే,
ఎన్నో మార్లు గ్రీకు శిబిరాల నుంచి వార్తలు తెచ్చినవాడిని.
ఇవి కొత్త సంగతులు.

హెకుబా : అమ్మాయిలూ, మనం భయపడ్తున్న క్షణం వచ్చింది.

టాల్టిబియస్ : మీ యజమానులెవరో చీటీల ద్వారా నిర్ణయింపబడినది.

హెకుబా : (విలపిస్తూ)- ఎయి, ఎయి!
ఎక్కడకు? థెస్సాలే? ఫిథియా? థెబెస్? కాడ్మస్ దేశమా?

టాల్టిబియస్ : మీలో ఒక్కొక్కరు ఒక్కొక్క యజమానికి కేటాయించబడినారు.

హెకుబా : ఎవరు ఎవరికి? ఎవరికైనా ఆనందం లభించే ఆశ ఉన్నదా?

టాల్టిబియస్ : ఒక్కొక్కరి గురించి విడివిడిగా చెబుతాను, వినండి!

హెకుబా : నా చిన్నారి కాసాండ్రా ఎవరికి చెందుతున్నది?

టాల్టిబియస్ : ఆమెను ఆగమెమ్నాన్ ప్రభువు కోరుకున్నాడు.

హెకుబా : అతడి స్పార్టన్ భార్య క్లెటిమెనెస్ట్రాకు బానిసగానా!
అయ్యో! అయ్యో!

టాల్టిబియస్ : కాదు అతడి రహస్య ప్రేమికురాలిగా!

హెకుబా : ఆమె అపొలో దేవునికి అర్పించబడిన కన్య కదా!
అవివాహిత జీవనం అనుగ్రహింపబడినదామెకు!

టాల్టిబియస్ : అందుకే ఆమెను కోరుకున్నాడా ప్రభువు.

హెకుబా : కూతురా! ఆ పవిత్ర బీగాలను పారవేయి,
పావనమైన దైవ సమర్పిత పుష్పాలను తీసివేయి!
అయ్యో! అయ్యో!

టాల్టిబియస్ : ఎందుకు బాధపడ్డావు? ఆమె అదృష్ట జాతకురాలు!
ప్రభువు శయ్యపై శయనించే భాగ్యవంతురాలు.

హెకుబా : మరి, నా రెండో కుమార్తె సంగతేమిటి?

టాల్టిబియస్ : పాలిక్లెనా గురించా! అదేనా నీ ప్రశ్న?

హెకుబా : అవును. ఎవరు ఆమె యజమాని?

టాల్టిబియస్ : ఆమె ఎఖిల్లిస్ సమాధికి కాపలాగా నియమించినారు.

హెకుబా : (విలపిస్తూ) అయ్యో దేవుడా! ఇన్ని కష్టాలా?
నేనామెను కన్నది సమాధులు కాపలా కాయడానికా?
ఏమిటీ దౌర్భాగ్యం? ఇదెటువంటి గ్రీకు న్యాయం? చట్టం?

టాల్టిబియస్ : నిజానికి ఆమె అదృష్టవంతురాలు. అర్థం చేసుకో!
(హెకుబా అతడి వంక దీనంగా చూస్తుంది)

హెకుబా : అంటే, ఆమె బతికి లేదా?

టాల్టిబియస్ : ఆమె హాయిగా ఉన్నది, ఏ దిగులూ లేకుండా!

హెకుబా : వీరాధివీరుడు హెక్టార్ భార్య ఏండ్రోమాకీ,
ఆమె ఎవరికి కేటాయించబడింది?

టాల్టిబియస్ : ఎఖిల్లిస్ కుమారుడు ఆమెను బహుమతిగా తీసుకున్నాడు.

హెకుబా : ఈ ముసలిదాన్ని, కర్రసాయంతో నడిచేదాన్ని,
ఎవరు తీసుకున్నారు నన్ను?

టాల్టిబియస్ : ఇథాకన్ ఒడిస్యూస్కు నీవు బానిసవు.

హెకుబా : (విలపిస్తూ) ఏ, యే! అయ్యో! అయ్యో!
జుట్టు పీకో! బుగ్గలు రక్కుకో!
అయ్యో! అయ్యో! మొయి! మొయి!
చివరకు ఆ మోసగాడికి బానిసనయ్యాను.
న్యాయానికి శత్రువు, క్రూరజంతువు వాడు.
రెండు నాలుకల సర్పం, అటూ ఇటూ మాట్లాడగలడు.
శత్రువును మిత్రుడిగా, మిత్రుడిని శత్రువుగా చేయగలడు.
ఇది దారుణమైన శిక్ష నాకు! అమ్మాయిలూ!
నాకోసం విలపించండి!
అందరికన్నా అధమ అవకాశం, నాకు దక్కింది.
అయ్యో! అయ్యో!

బృందం : నీకు తెలుసు, కనీసం, నీకేం జరుగనున్నదో!
మేం ఏ గ్రీకు వ్యక్తి పాలు కానున్నామో? ఎటు పోనున్నామో!

టాల్టిబియస్ : (తనతో వచ్చిన సైనికులతో)
సైనికులారా! వెళ్లి కాసాండ్రాను తీసుకురండి, తక్షణం!
మనం ఆమెను మన నాయకుడికి అప్పగించాలి వెంటనే.
తరువాత మిగతా వారిని వాళ్లవాళ్ల యజమానుల వద్దకు చేరుద్దాం!
హే! ఏమిటా అగ్ని జ్వాల శిబిరంలో!
ఆర్గాస్కు వెళ్లవలసి వస్తుందని ట్రోజన్ స్త్రీలాపని చేస్తున్నారా?
ఆ మంటల్లో పడి మరణించదలుచుకున్నారా?
స్వేచ్ఛా జీవులుగా పుట్టినవాళ్లకు బానిస బదుకు రుచించదు.
ఆ మంటల నార్పేయండి! అటువంటి ప్రయత్నాలు
సైన్యానికి నచ్చవు. పైపెచ్చు నాకు అపనింద!

హెకుబా : అదేం లేదు. అది మంట కాదు. నా కూతురు!
నా పిచ్చి కాసాండ్రా ఇటే పరిగెత్తుకు వస్తున్నది.
(కాగడాలను ఊపుతూ కాసాండ్రా ప్రవేశం)

కాసాండ్రా : కాగడాలను పట్టుకోండి! పైకెత్తి పట్టుకోండి!
ఇది పూజా సమయం.
నేను మరిన్ని వెలిగిస్తాను.

ఈ మందిరాన్ని జ్వాలల్లో కాంతిమయం చేస్తాను.
 వివాహ దేవతా, హైమన్! విచ్చేయుము ఇక్కడకు!
 ఆర్గాస్ రాచమందిరపు శయ్యలో నిదురించబోయే
 వధూవరులను ఆశీర్వదించుము.
 వివాహ దేవతా, హైమన్! నా ప్రార్థన నాలకించుము!

ఎందుకమ్మా, దుఃఖంతో విలవిలలాడున్నావు?
 మరణించిన నా తండ్రి కోసమా,
 మనం ఇల్లనుకున్న నగరం కోసమా,
 ఎందుకమ్మా ఈ దుఃఖం?
 గుండెలు చెరువయ్యేలా ఈ విలాపం?

నేను ఈ కాగడాలను పైకెత్తి
 అన్ని దిక్కులా కాంతిని వెదజల్లుతాను.
 హైమన్ దేవతకు నివాళులర్పిస్తూ
 ఆ ప్రకాశవంతమైన కిరణాలలో నృత్యం చేస్తాను.
 ఓ హెకాటె దేవతా! కన్య ఒకరికి భార్య కానున్నది
 నీ కాంతి వలయాలతో ఆమెను ఆశీర్వదించు.

నృత్యం చేయండి! ఎగిరి గంతులు వేయండి!
 నింగిని తాకేంత ఎత్తుకు ఎగిరి నాట్యం చేయండి.
 గొంతెత్తి అరుస్తూ, నా తండ్రి మరణాన్ని గానం చేయండి!
 నీవు, ఓ ఫీబస్ అపొలో దేవుడా!
 నీవే ముందు నడువు! ఈ పవిత్ర నృత్యాన్ని నడిపించు!
 నీ పావన తమాల- లారెల్ వనంలోనికి!
 నిన్ను నేనక్కడ ప్రభువుగా అర్పించాను కదా ఇన్నాళ్లా!

హైమన్! ఓ వివాహ దేవతా! హైమన్!

అమ్మా! నాతో కలిసి నృత్యం చేయి!
 నీ మెత్తని పాదాలతో నాతో కలిసి ఆడు!
 వివాహ దేవతకు మంగళం పాడు!
 వధువును అలంకరించు!
 కేకలు, అరుపులు, పాటలతో కోలాహలం చేయి!

ప్రిజియన్ కన్యలారా! అందంగా అలంకరించుకోండి!
 నూతన వస్త్రధారలై వివాహ గీతాలు పాడండి!
 నన్ను నా భర్త శయ్య వద్దకు సర్తిస్తూ కొనిపొండి!

బృందం : రాణీ! నీ పిచ్చి కుమార్తెను వారించు!
 ఆమె గ్రీకు శిబిరంలోకి పోకుండా నిలువరించు.

హెకుబా : హెఫాస్టస్! వివాహోత్సవాన్ని ఘనంగా జరిపేందుకు
 కాగడాల జ్వాలల్లో వెలుగులు కురిపించే దేవతవు నీవు.
 కాని, ఈనాటి ఆ వెలుగు ఆమెకు శాపం కానున్నది.
 ఓ ముద్దుల చిన్నారీ! నీమీద ఎన్ని ఆశలు పెట్టుకున్నాను?
 ఆర్గివుల బల్లెలు నిన్ను వివాహపు శయ్యపైకి నడిపిస్తాయనుకోలేదే!
 ఆ కాగడాలనిటు ఇవ్వు తల్లీ!
 నీ ఉన్నత నృత్యంలో వాటిని సరిగా పట్టుకోలేవు.
 ఇన్ని కష్టాలూ నీకు తెలివి నివ్వలేకపోయాయి.
 నీవు మునుపటిలా పసిపిల్లవే! మతిలేని దానివే!
 అమ్మాయిలూ! ఈ కాగడాలను తీసుకోండి!
 ఈ వివాహం ఉత్సవాన్ని కాదు, కన్నీళ్లను కోరుతున్నది.

కాసాండ్రా : అమ్మా! నన్ను విజయహారంతో అలంకరించు!
 రాజుతో నా వివాహాన్ని వేడుకగా జరిపించు!
 అతడి వద్దకు నన్ను బలవంతంగానైనా తీసుకునిపో!
 నేను తటపటాయిస్తే నీవే నన్నక్కడికి తరుము!
 అపొలో దేవుడు భవిష్యత్తు తెలిపినాడు-
 గ్రీకుల నాయకుడు ఆగమెమ్మాన్తో నా వివాహం
 హెలెన్ వివాహం కన్నా దుఃఖ భరితమౌతుంది.
 ఆగమెమ్మాన్ మరణానికి నేను కారణమౌతాను.
 అతడి ఇల్లు సర్వనాశనమౌతుంది.
 నా తల్లిదండ్రులకు సోదరులకు చేసిన దానికింతకింత
 అతడు రక్తశుల్కం చెల్లిస్తాడు.
 మిగతాది నేను వివరంగా చెప్పబోను.
 నా గొంతుపై పడే గొడ్డలి అంచును వివరించబోను.
 ఇతరుల మరణాన్ని, రాబోయే మాతృహత్యను,

నా వివాహం కదిలించబోయే విషాదపు డొంకను,
ఎట్రీయస్ కుటుంబపు సర్వనాశనాన్ని నేను చెప్పను!

అమ్మా! ఈ గ్రీకుల కన్నా మనమెంత అదృష్టవంతులమో చెప్పనా!
ఇంతవరకు వాగినట్లు కాక, ఇప్పుడు స్పష్టంగా పలుకుతాను.
హెలెన్స్ వెదుక్కుంటూ వాళ్లు సొంత ఊళ్లు వదిలి వచ్చారు.
ఒక్క స్త్రీ కోసం, ఒక్క ప్రేమ వ్యవహారం కోసం
వాళ్లు వేలాదిమంది ఘోరమైన చావు చచ్చారు.
ఈ తెలివైన గ్రీకు నాయకుడిని చూడు,
తాను ద్వేషించిన దాని కోసం, తాను అమితంగా ప్రేమించిన వాటిని పఠం పెట్టాడు.
తనకు నచ్చిన వాడితో ఉడాయించిన తమ్ముడి భార్య కోసం
తన పిల్లలతో ఆనందంగా గడపాల్సిన కాలాన్ని వృధా చేసాడు.
హెలెన్స్ ఎవరూ బలాత్కారం చేయలేదే!
అటువంటి స్త్రీ కోసం వాళ్లు స్కమాండర్ నదీ తీరం వద్ద
గుంపులు గుంపులుగా కుక్కచావు చచ్చారు.
దానికన్నా తమ నగరాన్ని రక్షించడానికో,
తమ కోట బురుజుల్ని కాపాడుకోడానికో చస్తే ఓ విలువ ఉండేది.
ఆ చచ్చిన వాళ్లని వాళ్ల వాళ్లు కడసారి చూపు చూసే అవకాశం లేదు.
వాళ్లని వాళ్ల భార్యలో, పిల్లలో ఖననం చేసింది లేదు.
పరాయి నేలలో పట్టించుకునేవాళ్లు లేని అంత్యక్రియలు వీళ్లకు.
వాళ్ల ఇళ్లలోనూ అంతే కాదా! వాళ్ల భార్యలు విధవలుగా మరణిస్తారు.
వృద్ధులకు తమ ఆలనా పాలనా చూసే కొడుకులుండరు.
వాళ్లు చచ్చిపోతే సమాధుల దగ్గర బలులిచ్చేవాళ్లే లేరు.
దీనికోసం వీళ్ల సైనిక పాటవాన్ని పొగడాలా? మెచ్చుకోవాలా!
అటువంటి దానికి వాళ్లు సిగ్గుపడాలి. మౌనంగా ఉండిపోవాలి!
ఈ బాధ నాలోని కళామతల్లిని పాడనివ్వదు.

కాని, ట్రోజన్లు నిజమైన కీర్తికి అర్హులయ్యారు.
వాళ్లు వాళ్ల దేశ రక్షణలో అమరులయ్యారు.
వాళ్లు కత్తికి బలై నేలకూలినప్పుడు వాళ్ల శవాల్ని
వాళ్ల భార్యాబిడ్డలు ఇళ్లకు తీసుకుపోయారు.
స్వంత మట్టిలో వాళ్లు శాశ్వతంగా నిదురించారు.
అంత్యక్రియలన్నీ వాళ్ల వాళ్ల చేతుల్లో జరిపించుకున్నారు.

యుద్ధంలో బతికి ఉన్నవాళ్లు ప్రతిరోజూ
తమ భార్యాబిడ్డల్ని చూసి మురిసిపోయేవారు.
గ్రీకుల కటువంటి అవకాశం లభించిందా, చెప్పు!

నీకెంతో దుఃఖం కలిగించిన హెక్టార్ మరణం గురించి.....
అతడు అత్యుత్తమ వీరుడిగా పేరు తెచ్చుకున్నాడంటే
ఈ యుద్ధమే కారణం కాదా! ఈ గ్రీకుల దండయాత్ర కాదా?
వాళ్లు వాళ్ల ఇళ్లల్లోనే ఉండి ఉంటే హెక్టార్ వీరత్వం తెలిసేదా?
పారిస్ మాత్రం, అతడు జ్యూస్ దేవుని కుమార్తెను పెళ్లాడాడు.
లేకుంటే అతడి వివాహానికి ఏం ప్రాముఖ్యత ఉండేది?

తెలివిగలవాడు యుద్ధాన్ని వ్యతిరేకిస్తాడు.
యుద్ధం రాక తప్పనిసరైనపుడు తన దేశం కోసం పోరాడి మరణిస్తాడు.
అది చేయని వాడి గురించి సిగ్గుపడాలి!

అందుకే, అమ్మా! నా వివాహం గురించి బెంగపడకు.
నా పెళ్లి మన శత్రువుల చావుకు కారణమవుతుంది.

బృందం : ఆమె చూడు! కష్టాన్ని నవ్వుతూ తేలికగా తీసుకుంటున్నది.
ఇంకా దృశ్యం కాని విషయాలను గానం చేస్తున్నది.

టాల్టిబియస్ : నీవు పిచ్చిదానివి కాకపోయినట్లయితే
మా ప్రభువులను తిడుతున్నందుకు నిన్ను కఠినంగా శిక్షించేవాడిని.
(పక్కకు తిరిగి)
పై పదవుల్లో ఉండి, తెలివిగలవాళ్లమనుకునే వాళ్లు,
నాలంటి మామూలు మనుషులకన్నా మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తారు.
ఎట్రీయస్ కుమారుడు, వీరాధివీరుడు ఆగమెమ్మాన్ కూడా
ఈ పిచ్చి పిల్లను కామిస్తున్నాడు.
నేను నిరుపేదను కావచ్చు కాని, ఇలాంటి పిల్లను పెళ్లి చేసుకోను!
(కాసాండ్రాతో)-

నీవు పిచ్చిదానివి కనుక వదిలేస్తున్నా, లేకుంటే
నీవు గ్రీకులను తిట్టింది, త్రోజన్లను పొగిడింది
వినాను, వాటిని గాలికి విడిచిపెట్టాను.
పద నౌక వద్దకు! మహా గొప్ప వధువు మా అధినాయకుడికి!

(హెకుబాతో)-

లియార్డెస్ కుమారుడు ఒడిస్యూస్ రాగానే అతడితో వెళ్లు
అతడి భార్య పెనెలోపి చాలా మంచిదని జనులంటారు.

కాసాండ్రా : ఈ దరిద్రపుగొట్టు బానిసను ప్రతీహారంగా పిలవాలా?
నియంతలకు, ప్రభుత్వానికి సేవకుడు, మనందరం ద్వేషించేవాడు
-ఇతడంటాడు- నా మాత ఒడిస్యూస్ ఇంటికి వెళ్తుందని-
కాని అపొలో నాతో ఆమె ఇక్కడే మరణిస్తుందని చెప్పలేదా!-
మిగతా విషయాలు వివరించి ఆమెను మరింత బాధ పెట్టలేను.

ఒడిస్యూస్ కు తెలవదు తనకు రాబోయే కష్టాల గురించి.
వాటితో పోలిస్తే నావి కష్టాలు కాదు, బంగారు కలలు.
పదేళ్లు నానా యాతనలు పడినాక ఒంటరిగా ఇంటికి చేరతాడు.
కారిబ్డిస్ నివసించే కొండరాళ్ల మధ్య బిక్కుబిక్కుమంటూ పయనించి,
పర్వతాలలో తిరుగుతూ పచ్చిమాంసం తినే సైక్లాప్స్ నుంచి
చావు తప్పి కన్ను లొట్టబోయి,
విగురియన్ సిరె మనుషుల్ని పండులుగా మార్చడాన్ని వీక్షించి,
నౌకాభంగానికి గురై, తామరపూలు కాయలు తినేవాళ్ల నుంచి
తప్పించుకుని, సూర్యుని పవిత్ర పశువుల్ని చంపి
వాటి మాంసం ఒడిస్యూస్ కు అతడి సిబ్బందికి
మారణహోమాన్ని సృష్టించగా దారుణమైన బాధలు పడతాడు.
నరకాన్ని దర్శిస్తాడు. చచ్చీచెడి చివరకు
ఇల్లు చేరుకున్నాక, ఇంకా వేలాది ఇడుముల పాలొతాడు.

అయినా, ఆ మోసగాడి వేపు నేనెందుకు శరాలు సంధించాలి?
నన్ను నరకలోకంలో జరగబోయే వివాహానికి తరలించండి.
ఓ గ్రీకు నాయకుడా! ఘనకార్యాల్ని చేసానని గర్విస్తున్నావు కదూ!
నీచుడా! నిన్ను పగటి వెలుగులో కాదు, రాత్రి చీకటిలో పాతిపెడ్తారు.
నా వరుడి సమాధి పక్కనే, నా నగ్నదేహాన్ని
శీతాకాలపు నీళ్లు ప్రవహిస్తున్న ఏటిలో పారవేస్తారు.
అపొలో దేవుని అర్పించిన ఈ దేహాన్ని క్రూరమృగాలు పీక్కుతింటాయి.

ఈ పూల హారాలకు, పవిత్ర తాయెత్తులకూ వీడ్కోలు.
ఇక నేను పవిత్ర విందులకు హాజరు కాబోను.

నా శరీరం నుండి ఈ దైవాంకితమైన గుర్తుల్ని చెరిపివేస్తాను.
 వాటిని పెరికివేసి వాయు అర్పణ చేస్తాను.
 అపొలో! జోస్యానికి అధిదేవతా! వాటిని స్వీకరించు.

గ్రీకు సేనానాయకుని నౌక ఎక్కడ?
 ఎటునుంచి దానిని నేనెక్కాలి?
 సరైన గాలి కోసం ఆగాల్సిన పనిలేదు.
 నన్ను మీతో తీసుకుపోవడమనేది
 ముగ్గురు ఆగ్రహాల అధిదేవతలలో ఒకరిని వెంటబెట్టుకుని పోవడమే!

అమ్మా! నన్ను ఆశీర్వదించు!
 ఏడవకమ్మా! అమ్మా! వీడ్కోలు.
 నేను ప్రేమించే ఈ నేలకు వీడ్కోలు.
 నా సోదరులకు, నన్ను గన్న నా తండ్రికి వీడ్కోలు.
 త్వరలో నేను వాళ్లను అధోలోకంలో ఆనందంగా కలుస్తాను.
 వాళ్లు నాకు స్వాగతం చెబుతారు.
 అక్కడ నేను విజయగర్వంతో వారిని పలుకరిస్తాను.
 ఎట్రీయస్ గృహ విధ్వంసకురాలిగా,
 మనల్ని సర్వనాశనం చేసిన వారి నాశనకర్తగా!
 (ట్రాల్టిబీయస్; భటులతో కలిసి కాసాండ్రా నిష్క్రమణం)

బృందం : హెకుబా పరిచారికల్లారా!
 ఒక్కమాటా మాట్లాడకుండా మన యజమాని నేలకొరిగింది చూసారా!
 ఆమెకు సాయం చేయండి! ఆ వృద్ధురాలిని ఒంటరిగా విడవకండి!
 ఆమెను లేవనెత్తి సముదాయించండి!

హెకుబా : నన్ను ఒంటరిగా వదలండి! నన్నిక్కడే శయనించనివ్వండి!
 కోరుకోని సహాయం వలన ఉపయోగం లేదు.
 నేను బాధ పడడం సరైనదే! నేను బాధ పడవలసిందే!
 దేవతలారా! మీరు మాకు సాయమందించినారు కారు.
 అయినా, పరిస్థితులు తారుమారైనప్పుడు ప్రార్థన అవసరమే!
 నా గత జీవిత వైభవాన్ని వివరిస్తాను, అప్పుడు
 మీకు అర్థమవుతుంది ఇప్పటి నా దౌర్భాగ్యపు చీకటి విస్తృతి.

రాచకుటుంబంలో పుట్టాను. రాజును పెండ్లాడాను.
 వీర సింహాల్లాంటి కుమారులను కన్నాను.
 ఏ ట్రోజన్, గ్రీకు, బర్బర స్త్రీ నా పిల్లలకు సాటిరాగల వీరులకు
 జన్మ నివ్వలేదన్న ఖ్యాతి గాంచాను.
 నా కళ్లముందు వాళ్లు వీరోచితంగా పోరాడుతూ,
 గ్రీకుల బల్లెలకు హతమవడం చూసాను.
 నా శిరోజాలను కత్తిరించి వారి సమాధుల దగ్గర అర్పణ చేసాను.

నేను వాళ్ల తండ్రి ప్రియామ్ రాజు మరణాన్ని వినలేదు.
 లేదు, లేదు, నా కళ్లతో స్వయంగా చూసాను.
 మా ఇంటి పూజామందిరం ముందే వధించబడినాడతడు.
 నా కళ్లముందే నా ట్రాయ్ నగరం ధ్వంసం చేయబడింది.
 సక్రమ వివాహాలకు సిద్ధం చేయబడిన నా కుమార్తెలు
 నేడు శత్రువుల పక్కలో ఉంపుడుగత్తెలుగా పోనున్నారు.
 నా చేతుల్లోంచి లాగివేయబడి కొనిపోబడుతున్నారు.
 నేను మళ్లీ వాళ్లను చూడగలనో, వాళ్లు నన్ను చూస్తారో తెలీదు.

వీటన్నిటినీ మించిన విషాద కథ నాది కాబోతున్నది.
 ఈ ముసలి వయసులో నేను బానిసగా గ్రీకు దేశం పోతున్నాను.
 నా వయసుకు తగని పనుల్ని చేయాల్సి వస్తుంది.
 తాళాలు తీయడం, తలుపులు తెరవడం లాంటివి.
 మహావీరుడు హెక్టార్ కు మాతృమూర్తిని నేను,
 రొట్టెలు తయారుచేసి, కటిక నేలపై పరుండబోతున్నాను.
 పట్టు పరుపులపై శయనించిన నేను చిరుగు దుస్తులను
 ఈ చిదికిన దేహంపై కప్పుకో బోతున్నాను.
 ఇదంతా ఒక్క స్త్రీ వివాహం వలన, ఇంత విపత్తూ సంభవించింది-

ఓ కాసాండ్రా! నా పిచ్చి కూతురా! దేవతల అర్చకురాలా!
 నీవు నీ పవిత్రతను కోల్పోయి బాధల నరకంలోకి అడుగుపెట్టున్నావు.
 అమ్మా, పాలిక్లెనా? నీవెక్కడున్నావే నా చిట్టితల్లీ!
 నా కొడుకులూ కోడళ్లారా? మీరెవరన్నా మిగిలారా?
 నన్నీ దుఃఖంలో ఓదార్చేందుకెవరైనా ఉన్నారా?

ఎందుకు నేనింకా జీవించాలి? ఏ ఆశ మిగిలించని?
 ఇంత రాజరికంలో బదికిన నాకు తీసుకురండి,
 తలకింద దిండుగా ఇంత శిలను, మట్టి మంచాన్ని.
 నా కన్నీళ్లలో తడిచి నన్ను కరిగిపోనివ్వండి!
 ఏ స్త్రీ కూడా మరణించేంత వరకూ హాయిగా ఉంటుందని నేననుకోను.

బృందం :

కళామతల్లీ, మ్యూజీ! మా ట్రాయ్ నగరంపై ఓ విషాద గీతాన్ని ఆలపించు
 ఓ కొత్త పాటను, కన్నీళ్లతో మిళితమైన ఏడుపు పాటను పాడు!
 ఆ శోకపు గీతాన్ని మేము విలపిస్తూ ఆలపిస్తాము.
 బల్లెలకు, కత్తులకూ మేము బానిసలమైనాము.
 నాలుగు కాళ్ల కొయ్యగుర్రం దెబ్బకు నాశనమైనాము.
 బంగారంలా మెరుస్తూన్న బహుమతి అనుకున్నాము.
 గ్రీకులు మా గుమ్మం దగ్గర వదిలి పారిపోయారని సంబరపడ్డాము.
 కడుపులో కత్తులు దాచుకున్న కసాయి మృగమని మేమూహించలేదు.
 గ్రీకు శిబిరాలు ఖాళీగా ఉండడం చూసి
 గుట్టలపై నిలబడి ట్రోజన్ వీరులు అరుస్తున్నారు-
 'యుద్ధం ముగిసింది! మన కష్టాలు గట్టెక్కాయి'
 ఆ అరుపులింకా ప్రతిధ్వనిస్తూనే ఉన్నాయి.
 'యుద్ధం ముగిసింది. రండి!
 ఈ పవిత్ర దారు నిర్మిత అశ్వాన్ని
 జ్యూస్ కుమార్తె ఎథెనాకు సమర్పిద్దాం, పదండి!
 అని సందడి చేసాం! సంబరాలు చేసాం!
 ప్రతి యువతీ, వృద్ధుడూ ప్రతి ఒక్కరూ సంతోషపడినారు.
 ఆ సంతోష సంబురాలన్నీ తెల్లారేసరికి తెల్లారిపోయాయి.

ఫ్రిజియన్ ప్రజలందరూ ఆ కొయ్యగుర్రాన్ని
 అడవి శంకు వృక్షాలతో చేయబడ్డ అందమైన అశ్వాన్ని
 గ్రీకు సైనికులు పన్నిన పకడ్బందీ మోసాన్ని
 ట్రోజన్ల మరణానికి కారణభూతమైన దానిని,
 అవివాహిత దేవతకు అర్పిద్దామని
 అమరాశ్వాలకు అధిదేవతను పూజిద్దామని
 వస్త్రాలను తాళ్లుగా పేని మరీ నల్లటి నౌకను
 లాగినట్లు కోటలోకి లాగినాము.

సరాసరి పల్లాస్ ఎథెనా దేవత మందిరానికి లాక్కు వచ్చినాము.
 ఆ చలువరాతి మందిరం వద్దకు తెచ్చి నిలిపినాము.
 ఆనక అక్కడే ట్రోజన్ల రక్తం మడుగులుగా పారుతుందని ఊహించామా?
 రాత్రి చీకటి కమ్ముకున్నది.
 లిబియన్ వేణువులు, కొమ్ముబూరల పాటలు
 యువతుల నృత్యాలు, సంతోషం వెల్లివిరిసిన పాటలు,
 ఇళ్లలో వెలుగుతున్న వెచ్చని అగ్నికాంతులు
 నిద్రపోతున్న వాళ్లపై నల్లని నీడను కప్పాయి.
 నేనూ, పర్వత కన్య జ్యూస్ కుమార్తె ఆర్టెమిస్ ను ప్రార్థిస్తూ
 ఆడుతూ, పాడుతూ అర్చిస్తున్నాను.
 ఇంతలో నగరం మధ్య నుంచి రక్తం గడ్డకట్టించే పొలికేక
 ట్రాయ్ గుండె ఒక్కసారిగా ఆగిపోయినట్లయ్యింది.
 పిల్లలు తమ తల్లుల రొమ్ములకు అంటుకుపోయారు.
 వాళ్ల చేతులు వణుకుతున్నాయి.
 యుద్ధ దేవత ఏర్స్ తాను దాక్కున్న స్థలం నుంచి దూసుకువచ్చాడు.
 పల్లాస్ ఎథెనా ప్రణాళిక సఫలం కాగా
 ట్రోజన్లు వారి వారి స్థావరాల్లోనే హతమార్చబడినారు.
 వాళ్ల మంచాలపైనే శిరచ్ఛేదం చేయబడినారు.
 అనాధలైన స్త్రీలు సైనికులకు బహుమతులు కాగా
 వాళ్లు గ్రీకులకు బానిస పిల్లల్ని కనబోతున్నారు.
 మన దేశపు గౌరవం మట్టిలో కలిసిపోయింది.

**(హెక్టార్ భార్య ఆండ్రోమాకీ తన కుమారుడు ఆస్టియానక్స్ తో కలిసి
 చక్రాల బండిలో కనిపిస్తుంది.)**

హెకుబా! ఇదిగో ఆండ్రోమాకీ!
 శత్రువుల బండిలో సాగిపోతున్నది.
 అడుగో నీ మనుమడు ఆస్టియానక్స్
 ఆమె గుండె చప్పుడుకు అందుబాటులో ఉన్నాడు.

హెకుబా : నిన్నెక్కడికి తీసుకువెళ్తున్నారే నా ప్రియమైన కోడలా!
 ఈ బండి నిండా నింపారు దోచుకున్న సంపదలు.
 ఇవి హెక్టార్ ఆయుధాలు, డాలూ, బల్లెలు, కవచాలు.
 ఇప్పుడు ఎఖిల్లిస్ కుమారుడు నియోటాలమస్
 పిథియన్ దేవాలయాల్ని అలంకరిస్తాడు ట్రోజన్ ఆయుధాలతో

ఆండ్రోమాకీ : నా ఎఫీయన్ యజమానుడు నన్ను కొనిపోతున్నాడు.
 హెకుబా : (విలపిస్తూ)- అయ్యో! అయ్యో! ఓయమ్మో!
 ఆండ్రోమాకీ : ఎందుకు నా బాధ పాటను నీవు పాడతావు?
 హెకుబా : (విలపిస్తూ)- అయ్యయ్యో!
 ఆండ్రోమాకీ : నా జీవితమే ఒక విషాద గానం
 హెకుబా : ఓ దేవుడా! జ్యూస్ ప్రభూ!
 ఆండ్రోమాకీ : అది ఓ దుఃఖపు పాట!
 హెకుబా : దురదృష్టపు బిడ్డలారా!
 ఆండ్రోమాకీ : ఆ పాట పాడు, ఒక్కసారి!
 హెకుబా : నా సంతోషం ఆవిరైనది; ట్రాయ్ అంతరించినది.
 ఆండ్రోమాకీ : ఓ దురదృష్టమా!
 హెకుబా : ఘనత వహించిన పిల్లలూ గతించారు!
 ఆండ్రోమాకీ : (విలపిస్తూ)- ప్యూ ప్యూ! అయ్యో!
 హెకుబా : ప్యూ! ఆ పాట నా....
 ఆండ్రోమాకీ : బాధ!
 హెకుబా : జాలిపడాల్సిన జీవిత గాధ!
 ఆండ్రోమాకీ : ఈ నగరం.....
 హెకుబా : అంతా పొగలతో నిండిపోయింది-
 ఆండ్రోమాకీ : ప్రియతమా! హెక్టార్! నా వద్దకురా!
 హెకుబా : దురదృష్టవంతురాలా! నీ భర్త ఇంకెక్కడున్నాడే?
 ఆండ్రోమాకీ : రా! వేగంగా! నీ భార్యను కాపాడుకో!
 నీవు గ్రీకులకు సింహస్వప్నానివి! నన్ను రక్షించుకో!
 హెకుబా : నా మొదటి సంతానానివి నీవు! హెక్టార్!
 ఆండ్రోమాకీ : నన్ను నరకానికి తీసుకుపో నీతోపాటు,
 ప్రియతమా! ఈ నిరీక్షణకు అంతం లేదా!

హెకుబా : పిచ్చిదానా! మన ఆడవాళ్ల జీవితాలంతే!

ఆండ్రోమాకీ : మన నగరం నాశనమయ్యింది.

హెకుబా : దెబ్బపై దెబ్బ-

ఆండ్రోమాకీ : దేవతలు మనల్ని ద్వేషించారు.

నీ మరో కుమారుడు చిన్ననాడు మృత్యువును తప్పించుకున్నాడు.

శక్తివంతమైన ట్రాయ్ విధ్వంసానికి కారణమయ్యాడు.

అతడి కామేచ్ఛకు నగరం బలి అయ్యింది.

ఎఢైనా మందిరం ఇప్పుడు రక్తంతో తడిచిన శవాలతో

రాబందులకు ఆహారాన్నందిస్తున్నది.

ట్రాయ్ ఇప్పుడు బానిసత్వపు కాడిని భుజానికెత్తుకున్నది.

హెకుబా : ఓ నా నగరమా! శిథిలమవుతున్న నా నగరమా!

ఆండ్రోమాకీ : నిర్జనమైన నగరం! నేనూ దుఃఖిస్తున్నాను నీకోసం!

హెకుబా : నీకీక దురవస్థ సంప్రాప్తం కానున్నది.

ఆండ్రోమాకీ : నేను పిల్లల్ని కన్న నా యిల్లు నేలమట్టమౌతున్నది.

హెకుబా : ఓ శిశువులారా! మీ కన్నతల్లులు

ఈ నగరంతో పాటు మిమ్మల్ని కోల్పోయారు.

ఎంతటి దుఃఖం! విషాదపు కేకలు

కన్నీళ్లపై కారుతున్న ఎడతెగని కన్నీళ్లు

నా గృహం నాశనమయ్యింది. ఈబాధనెలా భరించను?

చనిపోయిన వారధృష్టవంతులు, ఈ బాధలు వారినంటవు.

బృందం : విషాదానికి ప్రతిరూపమై కళామతల్లి మ్యూజ్ పాడే పాటలు

బాధల గాయాలకు పూసే లేపనపు ఓదార్పులు.

ఆండ్రోమాకీ : గ్రీకుల గుండెల్లోకి బల్లెలు గుచ్చిన మహావీరుని మాతా!

మనం ఎంత బాధపడుతున్నామో దానిని చూస్తున్నావా?

హెకుబా : ఆ దేవతల హస్తాలు ఈ యుద్ధాన్ని నడిపాయి.

వాళ్లు ఓడల్ని బండ్లుగా, బండ్లని ఓడలుగా చేస్తారు.

ఆండ్రోమాకీ : నేనూ, నా బిడ్డడూ యుద్ధ బహుమతులమైనామా?

ఇంత బతుకూ బతికి అగాధంలో కూలనున్నామా?

- హెకుబా :** విధి వెక్కిరించింది. కాలం కాటు వేసింది.
అవసరం మనల్ని అవహేళన చేస్తున్నది.
ఇంతకు ముందే కాసాండ్రాను నా చేతుల్లోంచి లాక్కుపోయారు.
- ఆండ్రోమాకీ :** (విలపిస్తూ)- మరో అజాక్స్ బలాత్కారం చేయాలనుకుంటున్నాడేమో
ఇంతకు మించిన విషాదం నిన్ను కమ్ముకుంటున్నది.
- హెకుబా :** నా దుఃఖానికి అంతులేదు; వస్తున్న ప్రతిఘోరం;
ఇంతకు ముందు దానికన్నా మరింత భయంకరం.
- ఆండ్రోమాకీ :** నీ కుమార్తె పాలిక్లెనాను ఎఖ్లిల్స్ సమాధి వద్ద బలి ఇచ్చారు.
ఆ నిర్దిష్ట ప్రేతానికి ఆమె ఆత్మను కాపలాగా ఉంచారు.
- హెకుబా :** అయ్యో! అయ్యో! అదా టాల్మిబస్ పొడుపు కథ.
ఇప్పుడు స్పష్టమవుతున్నది. రెండింతలు నా వ్యధ.
- ఆండ్రోమాకీ :** ఆమె దేహాన్ని చూసాను. ఈ బండి దిగి
ఆమెపై వస్త్రాన్ని కప్పి, గుండెలవిసేలా రోదించాను.
- హెకుబా :** అయ్యోయ్యో! నా కూతురా! బలైపోయినావా,
అయ్యో! అయ్యో! ఈ దారుణాలకు అంతం లేదా?
- ఆండ్రోమాకీ :** చనిపోయి, ఆమె అదృష్టవంతురాలు
బతికి, నేను బాధలలో జీవిస్తాను.
- హెకుబా :** జీవితంతో మృత్యువును సరిపోల్చారు.
జీవితంలో ఆశ ఉంటుంది. మృత్యువులో ఏమీ ఉండదు.
- ఆండ్రోమాకీ :** అమ్మా! అమ్మా! నేను చెప్పేది కూడా విను!
నా మాటలు నీకు కాస్త ఉపశాంతి నిస్తాయేమో!
పుట్టకపోవడమూ మృత్యువూ ఒక్కటే కాదు.
బాధల్లో బ్రతకడం చావుకన్నా హీనం.
నెప్పి అనుభవంలో లేకపోతే బాధ ఉండదు.
ఆనందం నుంచి అట్టడుగుకు పడిపోయినప్పుడు
దుఃఖం మనసును ఉన్నాదానికి గురి చేస్తుంది.
వెలుగునే చూడనట్లు పాలిక్లెనా మృత్యువును కావలించుకున్నది.
ఇప్పుడు ఆమెకు ఏ బాధలూ, దుఃఖాలూ లేవు.

నేను ఉన్నతమైన సంస్కారాన్ని అభ్యసించాను, ప్రవర్తించాను.
 నాకు మంచి భార్యగా పేరున్నది కాని అదృష్టం లేదు.
 సతీధర్మాన్ని నేను హెక్టార్ పత్నిగా సక్రమంగా నెరవేర్చాను.
 తప్పు చేయకపోయినా, ఇంటి బయట తిరిగే గృహస్తురాలికి
 చెడు పేరు వస్తుంది. నేను నా కోరికలు, ఆనందాల్ని చంపుకుని
 ఇంటిపట్టునే ఉన్నాను. ఎటువంటి వృధాప్రసంగాల్ని వినేదాన్ని కాను.
 నా మనసుకు మంచిదనిపించిన దానిని ఆచరణలో పెట్టేదానిని.
 నా నాలుక వృధా భాషణాలు మాట్లాడదు.
 నా కళ్లు మంచిని చూడటానికి అలవాటు పడినాయి.
 నా మాట ఎప్పుడు గెలవాలో నాకు తెలుసు.
 నా భర్తకు ఏం కావాలో నేనర్థం చేసుకుని నడుచుకునే దానిని...!

నాకున్న ఈ పేరు గ్రీకులకూ తెలిసింది.
 అదే నా ఇప్పటి పతనానికి కారణమయ్యింది.
 నేను ఖైదీగా లొంగిపోగానే
 ఎఖిల్లిస్ కుమారుడు నన్ను కోరుకున్నాడు.
 నేను నా భర్త హంతకుడి ఇంట్లో బానిసనౌతున్నాను.
 ఆ హంతకుడి కుమారుడి పక్కలో పడుకోబోతున్నాను.
 నేనిప్పుడు నా హృదయం నుండి హెక్టార్ ను తొలగించుకోవాలి.
 నా ప్రస్తుత యజమానికి నన్నర్పించుకోవాలి.
 చనిపోయిన నా భర్తకు అన్యాయం చేయనా?
 ఇప్పటి ప్రభువును తిరస్కరించి అతడి కోపానికి గురికానా?
 ఒక రాత్రి గడిపిన మగవాడితో స్త్రీ సర్దుకుపోతుందంటారు.
 ఆ మాటే తలవడానికి ఘోరంగా ఉన్నది.
 ఇంకొకడితో పడుకోదానికి, మరణించిన
 తన భర్తను మరచిపోవడం సాధ్యమేనా?
 ఈ తనువు, మనసు అంగీకరిస్తాయా?
 చివరకు గుర్రం కూడా, తన జత నుంచి
 వేరు చేస్తే ఇంకో గుర్రాన్ని అంగీకరించదు.
 కాడిని మెడకు వేసుకోదు.
 జంతువులకు మాటలు రావు. మనుషులకన్నా హీనమైనవి.
 అయినా వాటికా ధర్మమున్నది.

అయ్యో! హెక్టార్! ప్రియతమా! నీవు నా జతగాడివి.
 తెలివి, పుట్టుక, సంపదలు, వీరత్వంలో సాటిలేనివాడివి.
 నా ఇంటి నుంచి, నా తండ్రి నుంచి కన్యనైన నన్ను తెచ్చి
 నీ భార్యగా తీర్చిదిద్దుకున్నావు.
 నీవు మరణించి నన్ను అనాధను చేసావు.

ఇప్పుడు బల్లెం మొనకు తలవంచిపోతున్నాను,
 బానిస కాడిని భుజాన వేసుకుని గ్రీసుదేశానికి!
 చనిపోయిన పాలిక్సెనా ఇప్పుడు నాకన్నా సౌఖ్యంగా లేదా?
 దురదృష్టవంతులకుండే ఏకైక ఆలోచన - 'ఆశ'
 అది నాకందుబాటులో లేదు, ఏదో మంచి
 జరుగుతుందన్న భ్రమా లేదు, ఆ కలా నాకు రాదు.

బృందం : నీ బాధ మేమూ పడున్నాము.
 నీ దుఃఖంతో మా దురదృష్టాన్ని అంచనా వేస్తున్నాము.

హెకుబా : నేనేనాడూ నౌకలో అడుగుపెట్టలేదు.
 బొమ్మల్లో చూసింది, ఎవరో చెప్పగా విన్నదే నాకు తెలుసు.
 తుఫానును తట్టుకో గలిగినపుడు, నావికులు తమను తాము
 రక్షించుకునే ప్రయత్నాలు చేస్తారు.
 అతడు తెడ్డు వేస్తాడు, ఇతడు తెరచాపను సర్దుతాడు.
 ఇంకొకడు చుక్కాని నడుపుతాడు, ఇతడు హెచ్చరికలు చేస్తాడు.
 అదే తుఫాను ప్రళయభయంకరమైతే,
 వాళ్లు తమని తాము విధి నిర్ణయానికి వదిలేసి అలలకు తలొగ్గుతారు.
 నా పరిస్థితి ప్రచండ అలలకు తలవంచుతున్నది.
 ఏ మాటా, స్వరమూ నా పెదాల్ని దాటి రాకున్నది.
 దేవతలు నాపై పడవేసిన దురదృష్టపు అల నన్ను మౌనానికి గురిచేసింది.

కాని, నీవు, కోడలా! హెక్టార్ను మరచిపో!
 నీ కన్నీళ్లు అతడినీ, నిన్నూ కాపాడలేవు.
 నీ ఇప్పటి యజమానిని గౌరవించు.
 నీ ప్రవర్తనతో అతడి మనసును గెలుచుకో!
 అది మా అందరకూ సంతోషమే!
 నీ కుమారుడిని గౌరవంగా పెంచు.

అతడు ట్రాయ్ నగరాన్ని మరలా పునరుద్ధరించగలడు.
 ఏమో, నీ పిల్లలు ట్రాయ్ నగరాన్ని చేరుకుంటారేమో!
 మరలా ట్రాయ్ నగరం కళకళలాడుందేమో!
 ఏమిటది! ఆ గ్రీకుల ప్రతీహారి మరల ఇటు వస్తున్నాడు.
 ఏ కొత్త నిర్ణయాల్ని, దురదృష్టాల్ని మోసుకువస్తున్నాడో!
(టాల్టిబియస్ ప్రవేశం)

టాల్టిబియస్ : ట్రాయ్ నగరపు మహావీరుడు హెక్టార్ సతీమణి!
 గ్రీకు నాయకుల నుంచి నేను తెచ్చిన వార్తను నీకెలా తెలుపను!
 నేను వార్తాహారుడిని కాకున్నా బాగుండేది!

ఆండ్రోమాకీ : చెడువార్తే! ఏమిటది?

టాల్టిబియస్ : వాళ్లంతా నీ కుమారుడిని.....

ఆండ్రోమాకీ : అతడిని వేరే యజమానికి.....

టాల్టిబియస్ : గ్రీకులెవ్వరూ అతడి యజమాని కాబోరు.

ఆండ్రోమాకీ : అతడిని ట్రాయ్ లోనే వదిలేయమన్నారా?

టాల్టిబియస్ : చెడు వార్తను చెప్పడం అనుకున్నంత సులభం కాదు.

ఆండ్రోమాకీ : నీ నేర్పు మెచ్చతగినదే, మంచివార్తలకు నేర్పు అక్కర్లేదు.

టాల్టిబియస్ : నీ కుమారుడిని చంపివేయమన్నారు. అదే నేనంటున్న చెడువార్త!

ఆండ్రోమాకీ : అయ్యో! ఓయి మొయి! ఎంత దారుణమైన వార్త!
 ఇప్పటి వరకూ నాకున్న బాధ, శత్రువు శయ్య గురించి!
 అయ్యో! నా ప్రియ కుమారుడినీ కోల్పోతున్నానా?

టాల్టిబియస్ : ఒడిస్యూస్ సమావేశంలో ఒప్పించాడందరినీ...

ఆండ్రోమాకీ : (విలపిస్తూ) అయ్యో! అయ్యో! మా దుఃఖాలకు అంతే లేదా?

టాల్టిబియస్ : శత్రు శేషముండరాదని అన్నాడతడు.
 హెక్టార్ కొడుకు - పులిబిడ్డ పులిబిడ్డే! అన్నాడు.

ఆండ్రోమాకీ : అతడి కొడుకులకూ అదే గతి పట్టునుగాక!

టాల్టిబియస్ : ట్రాయ్ నగర బురుజులపై నుంచి
 నీ కుమారుడిని విసిరేయమని ఆజ్ఞ!

అంగీకరించు! అదే కాస్త ఉచితమైన పని.
 నిబ్బరంగా ఉండు. నీవు చేయగలిగిందీ ఏమీ లేదు.
 నీ చుట్టూ చూడు! ఏ శక్తి నిన్ను కాపాడగలదు?
 నీ భర్త చనిపోయాడు. నీ నగరం సర్వనాశనమైంది.
 ఒంటరి ఆడదానివి నీవు. నిన్నేమైనా చేయగలం మేము.
 అందుకే చెబుతున్నాను. ప్రతిఘటించకు!
 వాళ్లకు కోపం తెప్పించకు! గ్రీకులను శపించకు!
 గ్రీకు సైన్యానికి ఆగ్రహం తెప్పించావా
 వాళ్లు నీ కుమారుడినెలాగూ హతమారుస్తారు.
 పైపెచ్చు అతడి అంత్యక్రియలక్కూడా నీ కనుమతి ఇవ్వరు.
 నీవు మార్చలేని దానిని అంగీకరించడం ఉత్తమం
 ఆ రకంగా నీ కుమారుడి దేహాన్ని ఖననం చేయగలవు.
 గ్రీకులు కనీసం ఆ పాటి జాలిని నీపై చూపించగలరు.

ఆండ్రోమాకీ : (తన కుమారుడితో)-

అయ్యో! ప్రియ కుమారుడా! నీపై ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నానే!
 నీవు నీ తల్లిని విడిచి వెళ్లాల్సిన సమయం వచ్చింది.
 నీ శత్రువులు నిన్ను హతమారుస్తారు.
 నీ తండ్రి వీరత్వం నీకు మృత్యుకారణమైంది.
 ఎందరినో కాపాడిన అతడి శౌర్యం నీకు రక్షణ ఇవ్వలేకన్నది.
 నా వివాహం, మాతృత్వం మట్టిపాలైనవి.
 గ్రీకుల చేతుల్లో మరణించేందుకు నిన్ను నేను కన్నానా, కుమారా!
 నీవు ఆసియాకు రాజపుత్రావని కలలు గన్నానురా!

ఓ పసివాడా! ఏడ్వకు నా తండ్రి!
 ఏం జరగబోతోందో నీకు తెలుసునా నాయనా!
 నా గుండెలకు హత్తుకుని, నా దుస్తుల్లో దాక్కుంటున్నావా?
 తల్లి రెక్కల కింద దాగున్న పిల్లపిట్టలా నీవున్నావే!
 తన బల్లెన్ని తీసుకుని నీ తండ్రి హెక్టార్ నిన్ను రక్షించ రాకూడదా?
 అతడి బంధువులైనా, ట్రాయ్ లో మిగిలిన శక్తులైనా రావడం లేదే!
 నిన్నిప్పుడు బురుజులపై నుంచి నేలకు విసిరికొట్టి చంపుతారే!
 నీ ఊపిరి తీసి నిన్ను విగత జీవుణ్ణి చేస్తారే!

తియ్యటి నీ ఊపిరిని, తల్లి ఒడిలో నిదురించే నిన్ను లేకుండా చేస్తారే!
 ఇందుకా నేను నిన్ను ఇన్నాళ్లూ కాపాడుకున్నది,
 ఆ పురుటివెప్పులూ, ఈ కష్టాలూ పడింది ఈ చావుకోసమా!
 నాయనా! ఆఖరిసారి నీ తల్లిని ముద్దుపెట్టుకో!
 నీ బుల్లి చేతుల్లో నా మెడను చుట్టి నన్ను హత్తుకో!
 నా పెదాలపై నీ మృదువైన పెదాల్ని ఆన్చి ముద్దు పెట్టుకో!

గ్రీకులారా! ఇంతకన్నా అనాగరికమైన శిక్ష ఏమున్నది?
 ఏ తప్పు చేయని ఈ శిశువుపై మీకీ కక్ష ఎందుకు?
 ఓ హెలెన్! టిండారియస్ కూతురా!
 నీవు జ్యూస్ దేవుడి పుత్రికవు కావు.
 నీవు అనేకమంది తండ్రులకు పుట్టిన దానివి.
 ముందుగా ఆగ్రహానికి, తరువాత అసూయకు,
 ద్వేషానికి, మారణకాండకు, మృత్యువుకు నీవు పుట్టావు.
 ఈ భూమిపైని కష్టాలన్నిటికీ నీవు కుమార్తెవు.
 నీవు జ్యూస్ దేవుని కుమార్తెవు కాదని నేనంటున్నాను.
 నీవు దుష్ట స్వరూపానివి. గ్రీకులకు, అనాగరికులకు శాపానివి.
 నీ అందమైన కళ్లు ఈ ఫ్రిజియస్ నేలకు తెచ్చాయి అరిష్టాన్ని.
 (ట్రాల్డిబియస్ తో)- తీసుకువెళ్లు!
 తీసుకువెళ్లి, కోట బురుజుల మీద నుంచి నేలకు విసిరికొట్టు!
 అతడి శవంపై విందులు గుడవండి!
 దేవతలు నన్ను ద్వేషిస్తున్నారు. నేను నా బిడ్డడిని రక్షించుకోలేను.
 నా ఈ దేహానికి ముసుగు వేసి నౌకలో పారేయండి.
 నా కొడుకు చచ్చాక, ఘనమైన వివాహం చేసుకుంటాను.

బృందం : దురదృష్టం! ట్రాయ్ నగరమా! ఒక్క ద్వేషించబడిన
 వివాహం కోసం వేలాదిమంది నీ పుత్రులను కోల్పోయావు.

ట్రాల్డిబియస్ : పసిబాలుడా! ఇటురా! నీ తల్లిని వదిలేయ్!
 ఆమె కౌగిలిని వదిలి కోట లోగిల్లోకి పద!
 ఎత్తైన బురుజుల్లోంచి, నీ పూర్వీకుల కోటగోడలపై నుంచి,
 నగరపు కిరీటపు అంచులపైనుంచి
 నీవు జారిపోదువుగాని...

అక్కడ నుంచే నీ ఊపిరి ఆగిపోవాలని
వాళ్లందరూ నిర్ణయించారు ఆ దురదృష్ట క్షణాన!
(భటులతో)-

అతడిని తీసుకుపోండి.

(పక్కకు తిరిగి)

ఇటువంటి వార్తలు తెచ్చే వ్యక్తికి దయా, జాలీ ఉండరాదు.
చేసే పనుల గురించి ఆలోచన, తర్కం పనికిరాదు.

(పిల్లవాడిని తీసుకుని భటులు, ఆండ్రోమాకీతో టాలిబియస్ నిప్రమిస్తారు)

హెకుబా : అయ్యో పసివాడా! నా ప్రియమైన మనవడా!
మా నుంచీ నీ జీవితాన్ని పెరికివేసారా?
నీ తల్లి నుంచి, నీనుంచీ నన్ను వేరు చేసారా?
ఇది నేరం కాదా? ఇది ఘోరం కాదా?
ఇప్పుడు నా బ్రతుకేం కానున్నది?
నీకు సాయం చేసేందుకు నేనేం చేయగలను?
తలలు బాదుకోవడం, రొమ్ములు గుద్దుకోవడం కన్నా!
నీకోసం, ఈ నగరం కోసం నేను విలపిస్తాను.
గుండెలవిసేలా దుఃఖిస్తాను.
మాకు జరగని దురదృష్టమేమున్నది?
నరకపు అట్టడుగున పడకుండా
మమ్మల్ని నిలువరించగలిగిన దేమున్నది?

బృందం : తేనెటీగలు ఝుమ్మని తిరుగాడే సలామిస్ ద్వీపాన్ని
టెలమాన్ ప్రభువు తన దేశంగా మార్చుకున్నాడు.
సముద్ర తరంగాలతో ప్రక్షాళింపబడే ఆ ద్వీపానికి
ఎదురుగా ఉన్న పవిత్ర పర్వతాలపై ఎథెనా దేవత
తొలుదొలుతగా ఆలివ్ శాఖను చేబాని
తన అంతరంగాన్ని విడమరచి పలికింది
ఆ పర్వతాలు ఎథెనా నగరానికి కిరీటంలా భాసిల్లుతున్నాయి.
టెలమాన్! నీవు గ్రీసు దేశం నుంచి వచ్చి
అల్పమైనా కుమారుడు, విలువిద్యా ప్రవీణుడితో చేయి కలిపి
ట్రాయ్ నగరాన్ని ముట్టడించావు.
అదీ, అనేక సంవత్సరాల క్రితం!

గ్రీకు దేశపు ప్రశస్తమైన వీర యువకులు
 వాగ్దానం చేసి ఇవ్వని అశ్వసంపద కోసం
 ట్రాయ్ నగరంపై దండెత్తారానాడు.
 సిమియాస్ నదీ తీరాన తమ తెడ్లకు సెలవు ఇచ్చి
 నౌకల్ని అక్కడ నిలిపి నేలపై దిగారు.
 నౌకపై నుంచే ఆ విలుకాడు
 లావోమెడాన్ పై బాణాలు గుప్పించి నేలకూల్చాడు.
 ఫీబస్ నిర్మిత ట్రాయ్ నగర కోటల్ని
 ఎర్రటి అగ్నికి ఆహుతి చేసాడు.
 ట్రాయ్ నేలను ధ్వంసం చేసాడు.
 రెండుసార్లు అలా ట్రాయ్ నగరం రక్తసిక్తమైంది.
 రెండుసార్లు శత్రువుల బల్లెలు ట్రాయ్ రక్తాన్ని చిందించాయి.

గనిమెడి దేవతా! లావోమెడాన్ కూతురా!
 దేవతల మధుకలశాలతో, స్వర్ణ పాత్రలతో
 మనోహర పదవిన్యాసంతో నడుస్తూ
 మధువు నింపుతావు కదా!
 ఆ శ్రమంతా కొరగానిదయ్యిందా?
 నిన్ను కన్న నేల అగ్నిజ్వాలల్లో మండుతున్నది.
 పిల్లలను కోల్పోయిన పక్షిలా సముద్ర తీరాలు అరుస్తున్నవి.
 ఇక్కడ స్త్రీలు మరణించిన తమ భర్తలకై విలపిస్తున్నారు.
 తల్లులు తమ బిడ్డలను తలుచుకుని దుఃఖిస్తున్నారు.
 యువతులు తమ వృద్ధమాతల గురించి ఏడుస్తున్నారు.
 నీవు జలకాలాడిన సరస్సులు రక్తంతో కలుషితమయ్యాయి.
 నీవు పరుగులిడిన పొలాల్లో శవాలు పడి ఉన్నాయి.
 జ్యూస్ దేవుని సింహాసనం పక్కనే చిరునవ్వుతో నీవుంటే
 గ్రీకుల బల్లెలు ప్రియామ్ రాజు నగరాన్ని ధ్వంసం చేస్తున్నాయి.

ప్రేమా! నీవు ట్రాయ్ మందిరాల్లోకి ప్రవేశించావు.
 ప్రేమా! నీవు దేవతలనే సమ్మోహనపరచావు.
 దైవ సంబంధపు చుట్టరికాలతో
 ట్రాయ్ నగరాన్ని ఉన్నతంగా నిలిపావు.

నేను దీనికి జ్యూస్ దేవుని నిందించబోను.
 మానవుడికి అత్యంత ఇష్టమైన తెల్లటి రెక్కల సంధ్య
 ఈనాడు మృత్యువర్ణాన్ని పులుముకున్నది.
 సంధ్యాదేవత భర్త ఈ నేలకు చెందినవాడే.
 ఆమె పిల్లలూ ఇక్కడివారే!
 నాలుగు చక్రాల స్వర్ణ రథంపై
 అతడు ఆకాశ వీధిలో సంచరిస్తాడు.
 కాని, అతడి దేశమీనాడు అధోగతిలో ఉన్నది.
 ట్రాయ్ నగరంపై దేవతల ప్రేమ చప్పున అదృశ్యమైంది.
(భటులతో మెనెలాస్ ప్రవేశం)

మెనెలాస్ : సూర్యుడి వెలుగు ప్రకాశవంతంగా ఉన్నది.
 ఈనాడు నా భార్య హెలెన్ ను మళ్లీ చూస్తాను.
 నేను, మెనెలాస్ ను, గ్రీకు సైన్యంతో కలిపి
 ఇన్నేక్షులా పోరాడింది ఈ హెలెన్ కోసం కాదు!
 నా ఆతిథ్యాన్ని కళంకితం చేసి నా భార్యను
 ఎత్తుకు వచ్చిన మోసగాడిపై పగ తీర్చుకోడానికి!
 దేవుడి దయ వలన అతడు మూల్యం చెల్లించాడు.
 అతడూ, అతడి దేశం గ్రీకుల బల్లెలకు లొంగిపోయారు.
 నా భార్యగా నేను చెప్పుకోలేని దౌర్భాగ్యురాలిని
 బానిసగా ఇక్కడి నుంచి తీసుకువెళ్తాను.
 అందరూ ట్రోజన్ స్త్రీలలానే ఆమె మాకు బానిస.
 నా సైనికులు ఆమెను నాకు కేటాయించారు.
 ఆమెను చంపడమో, చంపకపోవడమో అది నా యిష్టం.
 ఆమెను ఇంటికి తీసుకువెళ్తాను. ట్రాయ్ లో చంపబోను.
 నా నౌకలో గ్రీసుదేశానికి తీసుకువెళ్లి
 ట్రాయ్ యుద్ధంలో అసువులు బాసిన వీరుల స్మృతికి
 ఆమెను అక్కడ బలి చేస్తాను; నిర్దాక్షిణ్యంగా!

(మెనెలాస్ భటులతో)-

శిబిరంలోకి వెళ్లి ఆమె నిటు తీసుకురండి.
 రక్తంతో తడిచిన ఆమె జుట్టు పట్టుకుని ఈడ్చుకు రండి!
 సరైన గాలి వీచగానే, ఆమెను గ్రీసుకు తీసుకుపోదాం!

హెకుబా : దేవుడా! ఈ భూమిని ఏలేవాడా!
 నీవెవరైనా, ఈ విశ్వపు విచిత్ర ప్రశ్న అయినా,

ప్రకృతి ధర్మమైనా, మానవ నిర్మిత న్యాయమైనా,
నేను నీకు నిశ్చలంగా ప్రార్థిస్తున్నాను.
ఈ మానవ సమూహాన్ని న్యాయమైన దారిలో నడిపించమని.

మెనెలాస్ : ఏమిటది? ఏదైనా కొత్త రకపు ప్రార్థనా?

హెకుబా : మెనెలాస్! నా మాట విని నీ భార్యను చంపివేయి!
జాగ్రత్త! ఆమె కళ్లలోకి చూడకు!
చూసావా! ఆమె మత్తులో పడిపోయి మారిపోతావు.
ఆ కళ్లు మనుషుల్ని బానిసలుగా చేస్తాయి.
నగరాల్ని ధ్వంసం చేసి, ఇళ్లకు నిప్పు పెడ్తాయి.
వాటి సమోహన శక్తి అటువంటిది.
మేమందరం ఆమె వలన ఇడుముల పాలయ్యాము.
ఆమె గురించి, ఆమె శక్తి గురించి మాకు బాగా తెలుసు.

(హెలెన్స్ భటులు ఈడ్చుకు వస్తారు)

హెలెన్ : మెనెలాస్! ఆడవాళ్లను భయపెట్టడం మీకు తెలుసు!
నీ సేవకులు నన్ను బలవంతంగా ఇక్కడకు ఈడ్చుకు వచ్చారు.
నీవు నన్ను ద్వేషిస్తున్నావని నాకు తెలుసు! కాని
నీవు, నీ గ్రీకువీరులు, నా గురించి ఏమి నిర్ణయించారు?
నేను బతికి ఉండాలనా, చావాలనా మీ ఆలోచన?

మెనెలాస్ : ఏమీ నిశ్చయం కాలేదు. కాని, సైన్యం యావత్తూ
నిన్ను నా అధీనం చేసింది. వాళ్లకన్యాయం చేసిన
నిన్ను చంపేందుకు నాకు సర్వ అధికారాలు ఇచ్చింది.

హెలెన్ : నాపై ఉన్న నేరారోపణలేవీటి?
నేను చావాల్ని వచ్చినా అవి న్యాయబద్ధమైనవై ఉండాలి కదా!

మెనెలాస్ : నేను వచ్చింది నిన్ను చంపడానికి, చర్చించడానికి కాదు.

హెకుబా : మెనెలాస్! ఆమె చెప్పేది విను! ఆమె ధృక్పాతాన్ని
పరిశీలించు! ఆమె చెప్పే ప్రతిదానికీ నీ బదులు
నేను సమాధానం చెబుతాను. ఆమె ట్రాయ్ నగరానికి
చేసిన అపకారం అంతా ఇంతా కాదు. ఆ కథంతా
విన్నాక ఆమెను చంపడానికి నీకే సంశయమూ ఉండబోదు.
ఆమెకు తప్పించుకునే అవకాశమూ దొరకదు.

మెనెలాస్ : సరే! ఆమెకు కొంత సమయాన్నిస్తాను -
 ఏం మాట్లాడదలుచుకుందో మాట్లాడమను.
 అదీ నీ వడుగుతున్నావు కనుక, ఆమెకోసం కాదు.

హెలెన్ : నాకర్థమయ్యింది మీరు నాకు వ్యతిరేకమని,
 ఇప్పుడు ఎంత బాగా మాట్లాడినా ప్రయోజనముండదని.
 మీరేమి అడుగుతారో ఊహించి ఒక్కో ప్రశ్నకు చెబుతాను జవాబు.
 మొదటిది- పారిస్ కు జన్మనిచ్చి ఈమె ఈ కష్టాలకు మూలం అయ్యింది.
 రెండవది- ప్రియామ్ రాజు పారిస్ ను చంపకుండా పాపం చేసాడు.
 అలెగ్జాండర్ అనబడే పారిస్ ఆ రకంగా నన్నూ ట్రాయ్ నూ నాశనం చేసాడు.
 ముగ్గురు దేవతలకు మధ్యవర్తిగా ఉండినవాడు పారిస్ -
 ఎథేనా అతడికి గ్రీసుదేశాన్నిస్తానన్నది,
 హెరా యావత్ ఆసియాను రాసిస్తానన్నది,
 సైప్రిస్ (ఎఫ్రోడైట్) నన్ను వశం చేస్తానన్నది.
 నిర్ణయం తీసుకున్నదెవరు? పారిస్ కాదా?
 సైప్రిస్ గెలిచింది. నా వివాహం గ్రీసును ఒక్కటి చేసింది.
 బర్బరులు రాలేదు, యుద్ధాలు లేవు. నియంతలు లేరు.
 గ్రీసు దేశానికి లాభం! నా అందం నాకరిష్టమయ్యింది.
 విజయ కిరీటానికి బదులు నాపై నిందారోపణలు పడుతున్నాయి.
 నేను రహస్యంగా ఇల్లు వదిలి పారిస్ వెంట ఎందుకు
 వచ్చిందీ, ఆ విషయాన్ని చెబుతానిప్పుడు.

మీరనే చెడ్డవాడు- అలెగ్జాండర్ లేదా పారిస్
 తనకు తోడుగా ఎఫ్రోడైట్ దేవత-
 నీవు, మెనెలాస్, వాళ్లిద్దరిని నాకూడా ఉంచి
 స్పార్టా నుంచి క్రెట ద్వీపానికి వెళ్లావు. నేనసహాయురాలిని!

నీవడుగవచ్చు, ఇంటిని వదిలేసి పరాయిదేశస్తుడితో
 ఎలా లేచిపోయావని! నీ దేశాన్ని, ఇంటిని ఎలా మోసం చేసావని!
 అంత మత్తుమందు జల్లిన దేవతనేమీ అనలేవా?
 అందరినీ ఆజ్ఞాపించే జ్యూప్ దేవుడినే బానిసగా
 చేసుకునే ఎఫ్రోడైట్ దేవతను ఏమీ అనలేవే?
 అందుకనే, నన్ను క్షమించమని అడిగే హక్కు నాకుంది!

మరి పారిస్ (అలెగ్జాండర్) చనిపోయాడుగా,
 నీవెందుకు రాలేదని! అందరికీ తెలుసు ముఖ్యంగా
 కాపలా భటులకు - నేనెన్నిసార్లు తాళ్లు సాయంతో
 పారిపోవడానికి ప్రయత్నించి విఫలమయ్యింది!

నా కొత్త భర్త, డిఫోబస్ ఫ్రీజియన్లు ఒప్పుకోకున్నా, నన్ను బలవంతంగా
 పెళ్లి చేసుకుని అనుభవించలేదా? నా బతుకు బానిస బతుకా
 లేక ఆదరణీయమైన రాచబిడ్డ జీవనమా?
 పదండి! మీ యుద్ధాన్ని దేవతలపై ప్రకటించండి!
 సర్వశక్తిమంతుడైన దేవుడికన్నా నీవు బలవంతుడివి
 అనుకుంటే నేనంటాను నీవు పిచ్చివాడివని.

బృందం : రాణీ! నీ నగరం కోసం, నీ పిల్లల గౌరవం కోసం
 ఈమె వాదనను ఖండించు! ఈమె మాటలు
 నేరాలను దాచి పెట్టున్నవి! వాటిని తిరస్కరించు!

హెకుబా : మొదట నేను దేవతలపై ఈమె చేస్తున్న ఆరోపణలను ఖండిస్తాను.
 హెరా దేవత కాని, ఎథెనా దేవత కాని ఈమె పేర్కొన్న
 నీచమైన పనులకు పాల్పడరు.
 ఇడా కొండ శిఖరానికి వచ్చి అందాల పోటీలో పాల్గొనరు.
 హెరా తన ఆర్గాస్ నగరాన్ని బర్బరులకు,
 ఎథెనా తన ఏథెన్స్ను ఫ్రీజియన్లకు,
 ఇచ్చి వేస్తారంటే మనం నమ్మాలా?
 దేనికోసం హెరా అందాల పోటీలో గెలవాలనుకుంటుంది?
 తన భర్త దేవేంద్రుడు జ్యూస్ కన్నా శక్తివంతుడు దొరుకుతాడనా?
 కన్యగా ఉండి పోతానన్న ఎథెనా వివాహం చేసుకోవాలనుకుంటున్నదా?
 నీవు చేసిన నేరాలను దేవతలపైకి నెట్టివేస్తే నమ్మవారెవరు?
 దేవతలు తెలివితక్కువ వారు, నీవు మహాజ్ఞానివా?
 నీవంటావు సైప్రిస్ (ఎఫ్రోడైట్) మా పారిస్తో కలిసి
 మెనెలాస్ భవనానికి వచ్చిందని! అవునా,
 మరి మెనెలాస్కు ఎందుకు కనబడలేదు?
 ఎటువంటి హాస్యాస్పదమైన మాటలివి?
 ఆమె దేవలోకంలో ఉండి మీ ఇద్దరినీ
 కలప దలుచుకుంటే అడ్డువచ్చేవారెవ్వరు?

నా కుమారుడు అత్యంత సుందరుడు.

అతడిని చూడగానే నీలోని కామం సైప్రిస్ రూపం దాల్చి ఉండవచ్చు.

మగవాళ్లు తమ కోరికలను ఎప్రోడైట్‌పైకి నెడతారు.

కామం, ప్రేమ రెండూ దగ్గరి బంధువులే.

ప్రేమా, పిచ్చి రెండూ ప్రేలాపనల్లో ముడిపడి ఉంటాయి.

నీవు పారిస్‌ను స్వర్ణకాంతి వస్త్రాలతో మెరుస్తున్నప్పుడు చూసావు.

అంతటి అందగాడిని చూసి తలమునకలుగా ప్రేమలో పడ్డావు.

ప్రేమోన్మాదం నిన్ను ముంచెత్తింది. ఉచితానుచితాలు మరిచావు.

ఆర్గాస్ నీకు సరిపడలేదు. అవకాశం రాగానే అందివుచ్చుకున్నావు.

స్పార్టాను వదిలి స్వర్ణంతో పడగలెత్తిన ఫ్రీజియన్ ట్రాయ్ చేరుకున్నావు.

మెనెలాస్ భవనాలు నీ ఆడంబరానికి, విలాసాలకు చాల్లేదు.

పైగా అంటావు- నా కుమారుడు నిన్ను బలవంతంగా తెచ్చాడని.

ఏం బలవంతం చేసాడు? నీవు పెట్టిన కేకలను ఏ స్పార్టాన్ అయినా విన్నాడా?

నీ మందిరం నుంచి లాక్యుపోతుంటే ఎవరూ కనీసం అడ్డుకోలేదా?

ఎవరిని పిలిచావు? నీ సోదరుడు కాస్టర్‌నా, పొల్టాక్స్‌నా?

వాళ్లప్పటికి బతికే ఉన్నారా? వినువీధిలో సక్షత్రాలు కాలేదుగా?

వాళ్లు కూడా వినలేదా నీ కేకలు?

ట్రాయ్‌కు వచ్చావు, నీ వెనకగా ఆర్గీవులూ వచ్చారు.

భయంకరమైన బల్లెలతో ట్రాయ్‌ను ముట్టడించారు.

నీ భర్త గెలుస్తున్నాడని విన్నప్పుడు నా కొడుకును చిన్నబుచ్చేదానివి;

ట్రోజన్లు గెలుస్తున్నారంటే మెనెలాస్‌ను తిట్టిపోసేదానివి,

ఎప్పుడూ గెలుపు గుర్రంపైనే పందెం కాసేదానివి.

బాహ్యరూపానికే కాని, అంతః గుణాలకు మెప్పు చూపించిందెప్పుడు?

నీ ఇచ్చకు వ్యతిరేకంగా ఇక్కడ ఉంచారని అన్నావు,

ఎన్ని ప్రయత్నాలు చేసావు ఇక్కడ నుంచి పారిపోయేందుకు?

ఎవరన్నా నీ మెడలో ఉరితాడు చూసారా?

నీవు గొంతు కోసుకోబోతుంటే కత్తి లాక్కున్నారా?

ప్రేమించే భర్తను కోల్పోయిన భార్యలూ ఎప్పుడన్నా ప్రవర్తించావా?

నేనెన్నిసార్లు నిను బతిమలాడలేదు?

“అమ్మాయి! నా కుమారుడిని విడిచిపో!

అతడికి వేరే పిల్లను చూసి పెళ్లి చేస్తాను,
 నిన్ను ఆర్థిపుల నౌకల వద్దకు రహస్యంగా తీసుకువెళ్తాను,
 ఈ యుద్ధానికి ఇక్కడే ముగింపు పలుకుదాం!” అని.
 కాని అది నీ ఉద్దేశం కాదే!
 అందంగా అలంకరించుకుని అలెగ్జాండర్ భవనంలో
 బర్బర స్త్రీలలా కులుకుతూ హూయలు లోలుకుతూ ఉండేదానివి.
 అది నీకు ముఖ్యం! ఇప్పుడైనా నీవేపు చూసుకో!
 నఖశిఖ పర్యంతం అలంకరించుకుని సిగ్గులేకుండా
 నీ భర్తవేపు సవాల్ విసుర్తున్నట్లు చూస్తున్నావు.
 నీవు చిరుగుల బట్టలతో బానిస స్త్రీలా వచ్చి ఉంటే
 భయంతో వణుకుతూ, శిరోజాలు తీయించుకుని
 గుండుతో వచ్చి ఉంటే, కాస్త మర్యాదగా ఉండి ఉండేది.
 నీవు మోసం చేసిన నీ భర్త ముందు కాస్త గౌరవం దక్కేది.

మెనెలాస్! ఈమెను వధించి గ్రీసు దేశపు గౌరవాన్ని నిలుపు!
 ఏది మంచో ఏది చెడో నీకు తెలుసు!
 భర్తలను మోసం చేసిన స్త్రీలకు మరణదండన తప్పదని లోకానికి తెలియజెప్పు!

మెనెలాస్! నీ భార్యను శిక్షించి నీ పూర్వీకుల గౌరవాన్ని నిలుపు!
 నీ శత్రువులకు సింహస్వప్నమై, మహిళాలోకంపై మచ్చను తొలగించు.

మెనెలాస్ : (హెకుబాతో) నీ మాటలు నేనంగీకరిస్తాను.
 ఆమె తనంతట తానుగా పరాయి పురుషుడి పంచన చేరింది.
 ఎఫ్రోడైట్ దేవత పేరు చెప్పి మనల్ని వంచన చేయాలనుకున్నది.
 (హెలెన్తో)- నా దేశ ప్రజలు నిన్ను రాక్షతో కొట్టి చంపుతారు.
 ఇన్నాళ్లూ వాళ్లు పడ్డ కష్టాలకు కాసంత శాంతి పొందుతారు.
 నన్ను అవమానించినందుకు నీవు మూల్యం చెల్లిస్తావు.

హెలెన్ : నీ పాదాలపై పడి ప్రార్థన చేస్తున్నాను,
 దేవలోకపు ఉన్మాదానికి నన్ను నిందించకు! నన్ను క్షమించు!

హెకుబా : చనిపోయిన నీ మిత్రుల ఆత్మలకు క్షోభ కలిగించకు.
 వారికోసం, నీ పిల్లల కోసం నేను నిన్ను ప్రార్థిస్తున్నాను.

మెనెలాస్ : ఇక చాలు హెకుబా! నీవు చెప్పావు, నేను విన్నాను.
 ఆమె ఉన్నా ఇప్పుడు నాకు లేనట్లే!

నా సేవకులకు ఆజ్ఞ ఇస్తున్నాను.
 ఆమెను మన నౌకలలోకి తీసుకుపోండి.
 ఆమె మనతో ప్రయాణిస్తుంది.

హెకుబా : నీవూ, ఆమె ఒకే నౌకలో పయనించవద్దు.

మెనెలాస్ : ఎందుకని? ఆమెలో ఏదన్నా మార్పు వచ్చిందా?

హెకుబా : ఒకనాటి ప్రేమికురాలు, ఎప్పటికీ ప్రేమికురాలే!

మెనెలాస్ : కాదు, కాబోదు! అది ప్రవర్తనపై ఆధారపడి ఉంటుంది.
 అయినా నీవన్నట్లే చేస్తాను. ఇద్దరం ఒకే నౌకలో పోబోము.
 నీ సలహా మంచిది. గ్రీసు దేశం చేరుకున్నాక
 ఆమె చేసిన నేరాలకు తగిన శిక్ష అనుభవిస్తుంది.
 ఆ శిక్ష స్త్రీలందరికీ గుణపాఠం అవుతుంది.

(మెనెలాస్ హెలెన్తో కలిసి వెళ్తాడు.

హెలెన్కు మరణదండన లేదనేది స్పష్టం అవుతుంది)

బృందం : జ్యూస్ దేవుడా! నీ మందిర ప్రాంగణాన్ని నీవే స్వయంగా
 ఎఖియన్లతో ధ్వంసం చేయించావు.
 బలుల జ్వాలల్లో, సుగంధ ద్రవ్యాల సువాసనల్లో
 అలరార్చున్నప్పుడే బలిపీఠం రక్తసిక్తమయ్యింది.
 గుగ్గిలం పరిమళ ధూమాలు పవిత్ర పెర్గామన్ నుంచి
 నింగి కెగుస్తున్నప్పుడే ట్రాయ్ నగరం భస్మీపటలమైంది.

ఐవీ తీగెలతో కప్పబడిన ఇడా లోయలు
 మంచుతో వెండిలా మెరిసే ఇడా పర్వత ప్రాంతాలు
 తొలి మంచు ముత్యాలతో శుభ్రించబడి,
 తొలి సూర్యకిరణాలు తాకగా సప్తవర్ణాలతో శోభిల్లుతూ
 దేవతలు నడయాడే పవిత్ర స్థలం ఇడా ప్రాంతం!

ఇప్పుడక్కడ అగ్ని హోమాలు లేవు. బలులు లేవు.
 మంత్ర పఠనాలు లేవు, పూసక నృత్యాలు లేవు.
 రాత్రుళ్లు పూర్తిగా సాగే జాగరణలు లేవు.
 బంగారు రేకులు తాపడం చేయబడిన
 దారు విగ్రహాలు లేవు.

ప్రిజియన్ పున్నమి రోజుల్లో జరిపే ద్వాదశ క్రియలు లేవు.
 జ్యూస్ దేవుడా! ఇదే నా ఆందోళన!
 నీ అత్యున్నత సింహాసనంపై కూర్చుని
 వీటిని లెక్క చేయకున్నావా? ఇవి వద్దంటున్నావా?
 నా గురించి, శిథిలమైన నా నగరం గురించి,
 నగరాన్ని నేలమట్టం చేస్తున్న అగ్నిజ్వాలల గురించి
 ఓ దేవుడా నీకు పట్టంపు లేదా?
 నా ప్రియమైన భర్తా! ప్రియామ్ రాజా!
 ఇప్పుడు నీవొక ఆత్మవు.
 భూతానివి, భూత కాలానికి చెందినవాడివి
 ఖనన సంస్కారాలు జరగక
 నిన్ను ప్రేమించిన వారిచే శుభ్రించబడక
 ఆత్మగా తిరుగుతున్నావా?
 పైన్ వృక్షాల రెక్కలపై సాగుతూ
 ఓ నౌక సముద్రాలను దాటి
 నన్ను అశ్వాలకు ప్రసిద్ధి చెందిన ఆర్గాస్కు తీసుకువెళ్తుంది.
 అక్కడ సైక్లాప్స్-ఒంటి కన్ను రాకాసులు నిర్మించిన
 కోట గోడలు ఆకాశానికి చిల్లులు పొడుస్తుంటాయి.
 మన పిల్లలు ఆ ద్వారాల దగ్గర గుమికూడి
 దుఃఖిస్తూ కేకలు పెడతారు.

“అమ్మా! నన్ను ఈ గ్రీకు సైనికుడు తీసుకుపోతున్నాడు.
 ఎక్కడికో తెలీదు. నేనొంటరినైనాను.
 నీ కళ్లకు దూరంగా, నీ చూపుకు కనబడకుండా
 అమ్మా! నేను వెళ్లిపోతున్నాను” - అంటూ ఏడుస్తారు.

“పవిత్ర సలామిస్కు పోవడానికి
 ముదురు నీలపు నౌక సిద్ధంగా ఉంది.
 సింహాల ద్వారం వెనక పెలాప్స్ పరిపాలించే
 దేశానికి, ఇస్తిమియన్ కొండలు సముద్రాన్ని
 రెండుగా చీల్చే ప్రాంతానికి పోతున్నామమ్మా?”-

నాకనిపిస్తుంది ఇప్పుడు గనక
 రెండు తీగల విద్యుల్లత తన ప్రచండ శక్తితో

ఈ మెనెలాస్ నౌకలను తాకి ధ్వంసం చేస్తే
 ఎంత బాగుండును. అతడు ట్రాయ్ నగరం నుండి
 గ్రీస్ దేశానికి సముద్రంలో పోతున్నపుడు
 ఒక ప్రచండమైన అలవచ్చి నౌకలను ముంచకూడదా!

బానిసలు ఇక్కడ కన్నీరు కారుస్తుంటే
 జ్యూస్ దేవుని కుమార్తె హెలెన్
 బంగారు అద్దంలో తన వదనానికి మెరుపులు
 దిద్దుకుంటున్నది కదా!
 మెనెలాస్ తన ఇంటిని చేరకుండును గాక!
 అతడు తన పూజామందిరంలో అడుగిడకుండును గాక!
 పిటానా వీధుల్లో కాలిడకుండును గాక!
 దేవతల ఆలయాలను దర్శించకుండునుగాక!
 హెలెన్ ను మరల తన రక్షణలోకి తీసుకున్న
 మెనెలాస్ గ్రీసు దేశానికి అవమానం తెచ్చాడు.
 సిమియాస్ నదులను కలుషితం చేసాడు -
 (విలపిస్తూ)

అయ్యో! అయ్యో!
 పాత దుఃఖాలకు కొత్త కష్టాలు తోడయ్యాయి.
 దురదృష్టవంతులైన ట్రోజన్ మహిళలారా!
 రండి! మన ఏస్టియానక్స్ శవాన్ని చూడరండి!
 ట్రాయ్ కోట బురుజులపై నుండి విసిరివేయబడినాడు ఈ పసిబాలుడు.
 అదుగో! అతడి హంతకులతడిని తీసుకు వస్తున్నారు.
 (ఎఖిల్లిస్ డాలు మీద ఏస్టియానక్స్ దేహంతో టాల్టిబియస్ ప్రవేశం)

టాల్టిబియస్ : హెకుబా! ఆఖరి నౌక పిథియా వెళ్లడానికి
 సిద్ధంగా ఉన్నది. ఎఖిల్లిస్ కుమారుడి సంపదలన్నీ
 దానిలో భద్రపరచినారు.
 నియోటాలమస్ చిక్కల్లో
 ఉన్నాడని విన్నాడు. పెలియస్ కుమారుడు
 అకాస్టస్ అతడిని రాజ్య బహిష్కరణ చేసాడట!
 అందుకని ఆలస్యం చేయకుండా నియోటాలమస్

-ఎఖిల్లీస్ కుమారుడు- ఆండ్రోమాకీని
 తీసుకుని సత్వరం వెళ్లిపోయాడు.
 ఆమె తన నగరం కోసం, తన భర్త కోసం
 విలపిస్తూనే ఉన్నది. తన కుమారుడి శవానికి
 అంత్యక్రియలు జరపడానికి అనుజ్ఞ ఇమ్మని
 తన యజమాని నియోటాలమస్ను అర్థించినది.
 అంతేకాక, తన కుమారుడికి దేవదారు కలపతోనో
 రాతితోనో సమాధి నిర్మించక, తన భర్త హెక్టార్ కు
 రక్షణగా ఉండిన డాలుపై ఉంచి ఖననం చేయమని కోరింది.
 ఆ డాలు తమ శయ్యాగృహంలో ఉంచవద్దని వేడుకున్నది.
 తన కుమారుడు ఆస్టయానక్స్ దేహాన్ని నీకప్పగించమన్నది.
 అతడిని నూతన వస్త్రాలతో కప్పి, పూలతో అలంకరించి
 నీ మనవడికి అంత్యక్రియలు చేయమని చెప్పమన్నది.
 ఆమె నౌక వెళ్లిపోతున్నది గనక గత్యంతరం లేని స్థితిలో
 తనకు మారుగా నిన్ను ఈ కార్యాన్ని నిర్వహించమని అర్థించింది.

నీవు పసిబాలుడి దేహాన్ని అంత్యక్రియలకు సిద్ధం చేయి.
 డాలుపై పార్థివ శరీరాన్ని పరుండబెట్టి
 మట్టిని పోసి గుట్టగా చేసి సమాధిపై బల్లెన్ని గుర్తుగా పాతగలవు!
 నీవేం చేయదలచుకుంటే దానిని త్వరగా చేయి.

హెకుబా :

హెక్టార్ డాలును నేలపై ఉంచండి!
 ఈ విషాద దృశ్యాన్ని అవలోకించండి.
 మెదడులోకన్నా బల్లెంలో శక్తి ఉన్న గ్రీకులారా!
 ఎందుకు పసివాడిని చూసి భయపడిపోయారు?
 ఈ అనాగరిక హత్యకెందుకు పూనుకున్నారు?
 ఈ బాలుడు పడిపోయిన ట్రాయ్ ను పునరుద్ధరిస్తాడా?
 మిమ్మల్ని మీరంత బలహీనులుగా తలచారా?
 అందరు మిత్రులుండీ, హెక్టార్ గెలుస్తున్నప్పుడు కూడా
 మేం గుంపులు గుంపులుగా మరణిస్తూనే ఉన్నాము.
 ఇప్పుడు ట్రాయ్ మీ వశమైంది,
 ఫ్రిజియా అదృశ్యమైంది; ఇంకా ఈ చిన్న పిల్లాడిని చూసి

భయపడున్నారా? హేతువు ఎగిరిపోయినప్పుడు
ఎగసిపడే భయాన్ని నేను ద్వేషిస్తాను.

నా ప్రియమైన మనవడా! ఎంత దురదృష్టవంతుడివి?
మృత్యువులోనూ దురదృష్టం నిన్ను చుట్టుముట్టిందా!
నీవు పెరిగి పెద్దవాడివై నీదేశం కోసం పోరాడుతూ
ప్రాణాలు కోల్పోతే వీరుడివన్న యశస్సు దక్కేది.
వివాహం చేసుకుని, దేవుడిలా రాజ్యం చేస్తే కీర్తి మిగిలేది.
అటువంటి విషయాల్లో ఆనందం మిగుల్తుంది.
ఇవన్నీ చూసావు కాని, నీ చిన్న మనసు ఏమనుకున్నదో ఎవరికి తెలుసు.
వాటిని అనుభవించే వయసు లేకుండా పోయింది కదా!
నీ స్వంత ఇంటిలో ఆనందంగా తిరిగే అదృష్టమే లేదు కదా!

చిట్టితండ్రి! బంగారు కొండా!
లోక్ష్మియాస్ నిర్మించిన ఎత్తైన కోటగోడలపై నుంచి
నేలపైకి విసిరి వేయబడినావా?
నీ నెత్తిపై వంకీల జుట్టు రక్తపంకిలమైనదే!
విరిగిన ఎముకలు, రక్తపు గాయాల్లోంచి తొంగి చూస్తున్నవే!
ఎందుకు నేనీ ఘోరాన్ని దాచాలి? ఎలా ఈ కళ్లతో చూడాలి?
నీ తండ్రి చేతుల్లాంటి నీ మృదు హస్తాలిలా వాడిపోయాయే!

ఎన్నో ముద్దుముద్దు మాటలతో మురిపించిన నా తండ్రి!
ఎందుకీలా నిశ్శబ్దంగా ఉండిపోయావు?
నన్ను హత్తుకుని నాతో అన్నవన్నీ అబద్ధాలేనా?
'నాయనమ్మా! నీవు చనిపోతే నీ సమాధి దగ్గరకు
నేను నా మిత్రులందరితో కలిసి వస్తాను.
నా వంకీల జుట్టు కత్తిరించి నీకు అర్పణ చేస్తాను.
నేను నిన్నెంత ప్రేమిస్తున్నానో నీకు చెబ్తాను'-
అన్నావే! కొడుకా! నీవే నాకన్నా ముందు వెళ్లిపోయావే!
నీవు నన్ను పాతిపెట్టలేదురా!
నేను ఈ ముసలిదానిని, ఈ జుట్టు నెరసిన దానిని
నేను నీపై ఈ మట్టి జల్లుతున్నాను.
నీ లేత శవాన్ని ఇలా నేలలో పాతిపెట్టున్నాను.

నీవు హాయిగా నిద్రిస్తున్నప్పుడు
 సుతారంగా ముద్దులిడి సంతోషించేదానినే!
 అవన్నీ జ్ఞాపకాలుగా మిగిలిపోతాయా?
 ఏ కవి నీ సమాధిపై ఈ అక్షరాలు లిఖిస్తాడు?
 -'ఈ అమాయకపు పసిబాలుడికి భయపడి
 గ్రీకులితడిని నిర్దాక్షిణ్యంగా చంపారు!'-
 ఆ అక్షరాలు గ్రీసుదేశానికి కళంకం తెస్తాయి కదా!

నీ తండ్రి వారసత్వ సంపద నీకేమీ దొరకలేదు.
 కనీసం ఈ డాలు అయినా నీకు శయ్యగా లభించింది.
 హెక్టార్ భుజాన్ని రక్షించిన ఫలకమా!
 నీవు నీ యజమానిని కోల్పోయావు.
 నా కుమారుడు నీపై చేసిన గుర్తులు కనిపిస్తూనే ఉన్నాయి.
 అతడి స్వేదమింకా అంచునకు అంటే ఉన్నది.
 హెక్టార్ ముఖం నుండి కారి అతడి గడ్డాన్ని తడిపిన చెమట
 బిందువులుగా జారి నిన్ను తడిపినది-

ఈ పసివాడి దేహాన్ని కప్పేందుకు,
 కావలసిన దుస్తుల్ని తీసుకురండి!
 అలంకరించేందుకు మన వద్ద ఏమీలేవు.
 నా దగ్గర ఉన్నవే అతడిపై కప్పుతాను.

అంతా సవ్యంగా జరిగినప్పుడు అదే శాశ్వతమని
 భ్రమించే మానవుడు అందరికన్నా మూర్ఖుడు.
 ఉన్మాదిలా విధి అటుయిటు తిరుగుతుంటుంది.
 ఎవరికి సంతోషమూ శాశ్వతంగా నిలవబోదు.

బృందం : శిథిలమైన ట్రాయ్ నగరంలో మిగిలినవి ఇవి!
 వీటితోనే కప్పుదాం రాచకుమారుడి దేహాన్ని!

హెకుబా : నీ నాయనమ్మ నీపై అలంకరిస్తున్న నిధులివి.
 ఒకప్పుడు ఇవన్నీ నీవి. ఇప్పుడు జరుపుకుంటున్నది
 విజయోత్సవం కాదు; విషాద దృశ్యం ఇది.
 దైవోపహతయైన హెలెన్ మిగిల్చిన భస్మరాశి
 నిన్నూ, నీ నగరాన్ని నేలమట్టం చేసింది.

బృందం : (విలపిస్తూ) ఏ! యే! అయ్యో! అయ్యో!
నీవు నా హృదయాన్ని స్పృశిస్తున్నావు.
దుఃఖంతో మరీమరీ కదిలిస్తున్నావు.
ఒకప్పుడు ఈ నగరానికి యువరాజువు నీవు.

హెకుబా : ఇప్పుడు నీ దేహాన్ని ఫ్రీజియన్ వస్త్రాలతో కప్పుతున్నాను.
ఆసియా రాకుమారితో వివాహం జరిగినప్పుడు
ధరించాల్సిన వస్త్రాలతో నిన్ను ఖననం చేస్తున్నాను.

హెక్టార్ను కాపాడిన రక్షణా ఫలకమా!
ఎన్నో విజయాలకు మాతృసమానమా!
నీ కీర్తి కిరీటాన్ని అందుకో!
మరణం లేని నీవు ఈ శవంతో మరణిస్తున్నావు.
ఆ మోసగాడు ఒడిసూయ్స్ గెలుచుకున్న
ఆయుధాలకన్నా గొప్ప ఖ్యాతిని గడించినావు.

బృందం : (విలపిస్తూ) అయ్యో! అయ్యో
భరించలేని దుఃఖం!
కుమారా! నిన్ను నేలతల్లి స్వీకరిస్తుంది.
అమ్మా! విలపించు.....!

హెకుబా : (విలపిస్తూ) అయ్యో! అయ్యో!

బృందం : మృతుల కొరకు దుఃఖిద్దాం!

హెకుబా : అయ్యో! అయ్యో!

బృందం : అయ్యో! అయ్యో!
మరణం లేని జ్ఞాపకమీ దుఃఖం.

హెకుబా : నీ గాయాలకు కట్టుకట్టాను.
కాని వాటిని నయం చేయలేను.
అయినా ప్రయత్నం చేసాను
మృతుల లోకంలో నీ తండ్రి
నిన్ను సంరక్షిస్తాడేలే నా చిట్టితండ్రీ!

బృందం : (విలపిస్తూ) అయ్యో! అయ్యో!
నీ తలను బాదుకో!

మరల మరల!
చేతుల్లో కొట్టుకో! అయ్యో! అయ్యో!

హెకుబా : అమ్మాయిలూ.....
(మాట్లాడలేకపోతుంది.)

బృందం : హెకుబా! నీ మనసులో మాట చెప్పు!

హెకుబా : మనకు దేవతలెందుకు ఈ బాధలనిచ్చారు?
నాకు, ఈ నగరానికి ఈ కష్టాలెందుకు?
అన్ని నగరాలకన్నా ట్రాయ్ నగరంపై వారికి ద్వేషమెందుకు?
దేవుడే మనల్ని తొలగదీయకపోతే
మనకెప్పురికీ ఎటువంటి పేరు ప్రఖ్యాతులు వచ్చేవి కావు.
అనామకంగా కాలగర్భాన కలిసిపోయేవాళ్లం.
ఇదేనేమో విధి అంటే!
ఇప్పుడు మన విషాద గాధ గానం చేయబడుతుంది.
తరువాత తరాలకు చేదు పాటలా అందించబడుతుంది.

వెళ్లండి! దుఃఖపు సమాధిలో శవాన్ని ఖననం చేయండి.
మృతులకు జరగాల్సిన అంత్యక్రియలు సరిగానే జరిగాయి.
ఆడంబరాల గురించి చచ్చినవారు ఆలోచించరు.
బతికున్నవాళ్ల బడాయికోసమే ఈ సమస్త తతంగాలూ!

బృందం : (విలపిస్తూ) అయ్యో! అయ్యో!
కుమారా! నీ తల్లి నీపై పెట్టుకున్న ఆశలన్నీ వృధాయేనా?
నీ పూర్వీకుల నుంచి వచ్చిన వారసత్వ సంపదలన్నీ ఇంతటితో హరించేనా?
అయ్యో! అయ్యో!
ఏమిటిది నేను చూస్తున్నది?
ఇలియం శిఖరాలపై కాగడాలతో జనం ఏం చేస్తున్నారు?
ట్రాయ్ను పూర్తిగా నేలమట్టం చేసేందుకా ఈ ప్రయత్నాలు?

టాల్తిబియస్ : నాయకులు ట్రాయ్ను పూర్తిగా నాశనం చేయమని ఆజ్ఞాపించారు.
మీ పని త్వరగా పూర్తి కానివ్వండి.
నగరం పూర్తిగా నేలకూలినాక సంతోషంగా
మా నౌకలు సముద్రంలోకి దారితీస్తాయి.

మీ ఆడవాళ్లకు రెండు సందేశాలు- బాకా ధ్వనులు
 వినబడగానే మీరు నౌకలలోకి ప్రవేశించాలి.
 (సైనికుల వేపు చూపిస్తూ)
 ఓ వృద్ధురాలా! వాళ్లతో కలిసి నడువు!
 నీ అంతటి దురదృష్టవంతురాలు మరొకరు లేరు.
 ఒక క్షణం ముందు రాణివి. ఇప్పుడు బానిసవు.
 ఈ సైనికులు ఒడిస్యూస్ పంపగా వచ్చినారు.
 అతడు నిన్ను తన రాజ్యానికి తీసుకుపోనున్నాడు.

హెకుబా : ఎంత దురదృష్టం! అన్ని బాధలకన్నా తీవ్రమైనది ఇది.
 నేను నా దేశాన్ని విడిచిపోతున్నాను.
 అదుగో నా నగరం తగలబడుతుంది.
 అలసిపోయిన పాదాలారా! కాస్త శక్తిని పుంజుకోండి!
 ఆ అగ్నికీలల్లో నా నగరంతో పాటు నేనూ భస్మమౌతాను.
 ఓ ట్రాయ్ నగరమా! బర్బర నగరాల్లో ప్రసిద్ధికెక్కినావు.
 త్వరలోనే నీ కీర్తి రూపు మాసిపోతుంది.
 నీవు తగలబడగానే నన్ను వాళ్ల దేశం తీసుకుపోతారు.
 ఒక బానిసగా నేనీ వృద్ధాప్యాన్ని గడపాల్సి వస్తుంది.
 ఓ దేవుణ్ణారా? ఇప్పుడు దేవుళ్లనెందుకు పిలుస్తున్నాను?
 వారు నా ప్రార్థనలను ఆలకించలేదే!
 పద! త్వరగా పరిగెత్తి ఆ మంటలకాహుతి అవుతాను.
 ఆ అగ్ని జ్వాలల్లో కాలి ఖ్యాతిని పొందుతాను.

టాల్టిబియస్ : (సైనికులతో)
 ఆమెను పట్టుకోండి! ఎటూ పోనివ్వకండి!
 ఒడిస్యూస్ కు అప్పగించినాకే విశ్రమించండి!
 ఆమె యుద్ధ బహుమతి. ఎంతో విలువైనది.
 (హెకుబాతో)- దురదృష్టజాతకురాలా!
 నీ బాధ నిన్ను పిచ్చిదానిని చేసింది.

హెకుబా : (ఏడుస్తూ) ఓయ్! ఓయ్! అయ్యో! అయ్యో!
 క్రోసస్ కుమారుడా! ఫ్రీజియా ప్రభువా!
 తండ్రీ! మా వంశానికి మూలపురుషుడా!

మేం పడున్న కష్టాలను చూసీ, ఊరకున్నావా?
డార్డానస్ సంతానాన్ని మమ్మల్ని ఉపేక్షిస్తున్నావా?

బృందం : జ్యూస్ దేవుడు చూస్తూనే ఉన్నాడు.
కాని, ప్రసిద్ధికెక్కిన ట్రాయ్ నగరం
ఇప్పుడు శిథిలాలతో నిండిన సృశానం.
ట్రాయ్ నగరమిప్పుడు అగోచరం.

హెకుబా : (విలపిస్తూ)- అయ్యో! అయ్యో!
ట్రాయ్ అగ్నిజ్వాలలతో మండిపోతున్నది.
భవనాలన్నీ కాళి బూడిదవుతున్నాయి.
నగరం భస్మీపటలమై నేలకూలుతున్నది.

బృందం : నా దేశం బల్లేనికి ఎర అయ్యింది.
పూర్తిగా ధ్వంసమై నేలకూలింది.
దివ్యలోకం వేపు పయనిస్తున్నది.
అగ్ని ధూమాలు, జ్వాలలు నాలుకలు చాస్తున్నవి.
గదులు, వసారాలు మంటలలో మాడుతున్నవి.
అగ్నికీలలలో, శత్రువుల ఆయుధ కేళిలో
ట్రోజన్ల స్వర్ణయుగం అస్తమించినది.

హెకుబా : బిడ్డలారా! మీ తల్లి గొంతు వినండి!
నా మాటలను కాస్త వినండి!

బృందం : నీ కేకలతో మృతుల్ని కూడా పిలుస్తున్నావు!

హెకుబా : (నేలపై పడిపోతుంది)
వృద్ధురాలిని, నేలపై పడిపోయాను
ఈ రెండు చేతుల్లో నేలతల్లిని మోదుతాను.

బృందం : మేమూ నిన్ననుసరిస్తున్నాము.
చనిపోయిన మా భర్తలను పిలుస్తున్నాము.

హెకుబా : మనల్ని ఈడ్చుకుపోతున్నారు...

బృందం : బాధ! బాధ! దుఃఖపు ఘోష!

హెకుబా : నా ఇల్లు విడిచి వేరే దేశానికి
బానిసగా కొనిపోబడుతున్నాను.

అయ్యో! అయ్యో!
 ప్రియామ్, ప్రియామ్
 నీవు చనిపోయావు.
 నీకు సమాధి నిర్మించే వారే లేరు.
 నిన్ను ప్రేమించేవాళ్లు నీ దగ్గర్లో లేరు.
 నా బాధ నీకు తెలిసే అవకాశమూ లేదు.

బృందం : నల్లటి మృత్యువు అతడి కన్నులు మూసింది.
 పవిత్రుడైన వ్యక్తికి అపవిత్ర మరణం దాపురించింది.

హెకుబా : ఓ దేవతా మందిరాల్లారా!
 ఓ నా ప్రియమైన నగరమా!

బృందం : (విలపిస్తూ)- అయ్యో! అయ్యో!

హెకుబా : రక్తాగ్నిజ్వాలలు, బలైపు కర్రలూ పరిపాలిస్తున్నాయి నిన్ను.

బృందం : నీవు ప్రేమించే నేలపై ఇప్పుడు
 నీవొక పేరులేని శిథిలాల గుట్టవు.

హెకుబా : పొగల రెక్కలపై
 అది నింగిలోకి ఎగుర్తున్నది.
 బూడిద నా ఇంటిని కప్పుతున్నది.
 నా ఇంటిని నేనిక చూడలేను.

బృందం : ఈ రాజ్యానికికే పేరుండదు.
 ఇక్కడో మనిషి, అక్కడో మనిషి
 అందరూ అదృశ్యమవుతున్నారు.
 త్రాయ్ నగరమిక భూమిపై లేదు.

హెకుబా : నీవు చూస్తున్నావా?
 నీవు వింటున్నావా?

బృందం : త్రాయ్ నగర పతనం!

హెకుబా : ఓహో! భూకంపం!
 భూమి వణికింది! నగరం నేలమట్టమైనది.
 అయ్యో! అయ్యో!

కాళ్లు వణుకుతున్నవి. దేహం కంపిస్తున్నది.
నన్ను మోసుకుపోండి!
బానిసత్వపు తొలి వేకువలోకి నన్ను తరలించండి!

బృందం : ఓ దుఃఖిస్తున్న నగరమా! విధి నిర్ణయించిన
విషాదపు దారిన మేము పోతున్నాము.
గ్రీకుల నౌకల వేపు తరలి వెళ్తున్నాము.
(అందరూ నిశ్చమిస్తారు.)

Astyanax

Notes

గ్రీకు వాఙ్మయం - (ఎపిక్ సైకిల్-Epic Cycle - ఇతిహాసచక్రం) పండ్రెండు కావ్యాల సమాహారం. టైటానోమాఖె (మహాకాయుల సంగ్రామం - Titanomachy), థెబన్ సైకిల్ (Theban Cycle = Oedipus, Thebais, Epigony), ట్రోజన్ సైకిల్ (Trozan Cycle = Cypria, Iliad, Aethiopus, Little Iliad, Iliuperesis; Nostoi, Odyssey, Telegony) అన్నీ కలిపి పండ్రెండు కావ్యాలు.

మహాకాయుల చరిత్ర

(Titanomachy or War of the Titans)

Epic Cycle-1

గ్రీకు ఇతిహాసంలోని 'మహాకాయుల సంగ్రామం' (Titanomachy) పదేళ్లపాటు దేవతలలోని రెండు పక్షాల మధ్య థెస్సాలీలో జరిగిన అనేక యుద్ధాల్ని వర్ణిస్తుంది. మానవులింకా పుట్టిన ఆ యుగాన ఒథిరిస్, ఒలింపస్ పర్వతాలలో జరిగిన సంఘటనల సమాహారం ఈ చరిత్ర. హెసియాడ్ (Hesiod) రచించిన థియోగోని (Theogony); అంధకవి థమిరిస్ (Thamyris) కర్తగా భావించబడ్డన్న టీటానోమాఖియా (మహాకాయుల సంగ్రామం); ఆర్ఫియస్ (Orpheus) పద్యాలలో -ఈ మహాకాయుల చరిత్ర, ప్రసక్తి వర్ణితమైనది.

ఇటువంటి వర్ణనలు రామాయణ మహాభారతాది ఆదికావ్యాలలో, స్కాండినేవియన్, బాబిలోనియన్, హిట్టైట్, యుగ్రాటిక్ ఇతిహాసాలలో ప్రధానమైన ఘట్టాలుగా కానవస్తాయి.

థియోగోని - Theogony (దేవతల జననం)

హెసియాడ్ (Hesiod) క్రీస్తుపూర్వ 700 సంవత్సరాల నాడు రచించిన మహాకావ్యమిది.

సకల కళాధిదేవతలైన ముగ్గురు మ్యూజెస్ - (Muses) లుప్రత్యక్షమై రాజులకు ప్రసాదించే రాజదండాన్ని, అజ్ఞాస్వరాన్ని తనకివ్వగా తాను కవిరాజుగా ఈ వృత్తాంతాన్ని కావ్యంగా మలిచానని హెసియాడ్ తన ముందుమాటగా ప్రస్తావిస్తాడు.

మొదటి తరం :

అక్కడ శూన్యాన్ని ఆవరించిన గందరగోళపరిస్థితి (Chaos) ఉన్నది. దానినుండి ఎరాస్ (Eros), గైయా (Earth) జనించినారు. తరువాత పాతాళలోకం (Tartarus), కోరిక (Desire) పుట్టెను, ఆ అపసవ్య స్థితి నుంచి (Chaos) పుట్టిన

ఎరిబాస్ (చీకటి), నిక్స్ (Nyx-రాత్రి) సమాగమించగా ఈథర్ (Aither) - ప్రకాశము; హెమెరా (Hemera-పగలు) ఉద్భవించినవి. భూమి నుంచి ఆకాశం Ouranous= Uranus=Sky); పర్వతాలు (Ourea-Mountains) సముద్రం (Pontus=Sea) రూపం కున్నవి.

భూమ్యాకాశాల (Gaia=Uranus) కలయిక వల్ల పండ్రెండుగురు టైటాన్లుగా పిలువబడే దైత్యులు ఉద్భవించినారు. వారు

- 1) ఓసెనాస్ 2) కోయస్ 3) క్రియస్ 4) హైపరియాస్
- 5) లాపెటాస్ 6) థెయియా 7) రియా 8) థెమిస్
- 9) నెమెసిస్ 10) ఫొబె 11) టెథిస్ 12) క్రోనాస్

ముగ్గురు ఒంటికన్ను సైక్లాప్స్

- 1) బ్రొంటెస్ (Brontes), 2) స్టెరోప్స్ (Steropes) 3) ఆర్గెస్ (Arges)

ముగ్గురు శతభూహులు - వంద చేతుల హెకటాన్ టైర్స్ (Hecatonchires)

- 1) కొట్టోస్ (Kottos), 2) బ్రయారియాస్ (Briareos), 3) గైగ్స్ (Gyges)

వీరంతా స్వర్ణయుగపు మొదటి తరం దేవతలు.

రెండవ తరం :

తన పిల్లల అల్లరికి విసిగిన యురేనస్, వారిని (హెకటాన్ టైర్స్, సైక్లాప్స్) టార్టారస్ పాతాళగృహంలో బంధించి కాపలాగా కాంపె (Campe) మహాసర్పాన్ని నియమిస్తాడు. దానికి అగ్రహం చెందిన గైయా తన కుమారుల సాయం కోరగా, ముందుకు వచ్చిన క్రోనాస్కు మహాశక్తివంతమైన కొడవలినిస్తుంది. రాత్రి తల్లి పొందుకై వచ్చిన తండ్రి వృషణాలను కోసి వాటిని సముద్రంలో పడవేస్తాడు క్రోనాస్. నేలపై చిందిన రక్తం నుంచి ఎరినైస్ (Erinyes-The furies); జెయింట్స్ (Giants); మొలియె (Molai), సముద్రంలో పడిన వృషణాల నుంచి వెలువడిన శుక్లపు సురగ నుంచి ఎఫ్రోడైట్ (ప్రేమదేవత) ఉద్భవించారు.

చీకటి, రాత్రి (Erebos-Nyx) కలయికలో పుట్టినవారు-

- 1) మొరాస్ - (Moros = Doom-విషాదం)
- 2) స్వప్నాలు (Oneiro = Dreams)
- 3) గమ్యం (Ker, Keres - destinies)
- 4) మోసం (Apate = Deceit)
- 5) నింద (Momos = Blame)
- 6) ప్రేమ (Philotes = Love)
- 7) వృద్ధాప్యం (Geras = Old age)

- 8) మృత్యువు (Thanatos=Death)
- 9) మొయిరాయి (Moirai=Fates - అదృష్టదేవతలు)
- 10) నెమెసిస్ (Nemesis = Retribution)
- 11) రాత్రి పుత్రికలు (Hesperides = Daughters of Night)
- 12) నిద్ర (Hypnos - Sleep)
- 13) కష్టాలు (Oizys = Hardship)
- 14) విరోధం (Eris=Discord)

ఎరిస్ (Eris) = విరోధం = Discord) నుంచి

- 1) బాధ (Ponos=Pain) 2) యుద్ధాలు Hysmine=Battles);
- 3) తగవులు (Neikeria=Quarrels); 4) హత్యలు (Phonoi=Murders)
- 5) మైకం (Lethe=obivion); 6) పోట్లాట (Makhai=fight)
- 7) అబద్ధాలు (Pseudologos=lies);
- 8) తగాదాలు (Amphilogia=Disputes)
- 9) కరవు (Limos=Famine);
- 10) మూకుమ్మడి హత్యలు (Androktasia=Manslaughters)
- 11) వినాశం (Ate-ruin) 12) అరాచకం (Dysnomia=anarchy)
- 13) వ్యాధులు (Algea=illness); 14) ప్రమాణాలు (Horkos=oaths)
- 15) కట్టుకథలు (logoi-stories)... జనించినాయి.

యురేనస్ వృషణ విచ్చేదానంతరం భూమి (Gaia) పొంటాస్ (సముద్రం)తో కలవగా అనేకులు సముద్ర దేవతలుద్భవించినారు. వారిలో ముఖ్యులు...

- 1) నెరియస్ (Nereus=old man of the sea) = ఈతడు ఓసియానస్, టెథిస్ ల కుమార్తె డోరిస్ (Doris)ను పెండ్లియాడగా వీరికి యాభైమంది సముద్ర కన్యలు (Nereids) జన్మించినారు.
- 2) థౌమాస్ (Thaumas) - డోరిస్ సోదరి ఎలక్ట్రాను (Electra) పరిణయ మాడగా వారికి ఇంద్రధనుస్సు (Iris=Rainbow), ముగ్గురు హార్పిస్ (Harpies) సంతానంగా కలిగినారు.
- 3) ఫోర్గెస్, కెటోలు కవలలు. వారి కలయికలో గ్రేయె (graiæ), గోర్గాన్లు (Gorgons); ఎఛిడ్నా (Echidna); ఓఫియాన్ (Ophion)లు జనించినారు.

గోర్గాన్లు (Gorgons) - స్థెన్నో (Sthenno-mighty); యురియాలి (Euryale-Wide wanderer) మరియు మెడుసా (Medusa-queen).

గోర్గాన్లలో ఒకరైన మెడుసా (Medusa) పాజిడాన్ (Poseidon) తో కలవగా పెగాసెస్ రెక్కలగుర్రం (Winged horse-pegasus); మహాకాయుడు

క్రిసావర్ (Chrysaor) జన్మించారు. క్రిసావర్, కాల్బర్హోల సంతానం - మూడు తలల గెర్యాన్ (Geryon).

- గైయా - టార్టారస్ల సంతానం టైఫోయిస్ (Typhoeus).
- టైఫోయిస్, ఎఖిడ్నాలు పెళ్లాడగా వారికి ఆర్థాస్ (Orthos), కెర్బెరాస్ (Kerberos); హైడ్రా (Hydra); కిమెరా (Chimera)లు పుట్టినారు.
- ఆర్థాస్, కిమెరా లేక ఎఖిడ్నాల కలయికలో స్ఫింక్స్ (Sphinx); నిమియన్ సింహం (Nemean lion) లు జన్మించినారు.
- టైటాన్లయిన ఒసెనాస్, టెథిస్ల ప్రణయఫలంగా మూడువేల నదులు, త్రిసహస్ర అప్పరసలు (Oceanid nymphs) జన్మించారు.
- థైయా, హైపరియాన్లకు 1) హెలియాస్ (Sun=సూర్యుడు), 2) సెలెనే Moon=చంద్రుడు), 3) ఇవస్ (Eos=dawn-సంధ్య).
- ఇవస్, ఏస్ట్రయిస్లకు 1) జెఫిరాస్, 2) బొరియాస్ 3) నోటోస్, 4) ఇస్పరాస్ 5) హెస్పెరాస్ 6) ఫాస్పరాస్, 7) అసంఖ్యాక నక్షత్రాలు (ఫీనాస్, ఫీథాస్, ఫైరోయిస్, స్టిల్బాస్) కలిగినారు.
- వల్లాన్, స్టిక్స్లకు - 1) తెగువ (Zelos-zeal), 2) విజయం (Nike=Victory) 3) బలం (Cratos=Strength), 4) శక్తి (Bia=force)
- కోయిస్, ఫొబెలకు లెటో, ఏస్టరియాలు
- ఏస్టరియా, పెర్యెస్లకు హెకాటె (Hecate)
- లాపెటాస్, క్లైమెన్ అప్పరసల సంతానంగా అట్లాస్, మెనోయిషస్, ప్రొమెథియస్, ఎపిమెథియస్లు జన్మించినారు.

మూడవతరం :

క్రోనాస్ విశ్వంపై తన ఆధిపత్యాన్ని స్థిరపరుచుకోగానే తల్లిదండ్రులైన భూమ్యాకాశ దేవతలు (Gaia+Uranos) నీకూ తమకు పట్టిన గతే పుత్రుల వల్ల కలుగుతుందని హెచ్చరించినారు. రియాదేవతను పరిణయమాడిన క్రోనాస్ ముందు జాగ్రత్తగా తన సంతానాన్ని తానే మింగివేయసాగాడు. హెస్టియా, డిమేటర్, హెరా, హేడ్స్, పాజిడాన్లను కబళించడం చూసిన రియా తమ తల్లిదండ్రుల సలహా పాటించి జ్యూస్ను ప్రసవించాక అతని స్థానంలో వస్త్రాలతో ఓ రాతిని చుట్టి క్రోనాస్కు అప్పగించగా అతడు దానిని యధావిధిగా మింగేసాడు. క్రెటలోని ఇడా పర్వతపు కొండగుహలలో దాచిన 'జ్యూస్' (Zeus)ను క్రోనాస్ కంటపడనీకుండా,

భూమ్యాకాశాల సరిహద్దునున్న మహావృక్షపు చివర్లలో ఉంచి రక్షణగా సదా సందడిగా ఉండే కౌరెటెస్ నర్తకులను నియమించింది - రియా (Rhea).

జ్యూస్ దినదిన ప్రవర్థమానుడై, మెటిస్ దేవత ఇచ్చిన కషాయాన్ని క్రోనస్ తో తాగించగా కడుపు నుండి అంతకుముందు మింగబడ్డ సోదరులు బయటపడ్డారు.

- టైటాన్లు, జయంటు ఒక పక్షంగా (Titans & Giants) ఒలంపిక్ దేవతలు, సైక్లాప్స్, ఎపిమెథియస్, ప్రొమెథియస్లు మరో పక్షంగా, (ఓసెనాస్ ఒక్కడు తటస్థంగా ఉండగా) పదేళ్లపాటు విశ్వాధిపత్యానికి భీకర పోరాటాలు సాగినవి.
- శతభాహువులైన హెకటాన్ ఖైర్లను, ఒంటికన్ను సైక్లాప్సును తన పక్షాన నిలిపి, వారు తన కొనగిన పిడుగు (Thunderbolts) ఆయుధాలతో భూమ్యాకాశాలను దద్దరిల్లజేసి జ్యూస్ శతృపక్షాన్ని పాతాళలోకానికి పారదోలినాడు.
- టైటాన్లు ఓడిపోయినందుకు కోపించిన గైయా (భూమి) - గైయా, టార్టారస్ల పుత్రుడైన టైఫోయిస్ (Typhoeus)ను జ్యూస్ పైకి ఉసికొల్పగా అతడిని ఓడించి జ్యూస్ కీర్తి పొందినాడు.
- తనకు సాయం చేసినందుకు గాను ప్రొమెథియస్ను పాతాళవాసం నుంచి తప్పించినా, మానవులకు అగ్నిని అందించినందుకు శిక్షగా ప్రొమెథియస్ను కొండకొమ్ముకు శృంఖలాబద్ధుని గావించి, భయంకరమైన గ్రద్ద, అతని కాలేయాన్ని ప్రతిరోజూ తినేలా శిక్ష విధిస్తాడు జ్యూస్ దేవనాథుడు. చివరకు హెరాక్లిస్ సాహసం వల్ల ప్రొమెథియస్ విముక్తుడవుతాడు.
- జ్యూస్ మనసుబద్ధ థెటిస్ అనే సాగర అప్పరస కన్యకు కలిగే కుమారుడు తన తండ్రికన్నా గొప్పవాడవుతాడని గ్రహించిన జ్యూస్ దేవనాథుడు ఆమెను పెలియస్ (Pelus)కు ఇచ్చి పెళ్లిచేయగా వారికి ఎఫిల్లిస్ జన్మిస్తాడు.
- థెటిస్, పెలియస్ల వివాహానికి పిలవకుండా హాజరైన ఎరిస్ (Eris) తనను ఆహ్వానించనందుకు ఆగ్రహించి ఒక బంగారు ఆపిల్ పండుపై (For the fairest) 'అందరికంటే అందాలరాశికి ఈ బహుమతి' - అని వ్రాసి ముగ్గురు దేవతలు (హెరా, ఎట్రాడైట్, ఎథెనా)ల మధ్యకు విసిరి ఆ ముగ్గుర్ని అందాలపోటీ ముగ్గులోకి దింపుతుంది. వాళ్లు జ్యూస్ దేవుణ్ణి మధ్యవర్తిగా ఉండమంటే, తప్పించుకోవడానికి అతడు... ట్రోజన్ రాకుమారుడు పారిస్ తగిన వాడని చెప్పి వాళ్లను అతని దగ్గరకు పంపుతాడు.

ముగ్గురు దేవతలు పారిస్ కు తమ అందాలతోపాటు ఆశలనూ విరజిమ్మినా, పారిస్ - తనకు భూలోకంలోని అందాల రాశిని తన వశం చేస్తానన్న ఎట్రాడైట్ వాగ్దానానికి లోబడి - ఆమెను మిక్కిలి సౌందర్యవతిగా నిర్ణయిస్తాడు.

- ప్రొమెథియస్ మానవులకు అనుకూలంగా, దేవతలకు వ్యతిరేకంగా చేసిన మరో నిర్ణయం - బలుల్లో, హవిస్సులలో మాంసభాగాన్ని మానవులకు, చర్మాన్ని, ఎముకలను అగ్నిలో వేల్చి దేవతల భాగంగా సమర్పించే విధి విధానాన్ని నిర్దేశించడం.
- అందుకు ప్రతీకారంగా జ్యూస్ దేవుడు... విశ్వకర్మ-హెఫెస్టాస్, ఎథెనాల సాయంతో పండోరా (Pandora) అనే స్త్రీని సృష్టించి ఆమె చేతికి ఒక బంగారు పేటికనిచ్చి దారిలో తెరవవద్దని నియమాల నేర్పరచి ఆమెను భూలోకానికి పంపుతాడు. కుతూహలంతో ఆమె మార్గమధ్యంలో పేటిక మూతను తెరవగానే 'వ్యాధులు, మృత్యువు' బయల్పడగా, పండోరా వెంటనే పేటికను మూసివేస్తుంది. పెట్టెలో మిగిలిన 'ఆశ' ప్రొమెథియస్ వచ్చి మూత తెరచిన అనంతరం బయటకు వస్తుంది. ఈ 'ఆశ'తోనే మానవులు జీవనం గడుపుతుంటారు.
- జ్యూస్ దేవుడు ఏడుగురు దేవతలను వినాహమాడ్తాడు. మొదటిగా సముద్ర దేవత మెటిస్ (Metis)ను పరిణయమాడినా వచ్చే సంతానం తన అడుగుజాడలలో నడిచి తనకే ఎసరు పెడ్తారని భయపడి మెటిస్ను మింగివేస్తాడు. ఆమె శక్తితో జనించిన 'ఎథెనా' తన సహజ శిరస్త్రాణం, ఆయుధాలతో జ్యూస్ దేవుని తలలో పెరిగి, శిరోభాగాన్ని తీవ్రంగా కలిగించగా - జ్యూస్ తలబద్దలై ఎథెనా బయట పడుతుంది.
- జ్యూస్ రెండవ భార్య థెమిస్ (Themis) - ఆమె సంతానం
  - మూడు జాములు (Horae=Hours) -
    - 1) యునోమియా (Eunomia= order)
    - 2) డైక్ (Dike=Justice),
    - 3) ఎయిరినె (Eirene=peace)
  - ముగ్గురు మొయిరాయి (Moirae=fates)
    - 1) క్లాతో Clotho=Spinner)
    - 2) లాఖిసిస్ (Lachesis=Allotter)
    - 3) ఎట్రోపాస్ (Atropos = unturned)
  - టైఖె (Tyche)
- జ్యూస్ మూడవ భార్య - యూరినోమి (Eurynome) ఆమె సంతానం ముగ్గు ఛార్మైట్లు (Charites=Graces)
- జ్యూస్ నాల్గవ భార్య డిమిటర్ (Demeter); ఈమె కుమార్తె పెర్సెఫోని (Persephone). పెర్సెఫోని, హేడ్స్ దేవుని సంతానం మెలెనో (Melanoe) - భూతాధిదేవత; జాగ్రియస్ (Zagreus) వింత ఘటనల దేవత; మకారియా (Macaria-మరణానంతర జీవనాధిదేవత)

- జ్యూస్ ఐదవ భార్య నెమొసిని (Mnemosine) - ఆమె సంతానం నవ మ్యూజ్లు (Nine Muses) 1) క్లియో 2) యుటెర్పి, 3) థాలియా, 4) మెల్పోమెని, 5) టెర్ప్సికోర్, 6) ఎరాటో, 7) పాలిమ్నియా 8) యురామ్నియా 9) కాలియోపె
- జ్యూస్ ఆరవ భార్య - లెటో (Leto). ఆమె సంతానం అపొలో (Apollo), మరియు ఆర్టెమిస్ (Artemis).
- జ్యూస్ ఏడవ భార్య - దేవతలరాణి - హెరా (Hera). ఈమె సంతానం - హెబె (Hebe); ఏర్స్ (Ares), ఎన్యో (Enyo), హెఫెస్టియాస్ (Hephestios), ఈలిథెయియా (Eileithyia).
- జ్యూస్ అక్రమ సంతానం : సెమెలి (Semele) ద్వారా డయోనెసెస్ (Dionysus); అల్కామెని (Alkamene); ఆల్కామెని, హెబెల సంతానం హెరాక్లిస్.

పాజిడాన్ (Poseidon), ఎంఫిట్రైటి (Amphitrite) ల సంతానం ట్రిటాన్ (Triton).

ఏర్స్, ఎఫ్రాడైటిల పిల్లలు

- 1) భయం (Phobos=Fear)
- 2) పిరికితనం (Deimos-Cowardice)
- 3) హార్మోనియా (Harmonia=Harmonia). హార్మోనియా, కాడ్మస్ల సంతానం ఇనో (ino) సముద్రదేవత;
- 4) సెమెలి (Semele) - డయోనెసెస్ తల్లి
- 5) అక్వా (Aquac)- ఏక్టయాన్ మాతృమూర్తి.
- 6) పాలిడోరస్ (Polydorus)
- 7) ఆటోని (Autonoe)

హెలియాస్ (Helios), పెర్సిస్ల కుమార్తె కిర్కె=సిర్పి (Circe) మంత్రగత్తె.

సిర్పె, పాజిడాన్ల సంతానం ఫౌనాస్ (Phaunos) - అరణ్యదేవత.

సిర్పె, డయోనెసెస్ల కలయిక వలన కోమోస్ (Comos - పండగల దేవత)

సిర్పె, ఒడెసిస్ల సంతానం - ఎగ్రియస్ (Agrius)

ఒడెసిస్, కాలిప్సోల సంతానం - టెలిగోనస్, టెలిడోమస్, లాటినస్, నాసిథూస్, నాసి నన్ (Telegonus, Teledomus, Latinus, Nosithoos, Nasianouss)

(Gigantomachy)

(Greek-Giagas=giants = మహాకాయులు; Makhe=Battle=యుద్ధం)

జ్యూస్ (Zeus) ఒలింపస్ దేవతలపక్షాన, అల్నియోనియస్ (Alcyoneus), కేయాస్ (Chaos)లు మహాకాయుల పక్షాన నాయకత్వం వహించగా దేవాసుర సంగ్రామం మొదలైంది.

హెరా జోస్యం ప్రకారం మానవమాత్రుడైన హెరాక్లిస్ సాయంతోనే దేవతల విజయం సాధ్యపడుతుందని గ్రహించిన దేవతలు మానవస్త్రీ కుమారుడైన హెరాక్లిస్ సాయాన్ని అంగీకరిస్తారు.

అల్నియోనియస్ను అతని స్వంతభూమిపై ఓడించడం కుదరని తెలుసుకున్న హెరాక్లిస్ అతనిని పల్లెనె (Pallene) సరిహద్దులు దాటించి అక్కడ చంపివేస్తాడు. అంతటితో దేవాసుర సంగ్రామం ముగియగా, జ్యూస్ దేవతలకు మానవులకు అధిపతిగా, తండ్రిగా తన అధికారాన్ని సుస్థిరపరచుకున్నాడు.

అయిదు యుగాలు - హెసియాడ్

Five Ages by Hesiod

గ్రీకు కవి హెసియాడ్ తన Works & Daysలో వర్ణించిన...

1) స్వర్ణయుగం (Golden Age) : క్రోనస్ పరిపాలనాకాలం. దేవతలు, మానవులు కలిసి సంచరించిన కాలమిది. శాంతి, సామరస్యాలు వెల్లివిరిసి, పని, శ్రమ అవసరంలేని కాలం. సమృద్ధిగా ఆహారం లభ్యమయ్యేది. చనిపోయాక వీరు దివ్యాత్మలై (Daemons - Knowing or wise) సంచరిస్తారు.

2) రజత యుగం (Silver Age) : జ్యూస్ దేవుని పరిపాలనా యుగం. పసిపాపలుగా వందేళ్లు జీవించి, పెద్దవాళ్లు కాగానే ఒకరితో ఒకరు కలహించి అంతమయ్యేవారు వీరిని Blessed Spirits - పవిత్రాత్మలనేవారు.

3) కంచు యుగం (Bronze Age) : యుద్ధమే ప్రధానలక్ష్యం. హేడ్స్ పాతాళంలోకి మరణానంతరం ప్రేతాత్మలుగా నెట్టివేయబడ్డారు. ద్యుకాలియన్ కాలం నాటి వరదతో ఈ యుగ సమాప్తి అవుతుంది.

4) హీరోల యుగం (Heroic Age) : దైవాంశ సంభూతులైన మానవులు, సాధారణ మానవులతో కలిసి సంచరించే యుగం. యుద్ధాల్లో మరణించిన వీరులు ఎలిసియం (Elysium) వీర స్వర్గానికి చేరతారు.

5) ఇనుప యుగం (Iron Age) : కష్టాలు, శారీరక శ్రమతో కూడిన యుగం. పిల్లలు తల్లిదండ్రులను గౌరవించరు. అన్నదమ్ములు కలహిస్తారు. అతిధి మర్యాదలు మృగ్యవృతాయి. బలవంతుడే రాజు. అసత్యానికి పీట. తప్పుచేసినందుకు

వృక్షులు సిగ్గుపడరు. పసిపాపలు తెల్లజుట్టుతో పుడతారు. దేవతలకు మానవులపై నమ్మకం నశిస్తుంది.

సెయింట్ జెరోమ్ (1710 - 1674 B.C. - The Golden Age); (1674-1628 B.C. - Silver Age); (1628-1472 B.C. - Bronze Age); (1460 - 1103 B.C. - Heroic Age); (1100 B.C. - Present after - Iron age) గా పేర్కొన్నాడు.

ఓవిడ్ (Ovid) కాలాన్ని 1) స్వర్ణయుగం (నౌకాయానం తెలియని రోజులు, 2) రజత యుగం - ఋతువులు, వ్యవసాయం, వాస్తుకళ అభివృద్ధి చెందిన రోజులు, 3) కంచు యుగం - యుద్ధ ప్రాధాన్యత, 4) ఇనుపయుగం - సరిహద్దులున్న రాజ్యాలు ఏర్పాటు; నౌకాయానం, గనుల తవ్వకాలు, ప్రజలలో ఈర్ష్యాద్వేషాలు మెండుగా ఉంటాయి. ఒకరిపై ఒకరికి గౌరవం ఉండదు. భక్తిభావం నశిస్తుంది - గా విభజించాడు.

1. ఆదిదేవతలు (PROTOGENOI)

- కేయాస్ (Chaos=Void) = శూన్యం (gap abyss)
  - ఫేన్స్ (Phanes or Himeros or Eros elder of the first born) = ఆదిదేవుడు; సంతానాధిపతి; కాముడు
  - ఫ్యూసిస్ (Phusis =Nature =ప్రకృతి or Thesis = సృష్టిదేవత)
  - ఎరిబోస్ (Erebus=mist of darkness = చీకటి ముసురు లేదా సంజె చీకటి దేవుడు.
  - ఈథర్ (Aether) = mists of light = సంజె వెలుగుల దేవుడు
  - థలాస్సా (Thalassa) = Sea surface = సముద్రపు ఉపరితల దేవత
  - హెమెరా (Hemera=Day=పగలు దేవత)
  - నిక్స్ (Nyx=Night=రాత్రి దేవత)
- ఎనాంకె (Ananke=inevitability= విధి దేవత)
- క్రోనాస్ (Time=కాలదేవుడు)
- గెయియా (Gaia=Earth=భూదేవత)
  - ఒయిరియా (Ouerea=Mountains=పర్వతదేవుడు)
  - నెసాయి (Nesoi=Islands=ద్వీపాధిదేవత)
  - యురేనస్ (Uranus=Heaven=ఆకాశదేవుడు)
  - టెథెస్ (Tethys=fresh water=మంచినీటి దేవత)
  - ఓసియేనస్ (Oceanus or water = నీటి దేవుడు)
  - పొంటాస్ (Pontos) = water; The Seas = నీటి దేవుడు
  - టార్టారస్ (Tartaros) = పాతాళ అధిదేవుడు

దైవసృష్టి కొన్ని మార్పులతో మిగిలిన ఇతిహాసాలలో కానవస్తుంది. ఇలియాడ్ (Homer-700-600 B.C.) ప్రకారం ఓసియానస్ (Oceanus) ప్రథమ దేవుడు. హెసియాడ్ (Hesiod) (700 B.C.)లో కేయాస్ (Chaos) నుంచి నిక్స్, గెయియా, టార్టారస్, ఎరాస్లు తమకు తామే (స్వయంభువులు) జన్మించారని వారి తరువాతి తరం ఎరిబస్, పాంటస్, ఒయిరియా, టైటాన్లు (దైత్యులు), ఈథర్ (Aether)లు. ఆల్కమాన్ (Alcman) ప్రకారం నీటిదేవత (అప్పరస్) థెటిస్ (Thetis) ఆదిదేవత. ఆమె పొరాస్ (Poras=path=దారి); టెక్మార్ (Tekmor=Marker=చిహ్నం); స్కోటాస్ (Scotos=darkness=చీకటి)లను దారితెన్నూ తెలియని కేయాస్ (Chaos=Void = శూన్యం) నుంచి సృజించిందంటారు.

ఆర్పిక్ సంప్రదాయం (Orphic«530 B.C.)లో నిక్స్ (Nyx) ఆదిదేవత. బ్రహ్మాండం (Cosmic egg) నుంచి ఫేన్స్ (Phanes) అనబడిన కామదేవుడు, కాంతిదేవుడు (Deity of light and procreation) సృష్టింపబడినారు. అరిస్టాఫేనిస్ (456-386 B.C.) తన పక్షులు (Birds) గ్రంథంలో నిక్స్ (Nyx) పక్షి (Night bird) గుడ్డు నుంచి ఎరాస్ (Eros=కాముడు) సృష్టింపబడినాడు - అని వ్రాసినాడు.

ఫెరిసైడిస్ (Pherecydes of Syros = 600-550 B.C.) ప్రకారం- కాలడు (Time = కాలం) ఆదిదేవుడు. ఎంపిడోక్లిస్ (Empedocles=490-430 B.C.) ఎప్రాడైట్ (ఎప్రాదితి) (ప్రేమదేవత); ఏర్స్ (యుద్ధదేవత)లను ఆదిదేవతలుగా భావించినాడు. ఫ్లాటో (360 B.C.) సిద్ధాంతం ప్రకారం మొదట్లో మోనాడ్ (Monad=ఆద్యుడు) అన్నిటికి తొలిదేవుడు. అతని నుంచి డెమిఅర్ట్ (Demiurge=Consciousness= స్పృహ), ఆ కోరిక నుంచి సమస్త ప్రపంచాలు ఉద్భవించాయి.

2. దైత్యులు (TITANS)

స్వర్ణయుగంలో (Golden age) విశ్వాన్ని పరిపాలించిన టైటాన్లు గెయియా, యురేనస్ల సంతానం. వీరిలో మొదటితరం (First Generation Titans)-

- 1) ఓసియేనస్ (Oceanus)
- 2) హైపరియాన్ (Hyperion)
- 3) కోయియస్ (Coeus)
- 4) క్రోనస్ (Cronus)
- 5) క్రియస్ (Crius)
- 6) లాపెటస్ (Lapetus) లు దేవుళ్లు కాగా
- 7) నెమొసిని (Mnemosyne)
- 8) టెథిస్ (Tethys)

- 9) థియా (Theia)
- 10) ఫోయెబి (Phoebe)
- 11) రియా (Rhea)
- 12) థెమిస్ (Themis)లు దేవతలు

రెండవతరం దైత్యులు (Second generation Titans)

హైపరియాస్ సంతానం :

- 1) ఇవాస్ (Eos), 2) హెలియాస్ (Helios), 3) సెలెనె (Selene)

కోయియస్ (Coeus) కుమార్తెలు :

- 4) లెటో (Leto), 5) ఏస్టెరియా (Asteria)

లాపెటస్ పుత్రులు :

- 6) అట్లాస్ (Atlas), 7) ప్రొమెథియస్ (Prometheus),
- 8) ఎపిమెథియస్ (Epimetheus), 9) మెనోషియస్ (Menoetius)

క్రియస్ (Crius) కుమారులు :

- 10) ఏస్ట్రాయిస్ (Astraeus), 11) పల్లాస్ (Pallas),
- 12) పెర్సెస్ (Perses).

3. ద్వాదశ ఒలింపిక్ దేవతలు

(TWELVE OLYMPIANS = DODEKATHON)

- 1) జ్యూస్ (Zeus) (Deos)
- 2) హెరా (Hera)
- 3) పాజిడాన్ (Poseidon)
- 4) డిమేటర్ (Demeter)
- 5) ఎథెనా (Athena)
- 6) డయొనెసస్ (Dionysus)
- 7) అపొలో (Apollo)
- 8) ఆర్టెమిస్ (Artemis)
- 9) ఏర్స్ (Ares)
- 10) ఎఫ్రోడైట్ (Aphrodite)
- 11) హెఫాస్టిస్ (Hephaestus)
- 12) హెర్మెస్ (Hermes)

1. **జ్యూస్ (Zeus=Jupiter) :** దేవతలకు రాజు. ఒలింపస్ పర్వతాధిపతి ఆకాశానికి ఉరుములకు అధిదేవత. క్రోనాస్, రియా దైత్యుల చివరిపుత్రుడు. పిడుగు, గ్రద్ద, ఓక్వృక్షం, రాజదండం, తుల ఈతని చిహ్నాలు. భార్య హెరా. అనేకమంది ప్రియురాళ్లు.
2. **హెరా (Hera=Juno) :** దేవతల రాణి. వివాహానికి, మాతృత్వానికి అధిదేవత. నెమలి, దానిమ్మ, కిరీటం, కోయిల, సింహం, ధేనువు చిహ్నాలు. క్రోనాస్, రియాల కనిష్ట పుత్రిక. జ్యూస్‌కు భార్య. జ్యూస్ ప్రియురాండ్రు, వాళ్ల సంతానంతో పగ, విరోధం.
3. **పాజిడాన్ (Poseidon=Neptune) :** సముద్రాలకధిపతి. భూకంపాలకు, అశ్వాలకు దేవుడు. గుర్రం, ఎద్దు, డాల్ఫిన్, త్రిశూలం చిహ్నాలు. క్రోనాస్, రియాల కుమారుడు. ఏంఫిట్రైట్ ఈతని భార్య.
4. **డయోనైసస్ (Dionysus=Bacchus) :** మధువుకు, ఉత్సవాలకు, ఆనందానికి అధిదేవుడు. నాటకరంగానికి దేవుడు. ద్రాక్షతీగె, ఐవి (Ivy), పాత్ర, ఫులి, చిరుతపులి, డాల్ఫిన్, మేక చిహ్నాలు. జ్యూస్‌కు ధెబెన్ మానవకన్య సెమెలె (Semele)ల సంతానం. క్రెటి రాకుమార్తె ఎరియాడ్నె (Ariadne) ఈతని భార్య. ఒలింపయస్థులలో మానవస్త్రీకి జన్మించినవాడీతడొక్కడే.
5. **అపోలో (Apollo) :** వెలుగుకు, సంగీతానికి, కవిత్వానికి, ధనుర్విద్యకు అధిపతి. సూర్యుడు, వీణ, విల్లములు, కాకి, డాల్ఫిన్, తోడేలు, హంస, ఎలుక చిహ్నాలు. జ్యూస్, లెటోల కనిష్ట సంతానం ఇతడు.
6. **ఆర్టెమిస్ (Artemis=Diana) :** వేట, విలువిద్య, జంతువులు, కన్యాత్వానికి అధిదేవత. చంద్రుడు, లేడి, వేటకుక్క, ఆడ ఎలుగుబంటి, పాము, సైప్రస్ వృక్షం, విల్లములు చిహ్నాలు. అపోలోకు కవల సోదరి. జ్యూస్, లెటోల సంతానం.
7. **హెర్మెస్ (Hermes=Mercury) :** దేవతల వార్తాహరుడు. వ్యాపారానికి, దొంగలకు దేవుడు. కాడ్యూసియస్ (Caduceus- రెండు సర్పాలు పెనవేసుకున్న దండం), రెక్కల చెప్పులు, బోపి, కొంగ, తాబేలు చిహ్నాలు (తాబేలు పై డిప్పతో వీణ (Lyre)ను కనుక్కున్నాడని ప్రతీతి). జ్యూస్, అపురస మైయా (Maia) ల సంతానం. డ్రయోప్ (Dryope) ఈతని భార్య. డ్రయోప్స్ ఈతని కుమార్తె. కుమారుడు పాన్ (Pan) ప్రకృతికి అధిపతి. గాయకుల దేవుడు. పాన్‌పైప్స్‌ను తయారుచేసినాడు. డయోనెసిస్‌కు చెలికాడు.
8. **ఎథెనా (Athena=Minerva) :** జ్ఞానానికి, హస్తకళలు, రక్షణ, యుద్ధ తంత్రానికి అధిదేవత. ఈగిస్ (Aegis = జ్యూస్ వాడే డాలు), గుడ్లగూబ, అలివ్‌చెట్టు, పాము, సాలీడు చిహ్నాలు; జ్యూస్, మెటిస్‌ల సంతానం. తండ్రి తలనుంచి కవచసహితంగా జన్మించిందని ప్రతీతి.

9. **ఎర్స్ (Ares-Mars) :** యుద్ధానికి, హింస, రక్తతర్పణానికి అధిదేవుడు. అడవి పంది, సర్పం, కుక్క, రాబందు, బల్లెం, డాలు చిహ్నాలు. జ్యూస్, హెరాల పుత్రుడు. అందరి దేవతలకు అయిష్టుడు.
10. **ఎఫ్రోడైట్ (Aphrodite=Venus) :** ప్రేమకు, అందానికి, కోరికకు అధిదేవత. పావురం, ఏపిల్, తేనెటీగ, హంస, మిర్చి, గులాబి, గవ్వలు చిహ్నాలు. జ్యూస్, డయోనెల కుమార్తెగా, యురేనస్ రక్తం సముద్రంలో పడగా జన్మించినట్లుగా చెబుతారు. హెఫెస్టస్కు భార్య అయినా అనేకమందితో ప్రేమానుబంధం నడిపిందని ప్రతీతి.
11. **హెఫెస్టస్ (Hephaestus=Vulcan) :** విశ్వకర్మ, దేవశిల్పి. కొలిమికి, మంటలకు అధిపతి. అగ్ని, ఏనిల్ (Anvil), గొడ్డలి, గాడిద, సుత్తి, పట్టకారు, ఈక చిహ్నాలు. తల్లిదండ్రులు హెరా, జ్యూస్లు ఒలింపస్ నుంచి విసిరివేయగా లెమ్నాస్ (Lemnos) ద్వీపంలో పడి కుంటివాడైనాడు. ఎఫ్రోడైట్ ఈతని భార్య.
12. **డిమిటర్ (Demeter = Ceres) :** వ్యవసాయం, పునరుత్పత్తి, ప్రకృతి, కాలాలకు అధిదేవత. గోధుమ, గంజాయి, పంది, పాములు చిహ్నాలు. క్రోనస్, రియాల కుమార్తె.

మరికొందరు ఒలింపియన్ దేవతలు

1. **హేడ్స్ (Hades = Pluto) :** పాతాళాధిపతి. భూగర్భనిధుల దేవుడు. (Pluto = The rich one) ఎక్కువకాలం పాతాళలోకంలో గడుపుతాడు కనుక ద్వాదశ ఒలింపియన్లలో ఒకడిగా లెక్కించరు.
2. **హెస్టియా (Hestia = Vestia) :** కుటుంబానికి, వంటయింటికి అధిదేవత. డయోనెసిస్కు తన స్థానాన్నిచ్చి ఒలింపియన్లలో కలహాలు రాకుండా చేసిందని ప్రతీతి.
3. **ఏస్క్లెపియస్ (Asclepius=Vediovis) :** దేవవైద్యుడు, ధన్వంతరి. ఇతని కుమార్తెలు - హైజియా (Hygiea); లాసా (Laso=Medicine) ఎక్సెసో (Aceso=healing); ఎగ్లియా (Aglia=Healthyglow); పనాసియా (Panacea=Universal remedy).
4. **ఎరాస్ (Eros=Cupid) :** కామదేవత. అందానికి, శృంగారానికి అధిదేవుడు.
5. **హెబె (Hebe =Juventas) :** జ్యూస్ హెరాల కుమార్తె. ఒలింపియన్లకు మధువునందించే దేవత. తేనె+పుప్పొడిల నెక్టార్ను, అమృతాన్ని (Ambrosia) అందిస్తుంది. హెరాక్లిస్కు భార్య.
6. **హెరాక్లిస్ (Heracles=Hercules) :** జ్యూస్, ఆత్మమెనె (Zeus = Alcemene) ల కుమారుడు. ఏంఫిట్రయాన్ పెంపుడు కుమారుడు. పెర్సియస్ (Perseus)కు మునిమనమడు. గ్రీకువీరులలో అగ్రగణ్యుడు.

7. **పాన్ (Pan=Faunus)** : పశువుల మందలకు, కాపర్లకు దేవుడు. అడవి జంతువులకు, విచ్చలవిడితనానికి, జానపద సంగీతానికి అధిదేవుడు. అప్పురన (Nymph)లకు సహచరుడు.
8. **పెర్సెఫోని (Persephone=Proserpina)** : పాతాళలోకపు రాణి. జ్యూస్ డిమిటర్ల కుమార్తె. హేడ్స్ కు భార్య.

ఇతర దేవతలు

- 1) ఎయొలస్ (Aeolus) = వాయుదేవుడు
- 2) ఏంఫిట్రైట్ (Amphitrite) = సముద్రదేవత. పాజిడాన్ భార్య.
- 3) ఏనిమొయి (Anemoi) చిరుగాలులు (Boreas=North wind; Notus= South wind; Zephyrus=West wind; Eurus=East wind)
- 4) ఆరా (Aura) = చల్లని గాలి (Goddess of cool breeze & fresh air)
- 5) బైయా (Bia) = హింస (Personification of Violence)
- 6) సిర్సె (Circe) = మంత్రాధిదేవత (Goddess of Magic)
- 7) క్రెటాస్ (Kratos) = శక్తిదేవత (Goddess of power)
- 8) డీమాస్ (Deimos) = భీభత్సదేవుడు (God of Terror)
- 9) డయొనె (Dione) = సముద్రదేవత (ఎఫ్రోడైట్ తల్లి)
- 10) ఎలిథియా (Eileithyia) = శిశు జననానికి అధిదేవత (జ్యూస్, హెరాల కుమార్తె)
- 11) ఎన్యో (Enyo) = యుద్ధానికి అధిదేవత, ఏర్స్ కు సహచరి.
- 12) ఇవాస్ (Eos) = సంధ్యాదేవత (Dawn)
- 13) ఎరిస్ (Eris) = విభేద దేవత (Goddess of discord)
- 14) గనెమెడె (Ganymede) = ఒలింపస్ దేవతల మధుపాత్రల అధిపతి (Cupbearer)
- 15) గ్రేసెస్ (Graces) = సౌందర్యాధిదేవతలు. ఎఫ్రోడైట్, హెరాల చెలికత్తెలు.
- 16) హార్మోనియా (Harmonia) = సామరస్యానికి అధిదేవుడు
- 17) హెకాటె (Hecate) = మంత్రగత్తెలకు, ఇంద్రజాలానికి, కూడలికి అధిదేవత.
- 18) హోరె (Horae) = ఒలింపస్ సంరక్షకులు
- 19) హిప్నాస్ (Hypnos) = నిద్రకు దేవుడు.
- 20) ఐరిస్ (Iris) = ఇంద్రధనుస్సు (Rainbow), ఒలింపస్ వార్తాహరురాలు.
- 21) జానస్ (Janus) = ద్వారాలకు, ఆద్యంతాలకు, ఇష్టాలకు అధిదేవుడు.
- 22) లెటో (Leto) = దైత్యురాలు (Titaness). అపోలో, ఆర్టెమిస్ ల తల్లి.

- 23) మెయిరాయి (Moirae) = విధికి అధిదేవతలు. జ్యూస్ కన్నా శక్తిమంతులు.
- 24) మార్చియస్ (Morpheus) = స్వప్నాధిదేవుడు. హిప్నోస్ కుమారుడు.
- 25) మ్యూజెస్ (Muses) = నవకళాధిదేవతలు (తొమ్మిదిమంది)
- 26) నెమెసిస్ (Nemesis) = పగకు, ప్రతీకారానికి అధిదేవత.
- 27) నైక్ (Nike) = విజయాధిదేవత (Goddess of Victory)
- 28) నిక్స్ (Nyx) = రాత్రికి అధిదేవత
- 29) పాన్ (Pan) = God of wild; హెర్యేస్ కుమారుడు
- 30) పెయాన్ (Paeon) = దేవతల వైద్యుడు
- 31) పెర్సేయస్ (Perseus) = మెదుసా సంహారి, మైసిని వంశకర్త
- 32) ఫోబోస్ (Phobos) = God of fear = భయానికి దేవుడు
- 33) పొమోనా (Pomona) = ఫలాలకు, తోటలకు అధిదేవత
- 34) సెలెన్ (Selene) = దైత్యురాలు, చంద్రుడు
- 35) స్టిక్స్ (Styx) = స్టిక్స్ నది. దేవతలు ప్రమాణం చేసే నదీదేవత.
- 36) థనాటోస్ (Thanatos) = మృత్యుదేవుడు
- 37) ట్రిటాన్ (Triton) = సముద్రాలకు వార్తాహరుడు.
- 38) టీఛె (Tyche) = అదృష్టాధిదేవత
- 39) జెలస్ (Zelus) = Emulation

4. చిల్లర దేవుళ్లు

1. ఎరినైస్ (The Erinyes = Three goddesses of revenge and retribution) పగ, ప్రతీకారాధిదేవతలు. వీరినే ఫ్యూరీస్ (Furies) అనికూడా పిలుస్తారు. యువేనస్ రక్తం చిందినప్పుడు వుట్టిన భయంకర రూప దేవతలు. వారి ఊపిరి మంటలు మండుతున్నట్లుగా ఉండి, విషపూరితమైన రక్తం వాళ్ల కన్నుల నుంచి కారుతూంటుంది. ఎరినైస్ - ముగ్గురు 1) ఎలెక్టో (Alecto = the angry), 2) మెగెరా (Megaera = The grudging) 3) టీసిఫోనె (Tisiphone = Avenger of murder) అక్రమాలకు, అగౌరవానికి, హత్యలకు ముఖ్యంగా రక్తసంబంధీకులను చంపిన వారిని వెంటాడి వేటాడి శిక్షిస్తారు. ఆ శిక్షకు అవధులుండవు. నేరస్తుడు చనిపోయినా వదలరు. కేవలం పశ్చాత్తాపమే ఎరినైస్ నుంచి విముక్తికి మార్గం. కొన్ని కథనాల ప్రకారం ముగ్గురు సోదరీమణులు ఎరినైస్ (Erinyeas) కేయాస్ కుమార్తె నిక్స్ (Nyx = Night) సంతానం. రోమన్లు వీరిని ఫ్యూరీస్ గా పిలిచేవారు.

2. గ్రేసెస్ (Graces=Charites) = (Three lovely goddesses of Joy, Charm and beauty) జ్యూస్ దేవునికి, సముద్రకన్య (Oceanide) యురినోమ్ (Eurynome)లకు పుట్టినవారు. 1) ఎగ్లెయియా (Aglaia = The goddess of Beauty), 2) యుప్రాసిన్ = The grace of delight), 3) థాలియా (Thalia=the grace of Blossom). విశ్వంలో మంచినీ, అందాన్ని పెంపొందించేందుకు జనించిన ఈ ముగ్గురు దేవతలు ఎప్రోడైట్ దేవతకు అనుయాయులు. ఎప్రోడైట్, ఎరాస్ల సమక్షంలో అపొలో సంగీతానికి అనుగుణంగా నృత్యం చేస్తూ, మ్యూజెస్ (Muses) సాహిత్యానికి సౌభగులు దిద్దుతూ ప్రకృతిని పరవశింపజేస్తారు.

3. మొయిరాయి (Moirae=The Fates) = The spinners of the thread of life and personification of destiny. జ్యూస్ దేవునికి, న్యాయదేవత థెమిస్ (Themis)కు పుట్టిన ఈ ముగ్గురు దేవతలు 1) క్లోతో (Clotho) అందరికంటే చిన్నది. ఈమె జీవన దారాన్ని కండెతో పేనుతుంది. మనిషి పుట్టుకను నిర్ణయిస్తుంది. 2) లాఖెసిస్ (Lachesis) దారపు పొడుగును తద్వారా ఆయుఃకాలాన్ని నిర్దేశిస్తుంది. 3) ఎట్రోపాస్ (Atropos) మరణ సమయాన్ని సూచిస్తూ దారాన్ని కత్తిరిస్తుంది. వీరి నిర్ణయానికి తిరుగులేదు. విధికి ప్రతిరూపులైన వీరి నిర్ణయానికి జ్యూస్ దేవుడు కూడా కట్టుబడి ఉంటాడు.

4. మ్యూజెస్ (The Muses) = The nine goddesses presiding over memory. దేవతల సంతానం ఈ తొమ్మిదిమంది దేవతలు. చెడుకు విరుగుడు గానూ, దుఃఖాలను తొలగించడానికి వీరు సృజింపబడినారు. అపొలో వీరి గురువు. గ్రేసెస్ తో కలిసి నృత్యగానాలతో సందడిగా ఉంటారు.

- 1) కాలియోపె = Calliope - Muse of Epic poetry
- 2) క్లియో = Clio = Muse of History
- 3) ఎరాటో = Erato = Muse of Erotic poetry
- 4) యుటెర్పె = Euterpe = Muse of Lyric poetry
- 5) మెల్పోమెనె = Melpomene = Muse of Tragedy
- 6) పాలిహైమ్నియా = Polyhymnia = Muse of Sacred poetry
- 7) టెర్పెస్కోలె = Terpeschore = Muse of Dance & Choral poetry
- 8) థాలియా = Thalia = Muse of Comedy and Bucolic poetry
- 9) యురెనియా = Urania = Muse of Astronomy

5. నింఫ్స్ (The Nymphs) = The young goddesses of nature = The sea, the land, and the woods. వనదేవతలుగా, అప్పరసలుగా, మాతృత్వానికి, పచ్చదనానికి ప్రతీకలుగా గుర్తించబడినారు. ఆర్టెమిస్, అపొలో, ఎఖెలూస్ (Acheloos), హెర్రెస్, పాన్ దేవతలతో కలిసి తిరుగుతుంటారు.

- 1) కాలిస్టో (Callisto = The companion of Artemis)
- 2) కాలిపోస్ (Calypso = The capturer of Odysseus)
- 3) డాఫ్నె (Daphne = The personification of the Laurel tree)
- 4) ఎఖో (Echo = The nymph of steady reply)
- 5) ఐవో (Io = The Priestess of Hera in Argos)
- 6) పిటిస్ (Pitys = The personification of the pine)
- 7) సిరింక్స్ (Syrinx = The inspiration for melody)

6. సైరెన్స్ (The Sirens) = Sea nymphs who sings in a seductive way. సముద్ర కన్యలైన సైరెన్లు ఫెయకెస్ (Faiakes) ద్వీపంలో నివసిస్తారు. మనిషి తల పక్షి శరీరంతో వీళ్లు విషాదగానం చేస్తూ నావికులను ఆకట్టుకుంటారు. ఈ సంగీతానికి తన్మయులై ఫెయకెస్ ద్వీపంలో చిక్కుబడి మరణించిన నావికుల ఎముకలతో ఆ ద్వీపం నిండి ఉంటుంది. ఒడెసిస్ తిరుగు ప్రయాణంలో తన చెవుల నిండా కొవ్వు (Wax) నింపుకుని, తెరచాప కొయ్యకు బంధించుకుని సైరెన్ల బారిననుంచి బయటపడ్డాడు.

ప్రాచీన గ్రీకు కాలరేఖ (క్రీస్తుపూర్వం)

క్రీస్తుపూర్వం	9000 -	అట్లాంటిస్ అదృశ్యం (Atlantis)
	1600 -	థెరా ద్వీపంలో విస్ఫోటనం. క్రెటె నాగరికత పరిసమాప్తి
	1300 -	ఏథెన్స్ నగర స్థాపన - థెసియస్ (Theseus)
	1250 -	ట్రాయ్ నగర ధ్వంసం
	800 -	లైసర్గస్ (Lycurgas) - స్పార్టాను పరిపాలించుట.
	776 -	మొదటి ఒలింపిక్ పోటీలు
	730 -	స్పార్టాచే మైసెనె ఆక్రమణ
	594 -	సొలాస్ (Solon) - ఏథెన్స్లో సంస్కరణలు
	560-527 -	ఏథెన్స్లో పిసిస్ట్రాటస్ నిరంకుశ పరిపాలన
	490 -	మారాథాన్ (Marathon) పోరాటం
	480 -	క్షైరెక్షెస్ (Xerexes) పర్షియన్రాజు దండయాత్ర.
	479 -	ప్లాటేయా (Plataea) యుద్ధం. పర్షియన్ల ఓటమి.
	477 -	ఏథెన్స్చే పర్షియాకు వ్యతిరేకంగా డెలియస్ కూటమి
	464 -	స్పార్టాలో భూకంపం
	461 -	సిమన్ (Cimon) బహిష్కరణ ఏథెన్స్ నుంచి
	454 -	డెలియస్ కూటమి, ధనాగారం ఏథెన్స్కు తరలింపు

- 443 - పెరిక్లిస్ పరిపాలన, ఏథెన్స్ సుందరీకరణ
- 431 - పెలోపొనెస్సియన్ యుద్ధ ప్రారంభం
- 429 - ప్లేగు బారినపడి పెరిక్లిస్ మరణం
- 421 - నిసియాస్చే (Nicias) శాంతిస్థాపన ఒప్పందం
- 415 - ఏథెన్స్ సిసిలీపై దండెత్తుట
- 413 - నిసియాస్ లొంగుబాటు
- 404 - పెలోపొనెస్సియన్ యుద్ధం ముగింపు. స్పార్టా విజయం
- 399 - సోక్రటీస్ మరణం
- 395 - గ్రీకులలో అంతఃకలహాలు
- 379 - పెలోపిడాస్చే థెబెస్ విముక్తి
- 336 - అలెగ్జాండర్ మాసిడోనియా రాజుగా పదవినధిష్టించుట.
- 333 - గాగమెలాలో అలెగ్జాండర్ పర్షియన్లను ఓడించుట.
- 323 - ఇండియా నుంచి తిరుగు ప్రయాణంలో బాబిలోన్ వద్ద అలెగ్జాండర్ మరణం

మానవసృష్టి

డోరిక్, హెల్లెనిక్ తరాల గ్రీకుప్రజల విశ్వాసం ప్రకారం పెలాస్గస్ (Pelagus) తొలి మానవుడు. సృష్టికర్త యూరినోమ్ (Euryonome) అంశతో స్వయంభవు (Autochronus)గా పెలాస్గస్ అవతరించాడు.

హోమర్ (Homer), హెసియాడ్ (Hesiod), అపొలోడోరస్ (Apollodorus) రచనల ప్రకారం క్రోనాస్ (Cronos) స్వర్ణయుగపు కాలంలోనే గెయియా (Gaia) భూదేవత మానవులకు జన్మనిచ్చింది. ఆ స్వర్ణయుగపు మానవులకు వృద్ధాప్యం లేదు. రోగాలు రావు. చెట్లు రాల్చిన పండ్లు తిని, సెలయేటి స్వచ్ఛమైన నీరు తాగి శారీరక శ్రమ లేకుండా హాయిగా బతికేవారు. నిద్రలోనే వారికి అనాయాస మరణం సంభవించగా దివ్యాత్ములుగా (Good spirits) మారి మానవులకు సన్మార్గబోధ చేసేవారు.

ఒలింపియన్ల కాలంలో జ్యూస్ దేవుడు రజతయుగపు మానవులను సృష్టించాడు. దేవతల వినోదానికి పనికి వస్తారనుకుని జ్యూస్ (Zeus), దైత్యుడైన అయాపెటస్ (Iapetus Titan) కుమారులు ఎపిమెథియస్ (Epimetheus), ప్రొమెథియస్ (Prometheus)లను మానవులకు వరాలనిచ్చి రమ్మని భూలోకానికి పంపినాడు. ఎపిమెథియస్ భూమ్మీది సమస్త జంతుజాలాన్ని సమావేశపరచి ఒక్కొక్క జంతువుకు ఒక్కో ప్రత్యేక శక్తిని, గుణాన్ని వరంగా ఇవ్వసాగినాడు. వేగం, బలం, చతురత, మోసకారిత్వం, ఉన్ని, రెక్కలు, కొమ్ములు ఇలా ఒక్కోటి ఇచ్చుకుంటూ

వచ్చేసరికి ఆఖర్న మానవుడికివ్వడానికేమీ మిగలేదు. అశక్తుడై, ఏ రక్షణాలేని మానవుడిని చూసి జాలిపడిన ప్రొమెథియస్ ఎథెనా దేవత నుంచి విశ్లేషణాశక్తిని (Reason), హెఫెస్టిస్ నుంచి అగ్నిని (Fire) దొంగిలించి మానవులకందజేసాడు. అంతే కాకుండా జంతు బలుల్లో దేవతలకు రావాల్సిన ముఖ్యభాగాల్ని మానవులు పొందేట్లు చేసి, దేవతలకు జంతువుల ఎముకలు, పొట్టపేగులు చెందేలా యుక్తిపన్ని దైత్యులను టార్టారస్ పాతాళంలో బంధించిన జ్యూస్ (Zeus) దేవునికి ధిక్కారస్వరంగా నిలబడ్డాడు.

అగ్రహించిన జ్యూస్ ప్రొమెథియస్ను కకాసస్ కొండ శిఖరానికి బంధించి ప్రతిరోజూ ఒక గ్రద్ద వచ్చి ప్రొమెథియస్ కాలేయాన్ని పొడుచుకు తినేలా శిక్ష విధించాడు. తెల్లారేసరికల్లా మరల కాలేయం పెరగడం, గ్రద్ద మరల తినేందుకు రావడం.... ఇలా ముప్పై ఏళ్లు నరకయాతన పడిన ప్రొమెథియస్ను హెరాక్లిస్ వచ్చి గద్దను చంపి అతనిని విముక్తి చేసినాడు.

ఈ కాలపు మానవులు రజతయుగపు తెగగా (Silver race) ప్రసిద్ధికెక్కినారు. దేవతలకే ఎదురు తిరిగిన ఈ మానవుల చర్యలకు విసిగిన జ్యూస్ (Zeus) జలప్రళయాన్ని (Deluge)ను సృష్టించి మానవులను నాశనం చేయగా వాళ్లు మృతాత్మలై భూగర్భంలో సంచరించసాగినారు.

జ్యూస్ దేవుని నిర్ణయాన్ని ముందే పసిగట్టిన ప్రొమెథియస్ (Prometheus) మానవులైన ద్యుకాలియస్ (Deucalion) అతని భార్య పిర్రా (Pyrrha)లను ఒక నౌకలో ఉంచి రక్షించినాడు. జలప్రళయానంతరం ఆ మానవ జంట ప్రొమెథియస్ తల్లి థెమిస్ (Themis)ను ప్రార్థించగా ఆమె ప్రత్యక్షమై అందరికీ తల్లి అయిన నేలతల్లి ఎముకలను తమ భుజాల మీదుగా వెనక్కి విసురుతూ వెళ్లమని పలికి అదృశ్యమైంది. నేలతల్లి ఎముకలను రాళ్లుగా అర్ధం చేసుకున్న ద్యుకాలియస్ విసిరిన రాళ్ల నుంచి మగవాళ్లు, పిర్రా విసిరిన రాళ్లనుంచి స్త్రీలు జన్మించారు. ఈ తెగ కంచు యుగపు (Bronze Race)గా ప్రసిద్ధికెక్కింది.

కొందరి అభిప్రాయం ప్రకారం రజతయుగపు తెగ (Silver Race)లో మొదటి మానవుడిని ప్రొమెథియస్ మట్టిని, నీటిని కలిపి సృజించగా మిగతా దేవతలు అతనికి కొన్ని శక్తులనిచ్చారు. అతడే ఫీనాస్ (Phaenon). అందుకే మానవులంటే ప్రొమెథియస్కు అంత ఇష్టమని వారి అభిప్రాయం.

ద్యుకాలియస్, పిర్రాలు సృష్టించిన కంచుయుగపు తెగ లోహ నిర్మాణంలో నిపుణులైనారు. నాగరికత వాళ్లతోనే మొదలైనా తాము కనుగొన్న శాస్త్ర విజ్ఞానాన్ని ఒకరినొకరు చంపుకోడానికి వినియోగించి సర్వనాశనమైనారు. దేవతలు మానవజాతిపై జాలిపడి మానవ స్త్రీలతో సంగమించగా ధీరోదాత్తులైన మానవజాతి

ఉద్భవించింది. ఇది హీరో (Heroic age)ల కాలంగా ప్రసిద్ధికెక్కింది. వాళ్లు మృతి చెందినాక వీరస్వర్గానికి, ఎలిషియమ్ క్షేత్రాలకు (Elesiam fields) చేరుకున్నారు.

హీరోలు గతించగా మిగిలిన మానవులు ఇనుప యుగపు తెగగా (Iron Race)గా ప్రసిద్ధికెక్కినారు. వీరిలో రాగద్వేషాలు, పాపపుణ్యాలు, కోపతాపాలు కలగలుపుగా ఉండి నిరంతర కొట్లాటలలో నిమగ్నమై ఉంటారు. ఏనాడైతే ఈ తెగ తల్లిదండ్రులను హింసించడం, నగర విధ్వంసకులు కావడం, వారికి పిల్లలు తెల్ల జుట్టుతో జన్మించడం జరుగుతుందో అవి ఈ తెగ పరిసమాప్తి కాలాన్ని సూచిస్తాయి.

ఎథెనియన్ల నమ్మకం ప్రకారం హెఫెస్టిస్ ఎథెనాను బలాత్కరించబోతాడు. ఆమె తప్పించుకోగా అతని వీర్యం ఆమె కాళ్లపై చిందుతుంది. ఆమె భీత్కరించుకుని దానిని ఉన్నితో తుడిచి నేలపై పడవేయగా ఆ వీర్యం నుంచి ఎరిక్తోనస్ (Erichthonous) అనే సర్పమానవుడు జన్మించి ఏథెన్స్కు రాజవుతాడు.

థెబెస్ నగర పురాణాన్ననుసరించి కాడ్మస్ (Cadmus) అనే మహావీరుడు ఓ మహా సర్పాన్ని సంహరించి దాని కోరలను భూమిలో పాతివేయగా, ఆ పళ్లనుంచి వేలాదిగా జనించిన మనుషులు ఒకరినొకరు చంపుకోగా చివరకు మిగిలిన అయిదుగురు (Spartoi - the sown) థెబెస్ నగర నిర్మాతలుగా ప్రసిద్ధికెక్కినారు.

ప్లాటో (Plato) కథనం ప్రకారం దేవతలు తమ వినోదం కోసం సృష్టించి, శక్తులనిచ్చిన ద్వీలింగ జీవి దేవతలపై తిరగబడగా జ్యూస్ దేవుడు ఆ జీవిని ఉడికిన గ్రుడ్డును వెండ్రుకతో కోసినట్లు, రెండు అర్థభాగాలుగా చీల్చి భూమిపై వదిలిపెట్టినాడని - అప్పటి నుంచి రెండు అర్థభాగాలుగా జనించి పురుషులు, స్త్రీలు తమ తమ అర్థభాగం కోసం వెదుకుతూ పరితపిస్తారని ఆ కోరిక, నిరీక్షణ, వెదుకులాట ప్రేమగా పరిణమించిందనీ అంటాడు.

ఇడిపస్ చరిత్ర (Oedipus - Epic Cycle-2)

థెబెస్ నగరాన్ని పరిపాలిస్తున్న లెయస్ (Laius) రాజు, జొకాస్టా (జొకాస్టి - Jocasti-Jocasta) రాణిల సంతానం ఇడిపస్ (Oedipus). సంతానార్థమై డెల్ఫిలోని అపోలో దేవాలయంలో దేవవాక్యాన్ని (Oracle) అర్థించగా భవిష్యవాణి వారికి కలిగే కుమారుడు పెద్దవాడై తండ్రిని చంపి తల్లిని పెళ్లాడుతాడని జోస్యం చెబుతుంది.

కొడుకు పుట్టగానే లెయస్ రాజు, పసివాడి మడమలను లోహపు తీగలతో బంధించి పర్వతాలపై పడవేయమని భటుడికిచ్చి పంపుతాడు. జాలిపడ్డ భటుడు బాలుణ్ణి కోరింథ్కు చెందిన గొర్రెల కాపరికివ్వగా చేతులు మారి ఆ బాలుడు మరో గొర్రెలకాపరి పాలిబస్ ఇంట పెరుగుతాడు. ఇనుప గొలుసుల వత్తిడికి పాదాలు ఉబ్బడం వల్ల అతణ్ణి ఇడిపస్ (ఉబ్బుపాదాలవాడు) అని ప్రజలు పిలిచేవారు.

చానా ఏళ్లు గడిచాయి. ఒకరోజు ఓ తాగుబోతు హేళనగా “నీ తండ్రి పాలిబస్ (Polybus) కాదు. నీవు వాళ్లకు పెంపుడు బిడ్డవి” అని వాగుతాడు. అతని తల్లిదండ్రులు దానిని ఖండించినా అనుమానం తీరక అతడు డెల్ఫిలోని అపోలో దేవాలయంలోనే భవిష్యవాణిని నిజం తెలపమని ప్రార్థిస్తాడు. భవిష్యవాణి తల్లిదండ్రుల పేరుచెప్పుడు కాని ఆతడి జాతకంలో తండ్రిని చంపి తల్లిని పెళ్లాడే స్థితి వస్తుందని తెలుపుతుంది. ఆ పరిస్థితిని రానీకుండా చేయడానికి కోరింథ్లోని పెంపుడు తల్లిదండ్రులను వదిలి థెబెస్ నగరం వేపు ప్రయాణం సాగిస్తాడు ఇడిపస్.

మార్గమధ్యంలో మూడు రహదారుల కూడలి దావిలియా (Davilia) వద్ద తారసపడ్డ రథికుడితో ఎవరు ముందు వెళ్లాలన్న విషయంపై కొట్లాట జరుగగా ఆత్మరక్షణలో ఇడిపస్ తనతో తలపడిన వ్యక్తిని చంపేస్తాడు. అది చూసిన ఏకైక సాక్షి రథికుని పరిచారకుడు సంఘటనా స్థలం నుంచి పారిపోతాడు. ఆ చనిపోయిన వ్యక్తి ఎవరో కాదు - అతడు లెయస్ (Laius) రాజు - ఇడిపస్కు జన్మనిచ్చిన తండ్రి - అలా జోస్యంలో మొదటిభాగం పూర్తవుతుంది.

థెబెస్కు వెళ్లేదారిలో ఒక విచిత్ర మృగం - స్ఫింక్స్ (Sphinx) దారినపోయే వాళ్లను అపి ఓ చిక్కుప్రశ్న వేసేది. సమాధానం చెప్పలేనివాళ్లని చంపి తినేసేది. ఆ ప్రశ్న ఏమిటంటే “ఏది ఉదయాన నాలుగుకాళ్లతో, మధ్యాహ్నం రెండుకాళ్లతో, సాయంకాలం మూడుకాళ్లతో నడుస్తుంది, చెప్పు?” ఇడిపస్ సరైన సమాధానం ఇచ్చాడు “మనిషి - పసిపాపగా నాలుగు కాళ్లతో, తరువాత రెండు కాళ్లతో, వృద్ధాప్యాన మూడుకాళ్లతో చేతికర్ర ఊతంతో నడుస్తాడు” ఆ మాట వినగానే స్ఫింక్స్ సముద్రంలో పడి చచ్చిపోయింది.

థెబెస్ ప్రజల పీడ విరగడయ్యింది. రాజులేక అరాచకం ఉన్న థెబెస్ ప్రజలు ఇడిపస్ను రాజుగా ఎన్నుకొన్నారు. అతనికి కానుకగా జోకాస్టా రాణినిచ్చి వివాహం చేసారు. వారికి నలుగురు పిల్లలు కలిగారు. ఇద్దరు మగపిల్లలు - ఎటియోక్లిస్ (Eteocles), పాలినైస్ (Polynices); ఇద్దరు ఆడపిల్లలు - ఏంటిగోన్ (Antigone); ఇస్మిని (Ismene).

అలా కొన్నేళ్లు గడిచాయి. అకస్మాత్తుగా థెబెస్ నగరానికి ఓ అంతుపట్టని పీడ దాపురించింది. పంటలు గింజలు నివ్వవు. స్త్రీలు వంధ్యులుగా మిగిలిపోతున్నారు. ఇడిపస్ ఈ పరిస్థితిని చక్కదిద్దుతానని ప్రజలకు మాటిచ్చి లెయస్ సోదరుడు క్రియాన్ (Creon)ను డెల్ఫిలోని అపోలో దేవాలయానికి పంపుతాడు. తిరిగివచ్చిన క్రియాన్ లెయస్ హంతకుడ్ని పట్టి దేశ బహిష్కారం గాని, మరణదండన విధిస్తేనే గాని ఈ పీడ తొలగదని తెలుపుతాడు. హంతకుడి జాడ తెలుసుకోడానికి అంధుడైన ప్రవక్త టిరెసియాస్ (Tiresias) సాయం కోరతాడు ఇడిపస్. టిరెసియాస్ ఆ విషయం తెలుసుకోరాదని ఎంత చెప్పినా వినక ఇడిపస్ తన మాటలతో ప్రవక్తకు అగ్రహం తెప్పిస్తాడు.

అతడు ఇడిపస్‌ను అసలు హంతకుడిగా పేర్కొనగా, ఇడిపస్ దానిని క్రియాన్ - టిరెసియాస్‌ల కుట్రగా భావించి వాగ్వాదానికి దిగుతాడు. ఇంతలో అటుగా వచ్చిన జోకాస్టా తన తొలి పుత్రుని జనన వృత్తాంతాన్ని తెలుపుతుంది. అతడు కొండలలో మరణించాడని చెప్పి ఇడిపస్‌ను శాంతపరుస్తుంది. అయినా తను చంపిన వ్యక్తి లెయస్ రాజుగా అనుమానపడి ఇడిపస్ వ్యాకుల మనస్కుడవుతాడు. ఇంతలో కోరింథ్ నుంచి వచ్చిన దూత ఇడిపస్ తండ్రి పాలిబస్ మరణవార్త నందిస్తాడు. దానితోపాటు ఇడిపస్ పాలిబస్ యొక్క పెంపుడు కొడుకనే నిజాన్ని వెల్లడి చేస్తాడు.

జోకాస్టా శతవిధాల ప్రయత్నిస్తుంది. ఇడిపస్‌ను లెయస్‌రాజు హంతకుడి జాడ కోసం వెదకడం ఆపమని బ్రతిమిలాడుతుంది. బహుశా బానిస కుమారుడు భర్త అయ్యాడని అలా ప్రవర్తిస్తుందనుకుని ఇడిపస్ ఆమె మాటలను పెడచెవిన పెడ్తాడు.

నిరాశతో జోకాస్టా తన మందిరానికి వెళ్లి ఉరివేసుకుని ఆత్మహత్య చేసుకున్నది. దూత మాటల్లోని నిజాన్ని మొదటి గొర్రెల కాపరి ద్వారా విన్న ఇడిపస్ తను చంపినది లెయస్‌రాజైన తన జన్మతండ్రిగా, తను సంసారం చేసి పిల్లలను కన్నది తన తల్లితోనే అని గ్రహిస్తాడు. అలా జోస్యంలోని రెండవభాగం నిజమవుతుంది.

జోకాస్టాను వెదుకుతూ వెళ్లిన ఇడిపస్ ఆమె ఉరితాడుకు వేళ్లాడుతూ మరణించి ఉండడం గమనిస్తాడు. ఆమె పతకానికున్న సూదిని తీసి తన కళ్లు పొడుచుకుని, పెరికివేసుకుని అంధుడవుతాడు. క్రియాన్‌ను పిలిచి తన కుమార్తెల బాధ్యత అప్పగించి, తన పిల్లలను స్పృశించి, కుమార్తె ఏంటిగాని సాయంతో థెబెస్ ఎల్లలు దాటి ఏథెన్స్‌లో రాజు థెసియస్ (Theseus) రక్షణలో జీవించి చివరకు కొలోనస్ వనంలో (Colonus)లో తనువు చాలిస్తాడు.

అతని ఇద్దరు కుమారులు ఎటియొక్లిస్, పాలినైసెస్‌లు ఒక సంవత్సరం ఒకరు, మరొకరు మరో సంవత్సరం పాలించేలా ఒప్పందానికి వస్తారు. ఒక సంవత్సరం పాలించినాక ఎటియొక్లిస్ ఒప్పుకోకపోవడంతో అగ్రహం చెందిన పాలినైసెస్ సైన్యాన్ని సమకూర్చుకుని యుద్ధానికి దిగుతాడు. ఆ సమరంలో ఇరువురూ మరణిస్తారు. సింహాసనాన్ని అధిష్టించిన క్రియాన్ పాలినైసెస్‌ను దేశద్రోహిగా ముద్రవేసి అతనికి అంత్యక్రియలు జరుపరాదని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. ఎదురు తిరిగిన ఏంటిగానెను కొండగుహలో బంధించగా ఆమె అక్కడ ఆత్మహత్యకు పాల్పడుతుంది.

సోఫాక్లిస్ (Sophocles) రచించిన ఏంటిగాని (Antigone) కావ్యంలో - క్రియాన్‌కు ఎదురు తిరిగిన ఏంటిగానిను రాతిపేటికలో ఉంచి సజీవ సమాధి గావించబోగా ఆమె ఉరివేసుకొని ఆత్మహత్య చేసుకుంటుంది. ఏంటిగాని సోదరి ఇస్మెని తనను కూడ శిక్షించమని క్రియాన్‌ను అర్థిస్తుంది. టిరెసియాస్ ప్రవక్త జోక్యంతో క్రియాన్ మనసు మార్చుకుని పాలినైసెస్‌కు అంత్యక్రియలు స్వయంగా

జరపడానికి వచ్చేసరికే ఏంటిగాని చనిపోయి ఉంటుంది. ఆమెతో వివాహం నిశ్చయించబడ్డ క్రియాన్ కుమారుడు హీమన్ (Haemon) తండ్రిని చంపి తానూ చనిపోతాడు. ఆ దారుణవార్తలను విన్న క్రియాన్ భార్య 'యురెడైసి' (Eurydice) దుఃఖంతో తానూ తనువు చాలిస్తుంది.

ఇడిపస్ కాంప్లెక్స్ : సిగ్మండ్ ఫ్రాయిడ్ మగపిల్లల్లో కలిగే తల్లిపై ప్రేమ, తండ్రిపై ద్వేషాన్ని 'ఇడిపస్ కాంప్లెక్స్'గా వర్ణించినాడు.

ఇడిపిజిమ్ : తనకు తానే కన్ను పొడుచుకుని గుడ్డివాడవడం

ఇడిపెయస్ (Oedipais = Child of the swollen sea) : తల్లిదండ్రులు పిల్లవాణ్ణి వదిలించుకోవడం (abandoning) - పెట్టెలో పెట్టి నీళ్లలో వదిలేయడం. కొండలపై విడిచిపెట్టిరావడం - ఇటువంటి సంఘటనలు పెర్సియస్, టెలిఫస్, డయోనిసస్, రోములస్, రెమస్, మోజెస్, ఇడిపస్, కుంతీపుత్రుడు కర్ణుడు - లాంటి వీరులకు జరిగినవే.

థెబాయిస్ (Thebais) (Epic Cycle-3)

థెబాయిడ్ లేదా థెబాయిస్ అనే పదమూడు పరగణాలు ఎబిడోస్ (Abydos) నుంచి అశ్వన్ (Aswan) వరకు థెబెస్ (Thebes) నగరానికి చుట్టుపక్కల విస్తరించి ఉన్న ప్రాంతాలు. ప్రాచీన ఈజిప్టు దేశంలో ఇవి దక్షిణ ప్రాంతాన్ని సూచిస్తాయి.

ఈ ప్రాంతం టాలమిక్ కాలంలో (Ptolemic) ఒకే జిల్లాగా, రోమన్ పరిపాలనలో థెబెస్, టాలమిస్ భాగాలుగా పరిపాలించబడింది. క్రీస్తుశకం అయిదవ శతాబ్దంలో ఈ ఎడారి ప్రాంతం అనేకమంది క్రైస్తవ మతగురువులకు ఆశ్రయంగా ప్రసిద్ధికెక్కింది.

ఇతిహాస చక్రంలో (Epic Cycle) థెబాయిస్ (Thebais) అన్నదమ్ములైన ఎటియోక్లిస్ (Eteoclis), పాలినైసిస్ మధ్య జరిగిన భీకర యుద్ధాన్ని వర్ణిస్తుంది. హోమర్ రచనగా చెప్పబడుతున్న ఈ కావ్యం శిథిలంకాగా కొద్దిభాగాలు మాత్రమే లభ్యమవుతున్నాయి.

లాటిన్ భాషలో ఈ కావ్యాన్ని పబ్లియస్ పాపినస్ స్టాటియస్ (Publius Papinius Statius - AD 45-96) తన 35వ ఏట రచించినాడు. వర్జిల్ (Virgil) రచించిన ఎయినీడ్ గ్రంథానికి (Aeneid) ధీటుగా పన్నెండు భాగాలుగా తన రచనలలో తలమానికంగా స్టాటియస్ ఈ కావ్యరచన చేసినాడు.

కావ్య సంగ్రహం
ఆర్గాస్ సప్తవీరులచే థెబెస్ నగరం ఆక్రమణ ప్రయత్నం
(Seven against Thebes)

అత్యంత విషాదకరమైన సంఘటనలు తన జీవితంలో పెనుమార్పును తీసుకుని రాగా తన కళ్లను తానే పొడుచుకొని అంధుడైన ఇడిపస్ తనను అదరించని తన కుమారులైన పాలినైస్ (Polyneices), ఎటియోక్లిస్ (Eteocles)లను శపిస్తాడు. అత్యంత అవేదనతో ఇడిపస్ పడున్న మానసిక వ్యధను, అతడు తన కుమారులను దేవతల సాక్షిగా శపించిన తీరును గమనించిన టిసిఫోనె (Tisiphone) ఆగ్రహదేవత (The Fury) భూలోకానికి వచ్చి అన్నదమ్ముల మధ్య స్పర్ధను రగిలిస్తుంది. అప్పటికే రాజ్యాన్ని ఒక సంవత్సరం ఒకరు, మరో సంవత్సరం మరొకరు పరిపాలించేలా ఒప్పందం చేసుకున్న అన్నదమ్ముల మధ్య వైరం మొదలవుతుంది. పాలినైస్ నగరం విడిచి పారిపోతాడు.

దేవతల వినోదం కోసం జ్యూస్ (జూపిటర్) దేవేంద్రుడు థెబెస్, ఆర్గాస్ నగరాల మధ్య యుద్ధాన్ని ప్రతిపాదిస్తాడు. హెరా దేవత (Hera - Juno) ఆర్గాస్ను సమర్థిస్తుంది. దేవతలు పంపగా మెర్క్యూరీ (Mercury) దేవుడు పాతాళలోకానికి వెళ్లి లెయస్ను (Laius) తీసుకొని రాగా ఆతడు ఎటియోక్లిస్ను తన సోదరుడిపై యుద్ధానికి దిగేలా ప్రోత్సహిస్తాడు.

ఇంతలో పాలినైస్ పెనుతుఫానులో చిక్కుకుని, చావు తప్పి కన్ను లొట్టపోయినట్లు ఆర్గాస్ నగరాన్ని చేరుకుంటాడు. అక్కడ ఎడ్రాస్టస్ (Adrastus) భవనం వద్ద కాలిడాన్ (Calydon) నగర బహిష్కృతుడైన టిడియస్ (Tydeus)తో పోట్లాటకు దిగగా ఎడ్రాస్టస్ వారికి సంధి కుదిర్చి దివ్యవాణి (Oracle) ఆదేశానుసారం తన కుమార్తెలనిచ్చి వివాహం చేస్తాడు.

రెండవ భాగం

ఆర్గియా (Argia)తో పాలినైస్కు, డీపైలె (Deipyle)తో టిడియస్కు జరిగిన వివాహ కార్యక్రమమంతా అంతులేని అపశకునాలతో గందరగోళమవుతుంది. దానికి కారణం ఆర్గియా ధరించిన హార్మోనియా వజ్రహారం (Harmonia Necklace) గా అందరూ భావిస్తారు. వివాహమైనాక పాలినైస్ తన తరపున టిడియస్ను తన సోదరుడైన ఎటియోక్లిస్ వద్దకు - ఒక సంవత్సరం పాలన గడిచినందున తనకు రాజ్యపాలన అప్పగించవలసిందిగా - రాయబారం పంపుతాడు.

అప్పటికే మెర్క్యూరీ చొరవతో పాతాళలోకం నుంచి వచ్చిన లెయస్ (Laius) మారువేషంలో టిరెసియాస్ జ్ఞాని (Tiresias) రూపంలో ఎటియోక్లిస్ కలలో ప్రత్యక్షమై సోదరునికి రాజ్యాన్ని అప్పగించవద్దని సలహాయిస్తాడు. స్వప్నదర్శనాన్ని నమ్మిన ఎటియోక్లిస్ రాజ్యాన్ని పాలినైస్కు ఇవ్వడానికి నిరాకరించగా టిడియస్ ఆగ్రహంతో

రాజును నిందిస్తూ వెనక్కు మళ్ళుతాడు. మండిపడ్డ ఎటియోక్లిస్ టీడియన్సు చంపడానికి సైనికుల్ని పంపగా ఒక పర్వత కనుమ వద్ద జరిగిన భీకర పోరాటంలో టీడియన్ శత్రుసైనికులను అందరినీ హతమార్చి ఒక్క మెయాన్ (Maeon)ను ప్రాణాలతో వదులూడు, జరిగిన సంగతిని చెప్పడానికి అన్నట్లుగా.

మూడవ భాగం

కొన ఊపిరితో థెబెస్ నగరాన్ని చేరుకున్న మెయాన్ (Maeon) తన సహచరుల దుర్మరణాన్ని రాజుకు వివరించి, నియంతృత్వపోకడల్ని విడవమని అర్థిస్తూ, నిందిస్తూ ఆత్మహత్య చేసుకుంటాడు. జ్యూస్ (జూపిటర్) మార్స్ (Mars)ను రెండు నగరాల మధ్య యుద్ధాన్ని రగిల్చమని పంపగా, వీనస్ దేవత, మార్స్ను అడ్డుకుని శాంతిని ప్రతిపాదిస్తుంది. మార్స్ దేవుడు దానికంగీకరించక మానవ వీరుల మనస్సులలో మారణహోమాన్ని జ్వలింపజేస్తాడు.

ఎటియోక్లిస్ మాట తప్పడాన్ని నిరసిస్తూ ఎడ్రాస్టస్, పాలినైసిస్లు యుద్ధానికి ఆర్గీవులను సిద్ధం చేస్తారు. ఎఫిసాస్ (Aphesas) దివ్యవాణి సైతం యుద్ధ ఫలితాన్ని హింస కలహం, మృత్యువుల కలయికగా అభివర్ణిస్తుంది. ఆర్గియా తన భర్తను యుద్ధానికి వెళ్లవద్దని వారించినా పాలినైసిస్ విజయం తమదేనని ధీమా వ్యక్తం చేస్తాడు.

నాల్గవ భాగం

మూడేళ్లు గడిచాయి. సైనిక సమీకరణ జరిగింది. ఎడ్రాస్టస్, పాలినైసిస్ల ఆధ్వర్యం ఆర్గీవులు (Argives), టీడియన్ నాయకత్వం ఎటోలియన్లు (Aetolians), హిప్పొమెడాస్ సారథ్యంలో డొరియన్లు (Dorians), కపానియన్ కనుసన్నలలో మెస్సెనియన్లు (Messenians), ఏంఫియారస్ అదుపాజ్జలలో స్పార్టన్లు (Spartans), పార్థినోపెయస్ పర్యవేక్షణలో అర్కాడియన్లు (Arcadians) సమరానికి సంసిద్ధులైనారు.

థెబియన్లు అన్నీ అపశకునాలే కనిపించగా ఆందోళనతో టీరెసియాస్, ఎటియోక్లిస్, మాంటోలు డయానా ఉద్యానవనంలో క్షుద్రపూజలు నిర్వహిస్తారు. మాంటో, టీరెసియాస్లకు స్వప్న దర్శనమిచ్చిన లెయాస్ ఆత్మ థెబెస్ను విజయం వరిస్తుంది కాని అనేక ఉత్పాతాలూ, మరణాలు సంభవిస్తాయని చెబుతుంది.

ఆర్గీవులు ఎలిస్సాస్ (Elissos) నదీ లోయ ప్రాంతంలోని నిమియా వద్దకు చేరుకుంటారు. హెరాక్లిస్ నిమియాన్ సింహాన్ని నిర్ణించిన ప్రాంతమిదే. విపరీతమైన దాహంతో అలమటిస్తున్న ఆర్గీవులకు హిప్పిపైలె అనే యువతి నీటిబుగ్గకు దారి చూపిస్తుంది. ఆమె ఒఫెల్టెస్ (Opheltes) అనే బాలుడి సంరక్షకురాలు.

అయిదవ భాగం

హిప్పిపైలె (Hypsipyle) లెమ్నాస్ దీవిలో ఉండేది. అక్కడి ప్రజలు వీనస్ దేవతను (Venus) పూజించకపోవడంతో వీనస్ కు కోపం వచ్చి అక్కడి స్త్రీలు పురుషులందరినీ చంపేలా చేసింది. హిప్పిపైలె మాత్రం తన తండ్రి తోయాస్ (Thoas)ని ఓ చెక్క భోషాణంలో దాచి సముద్రంలో వదిలిపెట్టింది. ఈ విషయం తెలిసిపోవడంతో ఆమె పారిపోయి వచ్చి ఒఫెల్టెస్ కు 'దాయి'గా కాలం గడుపుతోంది.

ఈ విషయాలు చెబుతూ ఆమె ఆర్గివులకు నీటిబుగ్గకు పోయే దారి చూపిస్తుండగా ఒక మహాసర్పం పార్సీలీ ఆకులపై నిద్రిస్తున్న ఒఫెల్టెస్ ను తన చుట్టలలో నలిపి చంపివేస్తుంది. ఆర్గివులు ఆ సర్పాన్ని వధించి ఒఫెల్టెస్ (లైసెర్గస్ (Lycergus), యురైడిసి (Eurydice)ల కుమారుడు) జ్ఞాపకార్థం నిమియస్ ఆటలపోటీలను నిర్వహించారు.

ఆరవ భాగం

ఒఫెల్టెస్ ను ఒక బ్రహ్మాండమైన చితిపై ఉంచి దహనం కావించారు. ఆర్గివులు ఒఫెల్టెస్ స్మృత్యర్థం అనేక బలుల్ని వీర విద్యాప్రదర్శనల్ని నిర్వహించారు. తొమ్మిదవ రోజున జరిగిన రథాల స్వారిలో ఏంఫియారస్ (Amphiarus) గెలుపొందాడు. పార్థినోపియస్ నడకలో, హిప్పొమెడాస్ డిస్కస్ పోటీలో, కపానియస్ ముష్టియుద్ధంలో (Boxing), టిడియస్ మల్లయుద్ధంలో (Wrestling)లో గెలుపొందారు.

ఏడవ భాగం

నిమియాలో జరుగుతున్న ఆలస్యానికి జ్యూస్ (Zeus) దేవునికి కోపం వచ్చింది. మెర్క్యూరీని పంపి థ్రాసియన్ దేవాలయంలో ఉన్న మార్స్ దేవతను పురికొల్పగా ఆతడు ఆర్గివులలో యుద్ధకాంక్షను పెంపొందించాడు. బాకస్ (Bacchus) దేవుడు యుద్ధాన్ని ఆపమని అర్థించినా జ్యూస్ అంగీకరించడు. భయంకరమైన దుశ్శకునాల మధ్య ఆర్గివుల సైన్యం థెబెస్ నగరాన్ని చుట్టుముట్టింది.

ఏంటిగోని తన భవన గవాక్షం నుంచి ఆ సైన్యాన్ని చూసి వీరులను గుర్తిస్తుంది. ఆర్గివులు బాకస్ వనంలోని పవిత్ర వ్యాఘ్రాలు రెండింటిని చంపి థెబెస్ ను యుద్ధానికి సవాలు చేస్తారు.

ఏంఫియారస్ (Amphiarus) తన అవక్ర పరాక్రమంతో మొదటిరోజు యుద్ధంలో విజృంభించి థెబెస్ ను చెల్లాచెదరు చేస్తాడు. ఇంతలో భూమి బద్ధలై, నెర్రెలు ఏర్పడగా ఏంఫియారస్ తన రథంతో సహా భూగర్భంలోకి అదృశ్యమవుతాడు.

ఎనిమిదవ భాగం

తన అనుమతి లేకుండా పాతాళానికి మానవమాత్రుడు రావడంతో ఆగ్రహం చెందిన పాతాళాధిపతి ప్లూటో (Pluto) టిసిఫోని (Tisiphone)ను పంపి యుద్ధ

రంగంలో అకృత్యాలు జరిగేలా చూడమని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. ఇరువేపులా బలులు, దేవతా పూజలు విరివిగా జరుగుతాయి. రెండు పక్షాల్లోనూ లాభనష్టాలు దోబూచులాడు తున్నాయి. దురదృష్టవశాత్తు ఇస్మెని (Ismene) కాబోయే భర్త ఎటిస్ (Atys) యుద్ధంలో మరణించగా, మెలెనిప్పస్ (Melanippus) చేతిలో గాయపడ్డ టిడియస్ (Tydeus) అతనికి శిరచ్ఛేదం గావిస్తాడు.

తొమ్మిదవ భాగం

తరువాత జరిగిన యుద్ధంలో టిడియస్ మరణిస్తాడు. అతని పార్థివదేహం కోసం ఇరుపక్షాలు తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తాయి. హిప్పొమెడాన్ (Hippomedon) ఆరోజు దుర్నిర్మితుడైన సూర్యునిలా విజృంభించి టిడియస్ దేహాన్ని శత్రువుల హస్తగతం కాకుండా కాపాడతాడు. తరువాత ఇస్మెనస్ నదీ తీరాన జరిగిన యుద్ధంలో ఆకస్మాత్తుగా నది పొంగి హిప్పొమెడాన్ ను కబళించివేస్తుంది. అతని శరీరం కోసం జరిగిన సమరంలో హెప్సెస్ (Hepseus) మరణిస్తాడు. పార్థివోపియస్ విజృంభించి థెబెయన్లను మట్టుపెట్టుతున్నప్పుడు డ్రయస్ (Dryas) అతనిని చంపివేస్తాడు.

పదవ భాగం

విజయోత్సాహంతో థెబెన్లు ఉత్సవాలు జరుపుకుంటారు. ఆర్గివుల భార్యలు ఆవేదనతో జ్యూస్ దేవుణ్ణి ప్రార్థిస్తారు. వారి మొరాలకించిన దేవదేవుడు ఐరిస్ (Iris) ను పంపి థెబెన్ల సైన్యం నిద్రమత్తులోకి జారుకునేట్లు చేస్తాడు. ఆర్గివుల సైనికులు ఆ రాత్రే థెబెన్ల శిబిరంపై దాడిచేసి నిద్రుస్తున్న వారిని నిద్రలోనే చంపివేసి అల్లకల్లోలం సృష్టిస్తారు. డైమాస్, హోస్లియస్లనే ఆర్గివు సైనికులు అనేకమంది థెబెన్లను హతమార్చి చివరకు వీరమరణం పొందుతారు. మేలుకున్న థెబెన్ సైన్యం తమ కోటలోకి పారిపోయి కోట తలుపులు మూసివేస్తుంది.

టిరెసియాస్ జ్ఞాని (Tiresius) సూచనతో మెనోసియస్ (Menoceus) కోటగోడపై నుండి దూకి ఆత్మార్పణ చేసుకుంటాడు. అతని బలి యుద్ధాన్ని అంతమొందిస్తుందని టిరెసియాస్ వివరిస్తాడు. కపానియస్ కోట బురుజునెక్కి థెబెన్లతో తలపడుతున్నప్పుడు జ్యూస్ దేవుడు అగ్రహం చెంది పిడుగుతో అతనిని భస్మీపటలం చేస్తాడు.

పదకొండవ భాగం

ఆర్గివుల వీరులొక్కక్కరే నేలకొరిగారు. థెబెన్లు విజృంభించి ఆర్గివులను వాళ్ల శిబిరాలవేపు తరిమికొట్టారు. కలహాధిదేవత ప్రోద్బలంతో పాలినైసిస్, ఎటియోక్లెస్లు ద్వంద్వయుద్ధానికి దిగుతారు. ఆ యుద్ధంలో ఒకరి చేతిలో ఒకరు ఇద్దరూ మరణిస్తారు. క్రియస్ (Creon) థెబెన్ సింహాసనాన్ని అధిష్టిస్తాడు. పాలినైసిస్ ను దేశద్రోహిగా నిర్ధారించి అతనికి, ఆర్గివుల మృతదేహాలకు ఉచిత సంస్కారాలు జరపకుండా నిషేధిస్తాడు.

పండ్లెండవ భాగం

థెబెన్ల మృతవీరులకు అంతిమ సంస్కారాలు పూర్తవుతాయి. మృత ఆర్గీవుల భార్యలు థెబెస్ వచ్చినా రాజునుమతి లభించక ఎథెస్ వెళ్లి థెసియస్ (Theseus)తో తమ దుఃఖాన్ని విన్నవించుకుంటారు.

ఆర్గీయా రహస్యంగా ఏంటిగోనిను కలిసి మృతి చెందిన సోదరులు పాలినైసిస్, ఎటియోక్లెస్లను ఒకే చితిపై ఉంచి దహనం కావిస్తుంది. అయినా దహన జ్వాలలు సైతం రెండుగా విడిపోవడం అందరినీ ఆశ్చర్యపరుస్తాయి. క్రియాస్ ఆర్గీయా, ఏంటిగోనిలను ఖైదు చేస్తాడు.

థెసియస్ (Theseus) సైన్య సమేతంగా వచ్చి క్రియాస్ను హతమార్చి థెబెస్ను తన కైవసం చేసుకుంటాడు.

సోఫోక్లిస్ (Sophocles) రచించిన ఏంటిగోని (Antigoni)లో క్రియాస్ రాజు (Creon) పాలినైసిస్ను దేశద్రోహిగా పరిగణించి అంతిమ సంస్కారాలకు అనుమతించివ్వడు. ఏంటిగోని దానిని ఉల్లంఘించినందుకు ఆమెను సజీవ సమాధి గావించుతాడు. ఏంటిగోని సోదరి ఇస్మెని (Ismene) తనను కూడ చంపివేయమని అర్థిస్తుంది. దేవతలు టిరిసియాస్ జ్ఞాని ద్వారా తమ అనంగీకారాన్ని తెలియజేయగా క్రియాస్ రాజు సమాధిని తెరిచేసరికే ఏంటిగోని ఉరివేసుకుని మరణించి ఉంటుంది. అది చూసిన క్రియాస్ కుమారుడు, ఏంటిగోని వరుడు హేమాన్ (Haemon) తండ్రిని చంపి తాను ఆత్మహత్య చేసుకుంటాడు. తన భర్త, కుమారులు మరణించగా గుండె బ్రద్దలైన క్రియాస్ భార్య యురిడైసి (Eurydice) తనూ ఆత్మహత్యకు పాల్పడ్తుంది.

ఎపిగోని

(Epigoni (The Progeny) Epic Cycle-4)

తొలి థెబెస్ యుద్ధంలో వీరమరణం చెందిన ఆర్గీవువీరుల కుమారుల సాహస యాత్రలను వివరించేది ఎపిగోని (Epigoni). ఎపిగోని అనగా పుత్రులు (Offspring).

మొదటి థెబెస్ యుద్ధం తరువాత పదేళ్లకు ఏడుగురు ఆర్గీవుల పుత్రులు థెబెస్ నగరంపై దండెత్తి తమ తండ్రుల మరణానికి ప్రతీకారం తీర్చుకోవడం 'ఎపిగోని' కావ్య సారాంశం.

అపొలోడోరస్ కథనం ప్రకారం (Apollodorus) -

ఎడ్రాస్టస్ (Adrastus) కుమారుడు ఎగియోలియస్ (Aegialeus), ఏంఫియారిస్ (Amphiarus) కుమారుడు అల్కామియస్ (Alcaemeon), ఏంఫియారిస్ (Amphiarus) కుమారుడు అంఫిలోకస్ (Amphilochus), టిడియస్

(Tydeus) కుమారుడు డయొమెడిస్ (Diomedes), మెసిస్టియస్ (Mecisteus) కుమారుడు యురియాలస్ (Euryalus), పార్థినోపియస్ (Parthenopeus) కుమారుడు ప్రోమాఖస్ (Promachus), కపానియస్ (Capaneus) కుమారుడు స్థెనెలస్ (Sthenelus), పాలినైసిస్ (Polynieces) కుమారుడు థెర్సాండర్ (Thersander)లు ఏడుగురు వీరపుత్రులు.

పాసానియస్ (Pausanias) ఈ వీరుల సరసన హిప్పొమెడాన్ (Hippomedon) కుమారుడు పాలిడోరస్ (Polydorus) చేర్చినాడు.

అపొలోడోరస్ రచనలో డెల్ఫిక్ దివ్యవాణి (Delphic Oracle) ననుసరించి అల్కమియాన్ (Alcaemaon) నాయకత్వంలో ఆర్గీవులు పోరు సల్పుతారు. థెబెన్ల నాయకుడు లావొడామస్ (Laodamas) చేతిలో ఎగియేలియస్ (Aegialeus) మరణిస్తాడు. అందుకు ఆగ్రహించిన ఆర్గీవు వీరుడు అల్కమియాన్, లావొడామస్ను చంపి థెబెన్లను ఓడిస్తాడు. చావగా మిగిలిన థెబెన్లు టిరెసియాస్ (Tiresias) జ్ఞానితో సహా పారిపోతారు.

పాసానియస్ రచనలో థెర్సాండర్ (Thersander) - (పాలినేసియస్ కుమారుడు) ఆర్గీవుల నాయకుడు. లావొడామస్ గాయపడి థెబెన్లతో సహా నగరాన్ని విడిచి పారిపోగా థెర్సాండర్ థెబెస్ నగర ప్రభువుగా అందలమెక్కుతాడు.

సైప్రియా (Cypria - Kypria - Epic Cycle-5)

పదకొండు భాగాలుగా వ్రాయబడ్డ సైప్రియా కావ్యం హోమర్ తరువాత వ్రాయబడ్డా ఇలియాడ్కు ముందు జరిగిన సంఘటనలను వివరిస్తుంది.

భూభారం పెరిగినందున జ్యూస్ (Zeus) దేవుడు మానవమాత్రుల మధ్య యుద్ధాన్ని రగులుస్తాడు. సప్త ఆర్గీవు వీరపుత్రులు థెబెస్ నగరంపై దండెత్తడంతో సమరపు తొలిఘట్టం మొదలవుతుంది.

పెలియస్ (Peleus) థెటిస్ (Thetis)ల వివాహం, ఎథెనా (Athena), హెరా (Hera), ఎఫ్రొడైట్ (Aphrodite)లలో ఎఫ్రొడైట్ను అందగత్తెగా పారిస్ (Paris) నిర్ణయించడం, ప్రతిగా ఎఫ్రొడైట్ పారిస్కు మెనెలాస్ భార్య హెలెన్ (Helen)ను పారిస్ ప్రేమలో పడేట్లు చేస్తుంది.

పారిస్ ఎఫ్రొడైట్ సలహాతో అందాలరాశి హెలెన్ను పొందగోరి ఎయినీస్ (Aeneas)ను వెంటనిడుకుని లేస్డిమన్ (Lacedaemon) చేరుకుంటారు. అక్కడ వారికి టిందారస్ (Tyndareus); కాస్టర్ (Castor), పాలిడ్యూసెస్ (Polydeuces)ల పుత్రులు వారికి ఆతిథ్యమిస్తారు. మెనెలాస్ (Menelaus) పారిస్ను ఆదరించి తను

క్రెటె (Crete) వెళ్లవలసిరాగా అతిథిని ఆదరించే పనిని తన భార్య హెలెన్ కు అప్పగించి విదేశానికేగుతాడు.

ఎప్రోడైట్ ప్రోద్బలంతో హెలెన్ పారిస్ తో ప్రేమలో పడుతుంది. ఆ మోహతప్తమాయలో హెలెన్, తన సంపదలతో సహా పారిస్ తో ట్రాయ్ నగరాన్ని చేరుకుంటుంది.

విషయం తెలిసిన మెనెలాస్ ఆగ్రహంతో మండిపడతాడు. సోదరుడు ఆగమెమ్నాన్ తో కలిసి హెలెన్ స్వయంవరానికి విచ్చేసిన ఇతర వీరుల్ని సమావేశ పరచి తాము వెనక చేసుకున్న ఒడంబడికను గుర్తుచేసి (ఒకరికొకరు సాయపడడం) యుద్ధ సన్నాహాలు ప్రారంభిస్తాడు.

ఆలిస్ (Aulis)లో బలుల అనంతరం దివ్యవాణి ఈ యుద్ధం పది సంవత్సరాలు సాగుతుందని కాల్యాస్ (Calchas) జ్ఞాని ద్వారా తెలుపుతుంది.

మైసియాలోని ట్యుథ్రాస్ నగరాన్ని (Teuthras) ట్రాయ్ (Troy)గా పొరబడి దానిని ధ్వంసం చేయబోగా టెలెఫస్ (Telephus) అడ్డుకొంటాడు. ఎఖిల్లస్ (Achilles) అతనిని గాయపరుస్తాడు కాని తమకు ఇలియం (ట్రాయ్) మార్గాన్ని చూపేందుకు అతన్ని చంపకుండా గాయాన్ని నయం చేసి తమలో చేర్చుకుంటాడు.

ఆలిస్ (Aulis)లో రెండవసారి దివ్యవాణి ఆర్గివులకు కాల్యాస్ (Calchas) జ్ఞాని ద్వారా తన హెచ్చరికను పంపింది. నౌకలు క్షేమంగా సముద్ర ప్రయాణం చేయాలంటే ఆగమెమ్నాన్ రాజు తన కుమార్తె ఇఫిజినియా (Iphigeneia)ను ఆర్టెమిస్ (Artemis) దేవతకు బలియివ్వాలని తెలుపుతుంది. ఆర్టెమిస్ కు ప్రియమైన మగదుప్పిని (Stag) చంపి వాళ్లు ఆర్టెమిస్ దేవతకు ఆగ్రహాన్ని తెప్పించారు గనుక ఈ త్యాగం తప్పదు. అందుకని ఆగమెమ్నాన్ రాజు ఇఫిజినియాను ఎఖిల్లస్ కు యిచ్చి వివాహం చేస్తానన్న నెపంతో ఆమెను రప్పించాడు. బలిపీఠంపై ఉన్న ఇఫిజినియాను ఆర్టెమిస్ దేవత రక్షించి ఆమెను టవురి (Tauri) దేశానికి పంపివేస్తుంది.

ఆర్గివులు అక్కడి నుంచి టెనెడాస్ (Tenedos) చేరుకుంటారు. వారు విందులలో వినోదిస్తున్నప్పుడు ఫిలోక్లిటస్ పాము కాటుకు గురైనాడు. అతని కాలు దుర్గంధ భూయిష్టం కాగా ఆర్గివులు అతనిని లెమ్నాస్ (Lemnos)లో వదలి ప్రయాణం కొనసాగిస్తారు. ఎఖిల్లస్, ఆగమెమ్నాన్ ల మధ్య జగడం అప్పుడప్పుడూ సంభవిస్తూనే ఉన్నది.

ట్రోయాడ్ (Troad)లో జరిగిన తొలిపోరులో ట్రోజన్ల చేతిలో ప్రోటెసిలాస్ (Protesilaus) మరణిస్తాడు. ఎఖిల్లస్ పరాక్రమధాటిలో పాజిడాన్ (Poseidon) కుమారుడు సైక్నస్ (Cycnus) మరణించగా ట్రోజన్లు వెనక్కి మళ్లుతారు. హెలెన్ ను ఆమె సంపదలతో పాటు తమ కైవసం చేయమని గ్రీకులు (ఆర్గివులు) ట్రోజన్లకు

సందేశం పంపుతారు. తమ హెచ్చరికను ట్రోజన్లు ఖాతరు చేయకపోవడంతో ట్రాయ్ నగరపు చుట్టుపక్కల ప్రాంతాల్ని నాశనం చేయడానికి సంకల్పించి ఆర్గీవులు సర్దు సన్నద్ధులై ముందుకు కదిలారు.

ఎప్రాడెట్, థెటిస్ ల సాయంతో ఎఖిల్లిస్ హెలెన్ తో సమావేశమవుతాడు. ఇంటికి మరలిపోదామని పట్టుపడ్డున్న ఎఖియన్లను వారించి, ఎయినీస్ (Aeneas) రాజ్యంలో గోగ్రహణం గావించి చుట్టుపక్కల పట్టణాలను కొల్లగొట్టి, ట్రాయిలస్ (Troilus)ను ఎఖిల్లిస్ చంపుతాడు. బహుమతిగా ఎఖిల్లిస్ కు బ్రిసిస్ (Briseis) సుందరిని, ఆగమెమ్నాన్ కు క్రైసిస్ (Chryseis)ను ఆర్గీవులు సమర్పిస్తారు.

పలామెడిస్ మరణం మరోసారి ఎఖిల్లిస్ ను కృంగదీస్తుంది. పలామెడిస్ (Palamedes) నాప్లియస్ (Nauplius), క్లైమెనె (Clymene)ల కుమారుడు. అతడు అనేక శాస్త్ర విషయాలను కనుగొన్నవాడు. ద్రవ్యము (Currency), తూనికలు, కొలతలు (Weights & Measures) పాచికలు (Dice), చదరంగము (Pessoi/ Chess) గ్రీకు అక్షరమాలలో పదకొండు హల్లులను కనిపెట్టినవాడు. ఆగమెమ్నాన్ అతడిని ఒడెసిస్ (ఒడిస్సూస్-Odysseus)ను యుద్ధానికి ఆహ్వానించమని పంపుతాడు. హెలెన్ స్వయంవరంలో పాల్గొన్న వీరులందరూ ఒకరికొకరు బాసటగా ఉంటామన్న ప్రతిజ్ఞను గుర్తుచేసాడు పలామెడిస్. అయినా ఒడెసిస్ పిచ్చివాడిలా నటిస్తూ అతని మాటలు వినిపించుకోడు. పొలంలో ఇసుకను జల్లుతూ మతిపోయిన వాడిలా ప్రవర్తిస్తున్న ఒడెసిస్ నాగలి ముందు ఒడెసిస్ కుమారుడు టెలెమాఖస్ ను నిలిపి ఆతని నాటకాన్ని బయటపెట్టాడు పలామెడిస్.

తనని ఇష్టం లేకుండా యుద్ధానికి రప్పించినందుకు ప్రతీకారంగా కొంత బంగారాన్ని, ప్రియామ్ రాజు వ్రాసినట్లున్న లేఖను ఉంచి ఆగమెమ్నాన్ ముందు పలామెడిస్ ను ద్రోహిగా నిలబెట్టాడు. శత్రువుల సొమ్ము తిని గ్రీకువీరులను ఇంటికి మరలేందుకు పురికొలుపుతున్నాడన్న నెపంతో ఆతనిని ద్రోహిగా ముద్రవేయగా ఒడెసిస్, డయోమెడిస్ లు పలామెడిస్ ను రాళ్లతో కొట్టి చంపుతారు.

ఈ సంఘటన ఎఖిల్లిస్ ఆగమెమ్నాన్ ల మధ్య వాగ్వాదానికి మరో కారణమవుతుంది.

ఇలియాడ్

Iliad (Song of Ilion or Song of Ilum) (Epic Cycle-6)

క్రీస్తుపూర్వం 8వ శతాబ్దంలో హోమర్ చే వ్రాయబడినట్లు చెప్పబడుతున్న ఇలియాడ్ మహాకావ్యం పాశ్చాత్య కావ్యాలకు తలమానికం. పదిహేను వేల పంక్తులతో, 24 భాగాలుగా అత్యద్భుతమైన సంఘటనలతో ఆద్యంతం అలరించే అతిమనోహరమైన కావ్యం ఇలియాడ్.

మొదటి భాగం

ఆర్గివుల సైన్యంలో అలజడిని గమనించిన ఎఫ్లిన్ వెల్లువలా వస్తున్న అపశకునాలకు కారణాల్ని కాల్యాస్ దివ్యవాణి ద్వారా గ్రహించి ఆగమెమ్మాన్‌ను క్రెసిస్ యువతిని ఆమె తండ్రి వద్దకు పంపివేయమని కోరతాడు. అది ఇద్దరి మధ్య మరోసారి ఘర్షణలకు దారితీస్తుంది. యుద్ధంలో తాను పాల్గొనబోనని ఎఫ్లిన్ తన శిబిరానికి వెళ్లిపోతాడు. అగ్రహోదగ్రుడైన ఎఫ్లిన్‌ను ఎథెనె దేవత సమయమిదికాదని వారిస్తుంది. దుఃఖంతో ఎఫ్లిన్ తన తల్లి థెటిస్ (Thetis)ను జ్యూస్ (Zeus) వద్దకు వెళ్లి ఆర్గివులు తన సాయం కోసం వెంపర్లాడేలా చేయమని అడుగుతాడు. ఇథియోపియన్ల పూజలు, విందులకోసం వెళ్లిన దేవతలు పదిరోజుల తరువాత ఒలింపస్ శిఖరాన్ని చేరుకుంటారు. అదనుచూసి థెటిస్ దేవత జ్యూస్ దేవేంద్రుడి పాదాలపై పడి తన విన్నపాన్ని తెలియబరుస్తుంది. జ్యూస్ దేవుడు హెరా దేవతకు కూడా తెలియనీకుండా మౌనం వహించినపుడు, హెరా ఎత్తిపొడుపులధికం కాగా, జ్యూస్ కోపోద్రిక్తుడు కాగా అమరసభ అత్యంత గంభీరంగా మారుతుంది. హెఫెస్టియస్ (Hephaestus) తన చతురోక్తులతో సభను మరల సందడిగా మార్చగా దేవతలు విందు వినోదాల్లో మునిగితేలారు.

రెండవ భాగం

జ్యూస్ దేవుని ఆజ్ఞానుసారం ఆగమెమ్మాన్‌కు నిద్రలో ఒక స్వప్నం గోచరిస్తుంది. ట్రాయ్ ముట్టడికి అదే సమయమని భావించిన ఆగమెమ్మాన్ సైన్యంలోని ముఖ్యుల్ని సమావేశపరుస్తాడు. తొమ్మిదేళ్లు పూర్తయినాయి కనుక ఇక యుద్ధం చాలించి ఇంటికి మరలుదామని వ్యంగ్యంగా ఆగమెమ్మాన్ పలుకగానే సైన్యంలో అల్లకల్లోలం మొదలై చాలామంది తిరుగు ప్రయాణానికి సిద్ధం కాసాగారు. ఒడెసిస్, నెస్టర్ వాళ్లను వారించి, సముదాయించి వాళ్ళలో యుద్ధోత్సాహాన్ని నింపగా థెర్‌సెటిస్ వాళ్లను వ్యతిరేకిస్తాడు.

మూడవ భాగం

అయినా యుద్ధం ఇంకా తీవ్రం కాలేదు. పారిస్ మెనెలాస్‌ను ద్వంద్వ యుద్ధానికి ఆహ్వానిస్తాడు. దానితో ఇరుపక్షాల మధ్య శాంతి సూచనలు అంకురించి సైనికులు తాత్కాలికంగా తమ తమ ఆయుధాలను నేలపై ఉంచి పారిస్, మెనెలాస్‌ల మధ్య యుద్ధాన్ని ఉత్సాహంతో వీక్షించసాగారు. ఐరిస్ (Iris) దేవత మారువేషంలో హెలెన్ వద్దకు వెళ్లి ఆమెను కోట బురుజుపైన ఇరుపక్షాల సైన్య సముహాల్ని చూస్తున్న ప్రియామ్ రాజు, అతని ఆంతరంగికుల మధ్యకు తీసుకువెళ్తుంది. ప్రియామ్‌రాజు కోరికపై హెలెన్ ఆర్గివుల సైన్యంలోని ముఖ్యుల నామవిశేషాల్ని పరాక్రమాల్ని వివరిస్తుంది.

ద్వంద్వయుద్ధానికి మధ్యవర్తిగా ప్రియామర్రాజును ఆహ్వానిస్తారు. ఎవరు గెలిస్తే వారికి హెలెన్, ఆమె సర్వసంపదలూ దక్కుతాయి. ఇరుపక్షాలు శాంతి ఒడంబడికకు లోబడి ఇళ్లకు మరలవచ్చు. ఇది ఒప్పందం. ద్వంద్వయుద్ధం మొదలవుతుంది. పారిస్ విసిరిన బల్లెం మెనెలాస్ను గాయపరచలేకపోతుంది. కాని మెనెలాస్ తన ఖడ్గంతో పారిస్ శిరస్త్రాణాన్ని బద్దలు గావించి ఆతని మెడపట్టిని పట్టుకుని ఆర్గీవుల సైన్యంవేపు ఈడ్చుకుపోతున్న సమయంలో, ఎప్రోడైట్ దేవత కరుణ వల్ల మెడపట్టి తెగి పారిస్ తన చుట్టూ ఆవరించిన ధూళిమేఘంలో అదృశ్యమై తన ఇంటిలో ప్రత్యక్షమవుతాడు. ఎప్రోడైట్ ఓ ముదుసలి పరిచారిక రూపంలో హెలెన్ను కవ్వించి పారిస్ కౌగిలిలోకి చేరుస్తుంది.

ఇక్కడ పారిస్ రతికేళిలో మునకలు వేస్తుంటే, అక్కడ యుద్ధరంగంలో మెనెలాస్ తోకతోక్కిన తాచులా బుసలు కొడుంటాడు. ఆగమెమ్నాన్ విజయం తమదే అని తీర్మానించి హెలెన్ను సర్వసంపదలతో సహా అప్పగించవలసిందిగా ట్రోజన్లను హెచ్చరిస్తాడు.

నాల్గవ భాగం

హెరా, ఎథెనా దేవతలు ట్రాయ్నగర విధ్వంసాన్ని కోరతారు. అయినా జ్యూస్ దేవుని వ్యూహం ఎవరికీ అర్థం కాదు. జ్యూస్ దేవుడు పంపగా ఎథెనా దేవత ట్రోజన్ సైనికుల మధ్యలో ప్రవేశించి పండారస్ అనే విలుకాణ్ణి మెనెలాస్ను తన బాణంతో గాయపరచేలా ప్రోత్సహిస్తుంది. బాణం తగిలి గాయపడిన మెనెలాస్ ఎస్కెపియస్ భిషక్కు కుమారుడు మఖవాన్ (Machaon) వైద్యంతో త్వరగా కోలుకుంటాడు. ఆగమెమ్నాన్ తన సైనిక ప్రముఖుల్ని రకరకాలుగా ఉత్తేజపరచి రణరంగానికి సమాయత్తం చేస్తాడు.

అయిదవ భాగం

డయోమెడిస్ వీరత్వ ప్రదర్శన ఈరోజు సాగుతుంది. దేవతలను ఎదిరించడమే కాక గాయపరుస్తాడు. పండారస్ వదిలిన బాణం ఆతనిని గాయపరిచినా ఎథెనా ఇచ్చిన ఉత్సాహంతో ఆతడు మధ్యందిన మార్తాండునిలా విజృంభించి ఎయినీస్ (Aeneas)ను చంపబోతాడు. తన కుమారుడిని కాపాడబోయిన ఎప్రోడైట్ను చేతిపై గాయపరచగా ఆమె యుద్ధరంగం నుంచి అదృశ్యమై తన తల్లి డయోని (Dione) దగ్గర ఉపశమనాన్ని పొందుతుంది. ఎయినీస్ (Aeneas)ను రక్షించబోయిన అపోలో (Apollo)తో కూడ డయోమెడిస్ యుద్ధానికి తలపబడబోగా అపోలో ఆతనిని హెచ్చరించి వదిలివేస్తాడు.

ఏర్స్ (Ares) ప్రోత్సాహంతో ట్రోజన్లు ఆర్గీవులను ఎదుర్కొంటారు. హెరా, ఎథెనాలు డయోమెడిస్కు సహకరిస్తారు. వారి ప్రోద్బలంతో డయోమెడిస్ ఏర్స్ను గాయపరచగా ఆతడు ఒంటిపెక్కు పారిపోతాడు. హెరా, ఎథెనాలు అదృశ్యమవుతారు.

ఆరవ భాగం

ట్రోజన్ల కష్టాలు మరింత విస్తృతమవుతాయి. హెలెనస్ (Helenus) జ్ఞాని సలహాతో హెక్టార్ నగరంలో పర్యటిస్తాడు. ట్రోజన్ స్త్రీలు ఎథెనా దేవతకు పూజలు, మొక్కుబడులు సమర్పిస్తారు.

అక్కడ యుద్ధరంగంలో గ్లాకస్ (Glaucus), డయోమెడిస్ (Diomedes)లు ఒకరికొకరు ఎదురుపడి తమ పాత పరిచయాన్ని గుర్తుతెచ్చుకుని పరస్పరం కానుకలు ఇచ్చుకుని (లైసియన్ల (Lycians) స్వర్ణానికి బదులు ఆర్గీవులు (Argives) బ్రాంజ్)తో గౌరవించుకుని రాచమర్యాదల ఔన్నత్యాన్ని ప్రదర్శిస్తారు.

హెక్టార్ తన మాతృమూర్తిని సందర్శిస్తాడు. సోదరుడు పారిస్ను యుద్ధ రంగానికి రమ్మని సమాధానపరచి తన భార్యాపుత్రుల కోసం ఇంటికి వెళ్లగా వారు స్కీయన్ (Scean Gates) కోట ద్వారం వద్ద ఉన్నట్లు తెలుస్తుంది. భార్యాభర్తల సమాగం (Andromachus and Hector) ప్రేమ విషాదాల సంగమం కాగా అది హెక్టార్ చివరి కలయికగా స్ఫురిస్తుంది. అత్యంత భారంగా జరిగిన వీడ్కోలు ఆనంతరం పారిస్ తో కలిసి హెక్టార్ యుద్ధరంగానికి మరలుతాడు. ఆండ్రోమాకీ ఇంటికి వెళ్లి భర్త చనిపోయినట్లుగానే భావించి విలపిస్తుంది.

ఏడవ భాగం

యుద్ధం మరింత తీవ్రతరమవుతుంది. హెలెనస్ జ్ఞాని ద్వారా ఎథెనా, అపోలో దేవతలు ఇరుపక్షాల నుంచి ఎన్నిక చేయబడిన వీరుల మధ్య ధ్వంధ్వయుద్ధాన్ని ప్రోత్సహిస్తారు. ట్రోజన్ల పక్షాన్నుంచి హెక్టార్, ఆర్గీవుల నుంచి అజాక్స్ ను మధ్య పోరు భయంకరంగా సాగినా విజయం ఎటూతేలదు. సూర్యాస్తమయం కాగా పోరు ఆరోజుకు ముగుస్తుంది.

పారిస్ రాకుమారుడు హెలెనస్ను అప్పగించడానికి మరల తిరస్కరించడంతో ఇరుపక్షాల మధ్య వైరం మరింత ఎక్కువవుతుంది. ఆర్గీవులు తమ నౌకల చుట్టూరూ రక్షణ దుర్గాన్ని నిర్మించుకుంటారు. ఇరుపక్షాల మృతవీరులకు అంతిమ సంస్కారాలు జరుగుతాయి.

ఎనిమిదవ భాగం

జ్యూస్ దేవేంద్రుడు ఇడా (Ida) శిఖరం నుంచి యుద్ధాన్ని పర్యవేక్షిస్తాడు. మొగ్గు ట్రోజన్ల వేపు ఉంటుంది.

ఆర్గీవులలో డయోమెడిస్, ట్రోజన్లలో హెక్టార్ల తమతమ సైన్యాల్ని ప్రతిభా వంతంగా నడిపిస్తున్నారు. యుద్ధం తీవ్రమవుతుంది.

హెరా దేవత ఈరోజు జ్యూస్ దేవుని ఆజ్ఞలను ధిక్కరించదలుచు కున్నట్లున్నది. పాజిడాన్ దేవుణ్ణి ఆగమెమ్నాన్ కు సమరోత్సాహాన్నివ్వమని కోరుతుంది.

జ్యూస్ పంపగా వచ్చిన ఐరిస్ వారిని నిలువరిస్తుంది. జ్యూస్ దేవుడు దేవతలకు తన వ్యూహాన్ని వివరిస్తాడు.

గ్రీకులకు మరుసటిరోజు ఓ దుస్వప్నమవుతుంది. హెక్టార్ విజృంభణతో ఆర్గీవులు వెన్నుచూపి తమ నౌకలవద్దకు వెనుకంజ వేయగా ఆ రోజు కూడ విజయ ఫలితం తేలదు. మరుసటిరోజు పోరుకోసం హెక్టార్ తన బలగాలతో కోట వెలుపలి మైదానంలో విడిదిచేస్తాడు.

తొమ్మిదవ భాగం

ఆగమెమ్నూన్ మరల యుద్ధ విముఖతను చూపుతాడు. డయొమెడిస్ అతనిని వ్యతిరేకించి, నెస్టర్ సలహాతో ఎఖిల్లిస్ కు రాయబారాన్ని పంపుదామని సలహాయిస్తాడు. ఆగమెమ్నూన్ అంగీకారంతో ఒడెసిస్, అజాక్స్, ఫీనిక్స్ లు ఎఖిల్లిస్ శిబిరానికి చేరుకుంటారు. ఒడెసిస్ ప్రతిపాదనలు వాక్యాతుర్యంతో కూడినవికాగా, అజాక్స్ మాటలు వీరోత్సాహాన్ని కలిగించేవిగా, ఫీనిక్స్ పలుకులు భావావేశంతో మానవత్వం నిండినవిగా కానవస్తాయి.

ఎఖిల్లిస్ కొంచెం కరిగినట్లు కనిపించినా, అవమానంతో క్రోధంతో రగుల్తున్న అతని హృదయం ఉపశమించదు. హెక్టార్ తమ నౌకల వద్దకు వచ్చినప్పుడే తాను రంగంలోకి దిగుతానని ఎఖిల్లిస్ ఖరాఖండీగా చెబుతాడు. రాయబారులు తమ ప్రయత్నం విఫలమయిందని బాధపడుంటే డయొమెడిస్ వారిని ఓదార్చి ధైర్యం చెబుతాడు.

పదవభాగం

అందరూ నిద్రాదేవత ఒడిలో ఒరిగిపోయినా ఆగమెమ్నూన్, మెనెలాస్ సోదరులు ఆందోళనాభరితులై ఒడెసిస్, డయొమెడిస్ లను మేల్కొల్పి శత్రువ్యూహాన్ని అంచనావేయమని అడుగుతారు. అటుపక్క హెక్టార్ కూడా డోలాన్ (Dolan) అనే వీరునికి ఎఖిల్లిస్ అశ్వాలను బహుమతిగా ఆశచూపి ఆర్గీవుల శిబిరంవేపు గూఢచారిగా పంపుతాడు. విధివక్రించి అతడు ఒడెసిస్, డయొమెడిస్ లకు చిక్కి ప్రోజెస్ట రహస్యాలను, అద్భుతమైన అశ్వాలతో విచ్చేసిన థ్రాసియన్ రాజు రీసస్ (Rhesus) శిబిరం గురించి వెల్లడిస్తాడు. ఆర్గీవులు అతడిని అక్కడే హతమార్చి, రీసస్ శిబిరంపై దాడిచేసి రాజును, ఆతని పంచైండుగురు అనుచరుల్ని చంపి గుర్రాలను తమ నౌకలవద్దకు తీసుకుపోతారు.

పదకొండవ భాగం

ఆగమెమ్నూన్ విజృంభణ ఈరోజు నుంచి ప్రారంభమవుతుంది. అతని ధాటికి తట్టుకోలేక శత్రువులు పలాయనం చిత్తగిస్తుంటే ఆర్గీవుల విజయం తద్ద్యమనిపిస్తుంది. ఐరిస్ ప్రోత్సాహంతో హెక్టార్ ఆర్గీవులను శాయశక్తులా

ప్రతిఘటిస్తాడు. గాయపడిన ఆగమెమ్మాన్ తన శిబిరంవేపు మరలడంతో ట్రోజన్లలో ఆశ చిగురిస్తుంది. డయోమెడిస్, ఒడెసిస్లు కొంతవరకు ట్రోజన్లను ఆపగలిగినా డయోమెడిస్ కూడ గాయపడతాడు. ఒడెసిస్, అజాక్స్లు తమ వీరత్వంతో ట్రోజన్లను కొంతసేపు అల్లకల్లోల పరచినా తలవంచకతప్పదు. గాయపడిన మఖవాన్ (Machaon)ను తన రథంపై తీసుకుని వెళ్తున్న నెస్టర్ను తన నౌకాగ్రం నుంచి వీక్షించిన ఎఖిల్లిస్ తన మిత్రుడు పాట్రోక్లస్ (Patroclus)ను విషయం కనుక్కోమని పంపుతాడు. ఎఖిల్లిస్ను యుద్ధానికి వచ్చేలా చేయమని పాట్రోక్లస్ను నెస్టర్ అర్థిస్తాడు. దారిలో ఎదురుపడ్డ యూరిపైలస్ (Eurypylus) పాట్రోక్లస్తో ఆర్గివులకు అంతిమక్షణాలు దగ్గరపడ్డాయని వివరిస్తాడు.

పండ్రెండవ భాగం

ట్రోజన్లు అసంఖ్యాకులై ఆర్గివుల రక్షణవలయాన్ని సమీపిస్తారు. హెక్టార్ నాయకత్వంలో ట్రోజన్ సైనికులు ఆర్గివుల నౌకల చుట్టూరా ఏర్పరుచుకున్న మట్టి కోటను అగడ్తను ధ్వంసం చేయ సంకల్పించగా పాలిడామస్ (Polydamos) అగడ్త అంచులను దాటి శత్రు శిబిరంపై దాడిచేసేలా హెక్టార్కు సలహాయిస్తాడు. ఆ ప్రయత్నంలో ఎసియస్ (Asius) వీరమరణాన్ని పొందుతాడు. సార్పెడాన్ (Sarpedon) కొంత కోటగోడను ధ్వంసం చేయగా, హెక్టార్ ఓ పెద్ద గండశిలతో ద్వారం తలుపులను ప్రయ్యలు చేస్తాడు.

పదమూడవ భాగం

జ్యూస్ వద్దని వారించినా దేవతలు స్వయంగా తమతమ అభిమాన వీరపుత్రులకు సహాయం చేయ సంకల్పిస్తారు. పాజిడాన్ కాల్యాస్ జ్ఞాని రూపంలో ఎఖియన్లకు ధైర్యాన్ని సూరిపోస్తాడు. మరోసారి థోయాస్ (Thoas)గా ఉన్నపుడు హెక్టార్ చేతిలో తన మనవడు ఏంఫిమాఖస్ (Amphimachus) మరణించడాన్ని చూసి విలపిస్తాడు. క్రెటన్రాజు ఇడోమెనిస్ (Idomenes) ఎఖియన్లను ఉత్సాహపరుస్తాడు. పాలిడామస్ సలహాతో హెక్టార్ సైన్యాన్ని సంఘటిత పరచినా ఎఖిల్లిస్ గురించిన ఆతని హెచ్చరికలను పట్టించుకోడు.

పద్దాలుగవ భాగం

మఖవాన్ (Machaon)కు వైద్యసహాయం అందించి నెస్టర్ యుద్ధరంగానికి వస్తూ గాయపడి తిరోన్ముఖులై వస్తున్న డయోమెడిస్, ఒడెసిస్, ఆగమెమ్మాన్లను కలుస్తాడు. ఆగమెమ్మాన్ - ఇక చేసిన యుద్ధం చాలు - చీకటి పడగానే నౌకలను స్వదేశానికి మరలిద్దామంటాడు. ఒడెసిస్, డయోమెడిస్లు ఒప్పుకోరు. పాజిడాన్ దేవుడు ఆగమెమ్మాన్లను ఉత్సాహపరుస్తాడు.

హెరాదేవత జ్యూస్ను సమ్మోహపరచి నిద్రపోయేట్లు చేస్తుంది. పాజిడాన్ ప్రోద్బలంతో ఉత్తేజితులైన ఆర్గీవులలో అజాక్స్ విసిరిన పెనుశిల తగిలి హెక్టార్ మూర్ఛపోతాడు.

పదిహేనవ భాగం

నిద్రనుంచి లేచిన జ్యూస్ దేవుడు హెరా తంత్రాన్ని అవగతం చేసుకుంటాడు. అందరిని చీవాట్లు పెట్టి తన అసలు ఉద్దేశాన్ని వెల్లడించగా హెరా ఐరిస్, అపొలోలను యుద్ధరంగానికి పంపుతుంది. ఐరిస్ సందేశంతో పాజిడాన్ రణరంగం నుంచి నిష్క్రమించగా, అపొలో హెక్టార్ను స్వస్థపరిచి ఆర్గీవులపైకి ఉసికొలుపుతాడు. హెక్టార్ ధాటికి తట్టుకోలేని ఆర్గీవులు తమతమ నౌకల వెనుక ఆశ్రయం పొందుతారు. ట్రోజన్ల చేతిలో మండుతున్న కాగడాలను చూసిన పాట్రోక్లస్ తమ నౌకలవేపు శత్రువులు వస్తున్నారని భావించి ఎఖిల్లిస్ను త్వరితగతినీ చేరుకుంటాడు.

పదహారవ భాగం

ఎఖిల్లిస్ తనకు జరిగిన అవమానాన్నింకా మరిచిపోలేదు. కావాలంటే నా ఆయుధాల్ని కవచాన్ని ధరించి శత్రువులను ప్రతిఘటించు. అంతేకాని వాళ్లను తరుముతూ దూరంగా పోవద్దు అని పాట్రోక్లస్ను హెచ్చరిస్తాడు.

ట్రోజన్లను ఎంతోసేపు నిలువరించిన అజాక్స్ అలిసిపోయాడు. పాట్రోక్లస్ మిర్మిడాన్ల సైన్యంతో ట్రోజన్లను ఢీకొని అద్భుతమైన వైపుణ్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ సార్పెడాన్ను సంహరిస్తాడు. జ్యూస్ అనుజ్ఞతో అపొలో సార్పిడాన్ శరీరాన్ని భద్రపరుస్తాడు. హెచ్చరికను మరిచి నౌకలకు దూరంగా వెళ్లగా ఆతనిని అసియస్ (Asius) రూపంలో ఉన్న అపొలో, యుఫోర్బస్, హెక్టార్లు చుట్టుముట్టి గాయపరచగా హెక్టార్ తన బలైంతో పాట్రోక్లస్ను హతమారుస్తాడు.

పదిహేడవ భాగం

పాట్రోక్లస్ శరీరం కోసం జరిగిన యుద్ధంలో మెనెలాస్ యుఫోర్బస్ను చంపుతాడు. హెక్టార్ అందరినీ పారద్రోలి పాట్రోక్లస్ శరీరంపైని ఉన్న ఎఖిల్లిస్ కవచాన్ని ఆయుధాల్ని తన కైవసం చేసుకుంటాడు. అజాక్స్ నాయకత్వాన ఎఖియన్లు వీరోచితంగా పోరాడి పాట్రోక్లస్ శరీరాన్ని ట్రోజన్ల నుంచి స్వాధీనం చేసుకుని, ఎఖిల్లిస్ అశ్వాలతో సహా తమతమ శిబిరాలకు మరలుతారు. చీకటి పడడంతో ఆరోజుకు యుద్ధం ముగుస్తుంది. ఏంటిలోఖస్ (Antilochus - the son of Nestor)ను పాట్రోక్లస్ మరణాన్ని ఎఖిల్లిస్కు తెలుపవలసిందిగా మెనెలాస్ పంపుతాడు.

పదెనిమిదవ భాగం

పాట్రోక్లస్ మరణంతో క్రుంగిన ఎఖిల్లిస్ను అతని తల్లి థెటిస్ ఓదార్చి హెఫెస్టిస్ దేవునిచే నిర్మితమై మానవ జీవిత సారాంశాన్ని తెలిపే చిత్రాలున్న కవచాల్ని,

దాలును, ఆయుధాల్ని తెస్తానని మాట ఇస్తుంది. హెక్టార్ మరణాన్ని అనుసరించే ఎఖిల్లీస్ మరణం ఉంటుందన్న విషయాన్ని వివరిస్తుంది.

పాట్రోక్లస్ శరీరం శిథిలమైపోతుందని, ట్రోజన్లు ఆ శరీరాన్ని స్వాధీన పరచుకోకుండా ఎఖిల్లీస్ ఎథెనె, ఐరిస్ల ప్రేరణతో భయంకరంగా పెడబొబ్బలు పెడుతూ ట్రోజన్లను భయకంపితుల్ని చేస్తాడు.

వెనక్కు మరలుదామని పాలిడామస్ ఇచ్చిన సలహాలు పెడచెవిసపెట్టి హెక్టార్ మరుసటిరోజు యుద్ధానికి తన సైన్యాన్ని సన్నద్ధుల్ని చేయసాగాడు.

పంథొమ్మిదవ భాగం

ఉదయాన్నే థెటిస్ ఇచ్చిన ఆయుధాల్ని ధరించి, తన మిత్రుని శరీరానికి అమృతచికిత్స చేసి అగమెమ్నాన్తో ఎఖిల్లీస్ సమావేశమవుతాడు. అగమెమ్నాన్ తాను చేసిన పొరపాటును ఒప్పుకుని దానికి ప్రతిగా అనేక బహుమతుల్నివ్వబోతాడు. ట్రీసిస్ యువతిని తాను ముట్టుకోలేదనీ ప్రమాణం చేస్తాడు.

ఎఖిల్లీస్ యుద్ధానికి వేగిరపడతాడు. ఆతని అశ్వరాజం మాట్లాడుతూ రాసున్న విపత్తును వివరిస్తుంది.

ఇరువది భాగం

అత్యంత భీకరమైన యుద్ధం ప్రారంభమవుతుంది. జ్యూస్ దేవుడు దేవతలను వారి యిష్టారాజ్యాలకు వదిలివేస్తాడు. ఉరుములు, పిడుగులు, భూకంపాలు, పెనుగాలులు యుద్ధరంగం దేవతలై ప్రేక్షకులవుతాయి.

ఎఖిల్లీస్ చేతి నుంచి పాజిడాన్ దయపల్ల ఎయిసీస్ (Aeneas) అపొలో మహిమతో హెక్టార్ల రక్షింపబడతారు.

ఎఖిల్లీస్ క్రోధం మరింత రగిలి భీకరారణ్యాన్ని చుట్టుముట్టిన దావాగ్నిలా ప్రజ్వరిల్లుతుంది.

ఇరవై ఒకటవ భాగం

స్కామాండర్ (Scamander) నదీతీరాన జరిగిన సమరంలో ఎఖిల్లీస్ అరివీరభయంకరుడై నదిని మొత్తం కళేబరాలతో నింపేస్తాడు. ప్రియామ్ కుమారుడు లైకాన్ (Lycaon)ను చంపి పండ్లెండుగురు ట్రోజన్ వీరుల్ని బంధించి పాట్రోక్లస్ చితిపై బలిచేయడానికి నిశ్చయిస్తాడు. కోపించిన స్కామాండర్ నది పొంగి ఎఖిల్లీస్ను నిలువరించగా పాజిడాన్ నదిని ఇంకింపచేస్తాడు. దేవతల మధ్య సమరం మొదలుకాగా ఎథెనె దేవత ఏర్స్ (Ares)ను రాతితో గాయపరుస్తుంది. అపొలో పాజిడాన్తో యుద్ధానికి ఇష్టపడడు. ఆర్టెమిస్ మొండిగా ఉండడంతో హెరా దేవత ఆమె విల్లముల్ని విరిచి యుద్ధరంగం నుంచి నిష్క్రమించేలా చేస్తుంది.

ఎగెనార్ (Agenor) ట్రాయ్ నగరపు మహాద్వారం వద్ద నిలబడి ఎఖిల్లిస్ ను ఆపే ప్రయత్నం చేస్తాడు. అపొలో దేవుడు ఎఖిల్లిస్ ను ఎగెనార్ రూపంలో దృష్టిమరలించి ట్రోజన్లు తమ కోటలోకి సురక్షితంగా మరలేలా సాయపడతాడు.

ఇరవై రెండవ భాగం

తన తల్లిదండ్రులు ఎంత బతిమిలాడ్తున్నా వినకుండా హెక్టార్ కోటముందే యుద్ధ సన్నద్ధుడై నిలబడతాడు. ఎఖిల్లిస్ ఆతని వెంటబడగా మూడుసార్లు కోటచుట్టూ తిప్పి తిప్పి చివరకు తనకు మరణం ఆసన్నమైనదని గ్రహించి ఎఖిల్లిస్ తో ద్వంద్వ యుద్ధానికి దిగుతాడు. దొరికిన శత్రువును కసితీరా చంపి ఎఖిల్లిస్, హెక్టార్ శవాన్ని తన రథానికి కట్టి ఈడ్చుకుంటూ తన శిబిరంవేపు బయల్దేరతాడు.

ప్రియామ్, హెకుబా, ఏండ్రోమాకీల దుఃఖానికి అంతుండదు.

ఇరవై మూడవ భాగం

ఇప్పుడక్కడ అంతిమ సంస్కారాలకై ఎదురుచూస్తున్న శవాలు రెండున్నాయి. పాట్రోక్లస్ శరీరాన్ని ఓ బ్రహ్మాండమైన చితిపై ఉంచి బందీలుగా ఉన్న పండ్రెండుగురు ట్రోజన్లను బలియిచ్చి దహనసంస్కారాలు గావించారు. మరుసటిరోజు పాట్రోక్లస్ చితి బూడిద, ఎముకలను ఏరి వాటిని సంరక్షిస్తూ యుద్ధ విద్యా ప్రదర్శనలను ప్రారంభించారు. ఒడెసిస్ చతురతకు, అజాక్స్ సాహసానికి మధ్య జరిగిన పోటీలో ఇద్దరూ సమ ఉజ్జేలైనారు. ఎఖిల్లిస్ మధ్యవర్తిత్వం రేపు భవిష్యత్తులో జరిగే సంఘటనను సూచించినట్లుండింది.

ఇరవై నాలుగవ భాగం

అయినా ఎఖిల్లిస్ కోపం చల్లారలేదు. తన ప్రాణమిత్రుని చంపిన హెక్టార్ పై పగ ఇంకా పొగలు కక్కుతూనే ఉన్నది. ప్రతిరోజూ హెక్టార్ శవాన్ని మూడుమార్లు పాట్రోక్లస్ సమాధిచుట్టూ ఈడుస్తూ ప్రదక్షిణాలు చేసేవాడు. దేవతలు థెటిస్ ను ఎఖిల్లిస్ వద్దకు పంపి హెక్టార్ శవాన్ని వాళ్ల బంధువులకు అప్పగించవలసిందిగా ఒత్తిడి తెచ్చారు. ఆ రాత్రి ప్రియామ్ రాజు అనేక కానుకలతో ఎవరికంట పడకుండా ఎఖిల్లిస్ శిబిరానికి చేరుకుని ఆతని మోకాళ్లు పట్టుకుని తన కుమారుడి శవాన్ని అప్పగించమని బతిమాల్తాడు. ఇరువురిమధ్య చాలాసేపు జరిగిన సంభాషణలో ఎఖిల్లిస్ తన మానసిక వ్యధను వెల్లడిచేస్తాడు.

ప్రియామ్ తన కుమారుడి శవంతో ట్రాయ్ నగరం చేరుకుంటాడు. పదకొండు రోజులు యుద్ధవిరమణ జరుగుతుంది. ఏండ్రోమాకీ, హెకుబా, హెలెన్ ల విషాదానికి అంతేలేదు. తొమ్మిది రోజులు చితికి ఏర్పాట్లు జరుగుతాయి. పదవరోజున దహన సంస్కారాల అనంతరం సమాధి నిర్మిస్తారు.

*****

వాళ్లేమయ్యారు?

ఈ మూడు విషాదాంత నాటకాలలోని ముఖ్య పాత్రధారులైన ఇడిపస్, క్రియాన్, ఏంటిగాని, ఇస్మిని, పాలినిసిస్, ఇటియొక్లిస్, హెకుబా, హెలెన్, ఆండ్రోమాకీ, కాసాండ్రాల పూర్వాపరాలను సంక్షిప్తంగా తెలుసుకుందాము.

గ్రామరాజ్యాలు, పట్టణ సామ్రాజ్యాలు విరివిగా ఉన్న ఆనాటి గ్రీసుదేశంలో గొర్రెల పెంపకం ప్రధాన వృత్తి. గొర్రెలకాపరులు రాజులుగా, సేవకులుగా ఉండేవారు. బానిసలు, బానిసల పిల్లలు బానిసలుగా సేవ చేస్తూ తమ యజమానులు దయతలిస్తే స్వేచ్ఛాజీవులయ్యేవారు. ప్రజలలో జ్యోతిష్కులపై గౌరవం. వాళ్లు పక్షుల గమనాన్ని, గ్రహ చలనాన్ని అంచనావేసి జ్యోతిషం చెప్పేవారు. రాజులందరూ డెల్ఫిలాంటి అపొలో (సూర్య) దేవాలయాలకు వెళ్లి అక్కడ పూజారిణులు పూనకం రాగా చెప్పే మార్మిక విషయాలను విడమరుచుకుని విపత్తు నుంచి బయటపడడానికి ప్రయత్నించేవారు. చివరకు విధి (Fate) చేతిలో అందరూ కీలుబొమ్మలమేనని భావించి తల ఒగ్గేవారు. అతిథులను గౌరవించడాన్ని ఆనాటి ప్రజలు అత్యంత విలువైన ధర్మంగా భావించారు.

స్త్రీల పరిస్థితి దారుణంగా ఉండేదని చెప్పవచ్చు. మగవాళ్ల బాహుబలానికి, అధికారానికి లొంగి అడుగులకు మడుగులొత్తేవారు. హెలెనా లాంటి జగదేకసుందరి కూడా అనేకసార్లు మగవాళ్ల క్రౌర్యానికి లొంగిపోవాల్సి వచ్చింది. స్త్రీలను భోగ్య వస్తువులుగా, సంపదలుగా పరిగణించేవారు. ద్వంద్వ యుద్ధాలలో, యుద్ధాలలో విజేతకు పరాజితులు బానిసలయ్యేవారు. శత్రుశేషం ఉండకూడదన్న నియమంతో మగవాళ్లను పిల్లలతో సహా కత్తికి బలి ఇచ్చి, స్త్రీలను ఉంపుడుగత్తెలుగా, బానిసలుగా ఉంచుకునేవారు. నిన్నటి రాజు నేడు తరాజు. నిన్నటి రాణి నేడు బానిస ప్రాణి. ఓడలు బండ్లు, బండ్లు ఓడలు కాగా తమ జీవితాలు తారుమారై విధి చేసిన విచిత్రంగా సర్దుకుపోయేవారు. ఇంటి పనులు, మగ్గంపై వస్త్రాల్ని నేయడం స్త్రీల దైనందిన కార్యక్రమాలు కాగా హెలెన్ లాంటి కొందరు స్త్రీలు ముఖ్యంగా స్పార్టా (Sparta)లో యుద్ధ విద్యలు కూడా నేర్చుకునేవారు.

ప్రజలలో దైవ విశ్వాసాలు మెండుగా ఉండేవి. ఒలింపస్ స్వర్గంలో జ్యూస్ దేవేంద్రునితో బాటు మొత్తం పండ్రెండు మంది ప్రధాన దేవతలుంటారని విశ్వసించేవారు. పాజిడాన్ అథోలోకానికి అధిపతి. జ్యూస్ (Zeus-Deus) పితరుడు మానవులకు దేవతలకు తండ్రి. అతడు జగన్నాటక సూత్రధారి. మానవులకున్న బలహీనతలే ఎక్కువ పాళ్లలో దేవతలకుంటాయి. వాళ్లలో వాళ్లు కొట్లాడుకుంటారు. బలత్కారాలు, సర్దుకుపోవడాలు సర్వ సాధారణం. నీతి నియమాలను వాళ్లే ఏర్పరచి వాళ్లే భంగపరుస్తుంటారు.

రాజవంశీకులు తమని తాము దేవుని అంశతో పుట్టినవారుగా చెప్పుకునేవారు. తమ వంశ వృక్షాన్ని పండ్రెండు మంది ఒలింపిక్ దేవతలలో ఒకరికి అప్పించుకుని వారికి దేవాలయాల్ని కట్టి పూజా పురస్కారాన్ని నిర్వర్తించేవారు. వారి పేరున గ్రామాలు, నగరాలు వెలిసేవి. తమ పిల్లల్లో కొందరిని ఆ దేవతలకు పూజారిణులుగా, కన్యలుగా సమర్పించేవారు.

(మన దేశపు ప్రాచీన ఆచారాలన్నీ దాదాపు ఇదే విధంగా ఉండడం మనం గమనించవచ్చు).

గ్రీకు దేవతల పరిణామ క్రమాన్ని హోమర్, హెసియాడ్, ఆల్ఫమన్, అరిస్టాఫేనిస్, ఫిరిస్టెడిస్, ఎంపిడొక్లిస్, ప్లాటోలు వర్ణించినా ఆదిదేవతల పుట్టుకలో (Primordial Gods) ఏకాభిప్రాయం కానరాదు.

Argos-ఆర్గాస్ (గ్రీసుదేశంలోని మైసిని (Mycene) ప్రాంతం. అక్కడివాళ్లను ఆర్గీవులని పిలిచేవారు. ఎట్రియస్ కుమారులైన ఆగమెమ్నాన్ (Agamemnon), మెనెలాస్ (Menelaus)లు ఆ ప్రాంతానికి ప్రభువులు. జగదేకసుందరి హెలెన్ స్వయంవరానికి ఆగమెమ్నాన్ వెళ్లి తన తమ్ముడైన మెనెలాస్కు హెలెన్ను వధువుగా తీసుకువస్తాడు.

ట్రాయ్ నగర నాశనానికి కారణమవుతాడని జ్యోతిష్ములు చెప్పగా తల్లిదండ్రులచే పసితనంలోనే అడవులలో వదిలేయబడిన అలెగ్జాండర్ (పారిస్) గొర్రెలకాపరిగా పెరుగుతాడు. హెరా, ఎథెనా, ఎప్రోడైట్ల మధ్య కలహం, పారిస్ న్యాయనిర్ణయం, ఎప్రోడైట్ పారిస్కు ఇచ్చిన వరంతో పారిస్ అతిథిగా మెనెలాస్ ఇంటికి వచ్చి, అతిథి మర్యాదలు పొంది, మెనెలాస్ ఇంట లేని సమయంలో హెలెన్ను తీసుకుని ట్రాయ్కు ఉడాయిస్తాడు. అదే ట్రోజన్ యుద్ధానికి నాంది పలుకుతుంది.

ట్రోజన్ యుద్ధం నాటి పర్యవసానాల్ని హోమర్ రచించిన ఇలియాడ్, ఒడిస్సీ, ఎపిక్ సైకిల్లో గమనించవచ్చును.

హెలెన్ (Helen) : 'The face that launched thousand ships' అని Marlowe చే కీర్తించబడిన హెలెన్ జ్యూస్ దేవుడు, లెడా-మానవస్త్రీ (Leda) ల కుమార్తె. హంస రూపంలో (Swan) జ్యూస్, లెడాతో కలవగా పుట్టిన రెండు గుడ్ల నుంచి క్లెటిమ్నెస్ట్రా (Clytemnestra); కాస్టర్ (Castor); హెలెన్, పొల్లక్స్ (Pollux)లు జన్మిస్తారు. హెలెన్ అంటే కాగడా (Tarch)- వెలుగునిచ్చేది - ప్రవహించేది. లెడా మానవ భర్త టిండారియస్ (Tyndareus).

హెలెన్ పదేళ్ల వయసులోనే ఏథెన్స్ వీరులైన థెసియస్ (Theseus), పిరిథోస్ (Pirithous)లచే అపహరించబడుతుంది. ఆమెను థెసియస్ భవనం నుంచి ఆమె సోదరులైన కాస్టర్, పొల్లక్స్లు విడిపిస్తారు.

క్లైటిమ్నోస్ట్రా ఆగమెమ్నూన్‌ను వివాహమాడుతుంది. హెలెన్ స్వయంవరంలో అజాక్స్, ఒడిస్యూస్, ఎలెఫినార్, మెనెస్థస్, ప్రొటిసిలాస్ లాంటి వీరులు పాల్గొనగా మెనెలాస్ తరపున ఆగమెమ్నూన్ వచ్చి తన తమ్ముడికి హెలెన్‌ను వధువుగా తీసుకువెళ్తాడు. రాజకీయ కారణాలు, ఒడిస్యూస్ పెనెలోపిని వివాహం చేసుకునే ప్రయత్నం ఇవన్నీ మెనెలాస్‌కు కలిసి వస్తాయి.

హెలెన్ మెనెలాస్‌ల కుమార్తె హెర్మియోని (Hermione). ఇంకా ముగ్గురు కుమారులున్నారని కొందరు పేర్కొన్నారు.

తన నిర్ణయంతో ఎప్రోడైట్‌ను The most beautiful goddess గా మెప్పించిన పారిస్ ట్రాయ్ నగరం నుంచి స్పార్టాకు అతిథిగా వచ్చి, మెనెలాస్, హెలెన్‌ల అతిథి సత్కారాలను పొంది మెనెలాస్ ఇంట్లో లేని సమయంలో హెలెన్‌ను ప్రేమతోనో, బలాత్కారంగానో, ఎప్రోడైట్ మాయవల్లనో వలలో పడవేసి హెలెన్‌ను ఆమె సంపదలతో సహా తీసుకునిపోతాడు. ఆగమెమ్నూన్ రాజకీయ కారణాలు, మెనెలాస్‌కు తలవంపులు, మిగతావాళ్లకు హెలెన్ పెండ్లినాటి ప్రమాణాలు ఇవన్నీ కలవగా, ఆర్గీవులు, వాళ్ల మిత్రులు వేయి నౌకలలో ట్రాయ్ నగరంపై దండయాత్రకు బయల్దేరారు. తొమ్మిదేళ్లు నానా యాతనలు పడినా ట్రాయ్ నగరం వశం కాలేదు. పదవ ఏట జరిగిన యుద్ధాన్ని హోమర్ తన ప్రసిద్ధ కావ్య రచన ఇలియాడ్ (Iliad)లో అద్భుతంగా వర్ణించాడు.

ఎఖిల్లస్ చేతిలో పారిస్ సోదరుడు హెక్టార్ మరణిస్తాడు. ఎఖిల్లస్‌ను పారిస్ తన బాణంతో చీలమండ చీల్చి (Achilles heel) చంపుతాడు. పారిస్‌ను ఫిలోక్టెటిస్ (Philoctetes) యుద్ధంలో తీవ్రంగా గాయపరుస్తాడు. పారిస్ మరణించాక హెలెన్‌ను పారిస్ సోదరుడు డిఫోబస్ (Deiphobus) వివాహ మాడతాడు. డిఫోబస్‌ను మెనెలాస్ దారుణంగా వధిస్తాడు.

ట్రోజన్ యుద్ధం ముగిసాక మెనెలాస్ ఆమెను చంపబోయి కత్తి పైకెత్తినవాడు ఆమె అందానికి లొంగిపోయి ఆమెను తీసుకుని స్పార్టా చేరుకుంటాడు. మెనెలాస్ మరణానంతరం ఆమె ఒలింపస్‌కు వెళ్లిందని ఐతిహ్యం. రోడ్స్ ద్వీపవాసులు (Rhodes Island) ఆమె తమ ద్వీపంలో పాలిక్ష్టా (Polyxo) అనే మిత్రురాలి చేత చెట్టుకు ఉరిదీయబడిందని చెబుతారు.

యురిపిడిస్ (Euripides) తన నాటకం ఒరెస్టిస్ (Orestes)లో మెనెలాస్ స్పార్టాకు చేరుకొన్న కొన్నాళ్లకే ఒలింపస్‌కు వెళ్లిపోయిందని వ్రాసాడు. పారిస్‌తో ఆమె ట్రాయ్‌కు వెళ్లలేదని, ఈజిప్టులోనే King Proteus of Egypt సంరక్షణలో ఉండిందని, ట్రాయ్‌కు పారిస్‌తో బాటు వెళ్లినది మాయాహెలెన్ (మాయాసీత ఘట్టం) అనీ, ట్రాయ్ యుద్ధం ముగిసాక మెనెలాస్ మెంఫిస్ నగరానికి వెళ్లి ఆమెను స్పార్టాకు తీసుకువెళ్లాడని అనేక రకాల కథలు ప్రాచుర్యంలో ఉన్నాయి.

రెండు రాచకుటుంబాల మధ్య కలహం ఎంత ప్రళయానికి దారితీస్తుందో ఈ కథలు చెబుతాయి. ఎట్రీయస్, థైఎస్టిస్ కుటుంబాల మధ్య వైరం ఏనాటిదో. టాంటాలస్ కుమారుడు పెలాప్స్ (Pelops). పెలాప్స్ కుమారులు ఎట్రీయస్ (Atreus), థైఎస్టిస్ (Thyestes). థైఎస్టిస్ కుమారుడు ఎగిస్థస్ (Aegisthus). ఎట్రీయస్ కుమారులు ఆగమెమ్నాన్, మెనెలాస్లు. టీండారియస్, లెడాల పిల్లలు- హెలెన్, క్లెటిమ్నెస్ట్రా, కాస్టర్, పొల్లక్స్లు. ఎట్రీయస్ చేసిన మోసం కారణంగా బంధువులైన రెండు కుటుంబాల మధ్య కలహం చెలరేగుతుంది.

క్లెటిమ్నెస్ట్రా మొదటి భర్త పీసా (Pisa)కు ప్రభువైన టాంటాలస్ (Tantalus). ఆగమెమ్నాన్ అతడిని, అతడి పసిబిడ్డను వధించి, క్లెటిమ్నెస్ట్రాను బలాత్కరించి ఆనక వివాహమాడ్తాడు. ఆ తరువాత రాజకీయ ఒత్తిళ్ల వల్ల టీండారియస్ తన రెండో కుమార్తె హెలెన్ను ఆగమెమ్నాన్ సోదరుడు మెనెలాస్కిచ్చి వివాహం చేస్తాడు. పారిస్ వచ్చి హెలెన్ను లేవదీసుకుపోయాక మెనెలాస్ తన సోదరుడి సాయం కోరగా ఆర్గివు వీరులు, మిత్రులందరిని సమీకరించి ట్రాయ్ నగరంపై దండయాత్రకు బయల్దేరుతాడు ఆగమెమ్నాన్. ఆగమెమ్నాన్, క్లెటిమ్నెస్ట్రాల కుమార్తె ఇఫిజినియా (Iphigenia). ఆమెను ఎఫిల్లిస్కిచ్చి వివాహం చేస్తానని మాట ఇచ్చి ఇఫిజినియాను రప్పించి కాల్యాస్ జ్యోతిషుని ప్రేరణతో, ఆర్థెమిస్ దేవతకు బలియిస్తాడు. ఈ రెండు కారణాలే కాక ఆగమెమ్నాన్ ట్రాయ్ నగరం నుంచి రాకుమార్తె, అపొలో పూజారిణి కాసాండ్రాను (Cassandra) ఉంపుడుగత్తెగా తెచ్చాడన్న కోపంతో, ఆగమెమ్నాన్ పట్ల ద్వేషాన్ని, అసహ్యాన్ని పెంచుకున్న క్లెటిమ్నెస్ట్రా అతడు తిరిగి రాగానే తన ప్రియుడు, థైఎస్టిస్ కుమారుడు, ఆగమెమ్నాన్ దాయాది అయిన ఎగిస్థస్ (Aegisthus)తో కలిసి పరశువుతో ఆగమెమ్నాన్ను పశువును నరికినట్లు నరికి చంపుతుంది.

ఆగమెమ్నాన్, క్లెటిమ్నెస్ట్రాల కుమారుడు ఒరెస్టెస్ (Orestes) మరొక కుమార్తె ఎలక్ట్రా (Electra). తండ్రి హత్య జరిగిన ఏడేళ్ల తరువాత వాళ్లిద్దరూ తమ తల్లి క్లెటిమ్నెస్ట్రాను, ఆమె ప్రియుడు ఎగిస్థస్ను చంపి పగదీర్చుకుంటారు. ఇలా తండ్రిపై ప్రేమతో తల్లిని వ్యతిరేకించడాన్ని Electra Complex అంటారు.

కాసాండ్రా (అలెగ్జాండ్రా) : ట్రాయ్ దేశపు రాచదంపతులైన హెకుబా, ప్రియామ్ల కుమార్తె. చిన్నప్పుడే అపొలో దేవునికి కన్యగా, పూజారిణిగా సమర్పించబడినది. ఆమెను మానసిక స్థిరత్వం లేని వ్యక్తిగా భావించేవారు. అపొలో దేవునికి ఇచ్చిన మాట తప్పడంతో ఆమె నిజం పలికినా ఎవరూ విశ్వసించరని అపొలో ఆమెను శపించాడంటారు. ట్రాయ్ నగర పతనం గురించి, బ్రోజెన్ హార్న్-మాయా గుర్రంలో మోసాన్ని ఆమె ముందే ప్రకటించినా ఎవరూ నమ్మరు. ట్రాయ్ నగర పతనానంతరం చిన్న అజాక్స్ 'కాసాండ్రా'ను ఎథెనా దేవాలయంలో బలాత్కరిస్తాడు. యుద్ధానంతర పంపకాలలో ఆమె గ్రీకువీరుల నాయకుడు

ఆగమెమ్మాన్ కు ఇవ్వబడుతుంది. తాను ఆగమెమ్మాన్ కు వధువుగా వెళ్తున్నప్పుటికీ తనకూ, ఆగమెమ్మాన్ కూ రాబోయే విపత్తులను నిర్వృంధ్యంగా ప్రకటిస్తుంది కాని అందరూ వాటిని ఉన్నత ప్రేలాపనలుగా నిర్లక్ష్యం చేస్తారు. ఆమె చెప్పినట్లుగానే 'మైసిసీ' కు చేరుకున్న ఆగమెమ్మాన్, కాసాండ్రాలను ఆగమెమ్మాన్ భార్య క్లైటిమ్నోస్ట్రా, తన ప్రియుడు అగిస్థస్ తో కలిసి కుట్ర పన్ని దారుణంగా చంపుతుంది. అలా కాసాండ్రా జోస్యం యదార్థమవుతుంది.

ఆండ్రోమాకీ (Andromache) : సిలిసియాలో థెబె రాజైన ఈషియన్ (Eetion) కుమార్తె ఆండ్రోమాకీ. ఆమె తండ్రిని, ఏడుగురు సోదరుల్ని ఎఖిల్లిస్ యుద్ధంలో చంపివేస్తాడు. ఆమె తల్లిని బందీగా పట్టుకుని శుల్కం వసూలు చేస్తాడు. ఆమెను హెక్టార్ వివాహమాడగా ఆ దంపతులకు ఆస్టియానక్స్ జన్మిస్తాడు. హెక్టార్ వీరోచితంగా పోరాడి ఎఖిల్లిస్ చేతుల్లో మరణిస్తాడు. ట్రాయ్ నగర పతనానంతరం ఒడిస్యూస్ సలహాతో గ్రీకులు ఆ పసివాడిని ట్రాయ్ నగర కోట బురుజుల మీంచి నేలకు విసిరికొట్టి చంపి శత్రుశేషం లేకుండా జాగ్రత్తపడతారు.

బందీల పంపకాలలో ఆండ్రోమాకీ ఎఖిల్లిస్ కుమారుడైన నియోటాలమస్ కు ఇవ్వబడుతుంది. వాల్లిద్ధరికీ మోలోసస్ (Molossus), పైలస్ (Pielus); పెర్గామస్ (Pergamus)లు జన్మిస్తారు. ఆండ్రోమాకీని పెండ్లాడిన పదేళ్లకు నియోటాలమస్ మెనెలాస్ హెలెనాల కుమార్తె హెర్మియోనిని పెండ్లి చేసుకుంటారు. హెర్మియోనీకి సంతానం కలగకపోవడంతో ఆండ్రోమాకీపై ఈర్ష్యాద్వేషాలతో రగిలిన హెర్మియోని తండ్రి మెనెలాస్ ప్రోద్బలంతో ఆండ్రోమాకీని చంపేందుకు కుట్ర పన్నుతుంది. నియోటాలమస్ డెల్ఫికి వెళ్లిన వీలు చూసుకుని క్లైటిమ్నోస్ట్రా, ఆగమెమ్మాన్ కుమారుడు ఒరెస్టిస్ (Orestes) అంతకుముందు హెర్మియోనికి నిశ్చయించబడినవాడు, నియోటాలమస్ అజాగ్రత్తగా ఉన్న సమయంలో అదనుచూసి చంపి హెర్మియోనిని తీసుకునిపోతాడు.

ఆండ్రోమాకీని చంపాలనుకున్న హెర్మియోని ప్రయత్నం విఫలం కాగా ఆ తరువాత ఆండ్రోమాకీ హెక్టార్, పారిస్ ల సోదరుడైన హెలెనస్ ను వివాహమాడి 'ఎపిరస్' రాజ్యానికి రాణిగా జీవిస్తుంది. హెలెనస్ మరణానంతరం తన కుమారుడైన పెర్గామస్ తో ఆసియామైనర్ కు తరలివెళ్లి పెర్గామస్ నగరాన్ని స్థాపించి శేషజీవితాన్ని గడుపుతుంది.

హెకుబా (Hecuba) : ఫ్రిజియా రాజు డైమాస్ (Dymas) కుమార్తె హెకుబా. ట్రాయ్ రాజైన ప్రియామ్ (Priam)ను పెండ్లాడి పద్దెనిమిది మంది సంతానాన్ని కంటుంది. హెక్టార్, పారిస్, ట్రాయిలస్, హెలెనస్, కాసాండ్రా, క్రెయుసా, పాలిగ్జెనాలు ఈమె పిల్లలే. తన కళ్లముందే తన భర్త, పిల్లలను శత్రువులు చంపివేయడం చూసి ఆమె గుండె బద్దలవుతుంది. ట్రాయ్ నగర కోటగోడల ముందు వీరపుత్రుడు

హెక్టార్ ఎఖిల్లిస్ చేతిలో మరణించడం, ఎఖిల్లిస్ను తన కుమారుడు పారిస్ నేలకూల్చడం, ఫిలోక్లెటిస్ గాయపరచగా పారిస్ మరణం, ఎఖిల్లిస్ కుమారుడు నియోటాలముస్ తన భర్త ప్రియామ్ను చంపడం, ఆ తరువాత ట్రాయ్ నగర ధ్వంసం, తన కుమార్తె పాలిగ్జెనాను ఎఖిల్లిస్ సమాధి దగ్గర బలియివ్వడం, ఇంకో కుమార్తె కాసాండ్రా శత్రువుల నాయకుడు ఆగమెమ్నాన్ కైవసం కావడం, కోడలు ఏండ్రోమాకీ కొడుకు హెక్టార్ హంతకుని కుమారుడు నియోటాలముస్ తో వెళ్లవలసి రావడం, మనవడు ఆస్టియానక్స్ ట్రాయ్ కోట బురుజులపై నుంచి విసరగొట్టబడి మరణించడం ఇవన్నీ ఆమె తన వృద్ధాప్యంలో చూడవలసి వస్తుంది.

ఇవి చాలవన్నట్లుగా ఆమె తమకు బద్ధశత్రువైన ఒడిస్యూస్ (Odysseus-ఒడెసిస్)కు బానిసగా వెళ్లాల్సిరావడం, తన కడగొట్టు కుమారుడు పాలిడొరస్ను నమ్మకస్తుడని భావించిన బంధువు పాలిమెస్టర్ చంపి తమ బంగారాన్ని కాజేసాడని తెలుసుకుని కుమిలిపోతుంది. తనకు న్యాయం చేయమని ఆగమెమ్నాన్ను వేడుకున్నా ఫలితం దక్కకపోవడంతో ఆఖరి ప్రయత్నంగా పాలిమెస్టర్ను తామున్న చోటికి ఆహ్వానించి అతడి కళ్లు పీకి, అంధుడ్ని చేసి, అతడి కుమారులను చంపి పగ తీర్చుకుంటుంది.

ఆ తరువాత హెకుబా ఒడెసిస్ తో గ్రీసు దేశం వెళ్లలేదని కుక్కగా రూపాంతరం చెందగా ఆమె సమాధి సయనోస్సిమా (Cynossema) పేరిట (శునక సమాధి) థ్రాసియన్ తూర్పు తీరంలో ఉన్నదని ఐతిహ్యం.

(ఈ మూడు నాటకాలలోని ముఖ్య పాత్రలకు సంబంధించిన పూర్వాపరాలు సంక్షిప్తంగా తెలుసుకున్నాము గదా! ప్రపంచ సాహిత్యం-3 పేరిట వెలువడిన “ఎపిక్ సైకిల్-ఇతిహాస చక్రం-గ్రీకువీరులు” గ్రంథంలో మిగతా గ్రీకు వీరుల గురించిన సమాచారం ఇవ్వబడింది. ఆసక్తిగల పాఠకులకు ఆ పుస్తకం రిఫరెన్స్ బుక్ గా ఉపయుక్తం కాగలదు.)

గ్రీకు ఇతిహాసాల నుంచి ఆంగ్లభాషలో ప్రసిద్ధికెక్కిన పదాలు - సామెతలు (Famous words or Phrases from GreeK Mythology into English)

1) Achilles Heel = (అయువుపట్టు - The Vulnerable spot of an individual).

ఎఖిల్లిస్ జన్మించినపుడు అతడు చిన్నవయస్సులోనే మరణిస్తాడని జోస్యులు చెబుతారు. అతని తల్లి థెటిస్ (Thetis - a Nereid, sea goddess) అతనిని చీలమండ (heel) వద్ద పట్టుకుని స్టిక్స్ (styx) నదిలో ముంచి స్నానం చేయిస్తుంది. స్టిక్స్ నది నీటిలో తడిచిన శరీరభాగాలను అయుధాలు గాయపరచలేవు. ఈ జల

ప్రభావం ఎఖిల్లిస్ శరీరమంతా ఉన్నా చీలమండ (heel) తడవని కారణంగా అక్కడ దుర్బలత్వం ఉంటుంది (ధుర్యోధనుడికి తొడభాగంలా).

2) Caught between Scylla and Charybdis = అటు చూస్తే నుయ్యి, ఇటు చూస్తే గొయ్యి (Between the devil and deep sea). తొమ్మిదేళ్లు నానాకష్టాలు పడ్డాక ఒడెసిస్ తన నావికులతో కలిసి మరల సముద్ర ప్రయాణం ప్రారంభించాడు. ఇటికి చేరాలంటే స్కిల్లా, చారిబ్డిస్ మధ్య నుంచి పోవాల్సిందే. స్కిల్లాకు అనేక చేతులు, ఆరు శునక ముఖాలు - మనుషుల్ని బతికుండగానే మింగేసే రాక్షసి. చారిబ్డిస్ ఒక మహా సుడిగుండం. అది ఓడలు ఓడల్నే మింగేసే రకం. ఒడెసిస్ స్కిల్లా దగ్గరగా నౌకను పోనిస్తాడు ఇదే కాస్త మెరుగు అనుకుని. ఆ రాక్షసి ఆకలికి తన అనుచరులు నలుగుర్ని కోల్పోయినా గండం గట్టెక్కి బయటపడతాడు.

3) Dog as man's best friend or faithful companion

ఒడెసిస్ చచ్చి చెడి చివరకు ఇంటికి చేరుకున్నాడు. భిక్షగాడిలా ఉన్న అతనిని ఎవరూ గుర్తుపట్టలేదు. విశ్వాసంగల పెంపుడు కుక్క ఆర్గాస్ అతనిని తక్షణం గుర్తుపట్టింది. చివరకు అది చనిపోయే క్షణాలలో కూడా తన యజమాని ఒడెసిస్ను చూసి తోకాడిస్తూ తన భావాన్ని తెలియజేస్తుంది.

4) Elysium fields = (Paradise) (స్వర్గం-అమరపురి)

గ్రీకులకు స్వర్గ నరకాలపై నమ్మకం లేదు. మంచి నడవడిక కల్గినవాళ్లు మరణానంతరం ఎలీషియమ్ పొలాల్లో హాయిగా జీవిస్తారని నమ్మేవారు.

5) The face that launched a thousand ships (Marlowe) = any one person causing disaster especially war.

వేయి నౌకలను కదిలించిన వదనం (మార్లో కవి 1592లో వ్రాసిన ప్రసిద్ధ వాక్యం). ట్రాయ్ నగరపు అసమాన సౌందర్యరాశి హెలెన్ను గురించే! పారిస్ ఆమెను మెనెలాస్ (హెలెన్ భర్త) లేని సమయంలో అపహరించి తన దేశానికి తీసుకుపోతాడు. ఒకరికొకరు చేసుకున్న ఒప్పందం ప్రకారం, హెలెన్ స్వయంవరానికి వచ్చిన రాజులందరూ ఒక్కమాటపై నిలబడి మెనెలాస్, ఆగమెమ్నాన్లకు అండగా వేయినౌకలతో ట్రాయ్పై దండెత్తుతారు.

6) Food of the Gods = దేవతల ఆహారం

Nector (తేనె), Ambrosia (అమృతం). ఈ రెండూ దేవతల ఆహారం. ఎవరైనా మర్చుడు లేదా మానవమాత్రుడు అమృతాన్ని సేవిస్తే అతడు కూడా అమరుడౌతాడు.

7) Titan = (టైటాన్ - దైత్యుడు) Great size / achievement

యురేనస్, గెయియాల సంతానం టైటాన్లు లేదా దైత్యులు. స్వర్గాన్ని పరిపాలిద్దామనుకున్న టైటాన్లను ఓడించి జ్యూస్ (Zeus) దేవుడు తన కుటుంబ సభ్యులను ఒలింపస్ లో నింపాడు. టైటాన్లు అద్భుత పరాక్రమవంతులు.

8) Gordian Knot = An extraordinary perplexing puzzle or problem.

ఫ్రిజియా రాజు గార్డియస్ (Gordius) నగరంలో ఒక పెద్దతాడుకు పీటముడి వేసి ఎవరైతే ఈ ముడిని విప్పుతారో వాడు భవిష్యత్తులో ఆసియాలోనే పెద్ద రాజు అవుతాడని జోస్యం చెబుతాడు. అలెగ్జాండర్ మామూలు పద్ధతిలో ముడి విడనప్పుడు, తన పడువైన కరవాలంతో ముడిని నరికి ఆసియాని జయించడానికి కరవాలమే సరైనదని నిరూపిస్తాడు.

9) Herculean Effort = A mighty Try (మహా ప్రయత్నం)

జ్యూస్, మానవస్త్రీల కుమారుడు హెరాక్లెస్ తనకప్పగించిన పండ్రెండు సాహస కార్యాలను పూర్తిచేసి దైవత్వాన్ని పొందుతాడు.

10) Hot as Hades = Sweltering heat. (కాల్చేసే వేడి)

టార్టారస్ పాతాళ లోకానికి రాజు హేడ్స్. గ్రీకుల ఇతిహాసం ప్రకారం పాపులు ఈ లోకానికి వెళ్లి శిక్షలు అనుభవిస్తారు. అక్కడ అత్యంత వేడిగా ఉంటుందని భావించేవారు.

11) The Hounds of Hell = (evil or pursuit by evil).

టార్టారస్ పాతాళ లోకానికి కాపలాగా సెర్బెరస్ అనే మూడు తలల మహా శునకం ఉంటుంది. అది వెంటబడిండా తప్పించుకోవడం ఎవరితరమూ కాదు.

12) Midas Touch = Always Lucky (పట్టించి బంగారం)

మిడాస్ రాజుకు అత్యంత ధనవంతుడు కావాలన్న ఆశ ఉండేది. ఒక దేవత కరుణించి నీవు తాకిందల్లా బంగారమవుతుందని వరమిస్తుంది. అన్నీ బంగారమవుతున్నాయి కాని తినలేక, దాహం తీర్చుకోలేక చివరకు తన ప్రియమైన కుమార్తె కూడా తనను స్పృశించి బంగారు బొమ్మగా మారడంతో దేవతను ప్రార్థించి, పాక్టోలస్ (Pactolus) నదిలో మునిగి వచ్చి ఆ వరం నుంచి విముక్తి పొందుతాడు.

13) Odyssey = A long adventure, Journey

మహాప్రయాణం. ట్రాయ్ నగర ముట్టడి అనంతరం ఒడెసిస్ తొమ్మిది సంవత్సరాలు సముద్ర ప్రయాణం చేసి అనేక కష్టనష్టాలు అనుభవించి చివరకు స్వస్థలం చేరుకుంటాడు.

14) Electra Complex = A daughter's attachment to her father.

అగమెమ్నాన్ కుమార్తె ఎలక్ట్రా. తన తల్లి క్లైటెమ్నెస్ట్రా (Clytemnestra) ప్రియుడితో కలిసి తన తండ్రిని చంపడాన్ని నిరసించి తన సోదరుడితో కలిసి వాళ్లిద్దరినీ చంపి ప్రతీకారం తీర్చుకుంటుంది.

15) Pandora's box = Inviting trouble-అపాయాన్ని ఆహ్వానించడం-

మానవులపై అలిగిన దేవేంద్రుడు జ్యూస్ వాళ్లను నాశనం చేయదలచి పండోరా అనే స్త్రీని సృష్టించి ఒక పేటికను ఇచ్చి భూలోకం వెళ్లే వరకు తెరవవద్దని హెచ్చరించి పంపుతాడు. సహజ కుతుహలంతో మార్గమధ్యంలో మూత తెరవగానే మృత్యువు, వ్యాధి, బయటకు విడుదలై మానవుల్ని పీడించసాగాయట.

16) Trojan Horse = Seemingly benign person or object-మాయాగుర్రం

ట్రాయ్ యుద్ధం ఇంకా ఒక కొలిక్కి రాలేదు. తెల్లవారేసరికి ఆర్గీవుల శిబిరాలు ఖాళీగా తగలడుతూ కన్పించాయి. ట్రాయ్ నగరం కోట తలుపుల ముందు ఓ పెద్ద కొయ్యగుర్రం ఉంది. ఎక్కువ మంది ట్రోజన్లు ఆ గుర్రాన్ని శాంతి కానుకగా భావించి కోటలోపలికి తీసుకుపోతారు. అర్ధరాత్రి ఆ మాయాగుర్రం నుంచి బయటకు వచ్చిన వీరులు, కోట తలుపులు తెరవగా గ్రీకు సైనికులు లోపలికి ప్రవేశించి నిద్రొస్తున్న ట్రోజన్లను చంపి ట్రాయ్ నగరాన్ని ధ్వంసం చేస్తారు.

*****

ట్రాజెడీలు - కామెడీలు

అక్షరాలింకా పుట్టని కాలమది. దేవతల చరిత్రలు, వీరుల గాథలు శృతులుగా ఒకరి మంచి ఒకరికి మౌఖికంగా వ్యాప్తి చెందేవి. ఆ గాథల్ని గానం చేస్తూ అభినయిస్తూ సంఘటనల్ని కళ్లకు కట్టినట్లు చూపించగలిగిన సత్తా ఉన్నవారికి బహుశ ఆదరణ ఉండేది. ప్రాచీన గ్రీసు దేశాలలో ఈ కళాకారులను రాఫోస్ (Rhapsodes) అని పిలిచేవారు. వీరు ఒక రాజ్యం నుంచి మరొక రాజ్యానికి ప్రయాణం చేస్తూ అక్కడి రాజుల, ధనవంతుల ప్రాపకంలో వారాల కొద్దీ మజిలీలు చేస్తూ కథాగానం చేసేవారు. నవరసాలు కురిపిస్తూ లయబద్ధంగా వారు పురాణ పఠనం, కావ్యగానం చేస్తుంటే సభికులు తన్మయులయ్యేవారు. దేవతలు, వాళ్ల మహిమలు, వీరుల గాథలు, యుద్ధ సంఘటనలు, వాళ్ల కథా వస్తువులు కాగా, సభా ప్రాంగణాల్లో, కూడళ్ళలో, చలిమంటలు కాగుతూ, తాగుతూ, విండు లారగిస్తూన్న సభికులను ఆనందపరచడానికి వారు ప్రయోగించే పదాలు, భాషా చమత్కృతులు, గానరీతులు ఎప్పటికప్పుడు నవనవోన్మేషంగా ఉండేవి.

క్రీస్తుపూర్వం ఎనిమిదివ శతాబ్దంలో హోమర్ ఈ గాథల్ని అక్షరబద్ధం చేసాడు. ఇలియాడ్, ఒడిస్సీలుగా ప్రఖ్యాతి గాంచిన ఈ గ్రీకు వీరుల చరిత్రలు ప్రపంచ సాహిత్యపు తలమానికాలైనాయి.

చిన్న చిన్న విందుల్లో, కుటుంబ సంబరాల్లో స్నేహితుల వినోదాల్లో కాలక్షేపాల్లోని సాహిత్య గుబాళింపులు మరోరకంగా ఉండేవి. చిన్న చిన్న కవితల్ని లైర్ (Lyre) వాయిద్యం మీటుతూ గానం చేసే ప్రక్రియ 'లిరిక్' (Lyric)గా ప్రాచుర్యంలోకి వచ్చింది. ప్రేమ, కుటుంబ వ్యవహారాలూ, మానసిక ఉద్వేగాలు, రాజకీయ వ్యంగ్య భావాలు ప్రధానాంశాలుగా ఉండేవి. కవయిత్రి 'సాఫో' (Sappho of Lesbos) (620-550 B.C.) ఈ రకపు లిరిక్ కవితలకు ఆ కాలంలో ప్రసిద్ధికెక్కింది.

—“ఈ నిస్సారపు భూమి కావలనున్న సుందర దృశ్యమేది?

కొందరికి ధనరాశులు కొందరికి మధుపాత్రలు,

నాకు మాత్రం నా చెలి చిరునవ్వుల వెన్నెలలు”—

వివాహాది శుభకార్యాలలో సాగే నృత్యగానాల్ని 'Choral Odes' అనేవారు. నూతన దంపతుల్ని, విజేతల్ని కీర్తిస్తూ సాగే ఈ గానాల్లో ప్రధాన గాయకుడు, కోరస్ ఉండేవి. క్రీస్తుపూర్వం అయిదవ శతాబ్దం నాటికి ఏథెన్స్ గ్రీకు సంస్కృతికి ముఖ్య కేంద్రమైంది. కవులూ, కళాకారులు సంపన్నుల ప్రాపకం కోసం ఏథెన్స్ లో ఎదురుచూపులు చూసేవారు. ఆనాటి కవితా రూపకాల్లో అత్యంత పేరుగాంచిన రూపకం ట్రాజెడీ (Tragedy) ఈ మాటకు అసలు అర్థం 'గొర్రె పాట' అని ట్రాగాస్ (Tragos) అంటే గ్రీకు భాషలో గొర్రె. ఓడ్ (Ode) అనగా పాట. హోరేస్ అభిప్రాయం ప్రకారం పోటీల్లోని విజేతకు గొర్రెపిల్లను బహుమతిగా ఇచ్చేవారు గనక 'ట్రాజెడీ'

అని పేరు వచ్చింది. అరిస్టాటిల్ తన 'పోయెటిక్స్' గ్రంథంలో - ట్రాజెడీ అంటే కళ్లుండి వీక్షించే వారికే గాక అంధులకైనా సరే విన్నప్పుడు శరీరం భయంతో జలదరించాలి. దుఃఖంతో, జాలితో హృదయం చెమర్చాలి అని వ్రాసాడు. ఓరెస్టియన్ ట్రైలోజీ వ్రాసిన ఎస్కిలస్ (Aeschylus - 156 B.C.)ను ట్రాజెడీ పిత (The father of Tragedy)గా వ్యవహరిస్తారు.

కామెడీ (Comedy) అనే పదం గ్రీకు (kome-ode=విలేజిసాంగ్) పల్లెపాట అనవచ్చు. పల్లె ప్రజలు సామూహిక నృత్యగానాల్లో సంబరం జరుపుకునేప్పుడు, డయొనెషియస్ దేవుడి ఉత్సవాల్లో పాడుకునే పాటలవి. ప్రధాన గాయకుడికి కోరస్ గా పక్షులు, జంతువుల రూపాలు, ముసుగులు ధరించిన సహాయకులు తోడ్పడేవారు. ఏథెన్స్ కళాకారుడు రచయిత అరిస్టోఫేనిస్ ను (450-385 బి.సి.) కామెడీ పిత (The father of Comedy)గా గుర్తించారు.

స్కాండినేవియన్ దేవుడు 'ఓడిన్' (Odin, Woden) పొయెట్రీ (కవిత్వం), జ్ఞానం, యుద్ధం, వ్యవసాయాలకు అధిపతి మృత్యుదేవతగా ఈతడు వీరస్వర్గమైన 'వాలహాల్లా' (Valhalla)లోకి తన అంగరక్షకురాజైన 'వాల్కిరీ'ల ద్వారా యుద్ధంలో మృతి చెందిన వీరులను ఆహ్వానించి వారితో విందు వినోదాలలో పాల్గొంటాడు. మిమిర్ జీవధారలోని జలాన్ని సేవించి, జ్ఞానవృక్షానికి ఒక కంటిని అర్పించి సమస్త విద్యలకు అధిపతి అయ్యాడు ఓడిన్. మిగిలిన ఒక కన్ను సూర్యుడిగా అతని ఉచ్చైశ్రవం స్టీప్ నిర్గా అతనికి తోడుంటుంది. అన్ని మంత్ర విద్యలకు అధిపతి. 'రూన్స్' అంకెలను పాచికలను అక్షరాలను కనుకున్నది 'ఓడిన్'గా నార్స్ ప్రజలు భావిస్తారు. ఓడిన్ నుంచే Wednesday (బుధవారం) వచ్చింది.

విషాదాంత కావ్యాలైన ట్రాజెడీలు నాంది (Prologos)తో ప్రారంభమై, కోరస్ బృందగానం ప్రస్తావన (Parodos)ను ఆలపించగా తొలి సన్నివేశం (Epeisodion) మొదలవుతుంది. సన్నివేశానికి సన్నివేశానికి మధ్య బృందగానాలు (స్ట్రాసిమాన్-కోరల్ సాంగ్స్) ఆరోహణ అవరోహణలతో (Strophe and antistrophe) నృత్యరూపకాన్ని కోరస్ బృందం ప్రదర్శిస్తూ కథాగమనానికి తోడ్పడతారు. మూడవ భాగాన్ని ఎపోడ్ (Epode) అని, ఆఖరి భాగాన్ని నిష్క్రమణ (Exodos, Epilogue)గా పిలిచేవారు. మాస్కులు ధరించిన మగవారే అన్ని పాత్రలూ పోషించేవారు.

Comedy is a revel-song అన్నది నానుడి. వసంతోత్సవాల్లో, సంతానోత్పత్తికి సంబంధించిన కార్యక్రమాల్లో, విజయ విహారాల్లో, పునరుజ్జీవన సంబరాల్లో మిన్నంటిన ఉత్సాహాల్లో ఉరకలు వేసే పాట కామెడీ. అడ్డంకుల్ని దాటి గమ్యాన్ని చేరుకున్న ఆనందపు ప్రతిబింబమే కామెడీ.

గ్రీకుల కాలం నాటి ఆ ట్రాజెడీ, కామెడీలు క్రమంగా హెల్లెనిస్టిక్, రోమన్ కాలాల్లోకి ప్రవహించాయి. పాత్రల్లో క్రమేపి మానవత్వం, మానవ అనుభవాలు,

అనుబంధాలు రావడంతో కవిత్వం మరింత సహజమై, చిక్కనై పాట, పలుకుబడి, మరింత పదునెక్కి కవిత్వాన్ని ఉన్నత శిఖరాలకు తీసుకువెళ్లడమే కాక కవులకు సమాజంలో ఉన్నత స్థానాన్ని సంపాదించి పెట్టింది.

సాహిత్యానికి సంబంధించిన ప్రతి వ్యక్తినీ పూర్వం కవి (Poet)గా పిలిచేవారు. అది పద్యం కావచ్చు, పాట కావచ్చును, వచనం కావచ్చును. కవి యొక్క కళారూపం పొయెట్రీ లేదా కవిత్వం. కవిత్వ సంగ్రహరూపం, లేదా సంకలాన్ని పొయెసీ (Poesy) అనేవారు. (ఫ్రెంచ్ - Poesie లాటిన్ - Poesis గ్రీకు - Poiesis) అంటే తయారు చేయడం. భావానికి అద్భుత చిరస్మరణీయ రూపాన్ని అక్షరబద్ధంగా, పదబంధంగా చేయడమే కవిత్వమన్నమాట.

కవి తన శక్తిని సమాజ ప్రయోజనం కోసం వినియోగించాలి అని ప్రవక్త స్పష్టంగా ఆదేశించినాడు. మతం ఏదైనా కవి పథం సమాజ నిర్మాణం. 'సర్వేజనా సుఖినోభవంతు' -అయినప్పుడు జన్మసాఫల్యమై నూతన సమాజ ఆవిష్కరణ జరుగుతుంది.

(Poeta nascitur, non fit - Poets are born, not made) 'కవులు పుడతారు, తయారు చేయబడరు' అన్నది ఆర్యోక్తి.

'శుభం భూయాత్'

Dr. LANKA SIVA RAMA PRASAD

M.B.B.S; M.S (General Surgery);
M.Ch (Cardio Thoracic & Vascular Surgery)
FIVS (Fellow in Vascular Surgery)
Post Graduate Diplomate in Human Rights
Post Graduate Diplomate in Television Production
Web Engineer- Web Designer
Member of Indo- Asian Poetry Society
Founder of Writer's Corner / Srijana Lokam
Columnist - Andhra Jyothi (Nivedana)
Cell Animation Artist (Heart Animation Academy - Hyderabad)
Computer Animation Specialist (Pentafour- Chennai)
Founder of Waves (Warangal Aids Voluntary Educational Society)

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్ రచనలు

1. సత్యాన్వేషణలో (లజ్జ-2012) (నవల) : ప్రేమ నుంచి పేదరికం వరకూ, చరిత్ర వక్రీకరణల నుంచి ఇప్పటి యుద్ధాలవరకూ అనేక అంశాలను రచయిత కథారూపాలతో పాఠకుల ముందు పెట్టిన తీరు విలక్షణంగా ఉంది. (ఇండియాటుడే).
2. ఆల్మేషీ (కవిత్వం) : 'కవిత్వం ఒక ఆల్మేషీ'.
3. **How to be Happy** : a highly popular book of Prasad's narration and Jayadev's Cartoons.
4. వానమబ్బుల కాంతిఖడ్గం (కవిత్వం) : స్త్రీ పుట్టిన నాటినుంచి గిట్టేవరకూ పదే కడగళ్లను కవిత్వీకరించిన కవితామాలిక.
5. సంఖ్యాశాస్త్రం : సంఖ్యలలోని అద్భుతాలను వివరించే మార్మికశాస్త్రం.
6. డా. జయదేవ్ కార్టూన్లు : ప్రసాదు ట్యూన్లు+డా. జయదేవ్ కార్టూన్లు - ఓ కొత్త ప్రయోగం (ఆంధ్రజ్యోతి)
7. జీనోమ్ (సప్తమ అంతర్ధానం) : తెలుగులో తొలి బయోటెక్నాలజీ నవల. అనేక దేశాల తత్వ, మత, సమాజ, విజ్ఞాన శాస్త్ర రంగాలలో మానవజాతి సాగించిన అద్భుత జిజ్ఞాసాయాత్రకు అధునికాక్షరభాష్యం (నడుస్తున్న చరిత్ర - ఇండియాటుడే).
8. టీకప్పులో తుఫాను (కవిత్వం) : పంచభూతాల ఉత్పత్తిపై ప్రాచీనుల ఊహలు, నవీన మానవుని కాలుష్యదురాక్రమణలను వివరించే దీర్ఘకావ్యం.
9. **Shades (Poetry - English)** : A rare piece of work; Shades is not a collection but a revelation. (Dr. Jayadev)

10. **The Twilight Zone (Poetry - English)** is about the final scene of a life's drama.
11. **స్వప్నశాస్త్రం (తెలుగు)** : స్వప్నాలపై, స్వప్న విశ్లేషణలో తెలుగులో వచ్చిన ఏకైక సాధికారక గ్రంథం. (వార్త)
12. **In Search of Truth (English Novel)** : What is the ultimate Truth? a book about Death with subliminal Message.
13. **తంగేటి జున్ను (కవిత్వం)** : తీయగా, స్వచ్ఛంగా ప్రవహించిన కవితాజలధార.
14. **Soundarya Lahari (Poetry-English)** : Highly acclaimed book that has reached many places. (Sankaracharya's mystic poems explained and translated in modern perspective)
15. **Bhagavatam (Poetry-English)** : An abridged Version of Potana's Bhagavatam in simple, lucid English. The second revised edition with commentary is under print.
16. **మాడు స్వప్నాలు ఒక మెలకువ (కవిత్వం)** : ముగ్గురు కవులు (పొట్లపల్లి శ్రీనివాసరావు, రామా చంద్రమౌళి, లంకా శివరామప్రసాద్ కవిత్వరూపి).
17. **సుప్రసన్నాచార్య 'సాంపరాయం'** - ఇంగ్లీషు అనువాదం.
18. **రామా చంద్రమౌళి 'Fire & Ice'** - ఇంగ్లీషు అనువాదం

బహుళ ప్రజాదరణ పొందిన సప్త అనువాద కావ్యాలు:

19. **ఇలియాడ్ (తెలుగు)** : హోమర్ ప్రఖ్యాత రచన తొలిసారిగా తెలుగులో అందరి మన్ననలను పొందిన మహాకావ్యం. (ఆంధ్రజ్యోతి)
20. **ఒడెస్సీ (తెలుగు)**: హోమర్ రచించిన ఒడెస్సీ - మహాభారత కావ్యంలా సంభ్రమాశ్చర్యాలతో ముంచెత్తే కథల్లో సాగే మహాకావ్యం. (ఇండియాటుడే)
21. **ఎపిక్ సైకిల్ (ఇతిహాసచక్రం-తెలుగు)** : గ్రీకువాఙ్మయంలో మూడవ భాగంగా వెలువడి ఎన్నో విశేషాలను తెలియజేస్తే కావ్యం. (ది హిందూ)
22. **ఈనీడ్ (Aeneid)** : వర్జిల్ మహాద్భుత రచన - తెలుగు అనువాదం
23. **తీర్థయాత్రికుని ప్రగతి (The Pilgrim's Progress)** : జాన్ బున్యన్ ప్రసిద్ధ రచనకు తెలుగు అనువాదం.
24. **డాంటే రచన డివైన్ కామెడీ - Dante's Divine Comedy** - తెలుగు అనువాదం.
25. **జాన్ మిల్టన్ ప్రసిద్ధ రచన - Paradise Lost - Paradise Regained (పారడైజ్ లాస్ట్ - పారడైజ్ రిగైన్డ్)** - తెలుగు అనువాదం.

26. కత్తి అంచుపై... - తెలుగు సాహిత్య చరిత్రలో వెలువడిన తొలి Noir (Black-చీకటి) నిశీధి కథల సంపుటి.
27. దీప నిర్మాణగంధం - మృత్యువు గురించి వివరించే అనేక అసాధారణ సంఘటనలు, కవిత్వాలు, నవీన శాస్త్ర విశ్లేషణలతో కూడిన పరిశోధనా గ్రంథం.
28. అక్షరాధ్వన - ఆంధ్రజ్యోతి నివేదనలో ధారావాహికంగా ప్రచురించబడిన వేదాంత విషయాల కదంబం.
29. క్రీస్తు అద్భుతగీతాలు - కరుణ, అద్భుత రసాలతో నిండిన కమనీయ కవిత్వ సంపుటి. ప్రపంచ ప్రసిద్ధ కవుల రచనలు క్రీస్తు జీవిత చరిత్ర.
30. తమిళ సరస్వతి అందెల రవళి - సంగం కాలం నాటి అద్భుత కవితా సంపద - వీర, శృంగార రసవాహిని.
31. నామదేవో ధసోల్ కవిత్వం - ఈనాటి నుంచి ఎవరూ కవిత్వాన్ని అస్పష్టంగా రాయవద్దు' అని శాసించిన మరాఠీ కవి ధసోల్ కవిత్వం.
32. శాంతి యుద్ధం - మొదటి ప్రపంచ యుద్ధపు ఘట్టాల్ని ప్రజలపై దాని ప్రభావాన్ని కవుల మాటల్లో వివరించే కవితల సంకలనం.
33. డబ్బు-మని-షి - హాస్యరస ప్రధానంగా ప్రపంచ కవుల కవితలకు తెలుగు అనువాద సంపుటి.
34. విలియం బ్లెక్ కవిత్వం - తన మార్కిక కవిత్వం, చిత్ర రచనలతో ప్రపంచాన్ని అబ్బురపరచిన బ్లెక్ కవిత్వ నిధి.
35. ఫాస్ట్-గేట్ రచన - జర్మన్ సాహిత్యంలో తలమానికమై అత్యధిక ప్రాచుర్యాన్ని పొందిన విషాదాంత నాటకం. 'అత్యును నైతానుకు అమ్మిన మానవుడిగా' తెలుగులో వెలువడ్తున్నది.
36. ప్రపంచ ప్రసిద్ధ కథలు - విశ్వవిఖ్యాత కథకుల ప్రసిద్ధ కథలు.
37. మూడు ప్రాచీన గ్రీకు నాటకాలు - ఇడిపస్ రెక్స్, ఏంటిగోని, ట్రోజన్ వుమెన్ - ప్రపంచ ప్రసిద్ధికెక్కిన విషాదాంత నాటకాలు - తెలుగులో.
38. కుయ్యోమొద్రో శతకం (ఛందోబంధ రహితం)

త్యైరలో...

39. కలలు-విశ్లేషణ - స్వప్నశాస్త్రం రెండవభాగం
40. శిలప్పదికారం - కాలి అందియ కథ. తమిళ మహాకావ్యానికి దీటైన తెలుగు అనువాద కావ్యం.
41. క్రీస్తు నడచిన దారి - కరుణామయుడి పదముద్రలపై కవుల కవితాభినివేశం.

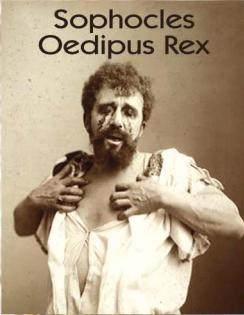

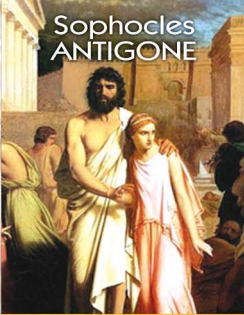
ప్రపంచ సాహిత్యం-16

మూడు గ్రీకు ట్రాజెడీలు

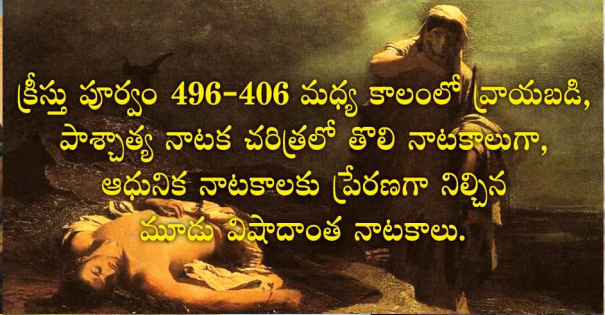
(విషాదాంత నాటకాలు)

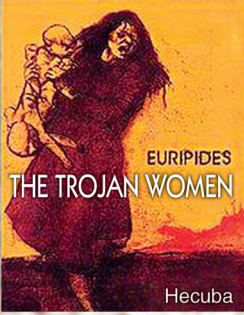
Sophocles
Oedipus Rex

Sophocles
ANTIGONE

క్రీస్తు పూర్వం 496-406 మధ్య కాలంలో వ్రాయబడి, పాశ్చాత్య నాటక చరిత్రలో తొలి నాటకాలుగా, ఆధునిక నాటకాలకు ప్రేరణగా నిల్చిన మూడు విషాదాంత నాటకాలు.

EURIPIDES
THE TROJAN WOMEN

Hecuba

Andromache

Cassandra

Helen with Paris

డాక్టర్ లంకా శివరామప్రసాద్

